

Геннадій Зубко,
Віце-прем'єр-міністр України –
Міністр регіонального розвитку,
будівництва та житлово-комунального
господарства України

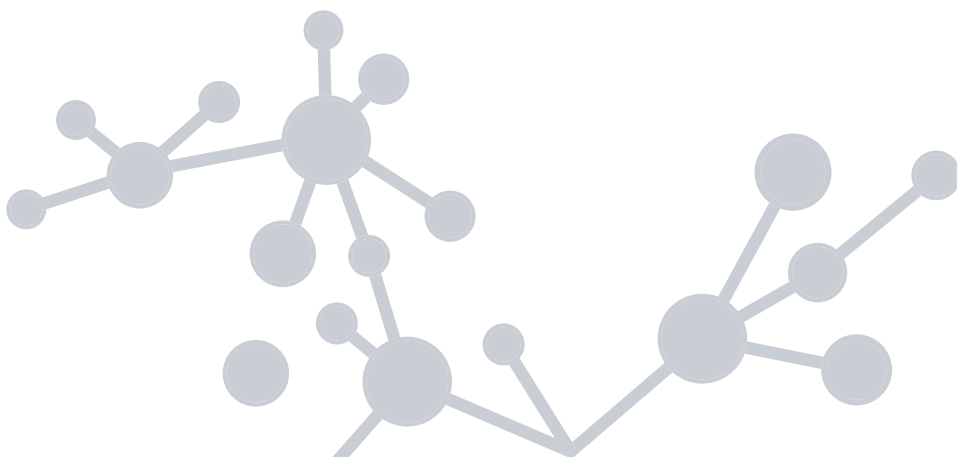
Програма "U-LEAD з Європою" – надійний партнер Уряду України у впровадженні реформи децентралізації. Наша співпраця щодо об'єднання громад, впровадження секторальних змін принесла результати, які сьогодні відчувають українці і високо оцінюють європейські партнери.

2019 рік – ключовий для реформи, це новий її етап.

Головне завдання, на якому маємо сконцентрувати спільну роботу, – повне покриття території України перспективними планами об'єднання громад. Крім того, серед пріоритетів – питання регіонального розвитку та забезпечення якості послуг громадянам.

Маємо продовжувати роботу над створенням ЦНАП, розбудовою Нового освітнього простору та розвитком первинної медицини у сільській місцевості.

Розраховуємо на максимально ефективну співпрацю з Центрами розвитку місцевого самоврядування.

Бастіан Файгель,
директор Програми "U-LEAD з
Європою" від GIZ

2019 рік стане вирішальним для децентралізації, і децентралізація разом з регіональним розвитком повинні відбуватися одночасно.

Діяльність Програми "U-LEAD з Європою" відповідає пріоритетам, затвердженим Урядом України.

Операційний план Мінрегіону відвів значну роль 24 регіональним Центрам розвитку місцевого самоврядування, які є цінною регіональною структурою U-LEAD у всіх областях України.

Головним завданням регіональних ЦРМС є надавати орієнтовану на потреби громад підтримку, допомагаючи їм з об'єднанням, формуванням бюджету, місцевим розвитком, стратегічним плануванням, комунікацією, просторовим плануванням тощо.

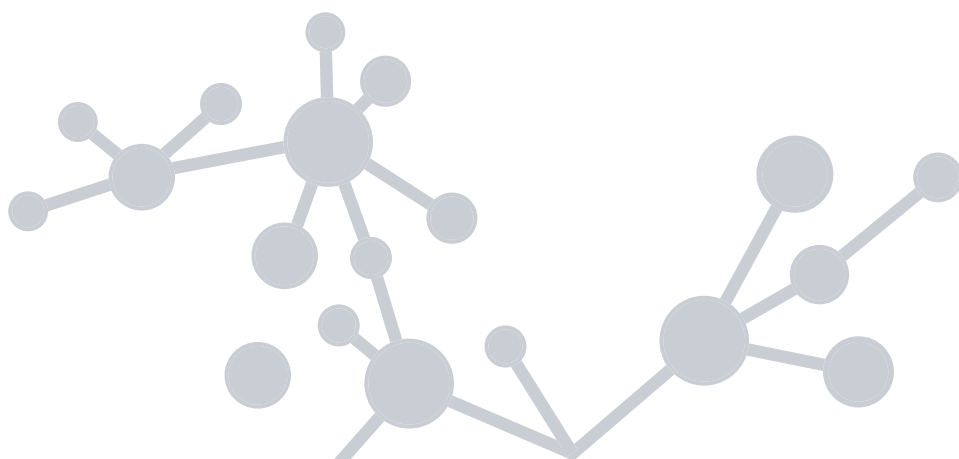
Олександр Свистун,
Голова Правління Установи
"Центр розвитку місцевого
самоврядування"

Впровадження будь-яких змін викликає супротив людей через брак інформації. Завдяки Центру розвитку місцевого самоврядування, створеному за підтримки Програми "U-LEAD з Європою", вдалося зробити реформу децентралізації доступною та зрозумілою для людей.

Результати допомоги Центрів, наданої на кожному кроці впровадження реформи, – створення та розвиток об'єднаних територіальних громад, підвищення якості послуг на місцях, розробка стратегій розвитку громад, нові підходи до управління територіями, формування інституту громадянського суспільства тощо.

Ставши посередниками між центральними органами влади України з одного боку та пересічним жителем кожної громади з іншого, регіональні Центри розвитку місцевого самоврядування не лише роз'яснюють нововведення, а й сприяють їм.

Завдяки співпраці з Центрами новостворені громади зробили успішні перші кроки і готові до нового етапу свого становлення.

Ангела Меркель високо оцінила децентралізацію в Україні

Децентралізація – дуже важлива реформа для України, яка дає повноваження людям і підвищує конкуренцію в місцевому самоврядуванні. Можна відверто сказати, що різниця між східною і західною Україною існує, як і існує різниця між сільськими регіонами і містами. Але саме реформа децентралізації дає людям відчуття себе господарями свого регіону і свого міста, – сказала у своїй промові 1 листопада 2018 року в Домі децентралізації Федеральний канцлер Німеччини Ангела Меркель.

"Реформа децентралізації покращує фінансовий клімат в регіонах і податкову складову. І Німеччина підтримує цю важливу реформу разом з партнерами з Європейського Союзу. Наскільки я можу зараз бачити, у вас є прекрасний дух співпраці і значні результати реформи", — наголосила пані Ангела Меркель.

Канцлер Німеччини подякувала Віце-прем'єр-міністру Геннадію Зубку і українському Уряду за зусилля у реалізації реформи децентралізації. "І я знаю, що Президент України Петро Порошенко гаряче підтримує цю реформу", — підкреслила вона.

Ангела Меркель зазначила, що Програма "U-LEAD з Європою", яка допомагає впроваджувати децентралізацію, забезпечує проведення на місцях висококваліфікованих тренінгів та семінарів, які дають людям надію на завтрашній день. В українців з'являється віра в майбутнє.

У свою чергу **Геннадій Зубко** подякував Федеральному канцлеру Ангелі Меркель за високу оцінку реформи децентралізації та зусиль України з її реалізації. "Дякую всім нашим міжнародним партнерам, а також Спецпосланнику Георгію Мільбрадту та Мінрегіону за допомогу у її впровадженні", — наголосив Віце-прем'єр-міністр.

Під час зустрічі у Домі децентралізації учасники обговорили подальший законодавчий маршрут реформи, який був напрацьований спільно зі Спеціальним посланником Уряду Федеративної Республіки Німеччина з питань реформ у галузях урядування та децентралізації в Україні Георгієм Мільбрадтом.

Установа "Центр розвитку місцевого самоврядування" створена 13 жовтня 2016 року за підтримки Програми "U-LEAD з Європою", що фінансується Європейським Союзом і його державами-членами Данією, Естонією, Німеччиною, Польщею і Швецією та надає підтримку українському уряду в здійсненні важливої реформи децентралізації. Мета діяльності Установи – сприяння зміцненню спроможності громад на центральному, регіональному та місцевому рівнях для реалізації Мінрегіоном України ефективної регіональної політики та реформи децентралізації, а також покращення надання адміністративних послуг мешканцям.

Для досягнення цих цілей у всіх обласних центрах України створені та діють на постійній основі 24 регіональні Центри. Вони надають широкий спектр послуг органам місцевого самоврядування, передусім ОТГ, органам виконавчої влади на місцях, організаціям громадянського суспільства у ключових сферах реформування місцевого самоврядування – місцевих фінансів, регіонального та просторового розвитку, проектного менеджменту, муніципальних послуг, стратегічного планування та інвестиційної діяльності. Установа координує діяльність її 24 підрозділів, які виконують інформаційний, юридично-консультаційний, організаційний, методичний і розвитковий супровід громад, а також сприяє проведенню підрозділами різноманітних навчальних, просвітницьких, експертних регіональних заходів.

РОБИТИ РЕФОРМИ – ЦЕ РЕМЕСЛО БУДУВАТИ НОВІ ІНСТИТУЦІЇ

Executive summary

Цим ремеслом в 2018 році професійно оволоділи 24 регіональні Центри розвитку місцевого самоврядування, створені за підтримки Програми "U-LEAD з Європою" та Мінрегіону України.

Реформа децентралізації, яку в 2014 році мало хто з політиків сприймав серйозно, вистояла і показує гарну динаміку.

Унікальність реформи в тому, що вона експериментально впроваджується у правовій рамці – добровільність. І в тому, що багато її недругів знаходяться у самій владі.

Проти реформи часто виступають мери великих міст, аграрне лобі, народні депутати в своїх виборчих округах, голови районних, а подекуди і голови обласних адміністрацій.

У цьому всьому для провайдерів реформи децентралізації в областях – Центрів розвитку місцевого самоврядування – немає нічого драматичного. Всі шанси розкладені перед нами як карти. Нам все стало максимально відкрито і ясно. Це час відкритих облич, відкритих намірів і можливостей.

І ми ними користуємося.

В 2018 році було нелегко, але рубікон перейдено. І надалі з реформою децентралізації буде асоціюватися успіх – голів громад, експертів, окремих політиків і міжнародних партнерів-донорів.

Поки що ясно одне: нові місцеві вибори у жовтні 2020 року повинні відбутися на новій адміністративно-територіальній основі.

В 2015-2017 рр. люди створювали об'єднані громади як своєрідні *стартапи*. Ризикували. На початку багато хто не розумів обсягу повноважень і відповідальності, які реформа на них покладає.

Ціна опору виявилася занадто високою, в деяких областях найбільшими противниками стали районні ради і районні державні адміністрації.

У цьому звіті є приклади, як почали на очах відроджуватися деякі маленькі міста і селища. Навіть найменша децентралізація перетворюється у реальний комунальний добробут, якщо не змінювати вже обраний державою вектор розвитку.

Україна, якщо давати їй можливості, здатна увійти до когорти розвинених європейських країн протягом наступних 20 років.

До початку реформи децентралізації – ми тільки втрачали.

Децентралізація ж дозволила розширити горизонти планування. Спочатку отримати можливості, а потім думати про свою відповідальність. Так працюють в усьому світі.

Ми працюємо для того, щоб реалізовувати свої ідеї тут, у своїх громадах, щоб у керівників українських ОТГ сформувалося сучасне мислення, а потім – розуміння впровадження більш системних реформ в усій державі.

ЩО МИ ЗРОБИЛИ СВОЇМИ РУКАМИ?

- За 2018 рік Центр розвитку місцевого самоврядування організував 8 407 заходів, в яких взяли участь 181 015 жителів українських громад. Це цілі блоки методичних навчань у сфері регіонального та місцевого розвитку, бюджетних питань та комунікації, управління проектним циклом, організація діяльності новостворених ОТГ, надання послуг первинної медичної допомоги, освітніх послуг та міжмуніципальне співробітництво, просторового планування в об'єднаних громадах та земельні питання, управління культурою та безпека і цивільний захист.
- Ми багато займалися налагодженням діалогу з населенням щодо впровадження реформи децентралізації. Забезпечували вертикальні та горизонтальні механізми координації для впровадження реформ в усіх областях.
- Організували 91 прес-тур у громади.
- Провели 159 прес-конференцій.
- Підготували 6 898 публікацій в онлайн медіа та 922 у друкованих ЗМІ.
- Взяли участь у 264 радіоефірах та 662 телеефірах у студіях регіональних ТРК.

Всі регіональні Центри мають тісні зв'язки з місцевими ЗМІ, радники на постійній основі залучаються для обговорення та надання оцінок ходу реформи на шпальтах видань та в програмах, які виходять на телебаченні і радіо.

Ми консультували 156 об'єднаних територіальних громад під час розробки ними довгострокових стратегій розвитку.

305 ОТГ – у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію.

234 ОТГ – у підготовці проектів міжмуніципального співробітництва.

287 – у підготовці документів на модернізацію ЦНАП в рамках Програми "U-LEAD з Європою".

Кожен Регіональний Центр має свою сторінку в мережі Facebook. Загальна кількість читачів наших сторінок складає 27 958. Одеський та Сумський ЦРМС створили і модерують свої власні веб-платформи.

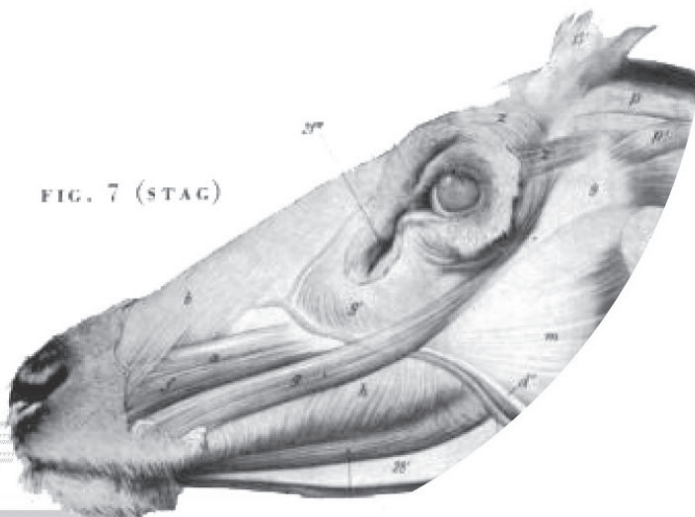
Ми знаємо, що зміни можливі тільки в тих громадах, де є довіра. І наша особлива сміливість як експертів.

В 2019 році ми стоятимемо перед необхідністю напрацювати власну місію ЦРМС в рамках Програми "U-LEAD з Європою".

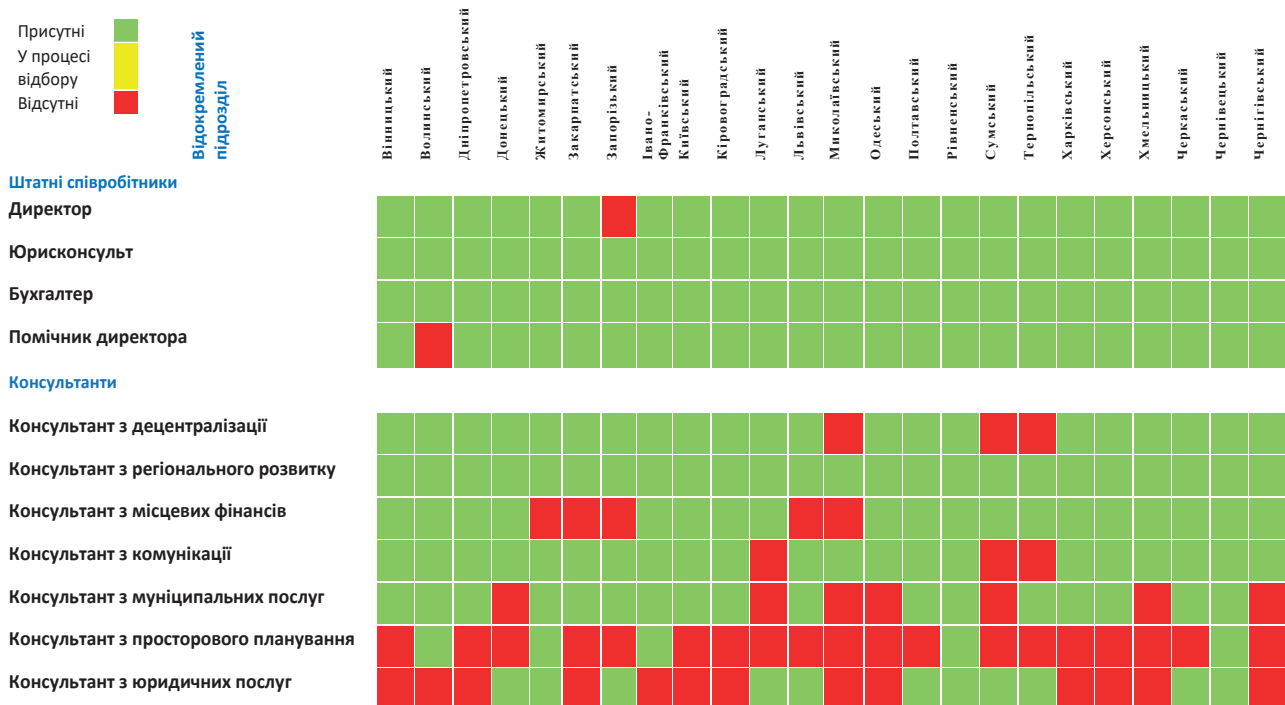
Тому що масштаб роботи для реформаторів в регіонах буде тільки збільшуватись.

А завдання, які стоять перед нами, – зачаровують своїми масштабами.

FIG. 7 (STAG)

Діяльність у 2018 році: комплектація персоналом

Характеристика складу персоналу та його розвитку

Розподіл працівників організації за рівнем освіти

Освіта	Керівники	Спеціалісти	Усього
Вища	26	79	105

Розподіл працівників організації за спеціальностями

Спеціальність	Керівник	Юрисконсульт	Бухгалтер	Помічник директора	Менеджер з кадрів та закупівель
Кількість працівників	26	24	28	26	1

Розподіл працівників організації за віком

Вік	Кількість працівників з урахуванням працівників, які знаходяться у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами та у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею віку, встановленого чинним законодавством
18-34	40
35-49	50
50-60	13
60 та більше	2
Усього	105

Розподіл працівників організації за статтю

Чоловіки	Жінки
35 (33%)	70 (67%)

- Розподіл працівників за ступенем зайнятості – 100%
- Питома вага працівників, що охоплена колективним договором – 100%
- Питома вага працівників, що беруть участь у навчаннях – 100%
- Коефіцієнт плинності кадрів-18, 27%

Показники, що характеризують стан робочого середовища та охорони праці

- питома вага працівників, що пройшли навчання та перевірку знань з питань охорони праці – 25%

Показники, що характеризують додержання етичних норм та рівності прав

- кількість працюючих, що мають особливі потреби – 2
- кількість працівників, які знаходяться у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами – 1
- кількість працівників, які знаходяться у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею віку, встановленого чинним законодавством – 3

Показники, що характеризують стимули та мотивацію персоналу

- Середньомісячна зарплата персоналу у 2018 році – 26 589 грн.
- Темп росту середньої заробітної плати у 2018 році порівняно з минулим роком – 1,17
- Співвідношення середньої заробітної плати в Установі з середньою заробітною платою у галузі (порівняно з опублікованими на www.kiev.ukrstat.gov.ua даними по м. Київ в грудні 2018 р. в галузі професійної, наукової та технічної діяльності) – 1,23).

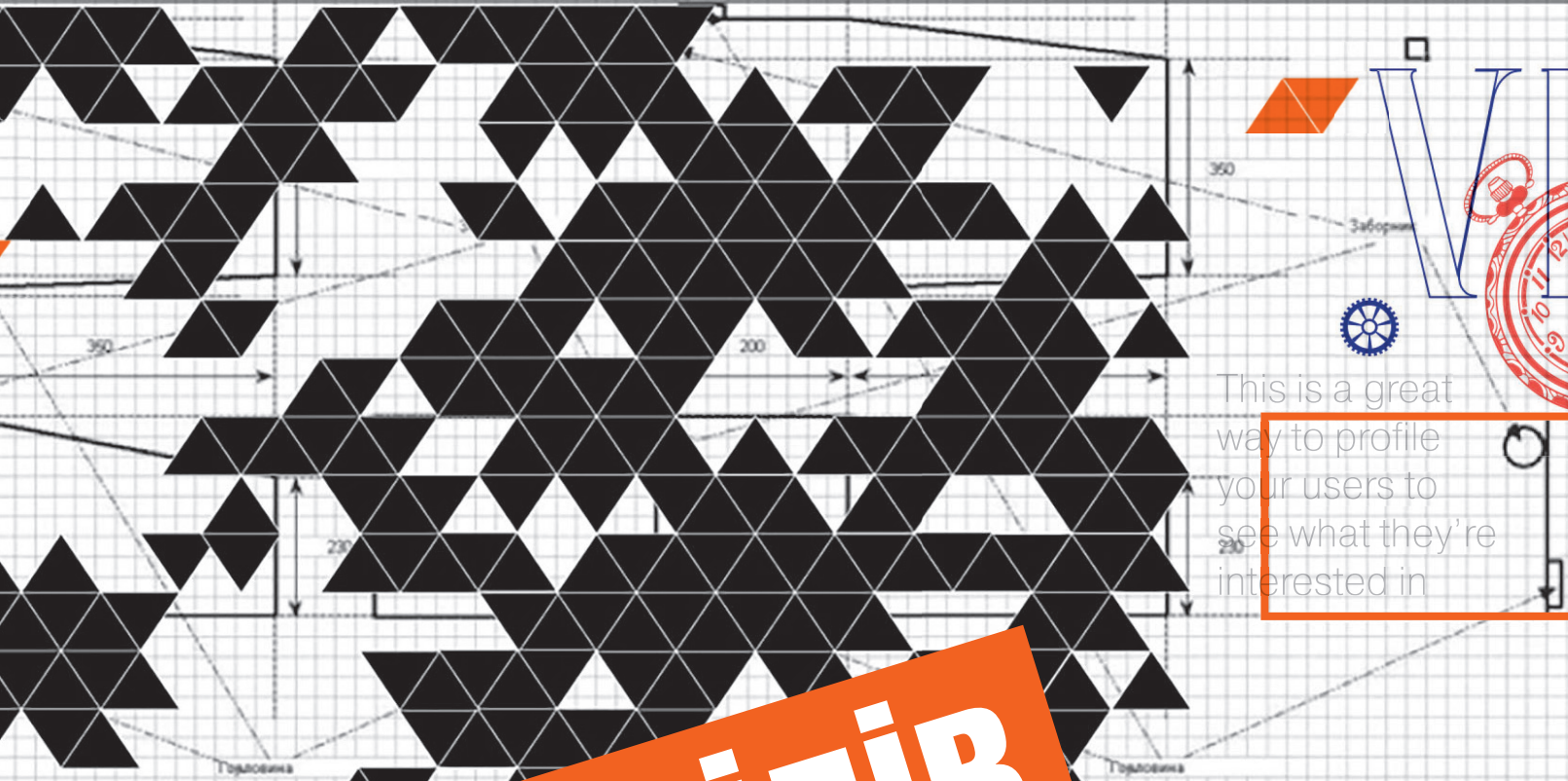

ЦРPMC/LGDC

Профіль

A short description of the decentralisation reform in Ukraine that gives important and useful details about it at regional level

This is a great way to profile your users to see what they're interested in

підрозділів

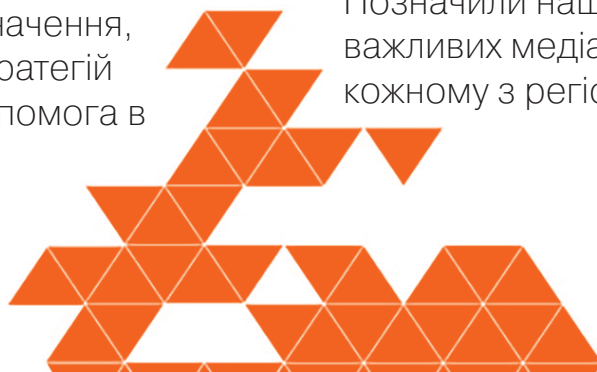
Це найбільший і найважливіший розділ Річного звіту Установи "Центр розвитку місцевого самоврядування" за 2018 рік.

Тут багато графіки і таблиць, аналітичних даних щодо кожного з Регіональних Центрів, кількість консультацій, наданих радниками в різних сферах (бюджетні питання, муніципальні послуги, просторове планування, регіональний розвиток та процедурні аспекти створення об'єднаних територіальних громад), опис заходів та їх учасників, відповідно до 7 пріоритетів Програми "U-LEAD з Європою", деталізація в розрізі кожної області наданих вже створеним ОТГ послуг (супроводження громад під час формування ОТГ, процедури приєднання, консультації міст обласного значення, кадрові питання, розробка Стратегій довгострокового розвитку, допомога в укладанні міжмуніципальних угод та ін.)

Всього два показники: ми провели **8 407 заходів** і консультацій, в яких в різній ступені залученості взяли участь **181 015 громадян**.

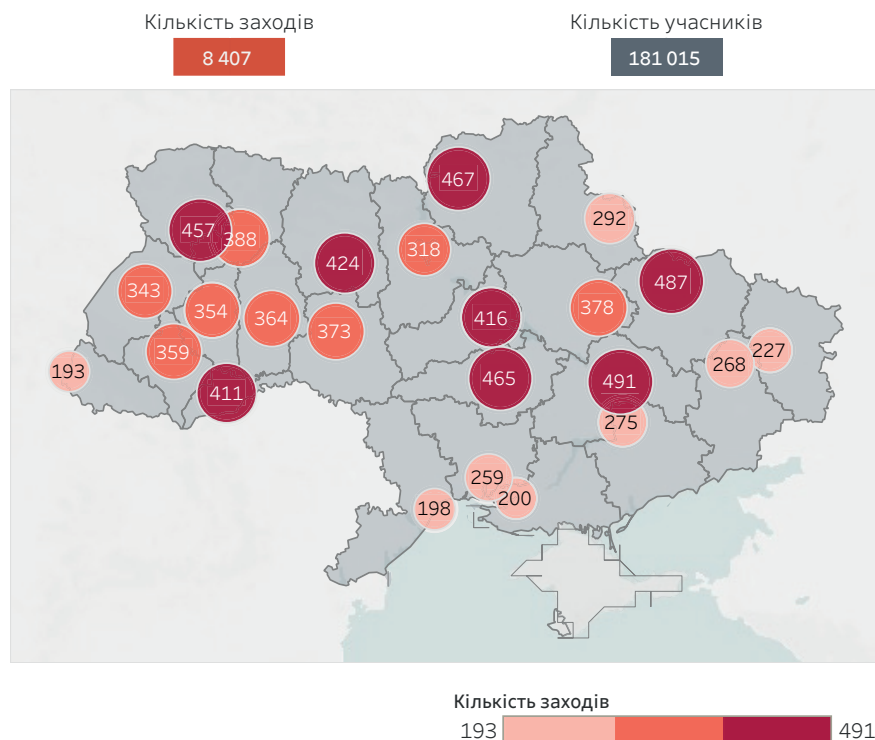
Це абсолютний рекорд для будь-якої програми міжнародної технічної допомоги Україні, яка коли-небудь працювала в Україні.

Окремо ми проаналізували нашу медіа-активність на своїх сторінках в соцмережах, а також на зовнішніх веб-ресурсах. Позначили наших найбільш важливих медіа-партнерів в кожному з регіонів.

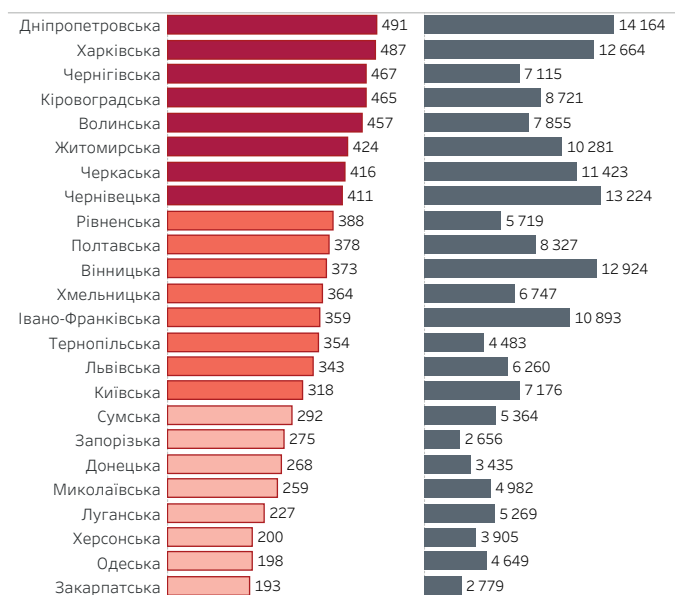

Підсумки роботи регіональних Центрів розвитку місцевого самоврядування у 2018 році

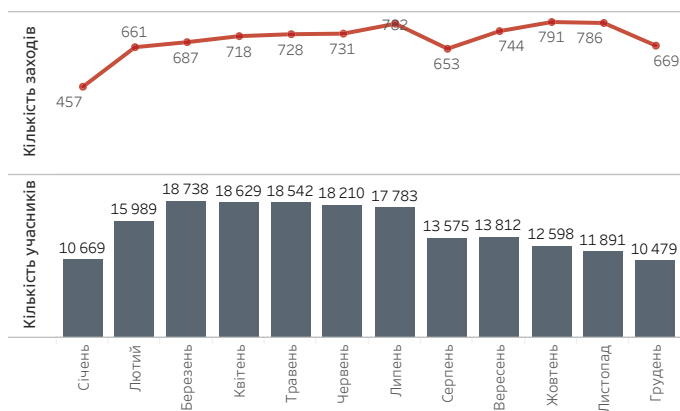
Заходи, проведені регіональними Центрами

Кількість заходів, проведених регіональними Центрами

Динаміка проведення заходів у 2018 році

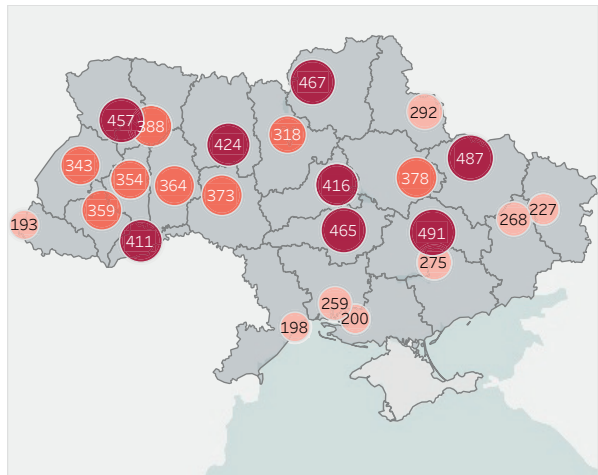
Заходи, проведені регіональними Центрами (за категоріями, тематикою)

Розподіл за категоріями

Розподіл за тематикою

Розподіл за категоріями (кількість заходів) *

Візна консультація	2 834
Робоча зустріч	1 597
Семінар	1 235
Тренінг	707
Громадські слухання	552
Засідання круглого столу	426
Інше	373
Навчальна поїздка	330
Прес-захід	190
Прес-тур	81
Форум	47
Конференція	35

Кількість заходів
193 491

	Кількість заходів	Кількість учасників
Разом	8 407	181 015
Дніпропетровська	491	14 164
Харківська	487	12 564
Чернігівська	467	7 115
Кіровоградська	465	8 721
Волинська	457	7 855
Житомирська	424	10 281
Черкаська	416	11 423
Чернівецька	411	13 224
Рівненська	388	5 719
Полтавська	378	8 327
Вінницька	373	12 924
Хмельницька	364	6 747
Івано-Франківська	359	10 893
Тернопільська	354	4 483
Львівська	343	6 260
Київська	318	7 176
Сумська	292	5 364
Запорізька	275	2 656
Донецька	268	3 435
Миколаївська	259	4 982
Луганська	227	5 269
Херсонська	200	3 905
Одеська	198	4 549
Закарпатська	193	2 774
Average	Average	Average

	Візна консультація	Робоча зустріч	Семінар	Тренінг	Громадські слухання	Засідання круглого столу	Інше	Навчальна поїздка	Прес-захід	Прес-тур	Форум	Конференція
Дніпропетровська	77	153	112	19	22	16	47	12	4	25	3	1
Харківська	147	146	48	56	48	13	1	13	10	2	3	
Чернігівська	275	23	36	64	23	9	5	7	18	5	1	1
Кіровоградська	207	61	71	9	26	13	49	17	8		1	3
Волинська	215	70	85	15	22	26	1	17	5	1		
Житомирська	155	17	88	57	59	15	10	14	4	1	3	1
Черкаська	101	70	39	27	48	84	24	6	10	7		
Чернівецька	139	92	28	30	76	15		8	11	4	1	7
Рівненська	160	20	114	18	1	26	4	27	14	1	3	
Полтавська	93	56	69	27	17	43	49	18	2		2	2
Вінницька	94	77	53	41	13	15	40	26	4	4	6	
Хмельницька	38	116	65	29	31	8	31	26	9	4	4	3
Івано-Франківська	122	33	68	26	33	38	5	18	8	3	2	3
Тернопільська	137	130	31	9	4	23	3	11	3	1		2
Львівська	143	73	32	33		13	11	24	5	2	3	4
Київська	94	88	37	26	34	20	15	1	3			
Сумська	94	103	53	7	9	8		3	14		1	
Запорізька	120	30	20	31	16	8	30	10	3	5	1	1
Донецька	83	40	21	54	3	7	7	19	32	2		
Миколаївська	60	63	30	38	32	3	10	15	2	5	1	
Луганська	92	16	44	9	27	12	13	11	1		2	
Херсонська	96	5	20	45	1	1	11	9	3	2	6	1
Одеська	61	40	46	17	4	4	1	7	12	3		3
Закарпатська	31	75	25	20	3	6	6	11	5	4	4	3
РАЗОМ	2 834	1 597	1 235	707	552	426	373	330	190	81	47	35

Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми

Результат 1 - Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов

4 373

Результат 2 - Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено

819

Результат 3 - Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено

319

Результат 4 - Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.

209

Результат 5 - Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено

532

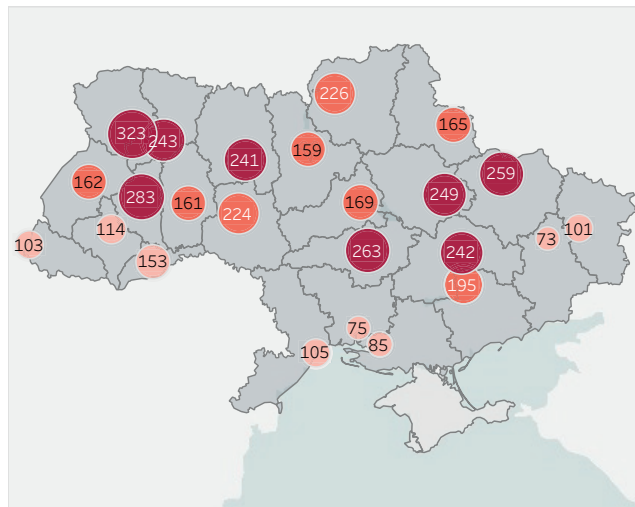
Результат 6 - Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ

1 377

Результат 7 - Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи

778

Результат 1 - Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов

Кількість заходів
73 323

Кількість заходів Кількість учасників

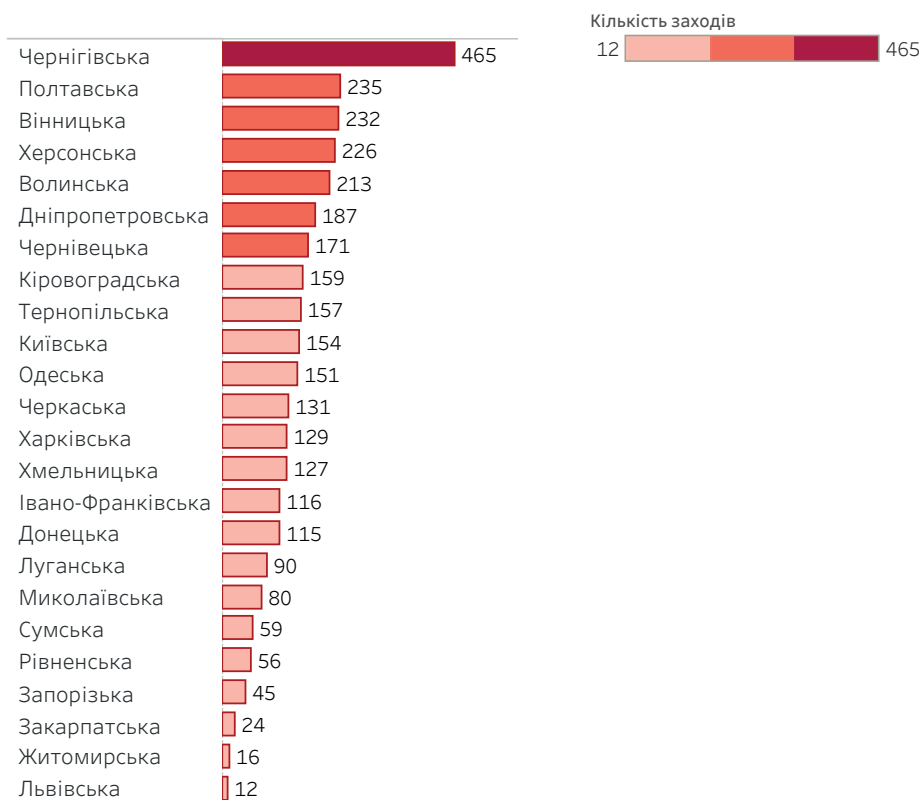
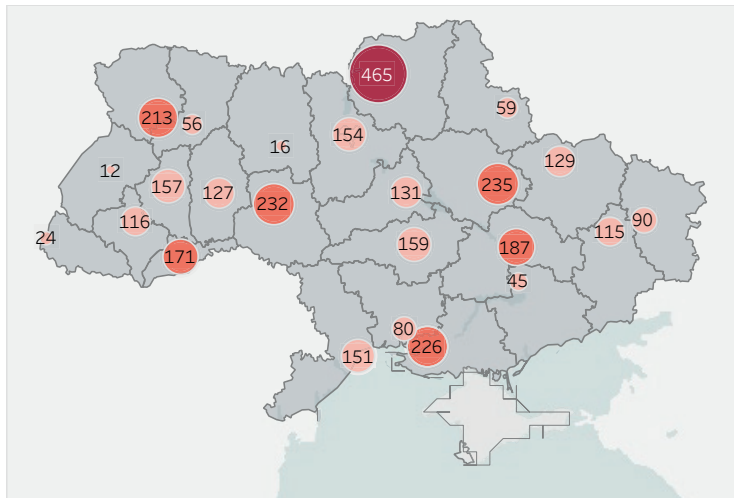
Волинська	323	5 040
Тернопільська	283	3 713
Кіровоградська	263	6 162
Харківська	259	8 778
Полтавська	249	5 267
Рівненська	243	4 031
Дніпропетровська	242	9 025
Житомирська	241	5 415
Чернігівська	226	4 067
Вінницька	224	6 523
Запорізька	195	1 678
Черкаська	169	2 685
Сумська	165	3 423
Львівська	162	3 393
Хмельницька	161	2 856
Київська	159	4 063
Чернівецька	153	2 816
Івано-Франківська	114	1 423
Одеська	105	2 309
Закарпатська	103	1 441
Луганська	101	2 011
Херсонська	85	1 888
Миколаївська	75	1 682
Донецька	73	1 005

	Результат 1	Результат 2	Результат 3	Результат 4	Результат 5	Результат 6	Результат 7
Дніпропетровська	242	42	33	19	48	102	5
Харківська	259	33	48	5	31	42	69
Чернігівська	226	90	12	13	11	80	35
Кіровоградська	263	57	32		38	73	2
Волинська	323	30	8	2	27	48	19
Житомирська	241	23	3	4	17	113	23
Черкаська	169	41	2	1	6	67	130
Чернівецька	153	46	2	59	15	94	42
Рівненська	243	57	1		38	42	7
Полтавська	249	32	5	1	35	51	5
Вінницька	224	29	1	15	12	43	49
Хмельницька	161	30	9	14	29	77	44
Івано-Франківська	114	19	14	17	26	89	80
Тернопільська	283	43	8	6	6	6	2
Львівська	162	21	24	3	20	58	55
Київська	159	31	11	9	21	34	53
Сумська	165	38			45	39	5
Запорізька	195	10	5	1	14	49	1
Донецька	73	19	53	29	28	66	
Миколаївська	75	33	12	5	28	34	72
Луганська	101	23	2		18	52	31
Херсонська	85	31	6		2	64	7
Одеська	105	36	2		7	34	14
Закарпатська	103	5	26	1	10	20	28

Кількість наданих консультацій

- ☐ Кількість наданих консультацій (разом)
- ☐ Децентралізація
- ☐ Загальні юридичні питання
- ☐ Комунікації
- ☒ Місцеві бюджети
- ☐ Надання муніципальних послуг
- ☐ Просторове планування
- ☐ Регіональний розвиток

Місцеві бюджети

	Децентралізація	Надання муніципальних послуг	Загальні юридичні питання	Регіональний розвиток	Місцеві бюджети	Комунікації	Просторове планування
Вінницька	258	212	212	95	232	148	0
Волинська	223	218	126	198	213	169	220
Дніпропетровська	155	1 107	57	85	187	101	20
Донецька	165	32	95	141	115	50	
Житомирська	224	78	49	100	16	190	323
Закарпатська	237	82	71	103	24	8	1
Запорізька	206	365	515	101	45	250	8
Івано-Франківська	387	1 167	424	121	116	86	232
Київська	876	135	120	594	154	82	0
Кіровоградська	167	72	107	86	159	73	10
Луганська	180	0	415	101	90	0	0
Львівська	116	52	56	95	12	97	
Миколаївська	150	17	49	75	80	48	8
Одеська	193	11	27	108	151	65	0
Полтавська	183	74	76	64	235	108	8
Рівненська	172	93	20	60	56	56	59
Сумська	127	38	120	137	59	28	6
Тернопільська	76	181	63	294	157	93	0
Харківська	520	83	321	170	129	52	16
Херсонська	45	107		41	226	15	
Хмельницька	323	0	232	154	127	129	0
Черкаська	88	489	195	149	131	451	0
Чернівецька	364	478	389	196	171	49	446
Чернігівська	570	200	165	147	465	89	11
РАЗОМ	6 005	5 291	3 904	3 415	3 350	2 437	1 368

Інші послуги для ОТГ

Кількість ОТГ, які РЦ консультував при розробці стратегії в 2018 році

156

Кількість ОТГ, які РЦ консультував у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію

305

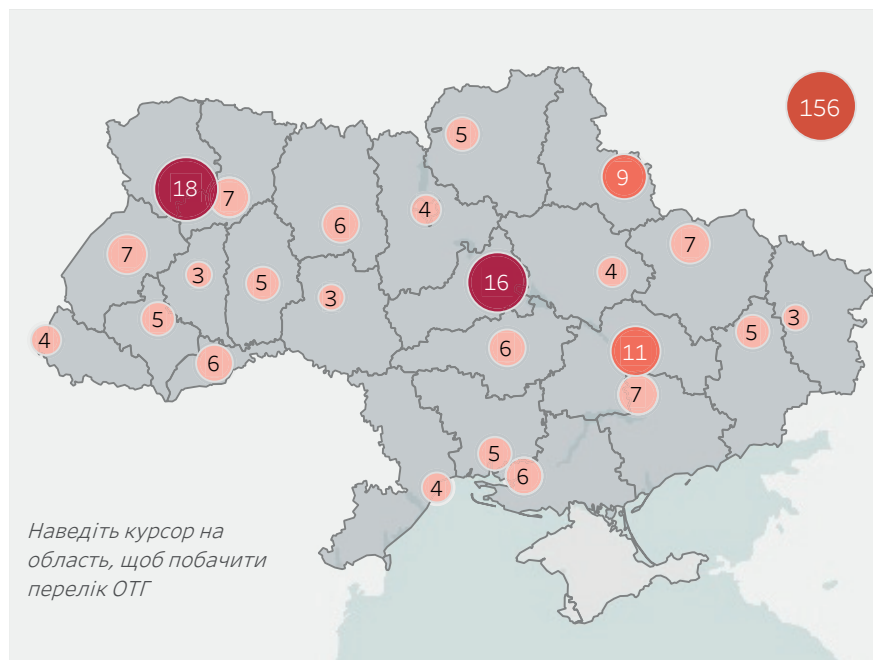
Кількість ОТГ, які РЦ консультував у підготовці проектів міжмуніципального співробітництва

234

Кількість ОТГ, які РЦ консультував у підготовці документів на модернізацію ЦНАПу в рамках II Компоненту Програми U-LEAD

287

Кількість ОТГ, які РЦ консультував при розробці стратегії в 2018 році

7. Степанівська ОТГ
8. Дубов'язівська ОТГ
9. Кириківська ОТГ

Запорізька область:

1. Комишуваська ОТГ
2. Комиш-Зорянська ОТГ
3. Чернігівська ОТГ
4. Берестівська ОТГ
5. Великобілозерська ОТГ
6. Гуляйпільська ОТГ
7. Смирновська ОТГ

Львівська область:

1. Великолюбінська ОТГ
2. Розвадівська ОТГ
3. Судовишнянська ОТГ
4. Мостиська ОТГ
5. Солонківська ОТГ
6. Рудківська ОТГ
7. Грабовецька ОТГ

Рівненська область:

1. Демидівська ОТГ
2. Млинівська ОТГ
3. Малолубашанська ОТГ
4. Клеванська ОТГ
5. Локницька ОТГ
6. Тараканівська ОТГ
7. Шпанівська ОТГ

Харківська область:

1. Зачепилівська ОТГ
2. Золочівська ОТГ
3. Коломацька ОТГ
4. Наталинська ОТГ
5. Оскільська ОТГ
6. Малоданилівська ОТГ
7. Малинівська ОТГ

Житомирська область:

1. Овруцька ОТГ
2. Білокорівська ОТГ
3. Чоповицька ОТГ
4. Радомишльська ОТГ
5. Брусилівська ОТГ
6. Корнинська ОТГ

Кіровоградська область:

1. Великосеверинівська ОТГ
2. Ганнівська ОТГ
3. Приютівська ОТГ
4. Смолінська ОТГ
5. Соколівська ОТГ
6. Тишківська ОТГ

Херсонська область:

1. Великокопанівська ОТГ
2. Виноградівська ОТГ
3. Білозерська ОТГ
4. Бехтерська ОТГ
5. Костянтинівська ОТГ
6. Станіславська ОТГ

Чернівецька область:

1. Вашківська ОТГ
2. Волоківська ОТГ
3. Глибоцька ОТГ
4. Терблеченська ОТГ
5. Недобоївська ОТГ
6. Острицька ОТГ

Донецька область:

1. Соледарська ОТГ
2. Андріївська ОТГ
3. Іллінівська ОТГ
4. Званівська ОТГ
5. Шахівська ОТГ

Івано-Франківська область:

1. Тлумацька ОТГ
2. Витвицька ОТГ
3. Ямницька ОТГ
4. Пядицька ОТГ
5. Космацька ОТГ

Миколаївська область:

1. Володимирівська ОТГ
2. Казанківська ОТГ
3. Дорошівська ОТГ
4. Родсадівська ОТГ
5. Арбузинська ОТГ

Хмельницька область:

1. Новоушицька ОТГ
2. Наркевицька ОТГ
3. Дунаєвецька ОТГ
4. Полонська ОТГ
5. Городоцька ОТГ

Чернігівська область:

1. Батуринська ОТГ
2. Козелецька ОТГ
3. Любецька ОТГ
4. Варвинська ОТГ
5. Носівська ОТГ

Закарпатська область:

1. Перечинська ОТГ
2. Іршавська ОТГ
3. Баранинська ОТГ
4. Полянська ОТГ

Київська область:

1. Пісківська ОТГ
2. Тетіївська ОТГ
3. Узинська ОТГ
4. Великодимерська ОТГ

Одеська область:

1. Лиманська ОТГ
2. Затишанська ОТГ
3. Березівська ОТГ
4. Вилківська ОТГ

Полтавська область:

1. Сенчанська ОТГ
2. Недогарківська ОТГ
3. Малоперещепинська ОТГ
4. Семенівська ОТГ

Вінницька область:

1. Оратівська ОТГ
2. Жданівська ОТГ
3. Немирівська ОТГ

Луганська область:

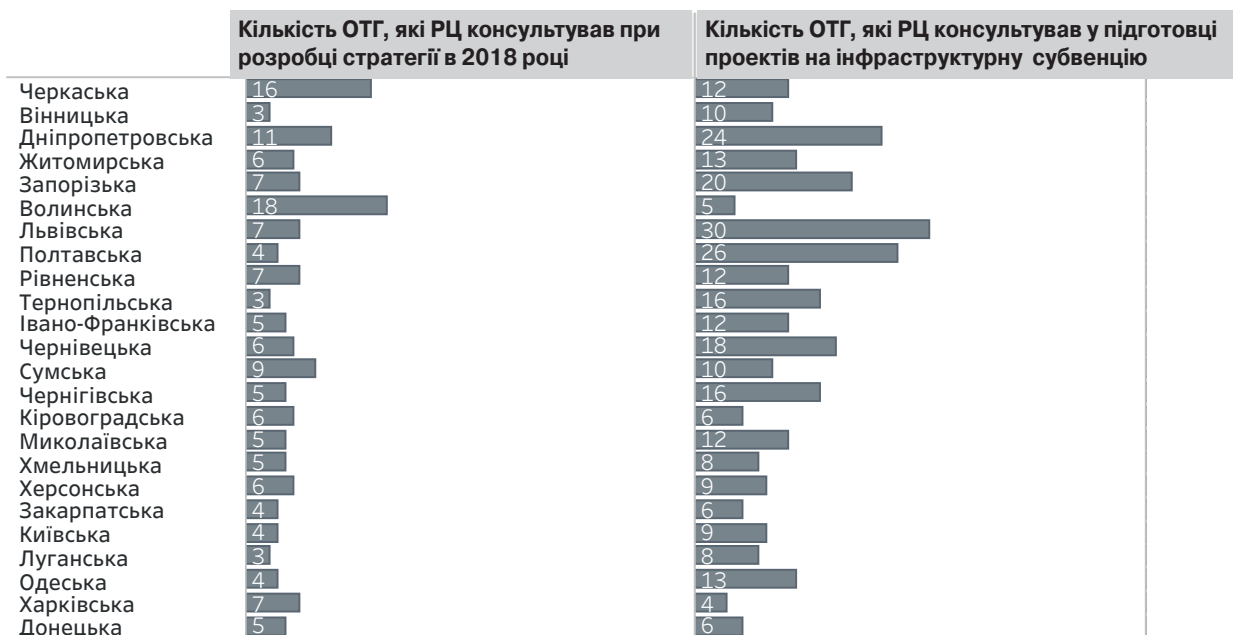
1. Красноріченська ОТГ
2. Біловодська ОТГ
3. Марківська ОТГ

Тернопільська область:

1. Борсуківська ОТГ
2. Черниховецька ОТГ
3. Трибухівська ОТГ

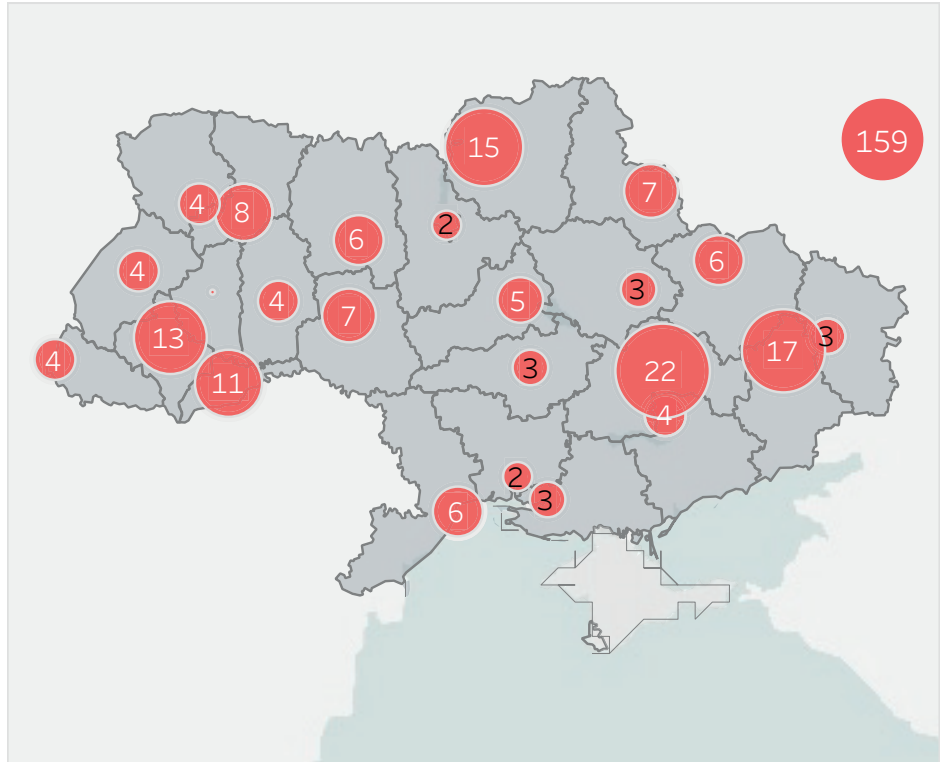
Регіональний розріз за показниками

Медійна активність регіональних Центрів

- ☒ Прес-конференції
- ☐ Прес-тури
- ☐ **Публікацій в онлайн-ЗМІ**
- ☐ Публікацій у друкованих ЗМІ
- ☐ Радіоефірів
- ☐ Телеефірів
- ☐ Фолловерів

Прес-конференції

Теле- та радіоефіри

телеефірів радіоефірів

Волинська	92	18
Дніпропетровська	70	18
Рівненська	59	54
Запорізька	53	16
Житомирська	48	13
Харківська	37	15
Донецька	35	0
Вінницька	32	4
Хмельницька	26	15
Кіровоградська	23	11
Івано-Франківська	22	4
Черкаська	21	5
Одеська	21	6
Сумська	20	4
Чернівецька	17	10
Луганська	17	5
Херсонська	14	4
Чернігівська	12	11
Закарпатська	10	4
Тернопільська	9	12
Полтавська	9	14
Миколаївська	6	12
Львівська	6	7
Київська	3	2

Публікації в ЗМІ

в он-лайн ЗМІ в друк.ЗМІ

Одеська	856	• 16
Черкаська	798	• 14
Чернігівська	654	• 71
Івано-Франків..	637	• 28
Житомирська	616	• 30
Дніпропетров..	563	• 49
Кіровоградська	412	• 15
Донецька	410	• 190
Волинська	392	• 69
Полтавська	306	• 27
Хмельницька	200	• 36
Харківська	171	• 42
Рівненська	148	• 73
Львівська	143	• 54
Вінницька	118	• 7
Запорізька	108	• 0
Миколаївська	96	• 54
Херсонська	80	• 92
Чернівецька	75	• 18
Сумська	35	• 12
Тернопільська	31	• 7
Закарпатська	25	• 12
Київська	22	• 10
Луганська	2	• 6

Медіа-заходи

прес-конференції прес-тури

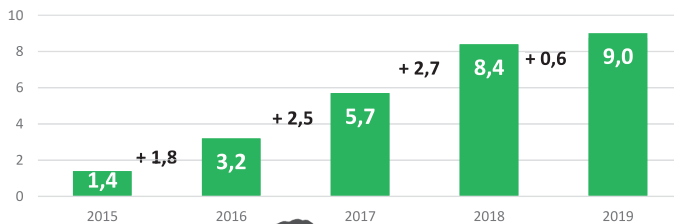
Дніпропетровська	22	17
Донецька	17	2
Чернігівська	15	7
Івано-Франківська	13	4
Чернівецька	11	4
Рівненська	8	1
Сумська	7	0
Вінницька	7	10
Харківська	6	2
Одеська	6	3
Житомирська	6	2
Черкаська	5	10
Хмельницька	4	5
Львівська	4	2
Запорізька	4	5
Закарпатська	4	4
Волинська	4	1
Херсонська	3	2
Полтавська	3	5
Луганська	3	0
Кіровоградська	3	0
Миколаївська	2	4
Київська	2	0
Тернопільська	0	1

Фоловерів

станом на 31.12.2018

Дніпропетровська	2 599
Житомирська	2 514
Харківська	2 006
Запорізька	1 720
Хмельницька	1 639
Львівська	1 476
Рівненська	1 239
Сумська	1 185
Чернігівська	1 143
Херсонська	1 097
Тернопільська	1 043
Одеська	1 041
Черкаська	1 007
Волинська	1 001
Миколаївська	944
Київська	932
Вінницька	926
Івано-Франківська	918
Кіровоградська	841
Полтавська	671
Закарпатська	649
Донецька	582
Чернівецька	574
Луганська	211

КІЛЬКІСТЬ ЖИТЕЛІВ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (млн. осіб)

9,0 млн. осіб

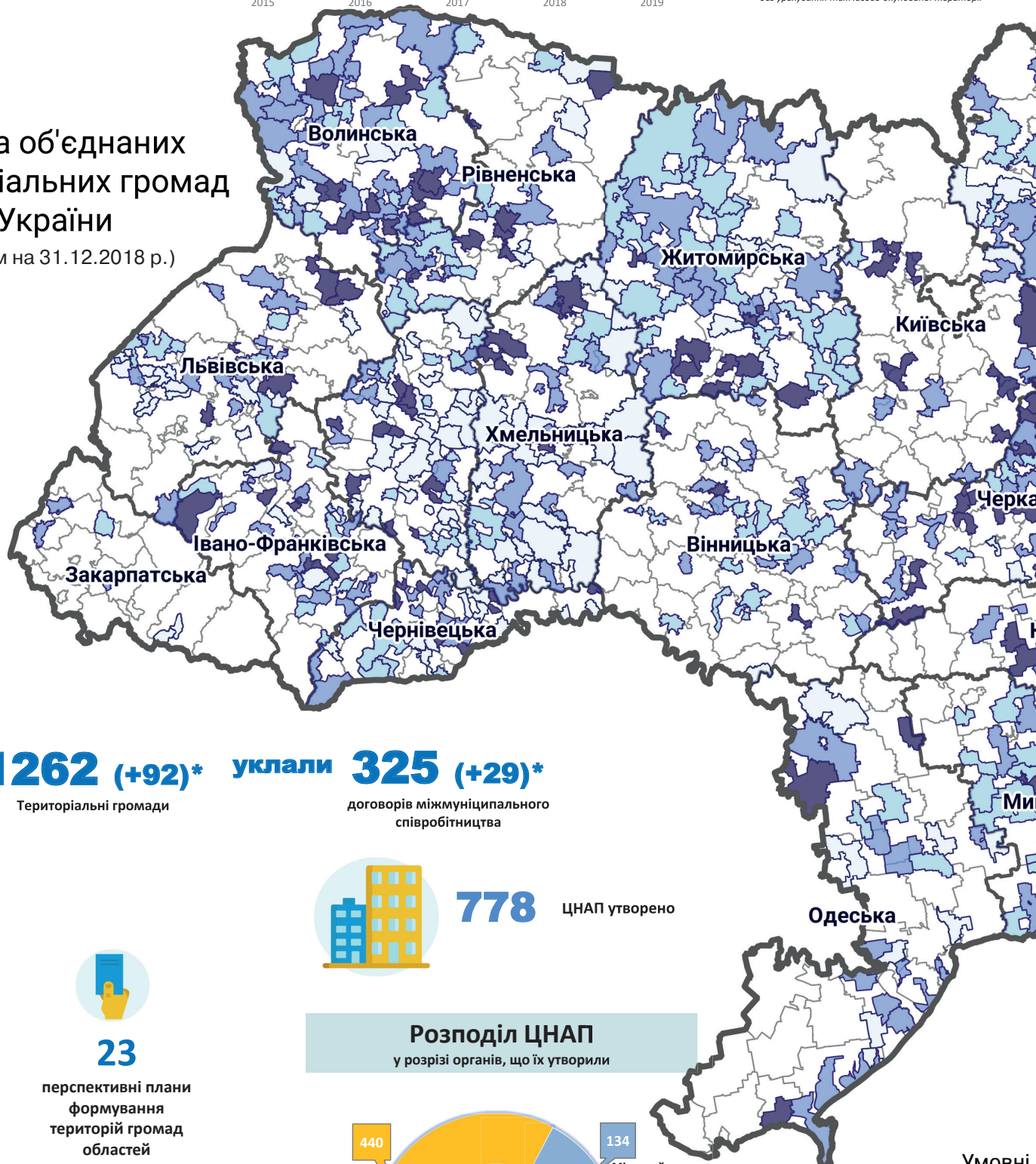
проживають в ОТГ (25,5 % від загальної чисельності населення України**)

** за даними Держстату станом на 01.03.2018

** без урахування тимчасово окупованої території

Карта об'єднаних територіальних громад України

(станом на 31.12.2018 р.)

1262 (+92)*
Територіальні громади

уклали 325 (+29)*
договорів міжмуніципального співробітництва

778 ЦНАП утворено

23

перспективні плани
формування
територій громад
областей
затверджено
Урядом

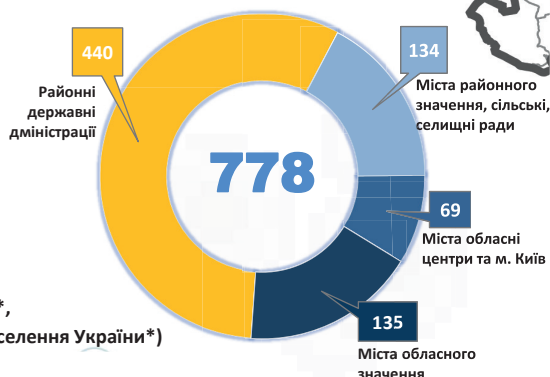

1289

ОТГ у перспективних планах, затверджених Урядом, які об'єднують **8846** територіальних громад (**457300** кв.км або **82 %** від загальної площі України *, **27,4** млн. осіб або **77,5 %** від загальної чисельності населення України*)

Розподіл ЦНАП

у розрізі органів, що їх утворили

Умовні

- Межі України
- Межі областей
- Межі районів
- Об'єднані територіальні громади
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

КІЛЬКІСТЬ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

878 (+2)*

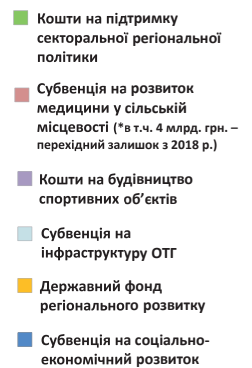
об'єднаних територіальних громад
(з них **72** очікують рішення ЦВК про
призначення перших виборів (в тому числі **45**
ОТГ, у яких вибори не відбулись у зв'язку з введенням
воєнного стану) та **24** міста обласного значення
до яких приєдналися ТГ

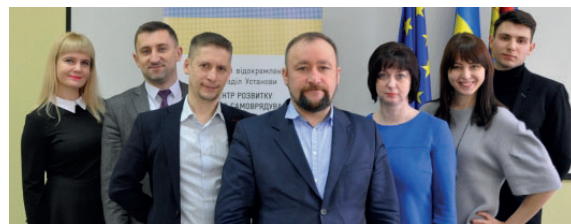

ЦВК про призначення перших виборів (в тому числі 45 ОТГ, у яких вибори не відбулись у зв'язку з введенням воєнного стану)

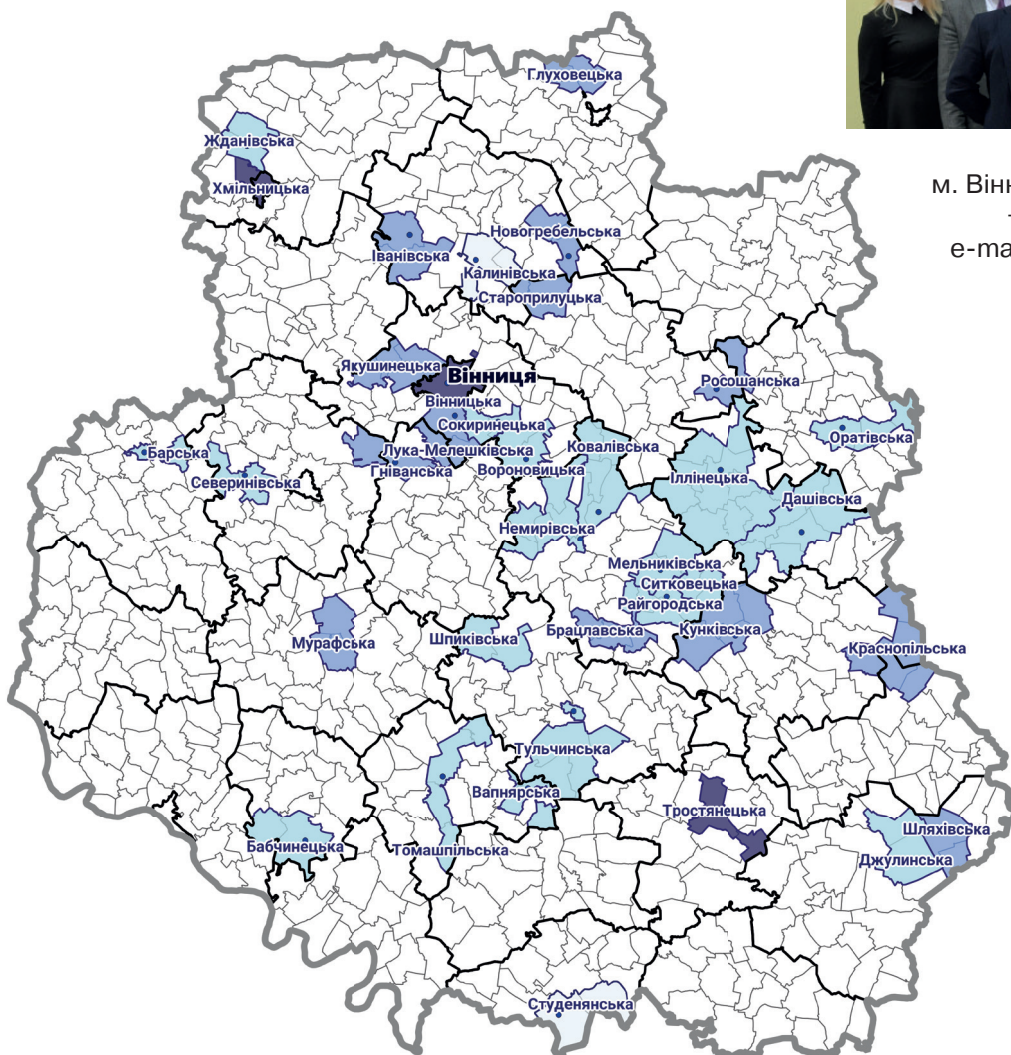

Крім того, на 2019 р. передбачена субвенція на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання доріг загального користування місцевого значення в сумі **14,7 млрд. грн.**

Вінницький ЦРМС
м. Вінниця, вул. Театральна, 20
+380 (67) 618 32 36
e-mail: vinnytsia@lgdc.org.ua

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворилися в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Вінницький Центр розвитку місцевого самоврядування є польовим впроваджувачем реформ та змін, медіатором, хто відчуває проблеми на місцях. Тим, хто фактично виконує функцію запуску, старту скорочення м'язів реформ. Для Програми "U-LEAD з Європою" ми є тими, хто на місці відчувають, змінюють і допомагають створювати нову якість життя.

Олег Левченко, директор Вінницького ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Вінницьким ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	373	12 924
1.2.	За січень	18	1 249
1.3.	За лютий	35	1 346
1.4.	За березень	39	2 283
1.5.	За квітень	28	867
1.6.	За травень	34	1 096
1.7.	За червень	31	1 159
1.8.	За липень	32	1 023

Ключові досягнення

1. Вінницьким Центром розвитку місцевого самоврядування у 2018 році надано допомогу при розробці, коригуванні і моніторингу впровадження 16 стратегій розвитку громад регіону. Доведено до ухвалення на сесіях міських, селищних і сільських рад 3 стратегії розвитку. Опрацьовано, проаналізовано і надано аналітичні висновки до 150 проектів Державного Фонду Регіонального Розвитку за 2015-2017 рр. (Вінницька і Закарпатська області). Пройдено підготовку до запровадження SMART-підходу у регіональній стратегії розвитку регіону на 2021-2027 рр.

2. Вінницьким Центром розвитку місцевого самоврядування у 2018 році проведено дводенну конференцію / форум регіонального розвитку, присвячену розвитку сільських територій і промоції регіонального продукту – "Подільське

1.9.	За серпень	28	785
1.10.	За вересень	41	1 156
1.11.	За жовтень	32	675
1.12.	За листопад	29	643
1.13.	За грудень	26	642
2	Кількість заходів за категоріями	373	
2.1.	Робоча зустріч	77	2 539
2.2.	Засідання круглого столу	15	357
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	94	2 375
2.4.	Тренінг	41	1 098
2.5.	Семінар	53	1 812
2.6.	Конференція	-	-
2.7.	Громадські слухання	13	965
2.8.	Форум	6	377
2.9.	Навчальна поїздка	26	583
2.10.	Прес-захід	4	69
2.11.	Прес-тур	4	67
2.12.	Інше	40	2682
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів Програми	373	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	224	6523
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	29	712
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	1	25
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	15	729
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	12	340
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	43	2779
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	49	1816
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	373	
4.1.	Процеси об'єднання	151	6 622
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	17	389
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	77	2 622
4.4.	Бюджетні питання	32	673
4.5.	Управління проектами	7	187
4.6.	Організація надання освітніх послуг	13	278
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	12	445
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	16	419
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	3	258
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	2	99
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	2	48

яблуко" (Вінниця-Бар, жовтень 2018 р.). Проведено понад 30 тематичних семінарів і тренінгів на тему розвитку туризму, проектного менеджменту, просторового розвитку, ефективного управління земельними ресурсами, залучення інвестицій, розвитку культури та інновацій. Налагоджено одну з найефективніших в Україні систему комунікації між усіма ключовими сторонами у сфері регіонального розвитку – ЦРМС, Вінницькою ОДА, Вінницькою агенцією Регіонального розвитку, Вінницькою Обласною Агенцією Органів Місцевого Самоврядування, Вінницьким Обласним Центром Підвищення Кваліфікації Держслужбовців, ОМС субрегіонального і місцевого рівня, іншими донорськими організаціями і громадськими об'єднаннями.

3. Вінницький Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році провів комплексний аналіз мережі закладів загальної середньої освіти області та розробив модель спроможної освітньої мережі об'єднаних територіальних громад, які створені (будуть створені до 2020 року) відповідно до перспективного плану формування ОТГ Вінницької області.

4. Вінницький Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році надав практичну допомогу облдержадміністрації в формуванні спроможної мережі з надання первинної медичної допомоги в об'єднаних територіальних громадах, які створені (будуть створені до 2020 року) відповідно до перспективного плану формування ОТГ Вінницької області.

5. Вінницьким Центром розвитку місцевого самоврядування у 2018 році було організовано експертний супровід та було надано практичну допомогу Северинівській ОТГ в отриманні міжнародної технічної допомоги (пожежний автомобіль) з Республіки Польща.

6. Силами фахівців з регіонального розвитку Вінницького ЦРМС на основі європейських методик розроблено триденний курс проектного менеджменту, орієнтований на працівників ОМС місцевого і регіонального рівня, а також посібник, який неодноразово використовувався під час заходів, що проводились Вінницьким ЦРМС та Вінницькою ОДА. Також Вінницький ЦРМС був задіяний у розробці Методичних рекомендацій щодо передачі об'єктів цивільних прав зі спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст району у комунальну власність об'єднаної територіальної громади.

7. Вінницьким ЦРМС забезпечено експертний супровід підготовки 45 проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 26 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 20 ОТГ – впровадження Центрів надання адміністративних послуг
- 2 ОТГ – проекти щодо просторового планування
- 2 ОТГ – проекти щодо соціального захисту
- 2 ОТГ – проекти щодо е-врядування

8. Завдяки експертному супроводу Вінницького Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області створено:

- 3 Центри безпеки
- 12 Опорних шкіл
- 6 Центрів первинної медико-санітарної допомоги
- 5 Центрів надання адміністративних послуг
- 4 Центри надання соціальних послуг
- 2 Комунальні підприємства
- 6 Публічних бібліотек

9. За 2018 рік в рамках співпраці з Програмою

4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	4	45
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	4	87
4.14.	Просторове планування	2	41
4.15.	Комунікація	20	325
4.16.	Розвиток м'яких навичок	8	244
4.17.	Інше	3	142
5	Кількість наданих консультацій за тематиками		1 157
5.1.	Децентралізація	258	
5.2.	Загальні юридичні питання	212	
5.3.	Регіональний розвиток	95	
5.4.	Місцеві бюджети	232	
5.5.	Комунікації	148	
5.6.	Надання муніципальних послуг	212	
5.7.	Просторове планування	-	
6.	Послуги для ОТГ		204
6.1	Підтримка формування ОТГ	23	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	1	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	3	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	19	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	23	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	2	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	-	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	21	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	10	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	2	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	6	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	80	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	40	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	40	
6.4	Інші послуги для ОТГ	68	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	3	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	10	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	55	

"U-LEAD з Європою" Вінницьким ЦРМС було організовано близько 400 заходів з розвитку спроможності (включаючи семінари, тренінги, заходи для преси та з налагодження діалогу (круглі столи), консультації на місцях та на виїздах) з майже 13 тис. учасників.

10. ЦРМС та ОТГ Вінниччини прийняли 14 навчальних візитів представників об'єднаних територіальних громад з 19 областей України.

11. 17 історій успіху висвітлили роботу об'єднаних територіальних громад Вінниччини за участю Вінницького ЦРМС у сферах енергонезалежності, безпеки, переробки ТПВ, освіти, медицини, культури та спорту, адміністративних послуг, ММС та багатьох інших.

12. Вінницьким ЦРМС із врахуванням вимог Методики було розроблено Проект перспективного плану, що налічує 68 спроможних перспективних ОТГ та охоплює всю територію області. Проведено консультації з постійними комісіями обласної ради.

13. Вінницьким Центром розвитку місцевого самоврядування у 2018 році було підготовлено 24 договори ММС.

14. У 2018 році Вінницьким ЦРМС було організовано розширену Урядову нараду за участі президента, прем'єр-міністра та директорів ЦРМС, Конференції за участі представників Мінсоцполітики "Формування інтегрованої системи соціальних послуг в умовах децентралізації: сучасна практика та перспективи", VI Міжнародний інвестиційний форум Вінниччина – бізнес в центрі України", Фестиваль "Apple Bar".

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	32
Радіоефірів	4
Публікацій у друкованих ЗМІ	7
Публікацій в онлайн-ЗМІ	118
Прес-тури	10
Прес-конференції	7
Активність ЦРМС у мережі ФБ.....	https://www.facebook.com/lgcd.vinnitsa/
Фолловерів станом на 31.12.2018	926

Комунікаційні заходи та консультування проведено 11 навчальних заходів, за результатами яких:

- Усі ОТГ регіону мають онлайн засоби комунікації (сайти, офіційні сторінки в соцмережі)
- 7 міських ОТГ випускають власні друковані видання
- міські/сільські ОТГ ухвалили або працюють над комунікаційними стратегіями

Медіа-партнери:

- інформаційний портал "Моя Вінниця" <https://www.myvin.com.ua/>
- інформаційний портал "Вінниця ОК" <http://vinnitsaok.com.ua>
- сайт "Вінниця дейлі" <https://vinnitsa.top>
- телеканал "Bіra – ТВ" <http://vitatv.com.ua>
- ТРК "Вінниччина-ТВ" <http://twvin.net>

15. За участі Вінницького ЦРМС було підписано меморандуми про співпрацю між ОТГ Вінниччини та Хмельницької і Житомирської областей.

16. У 2018 році було започатковано проведення щомісячного "Клубу голів ОТГ".

17. Експертами Вінницького ЦРМС організовано супровід та підготовку документів щодо створення 3 об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до 9 об'єднаних територіальних громад, та до двох міст обласного значення. Здійснено 82 виїзних зустрічі з питань добровільного об'єднання територіальних громад та приєднання до існуючих ОТГ.

18. За сприяння Вінницького ЦРМС вже підписані або знаходяться в розробці та протягом найближчого часу будуть під-

писані угоди про співпрацю між громадами Вінниччини та Республіки Польща, зокрема:

1) Жмеринська ОТГ тісно співпрацює з гміною Сендзішув Малопольський, Підкарпатське воєводство

2) Северинівська ОТГ співпрацює з гміною Пунськ, Підляське воєводство

Знаходяться в розробці угоди про співпрацю між:

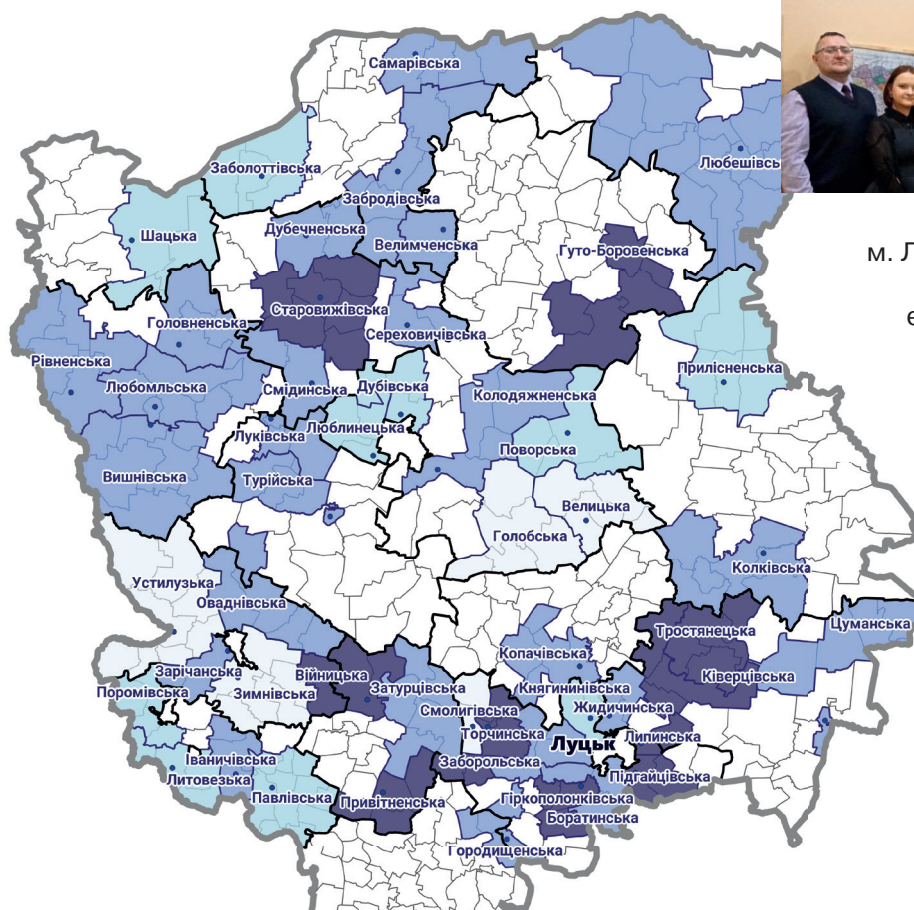
3) Вапнярською ОТГ та гміною Месьцисько, Великопольське воєводство

4) Дашівською ОТГ та гміною Сомпольно, Великопольське воєводство

5) Якушинецькою ОТГ та гміною Слесин, Великопольське воєводство

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
DashivBusinessCamp	U.S. Embassy in Ukraine Small Public Diplomacy Grant Program – Education and Culture	1	Підготовка проектної заявки, коригування	Дашівська ОТГ	80
Посилення можливостей та підвищення рівня ведення господарства, стабільності та конкурентоспроможності малих та середніх виробників фруктів Вінницької області	USAID "Підтримка аграрного і сільського розвитку"	1	Аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка обґрунтування, бюджету	СОК Барського району	121100
Концепція просторового розвитку мікрорайону "Варшава"	Міжнародне співробітництво	2	Переклад заявки, аналіз можливостей потенційних донорів, визначення статей бюджету	Вінницька Міська Рада	20310
Будівництво спортивного корпусу по вул. Шкільна в м. Гнівань	ДФРР	2	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Гніванська ОТГ	9490
Водний туризм в Бару і Северинівці	15 Обласний конкурс Проектів Розвитку	3	Розробка проектної заявки	Северинівська ОТГ, Барська ОТГ	370
"Health & Happy: Острівцець здоров'я та емоцій"	15 Обласний конкурс Проектів Розвитку	3	Допомога в розробці проектної заявки	Немирівська ОТГ	459
Підвищення туристичної привабливості території Ковалівської ОТГ	15 Обласний конкурс Проектів Розвитку	3	Допомога в розробці проектної заявки	Ковалівська ОТГ	100
Ревіталізація простору для занять спортом в громаді	15 Обласний конкурс Проектів Розвитку	3	Допомога в розробці проектної заявки	Ковалівська ОТГ	100
Стимулювання до активного способу життям "Здоровим і струнким бути модно!"	15 Обласний конкурс Проектів Розвитку	3	Допомога в розробці проектної заявки	Ковалівська ОТГ	350
Виготовлення та встановлення 240 туристичних вказівників українською та англійською мовами для ознакування автомобільних шляхів у Вінницькій, Хмельницькій та Чернівецькій областях	Програма Секторальної підтримки ЄС для України	5_10	Підготовка проектної заявки – обґрунтування, бюджет, ЛСМ	Вінницька ОДА	2852
"Liczy się wiedza, a nie szkoła" Polskie doświadczenie w dziedzinie optymalizacji organizacji systemu edukacji w gminach wiejsko-miejskich	Polska Pomoc	5	Розробка проектної заявки	ГО	600
Забезпечення сміттєзбиральною технікою комунального підприємства "Водограй"	Програма Секторальної підтримки ЄС для України	10	Оцінка проектної ідеї реалістичності, коригування проектної заявки з точки зору використання можливостей ММС	Ковалівська ОТГ	2920
Покращення туристичної привабливості Барської ОТГ шляхом розробки програмного додатку Tour Bar для IOS та Android з метою розвитку туризму в Барській об'єднаній громаді	16 ОКПР	11	Розробка концепції проекту, бюджету, пошук потенційних виконавців, підготовка до подачі у 2019р.	Барська ОТГ	150

Волинський ЦРМС
м. Луцьк, вул. Драгоманова, 1а
+380 (67) 618 50 89
e-mail: volyn@lgdc.org.ua

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворились в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Ми можемо говорити про децентралізацію як найбільш успішну і дієву реформу, яка впроваджується, бо вона вже має конкретні результати. Ці результати не тільки у цифрах, а в тому, що реально змінюється якість життя на цих територіях, тобто вони мають більше повноважень, більше ресурсів.

Анатолій Пархом'юк, директор Волинського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Волинським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	457	7 855
1.2.	За січень	32	475
1.3.	За лютий	41	593
1.4.	За березень	41	876
1.5.	За квітень	21	480
1.6.	За травень	39	778
1.7.	За червень	41	936
1.8.	За липень	53	1167
1.9.	За серпень	29	412
1.10.	За вересень	28	487
1.11.	За жовтень	36	519
1.12.	За листопад	47	579
1.13.	За грудень	49	553

Ключові досягнення

1. Волинський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив методичний супровід розробки та впровадження в роботу ОТГ 18 секторальних стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад (в рамках розробленої у 2015 році Стратегії розвитку Волинської області до 2020 року, що затверджена рішенням Волинської обласної ради від 20.03.2015 року №34/7), завдяки яким за методичної підтримки Волинського ЦРМС впроваджено та верифіковано якість 192 проектів інфраструктурного розвитку.

2. Забезпечено експертний супровід підготовки 59 проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 40 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 14 ОТГ – впровадження "Центрів надання адміністративних послуг"
- 2 ОТГ – проект з просторового планування
- 1 ОТГ – проект щодо енергоефективності

2	Кількість заходів за категоріями	457	
2.1.	Робоча зустріч	70	934
2.2.	Засідання круглого столу	26	442
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	215	2 603
2.4.	Тренінг	15	387
2.5.	Семінар	85	2 124
2.6.	Конференція	0	0
2.7.	Громадські слухання	22	933
2.8.	Форум	0	0
2.9.	Навчальна поїздка	17	301
2.10.	Прес-захід	5	91
2.11.	Прес-тур	1	20
2.12.	Інше	1	20
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	457	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	323	5 040
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	30	490
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	8	128
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	2	32
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	27	394
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	48	704
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	19	1 067
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	457	
4.1.	Процеси об'єднання	136	2 835
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	26	366
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	89	1 299
4.4.	Бюджетні питання	26	438
4.5.	Управління проектами	9	149
4.6.	Організація надання освітніх послуг	15	282
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	8	104
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	17	429
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	6	51
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	18	346
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	4	82

- 11 ОТГ – проекти щодо поводження з твердими побутовими відходами
- 4 ОТГ – проекти щодо соціального захисту
- 2 ОТГ – проекти щодо пожежної безпеки
- 2 ОТГ – проекти з сталої мобільності в ОТГ
- 4 ОТГ – проект щодо е-урядування

3. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 10 об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до 7 об'єднаних територіальних громад, та до трьох міст обласного значення; за результатами проведеної роботи утворено 61 ОТГ.

4. Завдяки експертному супроводу Волинського Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області створено:

- 30 опорну школу
- 3 Центрів первинної медико-санітарної допомоги
- 6 Центрів надання адміністративних послуг

5. У 2018 році розроблено ряд картографічних матеріалів, а саме:

- картографічну схему розташування об'єктів медичної мережі по області АЗПСМ (амбулаторії загальної практики сімейної медицини);
- схему "Об'єднані територіальні громади Волині" за результатами моніторингу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування, яка була представлена на форумі "Волинь-інвест 2018";
- схему перспективного плану формування спроможних територіальних громад Волинської області, що покривають сто відсотків території за результатами засідання круглого столу на тему "Розробка перспективного плану формування спроможних територіальних громад Волинської області, що покривають 100 відсотків території" та надала презентаційний супровід доповіді заступника голови Волинської ОДА – Кошарука С.Д. під час засідання депутатської комісії з питань депутатської діяльності, місцевого самоврядування, захисту прав людини, законності, боротьби зі злочинністю та корупцією;
- схему Експертного перспективного плану Волині, що покриває сто відсотків території області за результатами напрацювань робочої групи експертів Волинського ЦРМС.

6. Забезпечено опис кращих практик (історій успіху) роботи 15 об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: міжмуніципального співробітництва, освіти, комунікацій, адміністративних послуг, 7 навчальних поїздок представників об'єднаних територіальних громад 8 областей на Волинь.

7. З метою оптимізації надання адміністративних послуг (надання відомостей з Державного земельного кадастру) для мешканців ОТГ проведено моніторинг даних посадових осіб ОТГ області за результатами, якого відібрано 8 посадових осіб, освіта та досвід яких відпо-

4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	2	20
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	16	165
4.14.	Просторове планування	17	280
4.15.	Комунікація	40	660
4.16.	Розвиток м'яких навичок	6	96
4.17.	Інше	22	253
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	1367	
5.1.	Децентралізація	223	
5.2.	Загальні юридичні питання	126	
5.3.	Регіональний розвиток	198	
5.4.	Місцеві бюджети	213	
5.5.	Комунікації	169	
5.6.	Надання муніципальних послуг	218	
5.7.	Просторове планування	220	
6.	Послуги для ОТГ	23	
6.1	Підтримка формування ОТГ	0	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	10	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	10	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	3	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	19	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	7	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	7	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	5	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	3	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	0	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	0	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	3	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	82	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	41	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	41	
6.4	Інші послуги для ОТГ	36	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	15	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	5	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	16	

відають вимогам ст. 9 ЗУ "Про Державний земельний кадастр". Організовано та проведено спільно з представниками Головного управління Держгеокадастру у Волинській області навчання посадових осіб ОТГ за результатами якого успішно пройшли стажування у сфері земельних відносин усі 8 посадових осіб ОТГ та отримали відповідні сертифікати з метою підключення до Національної кадастрової системи в частині надання відомостей.

8. До інвестиційного бізнес-форуму "Волинь-Інвест 2018" команда Волинського ЦРМС розробила календар волинських об'єднаних територіальних громад. Його метою було показати інвестиційну та туристичну привабливість Волині та місця для збуту місцевої продукції сільського і лісового господарств тощо.

9. Проведено роботу щодо підготовки та внесення змін у Перспективний план формування спроможних територій громад області, що затверджено розпорядження КМУ №65-р від 13.02.2019 року, який покриває сто відсотків території Волинської області.

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів..... 92
 Радіоефірів: 18
 Публікацій у друкованих ЗМІ 69
 Публікацій в онлайн-ЗМІ 392
 Прес-тури 1
 Прес-конференції 4
 Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ <https://www.facebook.com/lgdc.volyn/>
 Фолловерів станом на 31.12.2018 1 001
 Комунікаційні заходи та консультування – 6 навчальних заходів.

Завдяки яким:

- 3 ОТГ розпочали розробку комунікаційної стратегії;
- 1 ОТГ розробила новий логотип;
- налагодження співпраці ЗМІ та ОТГ, зокрема, із локальною мережею гіперсайтів район.in
- покращення якості фото на сайтах ОТГ
- збільшення кількості новин на сайтах ОТГ та у ФБ.

Медіа-партнери:

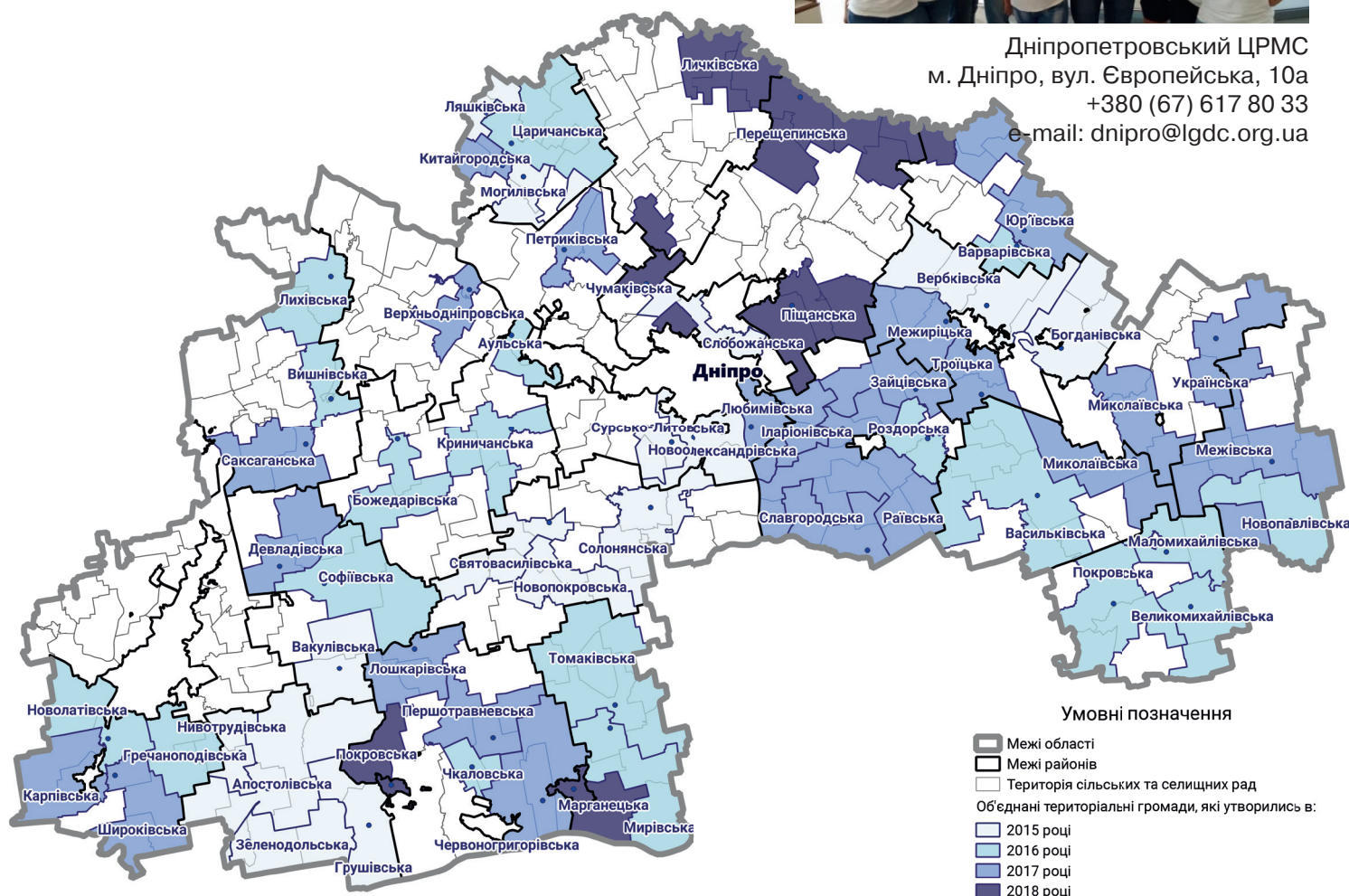
- 12 канал <https://12kanal.com/>
- Сфера-ТВ Луцьк <http://sfera-tv.com.ua/>
- телеканал "Аверс" <https://www.volynnews.com/avers/>
- телеканал "Суспільне Волинь" <https://vo.suspilne.media/>
- телеканал "Громадське. Волинь" <https://hromadske.volyn.ua/>

Проекти, розроблені громадами Волинської області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Реконструкція каналізаційних очисних споруд смт Цумань Ківерцівського району Волинської області	ДФРР	2	Підготовка проектної заявки,	Цуманська ОТГ	5577
Реконструкція адмінбудівлі Цуманської селищної ради в смт Цумань Ківерцівського району Волинської області	субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	2	Допомога в розробці проектної заявки	Цуманська ОТГ	5500
Реконструкція частини приміщення будинку культури під навчально-логістичний центр для розповсюдження сучасних технологій для малого і середнього агробізнесу в с.Хорохорин, вул.Незалежності 44а, Луцького району Волинської області	ДФРР	5	Допомога в розробці проектної заявки	Смолигівська ОТГ	5058
Термореновація будівлі ОЗЗСО "Жидичинського ліцею" із встановленням системи енергомоніторингу, заміною труб зовнішніх і внутрішніх теплових мереж, капітальним ремонтом водо-каналізаційної системи	ДФРР	5	Допомога в розробці проектної заявки, визначення параметрів обладнання, інформування про функціонування системи енергомоніторингу	Жидичинська ОТГ	7471
Реконструкція об'єктів водопостачання в населених пунктах Устилузької об'єднаної міської територіальної громади Володимир-Волинського району Волинської області (реконструкція водозабору та резервуарів чистої води в м. Устилузі, вул. Левінцова, 16)	ДФРР	5	Допомога в розробці проектної заявки, консультації із зацікавленими сторонами	Устилузька ОТГ	5517
Нове будівництво каналізації району вул.Набережної з встановленням очисних споруд глибокого біологічного очищення стічних вод продуктивністю 100 м3/добу, вул.Набережна, м.Устилуг Володимир – Волинського району Волинської області	ДФРР	5	Допомога в розробці проектної заявки, консультації із зацікавленими сторонами	Устилузька ОТГ	7742
Розвиток інфраструктури залучення інвестицій в туристичну сферу Шацької ОТГ	ДФРР	2	Допомога в розробці проектної заявки, розробка концепту відпочинкової зони	Шацька ОТГ	15131
"Реконструкція (будівництво ярмаркової площі, літньої сцени, благоустрій рекреаційної зони) парку в смт Голоби Ковельського району Волинської області"	ДФРР	6	Допомога в розробці проектної заявки, проведення консультацій із зацікавленими сторонами	Голобська ОТГ	19800
"Нове будівництво спортивного комплексу в селі Вишнів Любомльського району Волинської області"	ДФРР	6	Допомога в розробці проектної заявки	Вишнівська ОТГ	13795
"Реконструкція Вишнівського НВК ЗОШ I-III ступенів-ДНЗ в селі Вишнів Любомльського району Волинської області в рамках реформи Нової української школи"	ДФРР	6	Допомога в розробці проектної заявки	Вишнівська ОТГ	22247
Реконструкція сільського будинку культури по вул. Київська, 41 в с. Поворськ Ковельського району Волинської області (коригування)	ДФРР	7	Допомога в розробці проектної заявки	Поворська ОТГ	5803
"Реконструкція нежитлового приміщення по вул. Незалежності, 27б в с. Павлівка Іваничівського району Волинської області під ЦНАП та адміністративний центр"	ДФРР	8	Допомога в розробці проектної заявки	Павлівська ОТГ	5616
Закладення плантацій енергетичних культур з ціллю отримання біопалива для енергоне-залежності регіону	Конкурс проектів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС.	9	Допомога в розробці проектної заявки, проведення оцінки енергетичного потенціалу біомаси	Литовезька ОТГ	21128

Дніпропетровський ЦРМС
м. Дніпро, вул. Європейська, 10а
+380 (67) 617 80 33
e-mail: dnipro@lgdc.org.ua

90% населення нашої області проживають на територіях, що знаходяться на прямих бюджетних відносинах з державою, тобто сільські, селищні і міські ради, їх депутати та мешканці наділені правом самостійного розпорядження власними ресурсами для якісного надання послуг громадянам. Це головний принцип децентралізації.

Але в чому парадокс – ці мешканці, які взяли відповідальність за розвиток своїх громад, живуть на 62 % площі області. Решта території області з невеликим відсотком мешканців (всього 10%!!!) до цих пір чекають рішень голів свої рад та депутатських корпусів щодо формування громад. Така безвідповідальність очільників зовсім малої кількості ОМС створює значний дисбаланс, який не дає можливості запропонувати ефективну регіональну стратегію розвитку, яку ми маємо розробити на 2021-2027 рр.

З огляду на цей виклик, 2019 рік ми розглядаємо як найважливіший рік децентралізації!

Олена Тертишна, директор Дніпровського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Дніпропетровським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	289	7 103
1.2.	За січень	10	306
1.3.	За лютий	13	395
1.4.	За березень	19	462

Ключові досягнення

1. Дніпропетровський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив методичний супровід розробки та впровадження в роботу ОТГ 12 секторальних стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад (в рамках розробленої у 2017 році Стратегії децентралізації Дніпропетровщини), завдяки яким за методичної підтримки Дніпропетровського ЦРМС впроваджено та верифіко-

1.5.	За квітень	19	576
1.6.	За травень	32	489
1.7.	За червень	33	338
1.8.	За липень	31	428
1.9.	За серпень	28	360
1.10.	За вересень	30	405
1.11.	За жовтень	26	561
1.12.	За листопад	24	400
1.13.	За грудень	24	364
2	Кількість заходів за категоріями	491	
2.1.	Робоча зустріч	133	2 135
2.2.	Засідання круглого столу	16	240
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	77	1 540
2.4.	Тренінг	19	633
2.5.	Семінар	112	3 393
2.6.	Конференція	1	290
2.7.	Громадські слухання	22	2 150
2.8.	Форум	3	467
2.9.	Навчальна поїздка	12	401
2.10.	Прес-захід	64	1 620
2.11.	Прес-тур	25	215
2.12.	Інше	7	1 080
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	341	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	173	4 673
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	22	659
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	33	519
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	7	192
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	40	1 094
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	64	1 189
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	2	331
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	336	
4.1.	Процеси об'єднання	96	3 190
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	16	320
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	86	1 660
4.4.	Бюджетні питання	21	614
4.5.	Управління проектами	31	914
4.6.	Організація надання освітніх послуг	10	334

вано якість 177 проектів інфраструктурного розвитку ОТГ

2. Проведено 2 форуми регіонального розвитку, під час яких презентовані проекти, що впроваджувались в об'єднаних територіальних громадах за консультативного супроводу Дніпропетровського відокремленого підрозділу Установи "Центр розвитку місцевого самоврядування" та підготовлено 36 кейсів кращих проектів

3. Забезпечено експертний супровід підготовки 72 проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 63 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 27 ОТГ – впровадження "Центрів надання адміністративних послуг"
- 2 ОТГ – проекти щодо просторового планування
- 1 ОТГ – проект щодо енергоефективності
- 14 ОТГ – проекти щодо поводження з твердими побутовими відходами
- 12 ОТГ – проекти щодо соціального захисту
- 1 ОТГ – проект щодо е-урядування
- 1 ОТГ – проект щодо підтримки та розвитку сталої мобільності в ОТГ
- 5 ОТГ – проект щодо вдосконалення системи цивільного захисту в ОТГ

4. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 15 об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до 7 об'єднаних територіальних громад, та до двох міст обласного значення; за результатами проведеної роботи утворено 63 ОТГ.

5. Організовано проведення 8 децентралізаційних фестивалів об'єднаних територіальних громад, під час яких запроваджено обмін досвідом та кращими практиками усіх об'єднаних територіальних громад регіону;

6. Завдяки експертному супроводу Дніпропетровського Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області створено:

- 3 Центри безпеки громад
- 21 опорну школу
- 12 Центрів первинної медико-санітарної допомоги
- 13 Центрів надання адміністративних послуг

7. Проведено Конгрес старост за участі представників усіх регіонів України (200 осіб), під час якого узагальнено та презентовано кращі практики старост усіх областей.

4.7.	Організація надання адміністративних послуг	7	191
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	7	213
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	3	84
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	2	54
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	4	197
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	10	391
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	13	339
4.14.	Просторове планування	2	44
4.15.	Комунікація	15	326
4.16.	Розвиток м'яких навичок	8	172
4.17.	Інше	5	105
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	1712	
5.1.	Децентралізація	155	
5.2.	Загальні юридичні питання	57	
5.3.	Регіональний розвиток	85	
5.4.	Місцеві бюджети	187	
5.5.	Комунікації	101	
5.6.	Надання муніципальних послуг	1107	
5.7.	Просторове планування	20	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ		
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	4	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	5	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	10	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	4 (7)	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	4 (7)	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	10	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	2	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	5	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	-	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	62	

8. У 2018 році розроблено 4 методичні посібники:

- Стратегія децентралізації Дніпропетровщини (нова редакція)
- План дій старости: 12 кроків успішного старту
- Кращі практики роботи старости ОТГ України
- Каталог проектів-фіналістів "Ярмарку добросусідства"

9. Забезпечено опис кращих практик роботи 34 об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: міжмуніципального співробітництва, освіти, охорони здоров'я, спорту, цивільного та соціального захисту населення, адміністративних послуг, агро – та індустріальних парків об'єднаних територіальних громад, розвитку кооперативів, роботи старостинських округів та організовано 12 навчальних поїздок представників об'єднаних територіальних громад 17 областей на Дніпропетровщину.

10. Забезпечено організацію роботи громадської ініціативи "Народний університет громад", діяльністю якої у 2018 році охоплено 5076 осіб. В рамках "Народного університету громад" підготовлено 27 спікерів щодо кращих практик роботи голів та старост об'єднаних територіальних громад, нової української школи, Центрів первинної медико-санітарної допомоги, Центрів безпеки, Центрів надання адміністративних послуг, старостинських округів, брендування територій, бюджету участі, комунікацій громади, електронного документообігу, стратегічного та проектного розвитку.

11. Підготовлено пропозиції щодо розширення переліку інструментів роботи старости: розроблено технічне завдання щодо терміналу старости, паспорт старостинського округу.

12. Внесено зміни у Перспективний план формування спроможних територій громад області – рішення Дніпропетровської обласної ради "Про внесення змін до рішення обласної ради від 27 травня 2015 року № 641-31/VI "Про перспективний план формування територій громад Дніпропетровської області" (зі змінами)", яким територія регіону 100% охоплена моделями ОТГ.

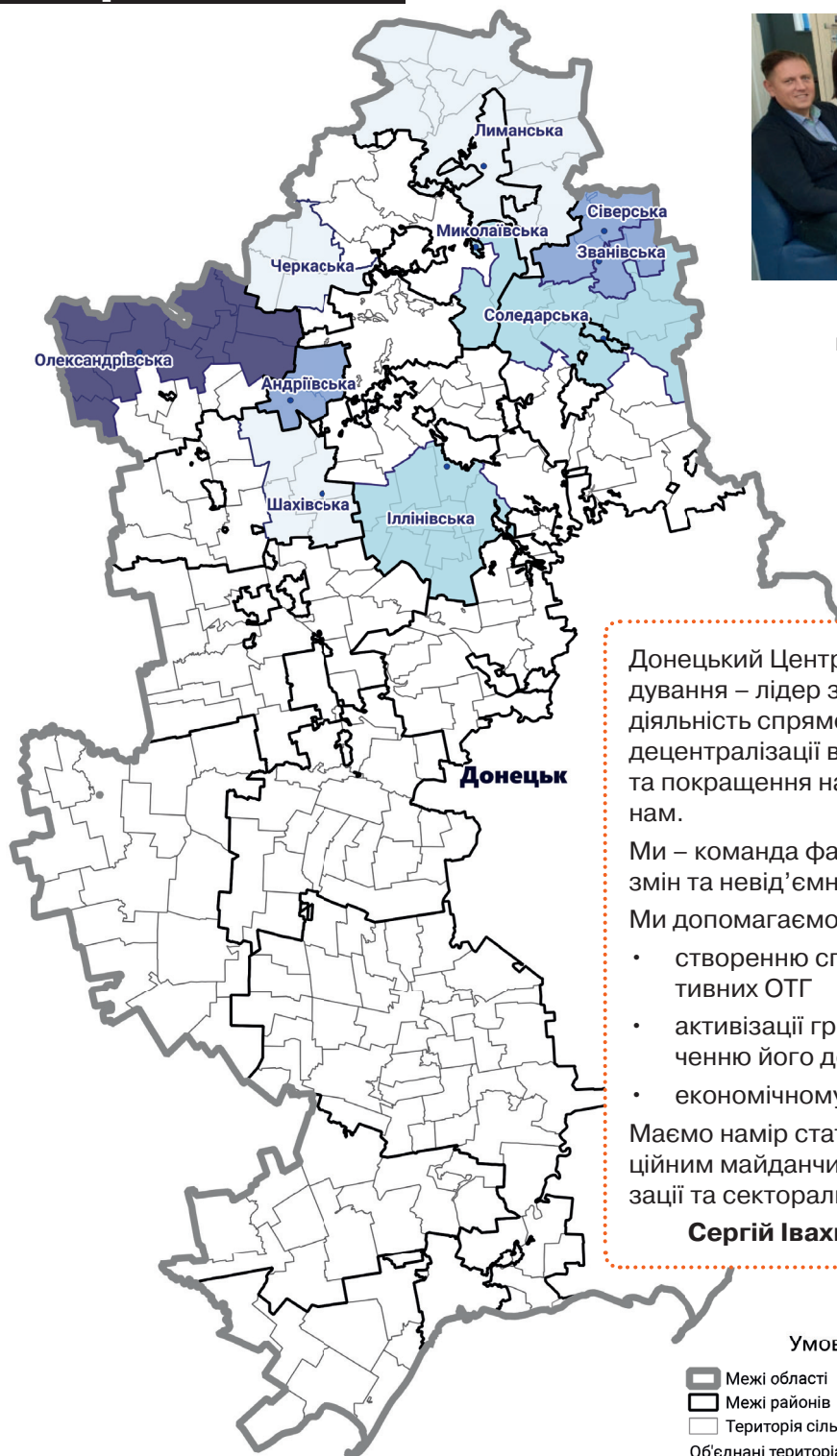
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	62
6.4	Інші послуги для ОТГ	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	11
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	24
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуниципального співробітництва	10

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	70
Радіоефірів	18
Публікацій у друкованих ЗМІ	49
Публікацій в онлайн-ЗМІ	563
Прес-тури	17
Прес-конференції	22
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/officereformdp/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	2 599
Комунікаційні заходи та консультування – 5 навчальних заходів і 8 децентралізаційних фестивалів. За результатами проведення громади створили власні бренди. Також розроблено 4 методичних посібника.	
Медіа-партнери:	
• телеканал "Громадське ТБ Дніпро" https://hromadske.dp.ua	
• телекомпанія "11 телеканал" https://www.11tv.dp.ua	
• телеканал "Рудана" https://rudana.com.ua	
• газета "Вісті Придніпров'я" https://vesti.dp.ua	
• сайт "ДніпроГрад" https://dniprograd.org	

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Участь ЦРМС	Заявник	Сума, грн.
Міжрегіональний етно-фестиваль обрядів та оберегів "ПаСіка Сірка"	Harald Binder Cultural Enterprises	Консультування, підготовка проектної заявки	Томаківська райрада	150 000
Капітальний ремонт водопровідної мережі південної частини с.Савро П'ятихатського району Дніпропетровської області	ДФРР	Спільна розробка проектної заявки	Саксаганська ОТГ	1 568 950
Реконструкція освітлення вулиць с.Запоріжжя Широківської селищної ради Широківського району, Дніпропетровської області	ДФРР	Аналіз та коригування проектної заявки	Широківська ОТГ	810 478
Реконструкція освітлення вулиць с.Григорівка Широківської селищної ради Широківського району, Дніпропетровської області	ДФРР	Аналіз та коригування проектної заявки	Широківська ОТГ	472 186
Будівництво мережі розвідного водопроводу в с. Благодатне Широківської селищної ради Широківського району Дніпропетровської області	ДФРР	Аналіз та коригування проектної заявки	Широківська ОТГ	1 482 275
Реконструкція мережі баскетбольних майданчиків на території Новоолександрівської ОТГ	Інфраструктурна субвенція	листування та проведення розмов з зацікавленими учасниками, аналіз ситуації	Новоолександрівська ОТГ	4 569 600
Реконструкція водопровідної мережі с. Чкалове Нікопольського району Дніпропетровської області	Міжмуниципальне співробітництво	Підготовка проекту договору, аналіз ситуації	Чкаловська ОТГ	1 620 000
Впровадження заходів з енергоефективності у Межирицькій загальноосвітній школі I-III ступенів імені Івана Семеновича Обдули	Обласний конкурс проектів розвитку	Аналіз ситуації, спільна розробка проекту	Межирицька ОТГ	1 240 000

Донецький ЦРМС
м. Краматорськ, вул. Дружби, 6
+380 (67) 618 37 55
e-mail: donetsk@lgdc.org.ua

Донецький Центр розвитку місцевого самоврядування – лідер змін в Донецькій області, чия діяльність спрямована на впровадження реформи децентралізації влади і місцевого самоврядування та покращення надання публічних послуг громадянам.

Ми – команда фахівців та рушійний каталізатор змін та невід’ємна частина перетворень в регіоні.

Ми допомагаємо:

- створенню спроможних та економічно ефективних ОТГ
- активізації громадянського суспільства та залученню його до процесів децентралізації
- економічному розвитку громад

Маємо намір стати в 2019 році головним комунікаційним майданчиком у регіоні в сфері децентралізації та секторальних реформ.

Сергій Івахнін, директор Донецького ЦРМС

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об’єднані територіальні громади, які утворилися в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Кількісні показники заходів, проведених Донецьким ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 10 місяців загалом	268	3 435
1.2.	За січень	12	182
1.3.	За лютий	16	174

1.4.	За березень	19	221
1.5.	За квітень	17	219
1.6.	За травень	21	346
1.7.	За червень	21	245
1.8.	За липень	27	512
1.9.	За серпень	16	174
1.10.	За вересень	21	386
1.11.	За жовтень	31	326
1.12.	За листопад	36	374
1.13.	За грудень	31	276

2	Кількість заходів за категоріями	268	
2.1.	Робоча зустріч	40	254
2.2.	Засідання круглого столу	7	136
2.3.	Візитна консультація (консульта-тивна поїздка)	83	575
2.4.	Тренінг	54	964
2.5.	Семінар	21	621
2.6.	Конференція		
2.7.	Громадські слухання	3	60
2.8.	Форум		
2.9.	Навчальна поїздка	19	334
2.10.	Прес-захід	32	346
2.11.	Прес-тур	2	20
2.12.	Інше	7	125

3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	268	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	73	1005
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцненню	19	608
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	53	658
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	29	224
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	28	189
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	66	751
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи		

4	Кількість заходів та учасників за тематикою	268	
4.1.	Процеси об'єднання	35	400
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	3	14

Ключові досягнення

1. Забезпечено експертний супровід підготовки 72 проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 46 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

7 ОТГ – впровадження Центрів надання адміністративних послуг (Торецьк, Новогродівка, Вугледар, Мирноград, Часів Яр, Шахівська та Соледарська ОТГ)

1 ОТГ – проект щодо просторового планування (Лиман)

4 ОТГ – проект щодо е-урядування (Добропілля, Новогродівка, Лиман, Іллінівка)

2. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 26 об'єднаних територіальних громад та приєднання 1 сільської ради до 1 об'єднаної територіальної громади, та до 10 міст обласного значення.

3. Донецький Центр розвитку місцевого самоврядування супроводжував підготовку та укладання першого в Донецькій області договору про співробітництво територіальних громад (Андріївська ОТГ та місто Краматорськ).

4. У 2018 році за участі Донецького Центру розвитку місцевого самоврядування розроблено 1 методичний посібник з питань створення та діяльності центрів безпеки громадян в територіальних громадах

5. Забезпечено опис 18 кращих практик роботи об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: освіти, охорони здоров'я, спорту, цивільного та соціального захисту населення, адміністративних послуг та організовано 3 навчальні поїздки представників об'єднаних територіальних громад 6 регіонів України у Донецьку область.

6. Внесено зміни у Перспективний план формування спроможних територій громад області – розпорядження голови Донецької обласної державної адміністрації, керівника Донецької обласної військово-цивільної адміністрації від 22 травня 2018 року, за яким територія регіону 100% охоплена моделями ОТГ.

4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	43	502
4.4.	Бюджетні питання	49	756
4.5.	Управління проектами	23	170
4.6.	Організація надання освітніх послуг	4	172
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	10	206
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги		
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення		
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	12	96
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою		
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	5	78
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	7	138
4.14.	Просторове планування		
4.15.	Комунікація	66	751
4.16.	Розвиток м'яких навичок		
4.17.	Інше	11	152
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	525	
5.1.	Децентралізація	165	
5.2.	Загальні юридичні питання	95	
5.3.	Регіональний розвиток	141	
5.4.	Місцеві бюджети	115	
5.5.	Комунікації	50	
5.6.	Надання муніципальних послуг	32	
5.7.	Просторове планування		
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	16	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено (буде проведено) вибори в 2018 р	1	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	12	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	37	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	3	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано (чи буде приєднано до ОТГ в 2018 р	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	1	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	2	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	19	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано (чи буде приєднано до МОЗ в 2018 році	3	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	4	

Стратегії

Глобальною тенденцією сучасного світу є зростання ролі регіонів та окремих територіальних громад як одиниць регіонального та місцевого рівня управління держави, які здатні, з одного боку, зменшити навантаження на органи центральної влади, перебравши на себе частину їх повноважень, а з іншого – максимально враховувати потреби місцевих жителів при прийнятті рішень. Цей процес є результатом децентралізації, регіоналізації, демократизації та глобалізації.

Надмірна централізація управління, недосконала фінансово-економічна база місцевих органів влади призвели до виникнення значних диспропорцій у територіальній структурі економіки, накопичення на місцях господарських, економічних та соціальних проблем.

Системні потрясіння, які відчули на собі органи регіональної та місцевої влади України впродовж кризового періоду, нові виклики, які склалися в сучасний період, сформували нові вимоги щодо досягнення їх збалансованого розвитку; розв'язання специфічних проблем регіонів та окремих населених пунктів, стимулювання міжмуніципальної співпраці.

На всі ці питання повинна надати відповідь стратегія місцевого розвитку.

Так, протягом 2018 р. Донецький ЦРМС надавав підтримку в підготовці та написанні місцевих стратегій наступним ОТГ: Соледарська міська ОТГ, Андріївська сільська ОТГ, Іллінівська сільська, Званівська сільська ОТГ, Шахівська сільська ОТГ.

ЦНАП

В ході децентралізації спроможні громади отримали більш широкі повноваження, ресурси і відповідальність. Перелік послуг, які можуть надаватися на місцях, постійно розширюється. Мешканці об'єднаних громад очікують від місцевої влади зручних та якісних адміністративних послуг. Саме тому важливо, щоб кожна об'єднана громада якнайшвидше вирішила, у який спосіб швидко та доступно надавати ці послуги мешканцям.

З 1 липня 2018 року розпочався другий раунд відбору учасників Фази Впровадження напряму з покращення якості надання адміністративних послуг для населення Програми "U-LEAD з Європою". Від Донецької області перемогу у конкурсі отримали наступні громади:

міста – Торецьк, Новогродівка, Вугледар, Мирноград, Часів Яр.

ОТГ – Шахівська сільська та Соледарська міська об'єднані територіальні громади.

Для вказаних громад передбачено надання інституційної підтримки: створення інституційної структури ЦНАП, навчання персоналу, підвищення обізнаності та участі громадян; навчальні візити та обмін досвідом.

6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	12
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	20
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	10
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	10
6.4	Інші послуги для ОТГ	11
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	5
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допоміг у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	6
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	-

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

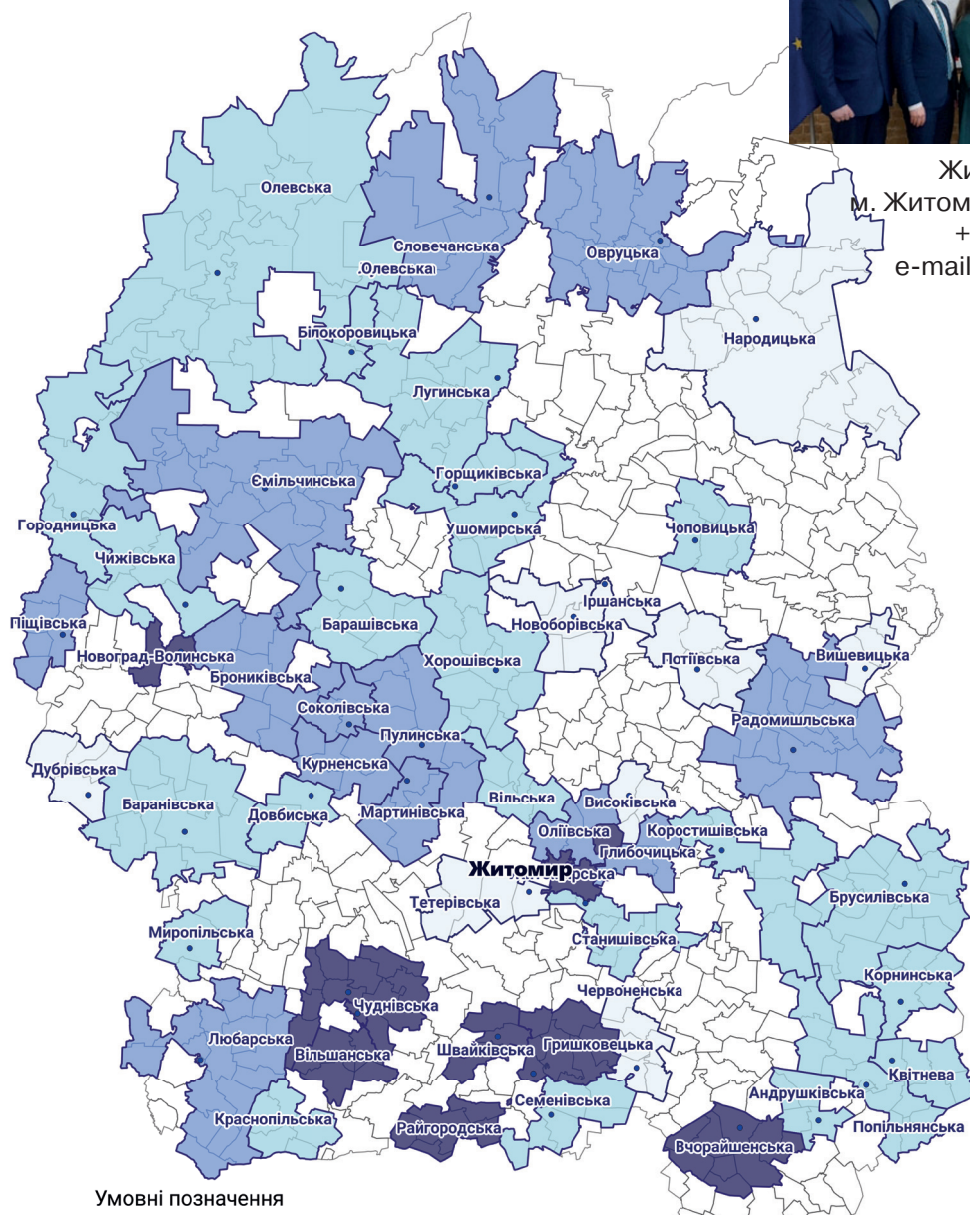
Телеефірів.....	35
Публікацій у друкованих ЗМІ	190
Публікацій в онлайн-ЗМІ	410
Прес-тури	2
Прес-конференції	17
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/lgcd.donetsk	
Фолловерів станом на 31.12.2018	582
Комунікаційні заходи та консультування:	
Розроблено 13 методичних посібників, проведено 16 навчальних заходів. Завдяки чому:	
• 1 ОТГ покращила якість новин на сайті • 1 ОТГ створила офіційну сторінку у мережі ФБ • 1 ОТГ розпочала роботу над комунікаційною стратегією	
Медіа-партнери:	
• газета "Знамя индустрии" http://zi.dn.ua • "АКМЦ" (Антикризовий медіа-центр) http://акмц.укр • офіційне видання Донецької ОДА "Вісті Донбасу" http://www.vesti.dn.ua • сайт "6264" https://www.6264.com.ua • телеканал "Донецчина ТВ" https://www.dtv.dn.ua	

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн.)
Капітальний ремонт приміщень нежитлової будівлі (ФАП)	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	5	Допомога в розробці проектної заявки	Іллінівська ОТГ	730,4
Реконструкція насосної та водопровідних мереж	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	5	Допомога в розробці проектної заявки	Іллінівська ОТГ	2190,0
Придбання екскаватора-навантажувача для комунального підприємства.	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	5	Допомога в розробці проектної заявки	Званівська ОТГ	1200,0
Придбання подрібнювача відходів деревини для комунального підприємства	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	8	Допомога в розробці проектної заявки	Званівська ОТГ	159,6
Придбання нового спеціалізованого шкільного автобуса для підвозу учнів, дітей та педагогічних працівників дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	5	Допомога в розробці проектної заявки	Андріївська ОТГ	1570,1
Придбання авто-підйомника для виконання робіт з ремонту зовнішнього освітлення, озеленення та виконання робіт по благоустрою	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	4	Допомога в розробці проектної заявки	Сіверська ОТГ	1745,4
Придбання двох шкільних автобусів для перевезення школярів до навчальних закладів	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	4	Допомога в розробці проектної заявки	Соледарська ОТГ	3195,0
Придбання машини дорожньої комбінованої комунальному підприємству СКП "Комунальник" для обслуговування доріг	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	4	Допомога в розробці проектної заявки	Соледарська ОТГ	2620,0
Капітальний ремонт центру культури та дозвілля	ДФРР	2	Допомога в розробці проектної заявки	Іллінівська ОТГ	10456,0

Житомирський ЦРМС
м. Житомир, вул. Михайлівська, 8/1
+380 (67) 618 51 21
e-mail: zhytomyr@lgdc.org.ua

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворилися в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Житомирський ЦРМС: "Працюємо з людьми, для людей, на благо громад! Через терни децентралізації до Європейських зірок!"

Василь Невмержицький,
директор Житомирського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Житомирським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників	424	10 281
1.1.	За 12 місяців загалом	424	10 281
1.2.	За січень	20	570
1.3.	За лютий	33	967
1.4.	За березень	40	1 420
1.5.	За квітень	33	857

Ключові досягнення

1. Житомирський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив методичний супровід розробки та впровадження в роботу ОТГ 6 секторальних стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад (Овруцька, Білокоровицька, Чоповицька, Радомишльська, Брусилівська та Корнинська ОТГ).

2. Проведено форум регіонального розвитку "Децентралізація від об'єднання до розвитку", під час якого презентовано кращі практики громад Житомирщини.

1.6.	За травень	36	1 049
1.7.	За червень	38	1 056
1.8.	За липень	35	610
1.9.	За серпень	39	701
1.10.	За вересень	30	746
1.11.	За жовтень	41	773
1.12.	За листопад	44	997
1.13.	За грудень	35	535
2	Кількість заходів за категоріями	424	
2.1.	Робоча зустріч	17	325
2.2.	Засідання круглого столу	15	499
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	155	2 003
2.4.	Тренінг	57	1373
2.5.	Семінар	88	2 362
2.6.	Конференція	1	132
2.7.	Громадські слухання	59	2 760
2.8.	Форум	3	311
2.9.	Навчальна поїздка	14	180
2.10.	Прес-захід	4	62
2.11.	Прес-тур	1	10
2.12.	Інше	10	264
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	424	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	241	5 415
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	23	366
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	3	15
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	4	45
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	17	374
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	113	3 254
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	23	812
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	424	
4.1.	Процеси об'єднання	85	3 419
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	10	158
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	49	1 229
4.4.	Бюджетні питання	16	170
4.5.	Управління проектами	17	374
4.6.	Організація надання освітніх послуг	10	350
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	12	226
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	27	562

3. Забезпечено експертний супровід підготовки проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 41 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах проектів Програми "U-LEAD з Європою":

- 11 ОТГ – впровадження "Центрів надання адміністративних послуг";
- 5 ОТГ – проект "Сильні ради – спроможні громади";
- 2 ОТГ – проект "Бюджет участі як інструмент розвитку громади";
- 11 ОТГ – проекти щодо поводження з твердими побутовими відходами;
- 9 ОТГ – проект "Е-рішення для громад";
- 3 ОТГ – проект енергоефективності громад.

4. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 8 об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до 13 об'єднаних територіальних громад, та до двох міст обласного значення; за результатами проведеної роботи утворено 56 ОТГ із яких 3 чекають на призначення перших виборів.

5. Створено ОТГ у всіх районах Житомирської області. Сьогодні 410 з 631 місцевих рад увійшли до складу 56 ОТГ. Таким чином, за результатами роботи у 2018 році, 63,8% території Житомирської області покрито об'єднаними громадами в яких проживає 67,7% населення. Активна робота Центру щодо приєднання територіальних громад до міст обласного значення створила передумови для формування Житомирської та Новоград-Волинської ОТГ. Як наслідок, саме на теренах Житомирської області вперше в Україні було створено об'єднану громаду на базі обласного центру.

6. Завдяки експертному супроводу Житомирського ЦРМС в ОТГ області створено:

- 14 опорних шкіл
- 5 Центрів первинної медико-санітарної допомоги
- 3 Центрів надання адміністративних послуг

7. Проведено обласний молодіжний форум "Можливості молоді в громадах в умовах децентралізації" в Городницькій ОТГ (80 осіб), на якому команди 6 ОТГ регіону розробляли елементи молодіжної політики громад та напрацьовували ідеї та проекти розвитку молодіжних просторів. В результаті було підготовлено 6 проектів в громадах.

8. Забезпечено опис кращих практик роботи 27 об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: міжмуніципального співробітництва, освіти, охорони здоров'я, молодіжної політики, культури, адміністративних послуг, кооперативного руху та організовано 6 навчальних поїздок представників об'єднаних територіальних громад за кордон.

9. Однією із найкращих практик з підвищення ефективності використання ресурсів ОТГ стала платформа землевпорядників, створена на базі Житомирського Центру

4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	4	62
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	10	117
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	2	70
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	1	18
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	9	131
4.14.	Просторове планування	75	1382
4.15.	Комунікація	25	607
4.16.	Розвиток м'яких навичок	67	1341
4.17.	Інше	5	65
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	980	
5.1.	Децентралізація	224	
5.2.	Загальні юридичні питання	49	
5.3.	Регіональний розвиток	100	
5.4.	Місцеві бюджети	16	
5.5.	Комунікації	190	
5.6.	Надання муніципальних послуг	78	
5.7.	Просторове планування	323	
6.	Послуги для ОТГ	216	
6.1	Підтримка формування ОТГ	29	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	6	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	8	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	15	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	29	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	6	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	10	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	13	
6.3	Підтримка приєднання до МОЗ	8	
6.3.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	2	
6.3.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	3	
6.3.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	3	
6.4	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	91	
6.4.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	46	
6.4.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	45	
6.5	Інші послуги для ОТГ	59	
6.5.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	6	

розвитку місцевого самоврядування у 2018 році. Клуб земельних інтересів – місце для комунікації між землевпорядниками, архітекторами та будівельниками ОТГ. За рік було проведено 4 засідання. В результаті діяльності клубу фахівці громад напрацювали низку успішних кейсів: Ушомирська громада залучила до бюджету додаткові 535 тис. грн у результаті проведення інвентаризації сільськогосподарських земель; п'ять громад області (Семенівська, Барашівська, Білорівська, Курненська та Любарська ОТГ) розпочали оновлювати свої містобудівні документації; дві громади (Олевська та Коростишівська ОТГ) створюють містобудівні кадастри; більше двадцяти громад пройшли навчання з ГІС продуктів та 5 (Новоборівська, Хорошівська, Андрушківська, Станішівська, Семенівська та Курненська ОТГ) почали застосовувати нові знання в роботі.

10. В результаті проведених Житомирським ЦРМС тренінгів, семінарів, навчальних поїздок було розроблено 11 туристичних продуктів в 9 громадах: туристичний маршрут Семенівської ОТГ; "Радомишль – унікальне місто з глибини віків", Радомишльська ОТГ; "Майже забута історія", Червоненська ОТГ; "Кам'яна квітка", Овруцька ОТГ; "Древлянський Олевськ та Поліський

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	48
Радіоефірів	13
Публікацій у друкованих ЗМІ	30
Публікацій в онлайн-ЗМІ	616
Прес-тури	2
Прес-конференції	6
Фолловерів сторінки Facebook станом на 31.12.2018	2 514
Комунікаційні заходи та консультування: проведено 55 навчальних заходів.	

Які дали змогу:

- 5 ОТГ налагодити роботу сторінки у ФБ та сайту
- Залучити студентів до громадської діяльності
- Напрацювати 10 стратегій комунікації
- Підготувати 12 пропозицій розвитку молоді громади

Медіа-партнери:

- телеканал UA: Житомир <https://zt.suspilne.media>
- телеканал "СК1" <http://sk1.tv>
- телекомпанія "СОЮЗ ТВ" <http://ctv.ua>
- сайт "TIMES.zt" <https://times.zt.ua>
- сайт "Житомир.інфо" <https://www.zhitomir.info>

6.5.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	13
6.5.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	8
6.5.4	Кількість ОТГ, яким обласний підрозділ допомагав у підготовці документів на модернізацію ЦНАПу в рамках II Компоненту Програми U-LEAD	32

Стоунхендж "Кам'яне село", Олевська ОТГ; "Органічний простір Баранівської ОТГ", Баранівська ОТГ; "Місцями бойової слави Новоборівської ОТГ" та "Рекреаційний тур Новоборівською громадою", Новоборівської ОТГ; "Туристичний маршрут Станишівської ОТГ", Станишівської ОТГ; "Happy Weekend та Active Healthy Tour", Тетерівської ОТГ.

11. Внесено зміни у Перспективний план формування спроможних територій громад області – яким територія регіону охоплення майже на 100%.

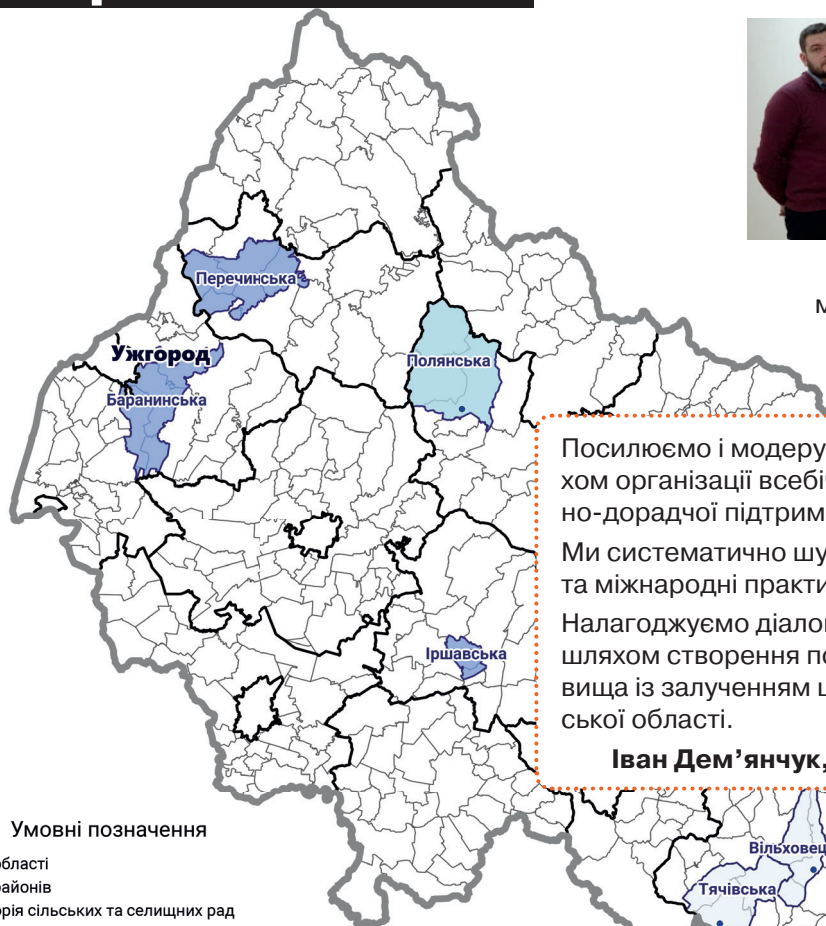
Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Капітальний ремонт водопостачання с. Пилипонка Брусилівського району, Житомирської області	Інфраструктурна субвенція	10	Підготовка проектної заявки, коригування	Брусилівська ОТГ	1202,2
Капітальний ремонт водопостачання с. Привороття Брусилівського району, Житомирської області;	Інфраструктурна субвенція	12	Підготовка проектної заявки, коригування	Брусилівська ОТГ	1011,4
Покращення доступу до якісної питної води для громади сіл Норинськ, Мощаниця, Підвелідники Овруцького району (капітальний ремонт);	Інфраструктурна субвенція	6	Підготовка проектної заявки, коригування	Овруцька ОТГ	3618,7
Створення матеріально – технічної бази для функціонування КП "Відродження" Овруцької міської ради;	Інфраструктурна субвенція	5	Підготовка проектної заявки, коригування	Овруцька ОТГ	4464,0
Капітальний частковий ремонт вулиці Мала Житомирська від пересічення з вулицею Міськради до пересічення з вулицею Отамана Мордалевича м.Радомисль, Радомисльського району, Житомирської області;	Інфраструктурна субвенція	10	Підготовка проектної заявки, коригування	Радомисльська ОТГ	3357,3
Капітальний частковий ремонт вулиці Отамана Мордалевича від пересічення з вулицею Північна в напрямку пересічення з вул. Шевченка м.Радомисль, Радомисльського району, Житомирської області;	Інфраструктурна субвенція	10	Розробка проектної заявки	Радомисльська ОТГ	1590,4
Капітальний частковий ремонт вулиці Поліська від будівлі "Амбулаторія сімейної практики загальної медицини" в напрямку будівлі сільської ради с. Велика Рача, Радомисльського району, Житомирської області;	Інфраструктурна субвенція	6	Розробка проектної заявки	Радомисльська ОТГ	1589,9
Будівля котельні під фізкультурно-оздоровчий комплекс по вул. Гетьмана Вигоського, 15б, в м. Овручі — реконструкція	ДФРР	7	Підготовка проектної заявки, коригування	Овруцька ОТГ	3133,4
Червоненський дитячий навчальний заклад "Калинка" по вул. Терещенка, 3а, смт Червоне Андрушівського району — реконструкція (ефективна термосанація)	ДФРР	3	Підготовка проектної заявки, коригування	Червоненська ОТГ	3233,9
Хажинська загальноосвітня школа І—ІІІ ступеня Семенівської сільської ради за адресою: вул. Двірська, 42, с. Хажин Бердичівський район — капітальний ремонт будівлі (термомодернізація)	ДФРР	6	Підготовка проектної заявки, коригування	Семенівська ОТГ	4343,1

Закарпатська область

Закарпатський ЦРМС
м. Ужгород, вул. В.Гошовського, 2
+380 (67) 618 33 45
e-mail: zakarpattya@lgdc.org.ua

Посилюємо і модеруємо реформаторські процеси шляхом організації всебічної експертної та консультативно-дорадчої підтримки на Закарпатті.

Ми систематично шукаємо і впроваджуємо національні та міжнародні практики у сфері секторальних змін.

Налагоджуємо діалог між ОТГ та регіональною владою шляхом створення потужного комунікаційного середовища із залученням широкого кола лідерів Закарпатської області.

Іван Дем'янчук, директор Закарпатського ЦРМС

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворились в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Кількісні показники заходів, проведених Закарпатським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	193	2 779
1.2.	За січень	5	85
1.3.	За лютий	8	322
1.4.	За березень	17	257
1.5.	За квітень	18	300
1.6.	За травень	15	276
1.7.	За червень	14	108
1.8.	За липень	21	265
1.9.	За серпень	22	179
1.10.	За вересень	25	268
1.11.	За жовтень	15	206
1.12.	За листопад	20	320
1.13.	За грудень	13	193
2	Кількість заходів за категоріями	193	
2.1.	Робоча зустріч	75	760
2.2.	Засідання круглого столу	6	130
2.3.	Виїзна консультація (консультаційна поїздка)	31	157

Ключові досягнення

1. Закарпатський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив методичний супровід розробки та впровадження 4 стратегій розвитку ОТГ (Перечинська міська ОТГ, Іршавська міська ОТГ, Баранинська сільська ОТГ та Полянська сільська ОТГ). Розроблені та затверджені стратегії розвитку дали змогу об'єднаним територіальним громадам залучати фінансування з національних та міжнародних фондів.
2. Проведено 2 регіональні форуми:
 - "Закарпаття – центр Європи: шлях розвитку і реалізація потенціалу", в рамках якого було обговорено та напрацьовано спільне бачення перспектив розвитку Закарпаття у контексті реалізації державної регіональної політики, впровадження реформи місцевого самоврядування у регіоні
 - Бізнес-форум "Стратегічний діалог", метою якого було налагодження ефективної співпраці між бізнесом та владою.
3. Забезпечено експертний супро-

2.4.	Тренінг	20	423
2.5.	Семінар	25	502
2.6.	Конференція	3	78
2.7.	Громадські слухання	3	22
2.8.	Форум	4	253
2.9.	Навчальна поїздка	11	242
2.10.	Прес-захід	5	64
2.11.	Прес-тур	4	74
2.12.	Інше	6	74
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	193	

3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	103	1 441
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	5	73
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	26	409
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	1	14
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	10	243
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	20	284
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	28	315

4	Кількість заходів та учасників за тематикою	193	
4.1.	Процеси об'єднання	57	534
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	0	0
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	46	955
4.4.	Бюджетні питання	3	63
4.5.	Управління проектами	10	237
4.6.	Організація надання освітніх послуг	15	270
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	26	261
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	13	184
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	0	0
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	0	0
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	0	0
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	1	15
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	2	45
4.14.	Просторове планування	0	0

від підготовки 50 проектних заявок ОМС, 17 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 10 ОТГ/ОМС – впровадження "Центрів надання адміністративних послуг"
- 8 ОТГ/ОМС – навчання щодо розробки проектних заявок
- 3 ОТГ/ОМС – проекти щодо посилення ролі молодіжної політики
- 2 ОТГ/ОМС – проекти щодо енергоефективності
- 1 ОТГ/ОМС – проект щодо покращення мобільності ОТГ

4. Організовано чотири навчальні візити до країн ЄС за участі представників ОТГ та інших органів місцевого самоврядування:

- Візит Тячівської ОТГ до Словенії та Хорватії з метою ознайомлення, обміну досвідом та вивчення належної практики у сфері місцевого економічного розвитку, житлової інфраструктури, а також визначення потенційних проектів для майбутньої співпраці, як це було схвалено в Листі про наміри співробітництва між двома муніципалітетами.
- Візит представників ОМС Закарпаття до Польщі з метою ознайомлення з наданням соціальних послуг.
- Візит представників ОМС Закарпатської області, у складі делегацій з чотирьох областей України, до Польщі для вивчення досвіду співпраці громад з бізнесом, іншими муніципалітетами, роботи у сферах туризму, використання природного та рекреаційного потенціалів.
- Візит представників ОМС Закарпатської області до Словенії та Італії щодо практик співпраці з національними меншинами та їхнього залучення до життя місцевих громад.

5. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до міста обласного значення.

6. Проведено серії тренінгів, навчальних семінарів для освітян та медиків ОТГ із залученням зовнішніх сертифікованих тренерів для полегшення й покращення підготовки громад до впровадження Нової української школи та створення Центрів первинної медико-санітарної допомоги (у рамках впровадження освітньої та медичної реформ).

7. Закарпатським ЦРМС у 2018 році

4.15.	Комунікація	1	12
4.16.	Розвиток м'яких навичок	3	30
4.17.	Інше	16	173
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	526	
5.1.	Децентралізація	237	
5.2.	Загальні юридичні питання	71	
5.3.	Регіональний розвиток	103	
5.4.	Місцеві бюджети	24	
5.5.	Комунікації	8	
5.6.	Надання муніципальних послуг	82	
5.7.	Просторове планування	1	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	-	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	-	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	13	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	13	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	-	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	4	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	5	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	5	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	-	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	1	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	1	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	-	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	6	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	6	
6.4	Інші послуги для ОТГ	-	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	3	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	6	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	6	

організовано та проведено низку важливих для області заходів та подій, а саме:

- навчальний візит делегацій Київської та Чернігівської областей на Закарпаття "Міжмуніципальне співробітництво в сфері ТПВ та брендування територій"
- навчальний візит делегацій з Черкаської, Сумської, Волинської та Рівненської областей на Закарпаття: "Місцевий економічний розвиток: брендування та залучення інвестицій в сільські території"
- підписано договір про співпрацю між Полянською ОТГ та муніципалітетом Пуцонць (Словенська Республіка)
- спільно із стейкхолдерами проведено засідання обласної робочої групи з розроблення проекту Стратегії розвитку гірських територій за участі Першого заступника Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України В'ячеслава Негоди

8. Завдяки експертному супроводу Закарпатського Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області створено:

- 3 Центри первинної медико-санітарної допомоги
- 6 Центрів надання адміністративних послуг (Вільховецька сільська ОТГ, місто обласного значення Хуст, місто обласного значення Чоп, Перечинська міська ОТГ, селище Дубове, місто Рахів)

9. У 2018 році розроблено 2 інформаційно-методичні матеріали:

- Інвестиційний паспорт Перечинської ОТГ
- Переваги створення об'єднаної територіальної громади

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
"Запровадження системи енергоощадності в Перечинській ОТГ"	Конкурс GIZ/U-LEAD	Березень	Написання проектної заявки	Перечинська ОТГ	~ 140
Запровадження системи енерго-моніторингу в Іршавській ОТГ	GIZ/U-LEAD	Березень	Написання проектної заявки	Іршавська ОТГ	~ 140
"Голос молоді" (створення Молодіжної ради при Іршавській міській раді) "	Конкурс місцевих ініціатив у рамках проекту "РАЗОМ ДО УСПІХУ!"	Грудень	Допомога в розробці проектної заявки	Громадська Організація "Батьківська районна рада Іршачини, Іршавська ОТГ	~ 61
Будівництво водогону по вул. Толстого в м.Перечин	ДФРР	Квітень	Допомога в розробці проектної заявки	Перечинська ОТГ	~ 2 800
"Запровадження громадського бюджету в Перечинській ОТГ"	Конкурс Західно-українського ресурсного центру	Березень	Допомога в розробці проектної заявки	Перечинська ОТГ	~ 20
Етно-тур – пізнай культуру транскордонних територій Польщі та України	ЄІП Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 рр	Жовтень	Супроводження процесу написання проекту, навчання	Перечинська ОТГ	~ 1 800
Збереження музичної спадщини на транскордонних територіях Польщі та України	ЄІП Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 рр	Жовтень	Супроводження процесу написання проекту, навчання	Перечинська ОТГ	~ 1 800
"Тиждень мобільності Перечинської ОТГ"	Конкурс GIZ/U-LEAD	Квітень	Допомога в розробці проектної заявки	Перечинська ОТГ	~ 60
Село і ліс XXI століття	ЄІП Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020 рр	Січень	Супроводження процесу написання проекту, подання проектної пропозиції	ГО "Агентство "Європоліс", Полянська ОТГ	~ 12 000
"Створення молодіжної ради в Перечинській, Вільховецькій та Іршавській ОТГ"	Конкурс GIZ/U-LEAD	Грудень	Допомога в розробці проектної заявки	ГО "Простір молоді"	~ 297
"Реконструкція Вільховецько-Лазівської ЗОШ I-III ступенів з добудовою учбового корпусу, харчоблоку, коридору та спортивної зали в с. Вільхівці-Лазі"	ДФРР	Грудень	Допомога в розробці проектної заявки, підготовка до подачі у 2019р.	Вільховецька ОТГ	~ 31 000
"Будівництво ЦНАПу в Полянській громаді"	ДФРР	Грудень	Розробка проекту, бюджету, підготовка до подачі у 2019р.	Полянська ОТГ	~ 11 000

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

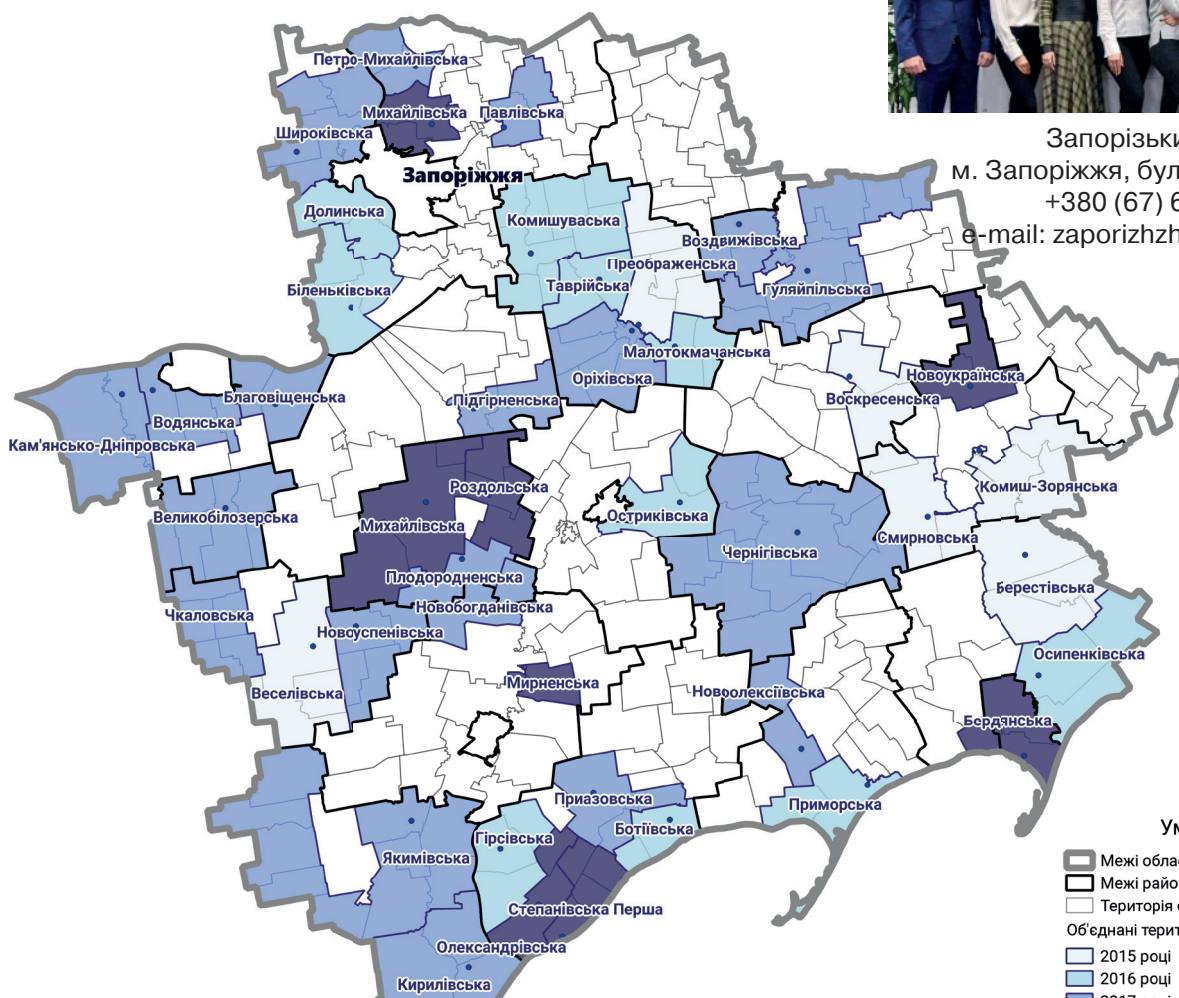
Телеефірів.....	10
Радіоефірів	4
Публікацій у друкованих ЗМІ	12
Публікацій в онлайн-ЗМІ	25
Прес-тури	4
Прес-конференції	4
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/lgdc.zakarpattya	
Фолловерів станом на 31.12.2018	649
Комунікаційні заходи та консультування: були проведені консультації в кожній з 6-ти громад. На даний момент свої фб-сторінки мають чотири ОТГ з шести.	

Медіа-партнери:

- сайт "Про Захід" <http://prozahid.com>
- інформаційний портал "Ужгород.ін" <http://uzhgorod.in>
- телеканал "Тиса-1" ("Суспільне") <http://tysa1.tv>
- телеканал "М-Студіо" <http://m-studio.net.ua>
- інформаційний портал "Новини Закарпаття" <https://transkarpatia.net>

Запорізький ЦРМС
м. Запоріжжя, бул. Шевченка, 71а
+380 (67) 618 51 14
e-mail: zaporizhzhya@lgdc.org.ua

Місія Запорізького Центру розвитку місцевого самоврядування — сприяння розвитку Запорізької області через надання експертної підтримки на всіх етапах впровадження реформи децентралізації задля розвитку та підвищення спроможності ОТГ, створення комунікаційної платформи для налагодження взаємодії всіх задіяних у реалізації реформи сторін.

Тетяна Бордюг, директор Запорізького ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Запорізьким ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	275	2 656
1.2.	За січень	16	129
1.3.	За лютий	20	245
1.4.	За березень	23	325
1.5.	За квітень	23	505
1.6.	За травень	27	197
1.7.	За червень	22	309
1.8.	За липень	23	304
1.9.	За серпень	22	143
1.10.	За вересень	27	146
1.11.	За жовтень	29	227

Ключові досягнення

1. Створено першу в Запорізькій області об'єднану територіально громаду на базі міста обласного значення Бердянськ шляхом приєднання прилеглих сільських рад — Азовської та Нововасилівської. Весь процес створення Бердянської ОТГ відбувався при повному супроводі радників Запорізького ЦРМС. Загальна кількість створених ОТГ в Запорізькій області — 52.

2. На сесіях рад затверджені чотири Стратегії розвитку ОТГ, розробку яких супроводжував Запорізький ЦРМС, — Комишуваської, Комиш-Зорянської, Чернігівської, Берестівської, ще одна Стратегія після обговорення готова до винесення на сесію — Великобілозерська, дві Стра-

1.12.	За листопад	22	86
1.13.	За грудень	21	40
2	Кількість заходів за категоріями	275	
2.1.	Робоча зустріч	30	98
2.2.	Засідання круглого столу	8	141
2.3.	Візнана консультація (консультативна поїздка)	120	435
2.4.	Тренінг	31	670
2.5.	Семінар	20	568
2.6.	Конференція	1	125
2.7.	Громадські слухання	16	64
2.8.	Форум	1	150
2.9.	Навчальна поїздка	10	143
2.10.	Прес-захід	3	41
2.11.	Прес-тур	5	16
2.12.	Інше	30	205
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	275	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих про-сторонних та соціально-економічних умов	195	1 678
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	10	242
3.3.	Результат 3 – Спроможність відпо-відних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децен-тралізації підвищено	5	15
3.4.	Результат 4 – Підвищена спромож-ність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрун-тованої політики.	1	21
3.5.	Результат 5 – Спроможність відпо-відних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	14	247
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	49	303
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми коорди-нації для впровадження реформи	1	150
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	275	
4.1.	Процеси об'єднання	61	394
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	5	32
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	54	540
4.4.	Бюджетні питання	6	138
4.5.	Управління проектами	16	256
4.6.	Організація надання освітніх послуг	9	148
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	24	133
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	16	162
4.9.	Організація надання послуг соціаль-ного захисту населення	2	59
4.10.	Організація діяльності в сфері зе-мельних відносин	2	62
4.11.	Організація діяльності у сфері управ-ління культурою	1	39

тегії — Гуляйпільської ОТГ та Смирнов-ської — на етапі розробки.

3. Укладено договір міжмуниципально-го співробітництва між Мелітопольською міськрадою та Новенською і Семенів-ською сільрадами щодо надання адміні-стративних послуг у спільному ЦНАП за підтримки Програми "U-LEAD з Європою".

4. За підтримки Запорізького ЦРМС 25 ОТГ області подали заявки на проект "Е-рішення для громад", 17 з яких – серед учасників-переможців.

5. Здійснено супровід подачі 38 зая-вок на ЦНАП (протягом 1-3 раунду), з яких було відібрано 22.

- в 1 раунді – подано 16 заявок, віді-брано 10 (підписали техзавдання 9)
- в 2 раунді – подано 8 заявок, віді-брано 5 (техзавдання підписали 4)
- в 3 раунді подано 14, відібрано 7

6. Здійснено повний супровід на всіх етапах впровадження Ініціативи "Рівний — рівному" двом громадам-учасницям — Веселівській і Широківській — від розроб-ки ідей співпраці з громадами-партнера-ми з Естонії та Німеччини до підготовки підсумкових презентацій.

7. Забезпечено експертний супровід підготовки проектних заявок:

- 136 проектів на розвиток інфра-структури.

8. У супроводі експертів Запорізького ЦРМС розроблено і затверджено 5 Стра-тегій розвитку ОТГ, ще 2 на кінець 2018 року перебували у процесі розробки.

9. Підготовлено 4 квартальних звіти за результати впровадження реформи де-централізації в Запорізькій області та ді-яльності ЦРМС.

10. 4 ОТГ беруть участь в програмі "Ін-тегроване просторове планування для об'єднаних територіальних громад".

4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	4	115
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	11	50
4.14.	Просторове планування	1	6
4.15.	Комунікація	32	214
4.16.	Розвиток м'яких навичок	2	14
4.17.	Інше	29	294
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	1490	
5.1.	Децентралізація	206	
5.2.	Загальні юридичні питання	515	
5.3.	Регіональний розвиток	101	
5.4.	Місцеві бюджети	45	
5.5.	Комунікації	250	
5.6.	Надання муніципальних послуг	365	
5.7.	Просторове планування	8	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	20	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	15	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	15	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	20	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	8	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	2	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	8	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	6	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	2	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	6	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	44	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	44	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	44	
6.4	Інші послуги для ОТГ	32	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	6	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	20	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	6	

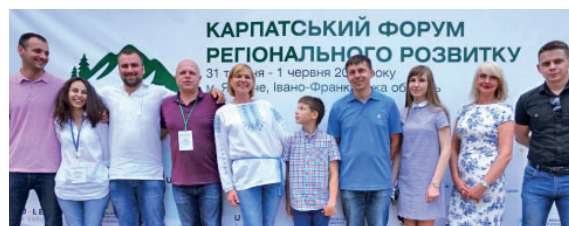
МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	53
Радіоефірів	16
Публікацій в онлайн-ЗМІ	108
Прес-тури	5
Прес-конференції	4
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/lgdc.zaporizhzhya/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	1 720
Комунікаційні заходи та консультування: 7 на базі ЦРМС, 7 виїзних. Результат — випуск інформаційного бюлетеню в 7 ОТГ, зміна змісту та формату випуску інформаційного бюлетеню в 1 ОТГ, ФБ-сторінки з'явилися майже у всіх громад, покращилась якість інформації на сайтах. Представники громад розпочали реагувати на публікації та коментарі в соцмережах, з'явилось розуміння, для чого потрібні пости в соцмережах. Соцмережі почали використовувати для зворотнього зв'язку з мешканцями. У трьох ОТГ з'явилися окремі фахівці, що відповідають за наповнення сайту та роботу з соцмережами.	
Медіа-партнери:	
• газета "Запорізька правда" http://zp-pravda.info	
• сайт "061" https://www.061.ua	
• портал "Акцент" https://akzent.zp.ua	
• сайт "1-й запорізький" http://1news.zp.ua	
• телеканал "Канал Z" https://ztv.zp.ua	

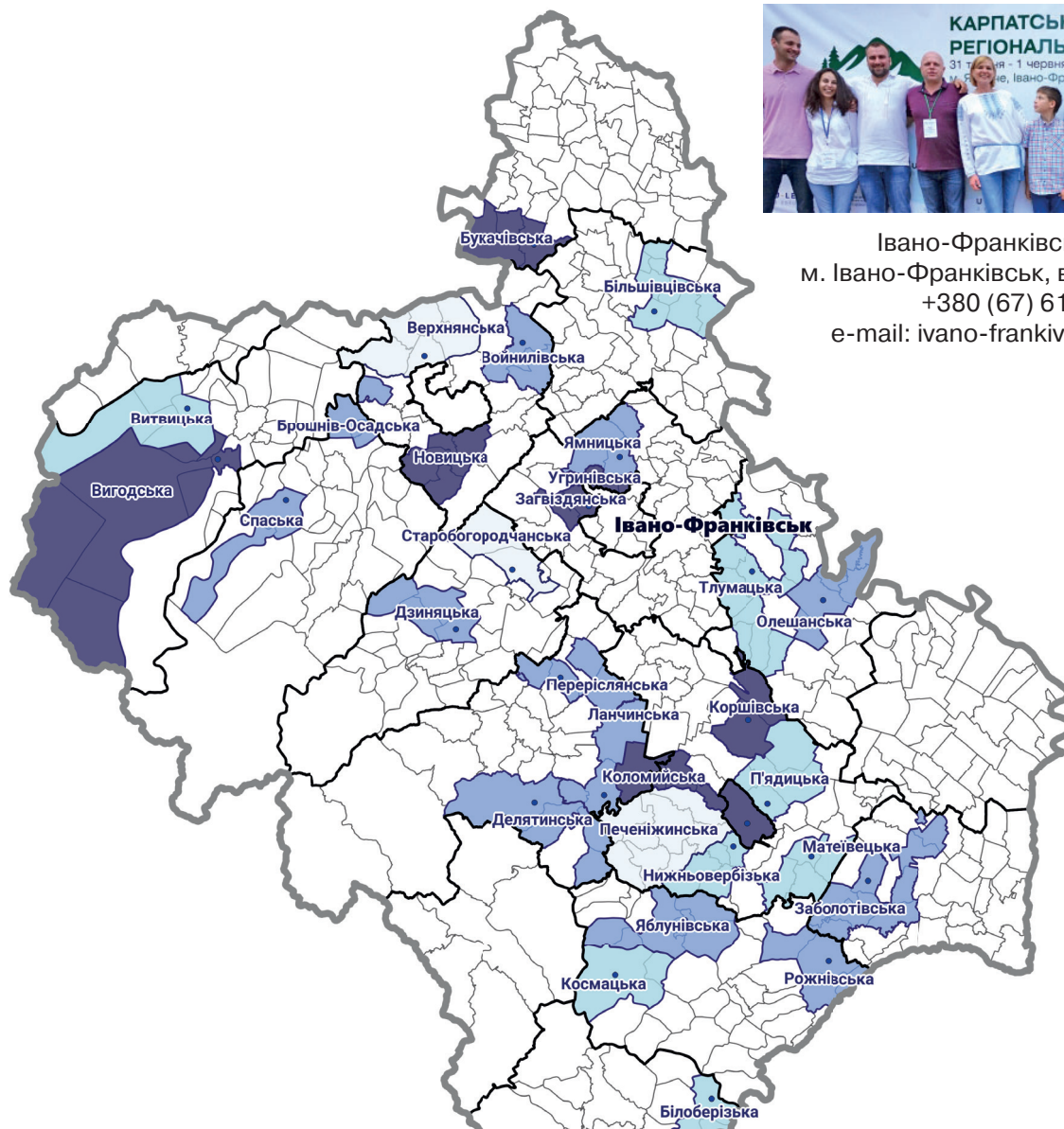
Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Реконструкція будівлі сільського Будинку культури (заміна даху, заміна підлоги, вікон та дверей у приміщенні спортивної зали), розташованого у селі Чкалове Веселівського району Запорізької області	ДФРР	3	Допомога в розробці проектної заявки	Чкаловська ОТГ	3004
Капітальний ремонт будівлі центральної котельні з встановленням котла на альтернативному виді палива за адресою: смт Приазовське, вул. Покровська, 28а, Запорізької області	ДФРР	3	Допомога в розробці проектної заявки	Приазовська ОТГ	1465
Придбання спеціалізованого санітарного транспортного засобу (автомобіля спеціального призначення для транспортування хворих) для КУ "Центру первинної медико-санітарної допомоги" Водянської сільської ради, зареєстрованого за адресою вул. Гвардійська, 141, с. Водяне, Кам'янсько-Дніпровський район, Запорізької області	Субвенція на розвиток інфраструктури	4	Допомога в розробці проектної заявки	Водянська ОТГ	978
Реконструкція водопровідної мережі по вулицях Промисловій, Гагаріна, Гвардійській, Студентській, Юності, Перемоги, Пархоменка, Червонофлотській, Покровській, Річній с. Велика Білозерка Великобілозерського району Запорізької області	Субвенція на розвиток інфраструктури	4	Допомога в розробці проектної заявки	Великобілозерська ОТГ	6000
Реконструкція будівлі сільської ради за адресою: с. Підгірне, вул. Чкалова, 101, Василівського району Запорізької області	Субвенція на розвиток інфраструктури	4	Підготовка проектної заявки	Підгірненська ОТГ	196
Розроблення містобудівної документації – генеральні плани з планами зонування 3 сільських населених пунктів Воздвижівської сільської об'єднаної територіальної громади	Субвенція на розвиток інфраструктури	5		Воздвижівська ОТГ	707
Закупівля комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення для нього з метою створення сучасних систем організації управління громадою для Петро-Михайлівської сільської ради Вільнянського району Запорізької області	Субвенція на розвиток інфраструктури	9	Допомога в розробці проектної заявки	Петро-Михайлівська ОТГ	145
Przyjazne miejsca w mieście. Społeczne planowanie przestrzeni publicznych Primorska	RITA	10	Допомога в розробці проектної заявки	ГО	
Створення відкритого громадського простору – території згуртування мешканців Гуляйпільської міської територіальної громади	Представництво МОМ в Україні у рамках проекту Протидія торгівлі людьми в Україні	11	Розробка концепції проекту.	Гуляйпільська ОТГ	1200
Виробництво альтернативного виду палива (пілетів) комунальним підприємством "Білозерка" Великобілозерської сільської ради Запорізької області	"Підтримка аграрного і сільського розвитку" USAID	12	Розробка концепції проекту.	Великобілозерська ОТГ	660

Івано-Франківська область

Івано-Франківський ЦРМС
м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 63а
+380 (67) 617 88 25
e-mail: ivano-frankivsk@lgdc.org.ua

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворилися в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Ми надаємо інформаційно-консультативну та методичну підтримку в процесі добровільного об'єднання територіальних громад та приєднання територіальних громад до міст обласного значення.

Підтримуємо новостворені об'єднані територіальні громади у процесі їхнього інституційного становлення.

Проводимо навчальні семінари/тренінги для покращення управлінських компетенцій посадових осіб діючих об'єднаних територіальних громад.

Руслан Панасюк, директор Івано-Франківського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Івано-Франківським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	359	10 893
1.2.	За січень	16	372
1.3.	За лютий	22	793
1.4.	За березень	35	1 406
1.5.	За квітень	27	1 284
1.6.	За травень	33	1 348

Ключові досягнення

1. 31 травня 2018 року проведено Карпатський Форум регіонального розвитку. За участі Президента України Петра Порошенка, представників уряду, народних депутатів України, делегації 4 областей (Івано-Франківської, Львівської, Закарпатської та Чернівецької) та представників міжнародних донорських програм, на якому ініційовано запровадження регіональної політики розвитку українських Карпат.

1.7.	За червень	36	1 356
1.8.	За липень	39	1 341
1.9.	За серпень	27	1 196
1.10.	За вересень	27	752
1.11.	За жовтень	30	379
1.12.	За листопад	29	344
1.13.	За грудень	38	322
2	Кількість заходів за категоріями	359	
2.1.	Робоча зустріч	33	248
2.2.	Засідання круглого столу	38	805
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	122	1 909
2.4.	Тренінг	26	702
2.5.	Семінар	68	2 155
2.6.	Конференція	3	176
2.7.	Громадські слухання	33	3 897
2.8.	Форум	2	196
2.9.	Навчальна поїздка	18	457
2.10.	Прес-захід	8	169
2.11.	Прес-тур	3	44
2.12.	Інше	5	135
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	359	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	114	1 423
3.2.	Результат 2 – Зміцнення потенціалу органів місцевого самоврядування з питань управління фінансами	19	378
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	14	386
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	17	497
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	26	457
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	89	5 563
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	80	2 189
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	359	
4.1.	Процеси об'єднання	110	5 395
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	21	398
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	77	1 538
4.4.	Бюджетні питання	20	423
4.5.	Управління проектами	20	412
4.6.	Організація надання освітніх послуг	10	412
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	3	80
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	21	728
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	1	25
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	1	25

За результатами Форуму прийнята Резолюція, яка загострила увагу на наступних проблемах гірських територій і пропозиціях щодо їх вирішення:

- збереження унікальної природної та культурної спадщини, історично розвинутої підприємницької традиції (традиційних ремесел) місцевого населення у забезпеченні сталого розвитку макрорегіону та України в цілому

- покращення погано розвинутої дорожньої та комунальної інфраструктури шляхом додаткового фінансування гірських територій у процедурах ДФРР та інших державних програмах, націлених на регіональний розвиток

- передача податкової бази з гірських земель до фінансових ресурсів місцевих бюджетів для вирівнювання можливостей рівнинних та гірських територій, зокрема через внесення зміни до Бюджетного та Податкового кодексів України в частині рентної плати за використання лісових ресурсів та введення податку на лісові землі

- розвиток традиційної промисловості і сільського господарства в гірських територіях для подолання безробіття та низького рівня оплати праці, зокрема через впровадженні практик розвитку малого та середнього бізнесу як основи економічної системи Карпатського макрорегіону завдяки доступу до дешевого банківського капіталу. Політику субсидій замінити політикою підтримки інтегральних проектів розвитку гірських територій;

- покращення доступності освітніх та медичних послуг населенню гірських громад;

- мінімізація руйнівного антропогенного впливу на природне середовище, наслідком якого стали часті природні катастрофи (паводки, повені тощо), що актуалізує потребу збереження, відновлення та сталого використання наземних і внутрішніх прісноводних екосистем, сталого управління лісами, збереження гірських екосистем.

2. Одне з напрацювань резолюції форуму, а саме встановлення податку на лісові землі, лягли в основу змін до законодавства. Проведена ЦРМС спільно з головами ОТГ Прикарпаття, Агенцією розвитку ОТГ Прикарпаття та народним депутатом Ю. Солов'єм протягом квітня-вересня робота з розробки, лобіювання та прийняття Закону №2497 "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств" в частині оподаткування земель під лісами суттєво покращить бюджети гірських громад у 2019 році.

3. Решта напрацювань резолюції форуму лягли в проект концепції Державної програми розвитку гірських територій українських Карпат на період до 2023 року.

Зокрема, 13.11.2018р. в м. Косів проведено круглий стіл "Розвиток гірських територій Прикарпаття в умовах децентраліза-

4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	1	62
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	3	106
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	1	35
4.14.	Просторове планування	29	351
4.15.	Комунікація	20	417
4.16.	Розвиток м'яких навичок	1	35
4.17.	Інше	20	451
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	2533	
5.1.	Децентралізація	387	
5.2.	Загальні юридичні питання	424	
5.3.	Регіональний розвиток	121	
5.4.	Місцеві бюджети	116	
5.5.	Комунікації	86	
5.6.	Надання муніципальних послуг	1167	
5.7.	Просторове планування	232	
6.	Послуги для ОТГ	123	
6.1	Підтримка формування ОТГ	28	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	6	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	4	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	18	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	9	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано (чи буде приєднано до ОТГ в 2018 р	3	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	3	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	3	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	14	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	5	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	5	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	4	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	52	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	24	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	28	
6.4	Інші послуги для ОТГ	20	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	3	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомога в у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	12	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	5	

ції", де обговорено напрацьований проект концепції Державної програми розвитку гірських територій українських Карпат на період до 2023 року, внесено додаткові пропозиції та рекомендації.

В продовження послідовної роботи ІФ ЦРМС з розвитку гірських територій 12-13.12.2018р. в смт. Печеніжин, за участю народного депутата України Ю. Солов'я, представників асоціацій традиційних ремесел Прикарпаття та керівництва Департаменту агропромислового розвитку Івано-Франківської ОДА проведено семінар "Відродження традиційних ремесел – запорука розвитку гірських територій", на якому додатково піднято питання розвитку сільськогосподарського виробництва за допомогою відновлення традиційного вівчарства, бджільництва, ягідництва, розвитку кооперативного руху та відновлення плеємної справи в рамках проекту "Створення Карпатського центру відродження вівчарства". Напрацьовано рекомендації та доповнення до проекту концепції Державної програми розвитку гірських територій українських Карпат на період до 2023 року та зміни до підзаконних нормативно-правових в галузі тваринництва.

В цілому, практика привернула увагу до розвитку гірських територій і стала елементом системної роботи з підвищення конкурентоспроможності Карпатського регіону і завершиться прийняттям у 2019 році Державної програми розвитку гірських територій українських Карпат на період до 2023 року.

4. За ініціативи Івано-Франківського Центру розвитку місцевого самоврядування, спільно з місцевою асоціацією органів місцевого самоврядування "Агенція розвитку ОТГ Прикарпаття" у 2018 році започатковано "Івано-Франківську регіональну школу проектного менеджменту".

В рамках школи проведено 10 заходів, з них: 8 куштових семінарів та 2 поїздки голів ОТГ Прикарпаття і проектних менеджерів ОТГ у Румунію.

Загалом проектною школою було охоплено понад 140 учасників та підготовлено 12 проектів місцевого розвитку, з них 2 проекти отримали фінансову підтримку, а саме:

- Брошнів-Осадської ОТГ "Історична пам'ять про депортацію українців в ХХ ст. в смт. Брошнів-Осада", вартістю 315 тис. грн.,
- Заболотівської ОТГ "Там, де злились гори з небесами" вартістю 265,8 тис. грн., стали переможцями конкурсу ініціатив карпатських громад Асоціації органів місцевого самоврядування "Євро регіон Карпати – Україна".

10 проектів у 2019 році візьмуть участь у відборах програм: "Євро-карпатська ініціатива", транскордонного Співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 та Дунайської транснаціональної програми.

Ключовим результатом діяльності "Івано-Франківської регіональної школи про-

ектного менеджменту" стало підписання трьохстороннього Меморандуму про співпрацю між місцевою асоціацією органів місцевого самоврядування "Агенція розвитку об'єднаних територіальних громад Прикарпаття", керівництвом Спільного Технічного Секретаріату Програми Румунія-Україна 2014-2020 та виконавчим директором Регіонального офісу транскордонного співробітництва м. Сучава (Румунія). Мета меморандуму - досягнення загальної мети Європейського Інструменту Сусідства: еволюція в бік процвітання та добросусідства, здійснена завдяки діям співпраці в прикордонній зоні на користь держав-членів.

5. Протягом 2018 року радниками ЦРМС надано практичну допомогу у підготовці 11 планів соціально-економічного розвитку ОТГ та надано підтримку у розробці 5 Стратегій розвитку ОТГ.

6. Завдяки співпраці з ОДА 3 радники ІФ ЦРМС (з муніципальних послуг, регіонального розвитку та просторового планування) відповідно до розпорядження Івано-Франківської ОДА від 20.04.2018р. включені до складу Регіональної комісії з розгляду проектних заявок на кошти інфраструктурної субвенції. Радниками надано методичну та практичну допомогу в написанні 72 якісних заявок для 12 ОТГ, які з першого разу були схвалені комісією і подані на фінансування. Загальна вартість реалізованих проектів склала 39 млн. грн.

23 ОТГ Івано-Франківської області другий рік поспіль 100% освоїли кошти інфраструктурної субвенції.

7. Забезпечено експертний супровід підготовки 21 проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 19 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 18 ОТГ – впровадження Центрів надання адміністративних послуг

- 1 ОТГ – конкурс "Зелене світло для велоруку в громадах"

8. За сприяння ЦРМС ОТГ подали близько 20 проектів на 9 обласний Конкурс програм та проектів розвитку місцевого самоврядування. 13 об'єднаних територіальних громад Прикарпаття стали переможцями цього Конкурсу, завдяки чому фінансову підтримку у реалізації отримують 15 проектів ОТГ на суму 5,624 млн грн, а це трохи більше третини коштів із загального бюджету цьогогорічного Конкурсу.

9. Радники ЦРМС активно надавали підтримку в написанні ОТГ проектних заявок на ДФРР та інших донорських програм.

Зокрема 5 ОТГ подали 7 проектних заявок на відбір 2019 року за кошти ДФРР. Це 3 проекти з будівництва сонячних електростанцій (П'ядицька ОТГ – 5 млн грн, Заболотівська ОТГ – 1,175 млн грн, Рожнівська ОТГ – 1,175 млн грн.), 1 проект з будівництва заводу по виготовленню бруківки (Спаська ОТГ – 1,5 млн грн), 1 проект будівництва теплиці (Тлумацька ОТГ – 10 млн грн), 2 проекти по закупівлі спецтехніки (грейдер) (Спаська ОТГ – 1,5 млн грн, П'ядицька ОТГ – 1,5 млн грн).

10. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 4 об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до 4 об'єднаних територіальних громад, у т.ч. 1 до міста обласного значення (м. Коломия). Загальна кількість об'єднаних громад в області становить – 32 ОТГ.

11. Завдяки експертному супроводу Івано-Франківського Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області створено:

- 1 Центр безпеки громади з системою оповіщення
- 22 Центри первинної медико-санітарної допомоги
- 18 Центрів надання адміністративних послуг

12. У 2018 році розроблено і надруковано 1 посібник:

- Методичні рекомендації "Організація цивільного захисту населення об'єднаних територіальних громад Івано-Франківської області".

13. Підписано Декларацію про співпрацю та координацію дій з реалізації концепції "НОВЕ ОБЛИЧЧЯ ГРОМАД ПРИКАРПАТТЯ ОЧИМА МОЛОДІ ВНЗ" між ЦРМС та Приватним вищим навчальним закладом Університет Короля Данила.

В результаті співпраці прикарпатські ОТГ отримали 23 візуалізовані проектні ідеї для ключових інфраструктурних проектів, які

були розроблені студентами Університету Короля Данила спільно з радниками ІФ ЦРМС на основі бачення громад.

Ланчинська ОТГ подала запропоновану студентами ВНЗ ідею на дев'ятий обласний конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування – "Спорудження і облаштування оглядової вежі та відпочинкової зони в урочищі "Жбир" с. Добротів Ланчинської селищної ОТГ". Цей проект був відібраний за результатами конкурсу та буде профінансований в 2019 році у сумі 898 300 грн.

14. Забезпечено опис 19 кращих практик роботи у об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: освіти, охорони здоров'я, спорту, цивільного захисту, адміністративних послуг, розвитку кооперативів, роботи старостинських округів та організовано 6 національних навчальних візитів для представників об'єднаних територіальних громад від 14 областей на Прикарпаття.

15. Внесено зміни у Перспективний план формування спроможних територій громад області – розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.11.2018 року № 1035-р "Про перспективний план формування територій громад Дніпропетровської області" (зі змінами)", яким територія регіону на 97,45% охоплена моделями ОТГ.

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	22
Радіоефірів	4
Публікацій у друкованих ЗМІ	28
Публікацій в онлайн-ЗМІ	637
Прес-тури	4
Прес-конференції	13
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ	
https://www.facebook.com/lgdc.if/	
Фолловерів	
станом на 31.12.2018	918

Медіа-партнери:

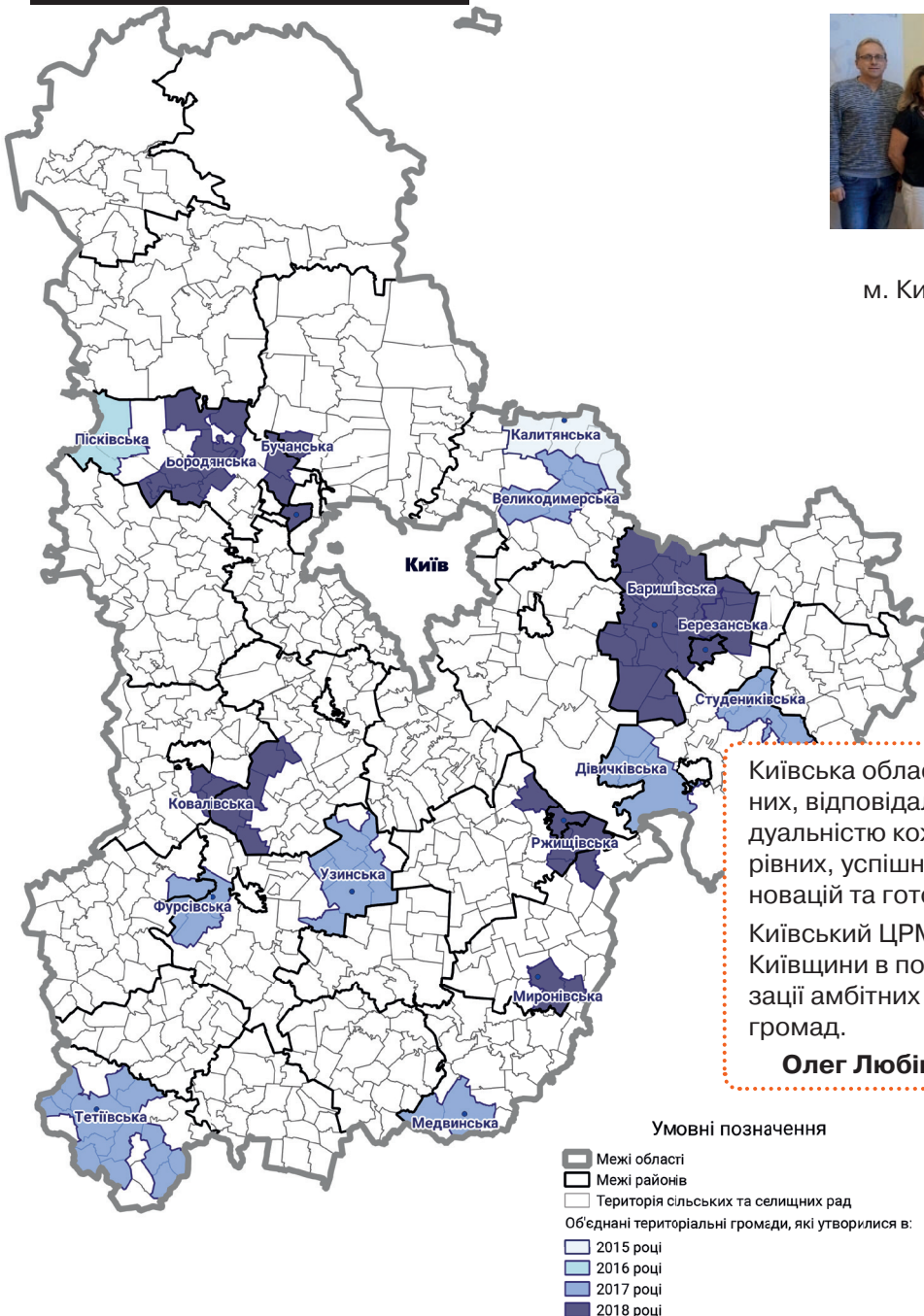
- телеканал ОТБ "Галичина" <http://galtv.if.ua>
- ТРК "3 студія" <https://www.youtube.com/channel/UCL8BS3RZhtFykl8yo2btvCQ>
- ТРК "Надвірна TV" <http://nadvirna-trk.com>
- Газета "Репортер" <http://report.if.ua>
- сайт та журнал "Місто" <https://mi100.info>

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума
"Збереження сакральної спадщини Більшівцівської ОТГ і гміни Фредрополь Перемишльського повіту (Польща)"	Програма Трансскордонного Співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020	10	Аналіз ситуації Підготовка проектної заявки, коригування Переклад заявки, визначення статей бюджету	Більшівцівська ОТГ	60 тис. Євро
"Крути педалі та рухайся далі – для здоров'я у тілі без шкоди довкіллю"	Програма "U-LEAD з Європою"	6	Аналіз ситуації Підготовка проектної заявки, коригування, визначення статей бюджету	Витвицька ОТГ	60 тис. грн
"Створення центру ділової активності"	Міжнародна організація з міграції	11	Оцінка проектної ідеї реалістичності Аналіз ситуації Підготовка проектної заявки, коригування, визначення статей бюджету	Витвицька ОТГ	20 тис. дол
Будівництво сонячних електростанцій	ДФРР	10	Оцінка проектної ідеї реалістичності Аналіз ситуації Підготовка проектної заявки, коригування, визначення статей бюджету	П'ядицька ОТГ Заболотівська ОТГ Рожнівська ОТГ	5 млн. грн 1,175 млн. грн 1,175 млн. грн
Будівництво заводу по виготовленню бруківки	ДФРР	10	Оцінка проектної ідеї реалістичності Аналіз ситуації Підготовка проектної заявки, коригування, визначення статей бюджету	Спаська ОТГ	1,5 млн. грн
Будівництво теплиці	ДФРР	10	Оцінка проектної ідеї реалістичності Аналіз ситуації Підготовка проектної заявки, коригування, визначення статей бюджету	Тлумацька ОТГ	10 млн. грн
Закупівля спецтехніки (грейдер)	ДФРР	10	Оцінка проектної ідеї реалістичності Аналіз ситуації Підготовка проектної заявки, коригування, визначення статей бюджету	Спаська ОТГ П'ядицька ОТГ	1,5 млн. грн 1,5 млн. грн
"Придбання бітумізатора та дорожнього катка для КП "Сількомунгосп с. Олеша", с. Олеша Тлумацького району Івано-Франківської області"	Кошти інфраструктурної субвенції	4	Підготовка проектної заявки, коригування, визначення статей бюджету	Олешанська ОТГ	1,78 млн. грн
"Покращення якості надання послуг населенню Рожнівської ОТГ шляхом зміцнення матеріально-технічної бази комунального підприємства "Рожнівська ОТГ" Рожнівської об'єднаної територіальної громади Косівського району Івано – Франківської області (Причіп тракторний – 1 шт., відвал поворотний – 3 шт., відвал для ґрунту – 1 шт., косарка ротаційна – 1 шт., рубальна машина (щипорізка) – 1 шт., плуг – 1 шт., трактор – 1 шт., екскаватор – 1 шт.)"	Кошти інфраструктурної субвенції	4	Підготовка проектної заявки, коригування, визначення статей бюджету	Рожнівська ОТГ	2,07 млн. грн
"Реконструкція котельні Тлумацького ДНЗ "Сонечко" по вул. Шевченка, 18, в. м. Тлумач, Тлумацької міської об'єднаної територіальної громади Тлумацького району Івано-Франківської області в межах заходів комплексного енергозбереження (в тому числі виготовлення ПКД)"	Кошти інфраструктурної субвенції	4	Підготовка проектної заявки, коригування, визначення статей бюджету	Тлумацька ОТГ	1,13 млн. грн.

Київський ЦРМС
м. Київ, вул. Велика Житомирська, 20а,
оф.53, +380 (67) 617 16 19
e-mail: kyiv@lgdc.org.ua

Київська область – це область сильних, впевнених, відповідальних громад з яскравою індивідуальністю кожної. Наші громади рівні серед рівних, успішні серед успішних, відкриті для новацій та готові до співпраці.

Київський ЦРМС – партнер №1 для громад Київщини в пошуку ефективних рішень, реалізації амбітних проектів та невпинного розвитку громад.

Олег Любімов, директор Київського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Київським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників	318	7 176
1.1.	За 12 місяців загалом	318	7 176
1.2.	За січень	18	373
1.3.	За лютий	18	376
1.4.	За березень	23	1 035
1.5.	За квітень	33	1 226
1.6.	За травень	22	432
1.7.	За червень	28	1 011
1.8.	За липень	38	631
1.9.	За серпень	23	319
1.10.	За вересень	35	567
1.11.	За жовтень	29	381

Ключові досягнення

1. Київський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив методичний супровід розробки та впровадження в роботу ОТГ 7 стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад, 4 з яких було ухвалено рішенням відповідних рад. За методичної підтримки Київського ЦРМС впроваджено та верифіковано якість 22 проектів, які реалізовано за рахунок інфраструктурної субвенції.

3. Забезпечено експертний супровід підготовки 16 проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 7 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 3 ОТГ – впровадження "Центрів надання адміністративних послуг"
- 2 ОТГ – проекти щодо просторового планування
- 2 ОТГ – проект щодо е-урядування

4. Організовано експертний супровід та

1.12.	За листопад	26	427
1.13.	За грудень	25	398
2	Кількість заходів за категоріями	318	
2.1.	Робоча зустріч	88	1461
2.2.	Засідання круглого столу	20	478
2.3.	Візна консультація (консультативна поїздка)	94	1 342
2.4.	Тренінг	26	505
2.5.	Семінар	37	641
2.6.	Конференція	0	0
2.7.	Громадські слухання	34	1 296
2.8.	Форум	0	0
2.9.	Навчальна поїздка	1	30
2.10.	Прес-захід	3	62
2.11.	Прес-тур	0	0
2.12.	Інше	15	1361
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	318	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	159	4063
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами	31	492
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	11	613
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	9	186
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	21	257
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	34	712
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	53	853
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	318	
4.1.	Процеси об'єднання	137	4 016
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	8	162
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	49	878
4.4.	Бюджетні питання	31	461
4.5.	Управління проектами	12	252
4.6.	Організація надання освітніх послуг	4	76
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	9	136
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	1	16
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	0	0
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	0	0
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	0	0

підготовку документів щодо створення 20 об'єднаних територіальних громад з них:

- приєднання до 3 міст обласного значення
- у 4 ОТГ відбулись перші вибори 23 грудня
- 10 ОТГ подали документи на розгляд Київській ОДА
- 3 ОТГ здійснили ініціювання добровільного об'єднання

5. Завдяки експертному супроводу Київського Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області створено:

- 4 опорні школи
- 9 Центрів первинної медико-санітарної допомоги
- 9 Центрів надання адміністративних послуг

6. Укладено 4 договори міжмуниципального співробітництва, крім того 4 договори перебувають на різних стадіях погодження.

7. Розроблено посібник для ОМС "Інструмент онлайн-комунікацій".

8. Забезпечено опис кращих практик роботи 3 об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: комунального господарства, міжмуниципального співробітництва, соціального захисту населення та економічного розвитку.

9. Проведено стаді-тур "Промисловий та рекреаційний потенціал об'єднаних територіальних громад як важелі економічного розвитку та зростання" 12-13 грудня 2018 року для представників Львівської, Херсонської та Черкаської областей.

10. Подано пропозиції до проекту змін до Перспективного плану формування територій громад Київської області, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 листопада 2015 року № 1206-р, у рамках робочих зустрічей з представниками Департаменту містобудування та архітектури Київської ОДА.

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	3
Радіоефірів	2
Публікацій в онлайн-ЗМІ	22
Прес-конференції	2
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/KyivLGDC/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	932

Загалом проведено 7 заходів, видана 1 брошура. Підписана угода про підтримку в реалізації подальших заходів між Київським ЦРМС та місцевими ЗМІ.

Медіа-партнери:

- Газета "Трибуна Бровари" <https://brovary.net.ua>
- інформаційне агентство "УКРІНФОРМ" <https://www.ukrinform.ua>

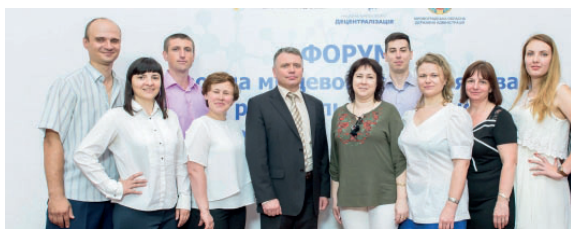
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	0	0
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	22	349
4.14.	Просторове планування	2	47
4.15.	Комунікація	11	219
4.16.	Розвиток м'яких навичок	3	53
4.17.	Інше	29	511
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	1961	
5.1.	Децентралізація	876	
5.2.	Загальні юридичні питання	120	
5.3.	Регіональний розвиток	594	
5.4.	Місцеві бюджети	154	
5.5.	Комунікації	82	
5.6.	Надання муніципальних послуг	135	
5.7.	Просторове планування	-	
6.	Послуги для ОТГ	82	
6.1	Підтримка формування ОТГ	18	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	4	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	4	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	10	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	-	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	-	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	-	

6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	0
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	15
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	13
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	1
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	1
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	28
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	12
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	16
6.4	Інші послуги для ОТГ	21
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	7
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	9
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	5

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Підвищення якості водопостачання населення с. Шевченкове Броварського району Київської області шляхом будівництва свердловини	Інфраструктурна субвенція	1	Написання проектної заявки	Великодимська ОТГ	3 511,4
Поліпшення транспортної інфраструктури громади шляхом капітального ремонту проїзної частини по вул.Шевченко в смт.Калита Броварського району Київської області	Інфраструктурна субвенція	6	Аналіз проектної ідеї та написання проектної заявки	Калитянська ОТГ	776,93
Створення сучасного навчального закладу шляхом капітального ремонту Семиполківського НВК (військове містечко), по вулиці Гвардійська, 2 с. Семиполки Броварського району Київської області	Інфраструктурна субвенція	9	Аналіз проектної ідеї та написання проектної заявки	Калитянська ОТГ	
Придбання міні-трактору, навісного обладнання до нього – роторна косарка, причіп двовісний, подрібнювач гілок, лопата, та металевих баків для сміття, для Комунального Підприємства "Дівичківської сільської ради" за адресою с.Стовпяти, Переяслав-Хмельницького району, Київської області	Інфраструктурна субвенція	1	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Дівичківська ОТГ	555,00
Виготовлення ПКД на будівництво Центру безпеки	Інфраструктурна субвенція	3	Аналіз проектної ідеї, написання проектної заявки	Дівичківська ОТГ	514,953
Будівництво котельні на твердому паливі для теплопостачання будівлі Пісківського НВО "ЗОШ I-III ступенів – дитячий садок" по вул.Шевченка 2А в смт Пісківка Київської області	Інфраструктурна субвенція	12	Аналіз проектної ідеї, написання проектної заявки	Пісківська ОТГ	1 207,4
Підвищення якості надання адміністративних послуг населенню Студениківської ОТГ шляхом створення Центру надання адміністративних послуг та капітальний ремонт адмінприміщення Студениківської сільської ради	Інфраструктурна субвенція	12	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Студениківська ОТГ	2 183,3

Кіровоградська область

Кіровоградський ЦРМС
м. Кропивницький, вул. Велика Перспек-
тивна, 15/7, +380 (67) 618 39 87
e-mail: kirovograd@lgdc.org.ua

Наша мета – створення спроможних громад. Тільки сильна громада з розвинутою економікою, з ініціативним та кваліфікованим менеджментом забезпечить гідний рівень життя населення.

Олег Яременко,
директор Кіровоградського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених
Кіровоградським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	465	8 721
1.2.	За січень	18	685
1.3.	За лютий	31	867
1.4.	За березень	34	1 072
1.5.	За квітень	27	597
1.6.	За травень	43	916
1.7.	За червень	50	1 447
1.8.	За липень	38	581

Ключові досягнення

1. Протягом року Кіровоградським Центром розвитку місцевого самоврядування було проведено 176 заходів (сходок, виїзних консультацій, зустрічей з жителями громад, взято участь у сесіях місцевих рад) направлених на процес об'єднання, завдяки яким в області було створено 7 ОТГ та проведено процедури приєднання сільських рад до 4 ОТГ.

2. Рівень дотаційності всіх утворених громад Кіровоградської області при розрахунку фінансової спроможності експертами ЦОР при Мінрегіоні за дев'ять місяців 2018 року не перевищує рекомендовані нормативи (20%), а шість із них мають реверсну дотацію. Це все свідчить про тісну співпрацю нашого Центру та

1.9.	За серпень	38	456
1.10.	За вересень	50	476
1.11.	За жовтень	52	457
1.12.	За листопад	43	648
1.13.	За грудень	41	519
2	Кількість заходів за категоріями	465	
2.1.	Робоча зустріч	61	468
2.2.	Засідання круглого столу	13	297
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	207	1 320
2.4.	Тренінг	9	218
2.5.	Семінар	71	2 009
2.6.	Конференція	3	147
2.7.	Громадські слухання	26	2413
2.8.	Форум	1	186
2.9.	Навчальна поїздка	17	292
2.10.	Прес-захід	8	334
2.11.	Прес-тур	0	0
2.12.	Інше	49	1 037
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	465	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	263	6 162
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	57	614
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	32	670
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	0	0
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	38	276
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	73	958
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	2	41
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	465	
4.1.	Процеси об'єднання	176	4 907
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	9	237
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	63	991
4.4.	Бюджетні питання	57	629
4.5.	Управління проектами	39	284
4.6.	Організація надання освітніх послуг	15	304

об'єднаними територіальними громадами, які прислухаються до наданих радниками Центру консультацій та рекомендацій в подальшій роботі.

3. Завдяки діяльності Кіровоградського ЦРМС 4 громади області (Ганнівська, Смолінська, Соколівська та Великосєверинівська) розробили та затвердили Стратегії розвитку, ще у двох громадах області (Тишківська та Приютівська) розпочато процес розробки Стратегії розвитку. Також у чотирьох об'єднаних громадах області (Компаніївській, Новопраській, Бобринецькій та Помічнській) розробляється Комунікаційна стратегія за супроводом Кіровоградського Центру.

4. Протягом 12 місяців Центром була надана допомога 6 громадам (Тишківській, Соколівській, Ганнівській, Компаніївській, Смолінській, Великосєверинівській) у підготовці 14 проектів місцевого та регіонального розвитку, з яких 13 проектів вже реалізовані.

5. За участі ЦРМС підготовлено проекти від 4 ОТГ (Соколівська, Помічнська, Бобринецька, Тишківська) Кіровоградської області для участі у Фазі Впровадження напряду з покращення якості надання адміністративних послуг для населення Програми "U-LEAD з Європою", які були відібрані експертною комісією в якості учасників 1 та 2 раунду Фази Впровадження та планують створювати (модернізувати) ЦНАП на своїх територіях за допомогою Програми.

100% громад, які подавали заявки на отримання допомоги від Програми "U-LEAD з Європою" (напряду з покращення якості надання адміністративних послуг для населення) та отримали в процесі підготовки допомоги Кіровоградського ЦРМС, було відібрано в якості учасників Фази Впровадження.

6. До участі в процесах міжмуніципального співробітництва залучено 10 територіальних громад, які уклали 7 договорів міжмуніципального співробітництва. За сприяння Кіровоградського ЦРМС було активізовано співпрацю між громадами області. За результатами роботи більш, ніж у 3 рази збільшилась кількість договорів про міжмуніципальне співробітництво.

7. Проведено Національний Форум "Реформа місцевого самоврядування та регіональної політики: можливості для громад та регіонів", в якому взяло участь близько 190 представників органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади Кіровоградської та Черкаської областей, представників Програми, Мінрегіону,

4.7.	Організація надання адміністративних послуг	20	187
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	6	86
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	0	0
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	0	0
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	0	0
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	1	9
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	26	175
4.14.	Просторове планування	1	5
4.15.	Комунікація	47	825
4.16.	Розвиток м'яких навичок	1	25
4.17.	Інше	4	57
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	674	
5.1.	Децентралізація	167	
5.2.	Загальні юридичні питання	107	
5.3.	Регіональний розвиток	86	
5.4.	Місцеві бюджети	159	
5.5.	Комунікації	73	
5.6.	Надання муніципальних послуг	72	
5.7.	Просторове планування	10	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ		
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	7	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	5	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	6	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	2	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	5	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	5	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	0	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	-	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	-	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	-	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	16	

Установи, представників громадськості та ЗМІ.

8. Проведено національні навчальні візити для представників громад з шести областей.

Дані візити сприяли зміцненню та удосконаленню професійних навичок представників ОТГ в сфері фінансів, дали змогу розширити свої знання та перейняти успішний досвід ОТГ Кіровоградської області в частині ефективного управління фінансами.

Проведено два навчальні візити в межах області для представників органів місцевого самоврядування Кіровоградської області (необ'єднаних громад) з метою поширення успішних практик громад після об'єднання.

6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	16
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	16
6.4	Інші послуги для ОТГ	21
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	5
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	6
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	10

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	23
Радіоефірів	11
Публікацій у друкованих ЗМІ	15
Публікацій в онлайн-ЗМІ	412
Прес-конференції	3
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/KirovohradLocalGovernmentDevelopmentCenter/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	841
Комунікаційні заходи та консультування: проведено 8 освітніх заходів.	

Медіа-партнери:

- Кіровоградська філія "Суспільного телебачення" (телебачення та радіо)
- Сайт "Прожектор"
- Сайт "Гречка"
- Сайт "Перша електронна газета"

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
"Забезпечення рівного доступу дітей Соколівської об'єднаної територіальної громади до дошкільної освіти шляхом будівництва дошкільного навчального закладу в с.Черняхівка Кіровоградського району Кіровоградської області"	ДФРР	2	Допомога в розробці проектної заявки	Соколівська ОТГ	26620,0
Капітальний ремонт Тишківської загальноосвітньої школи I-III ступенів №1, за адресою 27013, Кіровоградська область, Добровеличківський район, с. Тишківка, вул. Центральна, 15	ДФРР	10	Допомога в розробці проектної заявки	Тишківська ОТГ	15720,0
"Здорові люди – щасливі родини"	Програма "КУСАНОНЕ"	3	Допомога в розробці проектної заявки, коригування	Смолінська ОТГ	1200,0
"Капітальний ремонт будівлі Григорівського сільського клубу за адресою: с. Григорівка, вул. Центральна, 69, Новоукраїнський район, Кіровоградська область"	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	5	Допомога в розробці проектної заявки, коригування	Ганнівська ОТГ	906,562
Вуличне освітлення по вул. Микитенка, вул. Лаврова, вул. М. Аззи в с. Шишкіне Новоукраїнського району Кіровоградської області	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	3	Допомога в розробці проектної заявки, коригування	Ганнівська ОТГ	350,138
Впровадження комплексної системи роздільного збору твердих побутових відходів з метою вирішення проблем екологічної безпеки жителів Компаніївської селищної об'єднаної територіальної громади	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	6	Допомога в розробці проектної заявки, коригування	Компаніївська ОТГ	58,500
Реконструкція мережі вуличного освітлення в с. Тишківка КТП 406, 409, 410, 416	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	6	Допомога в розробці проектної заявки, коригування	Тишківська ОТГ	473,2

Луганський ЦРМС

Україна, Луганська обл, м. Сєвєродонецьк,
вул. Гагаріна, 78б, +380 (67) 618 36 32
e-mail: lugansk@lgdc.org.ua

Луганський Центр розвитку місцевого самоврядування акцентує власну діяльність на підтримці ефективної взаємодії громад для реалізації спільних проектів. Ми стимулюємо розвиток в ОТГ громадських ініціатив. Посилюємо власну провідну роль у співпраці з іншими партнерами для впровадження реформи децентралізації в Луганській області.

Ігор Агібалов, директор Луганського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Луганським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	227	5 269
1.2.	За січень	12	172
1.3.	За лютий	17	314
1.4.	За березень	14	279
1.5.	За квітень	25	837
1.6.	За травень	28	761

Ключові досягнення

1. В 2018 році за підтримки Луганського ЦРМС організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 10 об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до 2 об'єднаних територіальних громад, що більше ніж за всі попередні роки 2015 – 2017. Завдяки цьому область суттєво поліпшила рейтингові показники, перейшовши з аутсайдерів на 11 місце.

1.7.	За червень	27	864
1.8.	За липень	25	756
1.9.	За серпень	15	300
1.10.	За вересень	18	296
1.11.	За жовтень	14	265
1.12.	За листопад	18	270
1.13.	За грудень	14	155
2	Кількість заходів за категоріями	227	
2.1.	Робоча зустріч	16	145
2.2.	Засідання круглого столу	12	327
2.3.	Віізна консультація (консультативна поїздка)	92	1146
2.4.	Тренінг	9	225
2.5.	Семінар	44	1242
2.6.	Конференція	-	-
2.7.	Громадські слухання	27	1730
2.8.	Форум	2	184
2.9.	Навчальна поїздка	11	184
2.10.	Прес-захід	1	9
2.11.	Прес-тур	-	-
2.12.	Інше	13	77
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	227	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	101	2011
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	23	264
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	2	23
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	-	-
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	18	409
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	52	1877
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	31	685
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	227	
4.1.	Процеси об'єднання	76	2 447
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	22	376
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	37	901
4.4.	Бюджетні питання	23	264
4.5.	Управління проектами	16	294
4.6.	Організація надання освітніх послуг	11	402
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	7	153
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	3	47
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	3	94
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	-	-

2. Забезпечено експертний супровід підготовки 22 проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 9 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 3 ОТГ – впровадження Центрів надання адміністративних послуг
- 1 ОТГ – проекти щодо просторового планування
- 2 ОТГ – проект щодо енергоефективності
- 4 ОТГ – проекти щодо соціального захисту

3. Запроваджена партнерська модель співробітництва із структурами підтримки процесів децентралізації в області (Агенція регіонального розвитку, регіональне відділення Асоціації міст України, регіональне відділення Асоціації сільських та селищних рад, Асоціація органів місцевого самоврядування Луганської області) реалізована в 2018 році практично у всіх заходах Луганського ЦРМС. Фінальним прикладом цього року стало запровадження партнерами спільного фестивалю кращих практик реалізації проектів місцевого розвитку.

4. Завдяки експертному супроводу Луганського Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області створено:

- 4 опорні школи
- 2 Центри первинної медико-санітарної допомоги
- 4 Центри надання адміністративних послуг

5. Проведена системна підготовка проектних менеджерів для ОТГ, результатом чого стало трикратне збільшення проектних заявок на місцеві та загальнонаціональні конкурси проектів місцевого розвитку. Слід зазначити, що цей комплекс заходів був проведений разом із партнерами та при тісній взаємодії з департаментами ОДА – економічного розвитку та зовнішньоекономічної діяльності.

6. Разом із стандартною підтримкою в підготовці та реалізації місцевих бюджетів, ЦРМС ініційовано розробку та прийняття бюджетних регламентів в ОТГ та впровадження гендерно-орієнтованої складової. За результатами вперше в Луганській області були прийняті відповідні регламенти в шести ОТГ і розробляються в інших – це суттєвий крок для прозорості бюджетів. До того ж, Луганська область стала однією з перших, де така робота впроваджується на системній основі.

7. В 2018 році ЦРМС впроваджено новий напрям роботи – організація створення та супровід роботи молодіжних рад, як найбільш активних партнерських мереж. За ініціативи Луганського ЦРМС створено вже 5 таких рад, які стали найбільш потужними партнерами в підготовці проектів місцевого розвитку та впровадженні прин-

4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	-	-
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	-	-
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	12	123
4.14.	Просторове планування	1	10
4.15.	Комунікація	6	74
4.16.	Розвиток м'яких навичок	2	23
4.17.	Інше	8	61
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	786	
5.1.	Децентралізація	180	
5.2.	Загальні юридичні питання	415	
5.3.	Регіональний розвиток	101	
5.4.	Місцеві бюджети	90	
5.5.	Комунікації	-	
5.6.	Надання муніципальних послуг	-	
5.7.	Просторове планування	-	
6.	Послуги для ОТГ	-	
6.1	Підтримка формування ОТГ		
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	1	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	10	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	15	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	2	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	7	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	-	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	-	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	3	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ		
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	9	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	9	
6.4	Інші послуги для ОТГ		
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	2	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	8	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	6	

ципів прозорості рішень місцевого самоврядування.

8. За підтримки Луганського ЦРМС практично подолано супротив з боку районних рад з питань передачі об'єктів соціальної інфраструктури на баланс ОТГ. За результатами, спільно із профільним департаментом ОДА (комунальної власності) запроваджено супровід проведено підсумкова нарада для забезпечення координації та супроводу відповідних процесів передачі з боку ОДА та Луганського ЦРМС.

9. За ініціативи Донецького та Луганського ЦРМС поширена діяльність Програми "U-LEAD з Європою" зі створення ЦНАПів на територію Донецької та Луганської областей.

Незважаючи на те, що питаннями матеріально технічного оснащення ЦНАПів в областях опікується програма ПРООН, ЦРМС вдалось знайти спосіб підтримки в межах "м'якої" складової та організаційних заходів. В результаті підготовлено 5 заявок, 3 з яких перемогли. Незважаючи на максимальний внесок саме в будівельних роботах з боку ПРООН, питання методичного супроводу взяв на себе Луганський ЦРМС.

10. За ініціативи Луганського ЦРМС розроблена Методика формування системи управління установами соціального захисту та освіти в громадах. Протягом 2018 року відпрацьовано індивідуальні схеми формування та функціонування таких закладів.

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеєфірів.....	17
Радіоефірів	5
Публікацій в друкованих ЗМІ	6
Публікацій в онлайн-ЗМІ	2
Прес-конференції	3

Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ

<https://www.facebook.com/Igdc.luhansk>

Фолловерів
станом на 31.12.2018 211

Медіа-партнери:

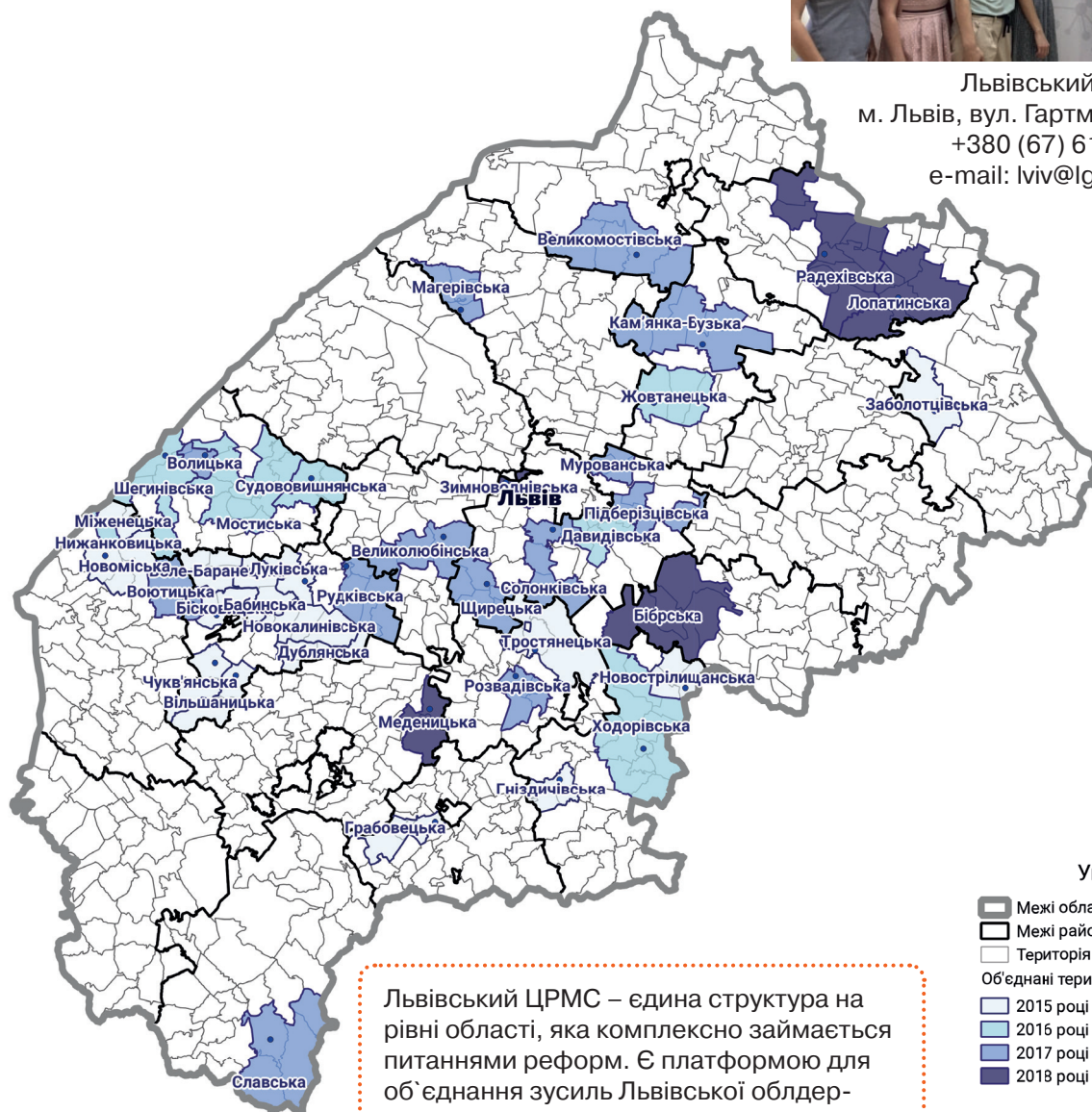
- Газета "Урядовий кур'єр" <https://ukurier.gov.ua>
- Телеканал UA: Донбас <https://dn.suspilne.media>

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Реконструкція (термо-модернізація) будівлі Нижньодуванської загальноосвітньої школи I-III ступенів Сватівської районної ради Луганської області, 92612, Луганська область, Сватівський район, смт Нижня Дуванка, вул. Каштанова, буд. 64 (санація)	ДФРР	12	Загальний супровід реалізації проекту	Департамент рег. розвитку, промисловості, інфраструктури та енергозбереження ОДА	4918,22
Створення єдиного освітнього простору Чмирівської ОТГ як шлях до забезпечення якісних та доступних освітніх послуг у громаді	ДФРР	12	Загальний супровід реалізації проекту	Чмирівська ОТГ	4725,053
Капітальний ремонт Комунальної установи "Біловодська дитячо-юнацька спортивна школа Біловодського району Луганської області" розташованої за адресою: смт. Біловодськ, вул. Козюменського 12а Біловодського району, Луганської області	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	5	Оцінка реалістичності проектної ідеї, допомога в розробці проекту	Біловодська ОТГ	4128,09
Реконструкція окремого двоповерхового корпусу комунального закладу "Біловодська центральна районна лікарня" з облаштуванням приміщень клініко-діагностичної лабораторії та запровадженням заходів з енергозбереження", розташованого за адресою: Луганська обл., Біловодський р-н., смт. Біловодськ, вул. Петровського, 32	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	5	Оцінка реалістичності проектної ідеї, допомога в розробці проекту	Біловодська ОТГ	3556,13
Підвищення рівня медичного обслуговування сільського населення Литвинівського старостинського округу в умовах реформування первинної медичної допомоги	Обласний конкурс проектів місцевого розвитку	4	Аналіз проектної ідеї	Біловодська ОТГ	335,46
Створення сімейного спортивного клубу "Богатир" на базі Євсузького закладу загальної середньої освіти	Обласний конкурс проектів місцевого розвитку	4	Аналіз проектної ідеї	Біловодська ОТГ	229,1
Створення осередку для проведення спільного змістовного дозвілля та фізичного розвитку мешканців Данилівського старостинського округу	Обласний конкурс проектів місцевого розвитку	4	Аналіз проектної ідеї	Біловодська ОТГ	335,46
Створення куштового культурно-дозвілєвого осередку в Біловодській ОТГ на базі Шуліківського сільського клубу	Обласний конкурс проектів місцевого розвитку	4	Аналіз проектної ідеї	Біловодська ОТГ	395,79

Львівський ЦРМС
м. Львів, вул. Гартмана Вітвера, 14
+380 (67) 618 25 99
e-mail: lviv@lgdc.org.ua

Львівський ЦРМС – єдина структура на рівні області, яка комплексно займається питаннями реформ. Є платформою для об'єднання зусиль Львівської облдержадміністрації – райдержадміністрацій – неурядових громадських організацій з питань реформи децентралізації та секторальних реформ.

**Галина Гречин,
директор Львівського ЦРМС**

Умовні позначення

- Межі області
 Межі районів
 Територія сільських та селищних рад
 Об'єднані територіальні громади, які утворились в:
 2015 році
 2016 році
 2017 році
 2018 році

Кількісні показники заходів, проведених Львівським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
І. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників	343	6 260
1.1.	За 12 місяців загалом	343	6 260
1.2.	За січень	20	616
1.3.	За лютий	23	441
1.4.	За березень	17	394
1.5.	За квітень	25	557
1.6.	За травень	35	763

Ключові досягнення

1. Львівським Центром розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечено розробку Програми підтримки міжмуніципального співробітництва територіальних громад відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385 "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року" та Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року.

1.7.	За червень	31	715
1.8.	За липень	35	463
1.9.	За серпень	24	399
1.10.	За вересень	35	707
1.11.	За жовтень	35	520
1.12.	За листопад	40	415
1.13.	За грудень	23	270
2	Кількість заходів за категоріями	343	
2.1.	Робоча зустріч	73	1 103
2.2.	Засідання круглого столу	13	331
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	143	1 343
2.4.	Тренінг	33	872
2.5.	Семінар	32	836
2.6.	Конференція	4	327
2.7.	Громадські слухання	0	0
2.8.	Форум	3	400
2.9.	Навчальна поїздка	24	531
2.10.	Прес-захід	5	261
2.11.	Прес-тур	2	40
2.12.	Інше	11	216
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	343	
3.1.	Результат 1 – Створено перекладу для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	162	3 393
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	21	155
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	24	562
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	3	109
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	20	328
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	58	819
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	55	894
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	343	
4.1.	Процеси об'єднання	65	1 540
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	5	47
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	64	1 591
4.4.	Бюджетні питання	16	191
4.5.	Управління проектами	16	250
4.6.	Організація надання освітніх послуг	9	434
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	8	129
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	54	235
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	1	18

У рамках Програми передбачено проведення щорічного Конкурсу проектів міжмуніципального співробітництва та навчально-консультаційних заходів з їх дофінансуванням за рахунок субвенції обласного бюджету місцевим бюджетам.

Львівська обласна рада виділила 5 млн грн на фінансування Програми з можливістю залучення 1,5 млн грн на один проєкт.

2. Радниками Центру розроблено семінар "Абетка виборчої грамотності: як стати ефективним депутатом" для потенційних депутатів місцевої ради. Метою семінарів є мобілізація активних громадян, діючих депутатів (особливо молодих) балотуватись у місцеві ради. Радниками у процесі підготовки до перших виборів в ОТГ у грудні 2018 року було проведено 5 таких семінарів.

Результат виборів 23 грудня 2018 року у 5-ти громадах Львівської області показав, що із 130 обраних місцевих депутатів 28 (21,5%) осіб є віком до 35 років, ще 38 депутатів (29%) – віком від 36 до 45 років.

3. Ініційовано стажування та практику студентів навчальних закладів у ОТГ. Укладено 4 угоди про співпрацю, і студенти Українського Католицького університету та Університету "Львівська політехніка" пройшли стажування у Великолюбінській та Новострілицькій ОТГ.

4. За консультативної підтримки ЦРМС 33 з 35 ОТГ Львівської області підготували 240 проектів на фінансування Програми проектів місцевого розвитку Львівської обласної ради у 2018 році.

Із підготовлених проектів було надано підтримку 149 проектам (понад 55%). Таким чином із обласного бюджету було залучено понад 20,248 млн гривень співфінансування. Таку ж суму на виконання проектів ОТГ залучили із інших джерел, включаючи власні та спонсорські кошти.

5. Забезпечено експертний супровід підготовки проектних заявок об'єднаних територіальних громад для участі у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 1 ОТГ – Програма "Інтегроване просторове планування для об'єднаних територіальних громад"
- 2 ОТГ – проєкт "Громада для людини: підвищення компетентності громад для розвитку соціальних послуг"
- 1 ОТГ – проєкт "Е-рішення для громад"
- 1 ОТГ – проєкт "Стратегічне планування та фінансові аспекти первинної медичної допомоги на рівні громади"

4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	3	61
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	5	75
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	0	0
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	6	111
4.14.	Просторове планування	0	0
4.15.	Комунікація	40	957
4.16.	Розвиток м'яких навичок	26	502
4.17.	Інше	25	119
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	428	
5.1.	Децентралізація	116	
5.2.	Загальні юридичні питання	56	
5.3.	Регіональний розвиток	95	
5.4.	Місцеві бюджети	12	
5.5.	Комунікації	97	
5.6.	Надання муніципальних послуг	52	
5.7.	Просторове планування	0	
6.	Послуги для ОТГ	159	
6.1	Підтримка формування ОТГ	32	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	5	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	10	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	17	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	4	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	0	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	2	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	12	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	-	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	3	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	9	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	70	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	35	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	35	
6.4	Інші послуги для ОТГ	41	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	7	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	30	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	4	

- 2 ОТГ – проект "Підтримка та розвиток сталої мобільності в ОТГ"

6. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 8 об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до 1 об'єднаної територіальної громади, та до двох міст обласного значення. Станом на 01 січня 2019 року утворено 40 ОТГ.

7. Завдяки експертному супроводу у "першій хвилі" угоди із НСЗУ уклали лише три КНП, з них – одна в ОТГ, у "другій хвилі" область вийшла на третє місце за кількістю угод, а в третьому – уклали 100% договорів. Для поширення успішного досвіду у сфері охорони здоров'я, Львівський ЦРМС організував 3 навчальні візити для представників ОТГ із Чернівецької, Сумської, Івано-Франківської, Дніпропетровської, Хмельницької, Волинської та Миколаївської областей.

8. Львівським ЦРМС проведено опитування серед голів, депутатів та старост ОТГ усіх років утворення щодо ставлення до ОТГ. За його результатами, 80% опитаних задоволені фактом створення ОТГ, причому результат задоволеності не залежить від фінансових результатів громади загалом.

9. Організовано 9 міжрегіональних навчальних візитів для 120 осіб – представників ОТГ, 8 візитів у межах області для 100 осіб, спільно з регіональним хабом для західної України Програми "U-LEAD з Європою" – 2 закордонні за участі 20 осіб, а також прийнято 8 делегацій із 10 інших областей загалом на 250 учасників.

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
1. Реконструкція з добудовою загальноосвітньої школи I-II ступенів на вул. Річна, 1 в с. Борятин	ДФРР	1	Підготовка проектної заявки	Судовишнянська ОТГ	16 500, 000
2. Реконструкція (заміна покрівлі) Судовишнянської комунальної міської лікарні	ДФРР	1	Аналіз ситуації, обґрунтування проекту	Судовишнянська ОТГ	5 000, 000
3. Будівництво спортивного майданчика зі штучним покриттям в с.Борятин вул.Шкільна	Обласна програма "Спортивний майданчик"	2	Аналіз можливостей потенційних донорів	Судовишнянська ОТГ	1 700, 000
4. Реконструкція існуючих очисних споруд вул.Василя Стуса	Державна програма, спільно з міністерством екології	3	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Судовишнянська ОТГ	8 000, 000
5. Дошкільний навчальний заклад (ясла-садочок) на 150 місць в смт. Великий Любін,	ДФРР	3	Допомога в розробці проектної заявки	Великолюбінська ОТГ	6700, 000
6. Реконструкція вуличного освітлення в с. Коропуж	Обласна програма	2	Допомога в розробці проектної заявки	Великолюбінська ОТГ	905,000
7. Придбання інтерактивної підлоги для Дошкільного навчального закладу (ясла-садочок)	Конкурс програми соціальних інвестицій "Україна – житниця майбутнього":	3	Допомога в розробці проектної заявки	Великолюбінська ОТГ	115,000
8. Промоція туристичного потенціалу громади	"Євро-регіон Карпати"	1	Допомога в розробці проектної заявки	Великолюбінська ОТГ	150,000
9. "Капітальний ремонт території сільського стадіону с.Надітичі	Обласний конкурс мікропроектів	1	Допомога в розробці проектної заявки	Розвадівська ОТГ	291,826
10. Закупівля аналізаторів для КНП ЦПМСД	Обласний конкурс мікропроектів	1	Допомога в розробці проектної заявки	Розвадівська ОТГ	120,000

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів..... 6
 Радіоефірів 7
 Публікацій у друкованих ЗМІ 54
 Публікацій в онлайн-ЗМІ 143
 Прес-тури 2
 Прес-конференції 4
 Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ <https://www.facebook.com/LvivLGDC/>
 Фолловерів станом на 31.12.2018 1 476
 Комунікаційні заходи та консультування: презентовано посібник для представників ОТГ і проведено 2 навчальних заходи, за результатами яких 11 ОТГ напрацювали ідеї до комунікаційних стратегій.

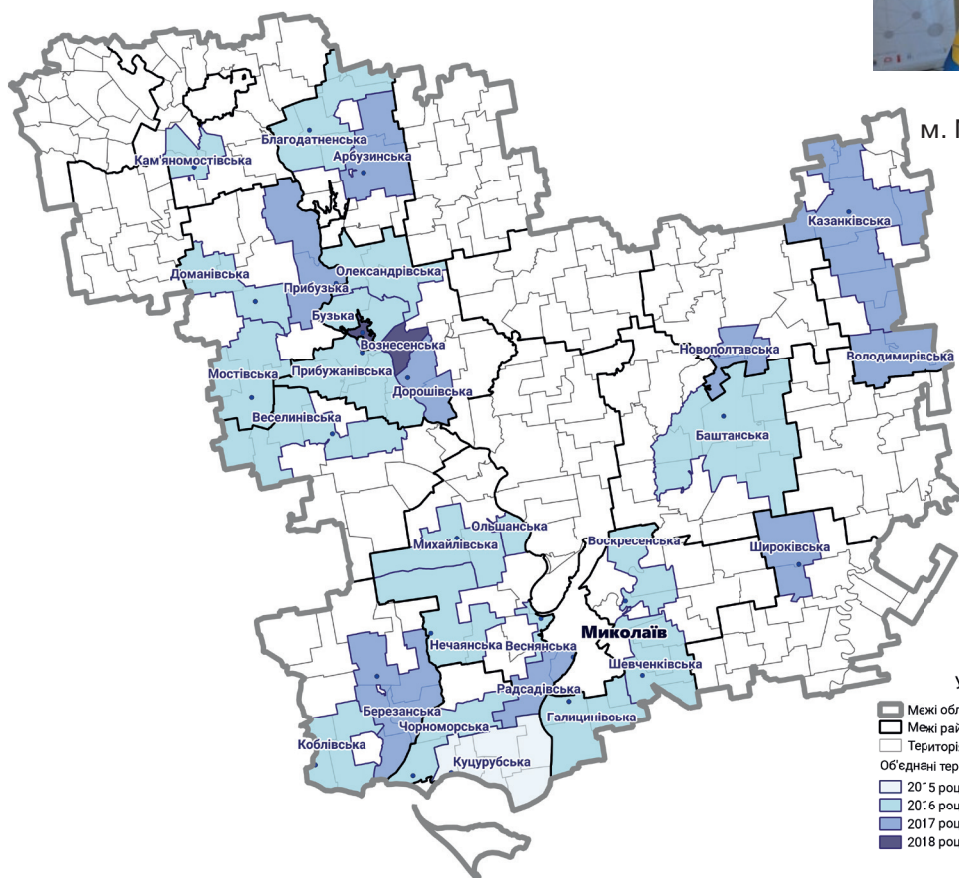
Медіа-партнери:

- газета "Львівська пошта" <http://www.lvivpost.net>
- газета "Високий Замок" <https://wz.lviv.ua>
- агенція інформації та аналітики "Гал-інфо" <https://galinfo.com.ua>
- сайт "Львівський портал" <https://portal.lviv.ua>
- телеканал "ЗІК" <https://zik.ua>

Миколаївська область

Миколаївський ЦРМС
м. Миколаїв, вул. Адміральська, 28/4
+380 (67) 618 26 19
e-mail: mykolaiv@lgdc.org.ua

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворились в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Миколаївський Центр розвитку місцевого самоврядування сприяє зміцненню інституційної спроможності органів влади та місцевого самоврядування на локальному та регіональному рівнях з метою впровадження регіональної політики та реформи децентралізації в Миколаївській області.

Ми надаємо інформаційно-консультаційну, методичну, юридичну підтримку громадам Миколаївщини на шляху створення, становлення та розвитку, супроводжуємо громади на шляху до об'єднання та приєднання, сприяємо підвищенню якості написання проектних заявок на освоєння коштів інфраструктурної субвенції, ДФРР, підвищенню фінансової спроможності громад, надаємо комунікаційну підтримку ОТГ та постійно проводимо роботу з підтримки секторальних реформ.

Валентин Бойко, директор Миколаївського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених
Миколаївським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	259	4 982
1.2.	За січень	19	115
1.3.	За лютий	23	39
1.4.	За березень	19	305
1.5.	За квітень	20	483
1.6.	За травень	26	862
1.7.	За червень	21	559
1.8.	За липень	25	786
1.9.	За серпень	18	193
1.10.	За вересень	23	365

Ключові досягнення

1. Миколаївський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив методичний супровід розробки та впровадження в роботу ОТГ 7 секторальних стратегій розвитку, завдяки яким за методичної підтримки Миколаївського ЦРМС впроваджено та верифіковано якість 12 проектів інфраструктурного розвитку.

2. У жовтні 2018 року проведено Другий Форум регіонального розвитку "Південна мрія", основними учасниками якого стали представники трьох областей півдня України (Миколаївська, Одеська, Херсонська), а також запрошені пред-

1.11.	За жовтень	18	508
1.12.	За листопад	26	424
1.13.	За грудень	21	343
2	Кількість заходів за категоріями	259	
2.1.	Робоча зустріч	63	849
2.2.	Засідання круглого столу	3	497
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	60	717
2.4.	Тренінг	38	595
2.5.	Семінар	30	785
2.6.	Конференція	-	-
2.7.	Громадські слухання	32	471
2.8.	Форум	1	157
2.9.	Навчальна поїздка	15	302
2.10.	Прес-захід	2	132
2.11.	Прес-тур	5	121
2.12.	Інше	10	356
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	259	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	75	1682
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	33	413
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	12	422
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	5	106
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	28	428
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	34	421
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	72	1511
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	259	
4.1.	Процеси об'єднання	38	618
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	33	548
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	40	927
4.4.	Бюджетні питання	18	342
4.5.	Управління проектами	24	498
4.6.	Організація надання освітніх послуг	13	258
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	6	121
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	7	155
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	6	129
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	6	108
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	6	98

ставники з Кіровоградської, Полтавської, Дніпропетровської та Київської областей, керівництво Програми "U-LEAD з Європою", представники Центрального офісу реформ, донорських організацій тощо. В ході Форуму було проведено 7 панелей, що були спрямовані на висвітлення основних тенденцій місцевого розвитку, на яких виступило 39 спікерів. В роботі Форуму взяло участь більше 150 осіб.

3. Забезпечені експертний супровід та консультативна допомога об'єднаним територіальним громадам з питань розроблення 58 проектних заявок з питань місцевого/регіонального розвитку.

4. Організовано експертний супровід та надана комплексна підтримка процесам добровільного об'єднання територіальних громад Миколаївської області, за результатами проведеної роботи утворено 12 ОТГ, які очікують поновлення виборчого процесу та проведення перших виборів голів ОТГ та депутатського корпусу.

За супроводу Миколаївського Центру розвитку місцевого самоврядування Вознесенська міська ОТГ (одна із перших ОТГ міст обласного значення в Україні) пройшла шлях добровільного приєднання сусідньої громади.

Наразі в регіоні створено 41 об'єднану територіальну громаду, сукупна площа яких складає 49,5% області (за виключенням міст обласного значення), в 17 з 19 районів області створено ОТГ, третина сільського населення вже проживає в громадах.

5. За підтримки Миколаївського Центру розвитку місцевого самоврядування, в частині експертного супроводу та можливості обміну досвідом під час навчальних заходів та навчальних поїздок, в ОТГ області створено:

- 3 добровільні пожежні загони
- 2 Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

6. Забезпечено активне долучення громад області до участі у фазах відбору з надання підтримки у створенні/налагодженні роботи Центрів надання адміністративних послуг. У 2018 році відбір пройшли 8 громад регіону.

7. У 2018 році в рамках діяльності щодо розвитку та стимулювання міжмуніципального співробітництва Миколаївським Центром розвитку місцевого самоврядування розроблено проект Обласної програми підтримки міжмуніципального співробітництва територіальних громад на 2019-2020 роки, яку було обговорено під час проведення круглого столу із залученням зацікавлених сторін у листопаді 2018 року. Проект передано до Миколаївської обласної ради для обговорення та винесення на сесію для прийняття.

4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	5	76
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	12	447
4.14.	Просторове планування	9	104
4.15.	Комунікація	17	358
4.16.	Розвиток м'яких навичок	9	69
4.17.	Інше	9	129
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	426	
5.1.	Децентралізація	150	
5.2.	Загальні юридичні питання	49	
5.3.	Регіональний розвиток	75	
5.4.	Місцеві бюджети	80	
5.5.	Комунікації	48	
5.6.	Надання муніципальних послуг	17	
5.7.	Просторове планування	8	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ		
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	0	вибори скасовано через введення в дію воєнного стану
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	12	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	12	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 році	0	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	0	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	8	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	2	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ		
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено перші вибори)	29	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	29	
6.4	Інші послуги для ОТГ		
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	7	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	12	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	2	

8. Забезпечено опис кращих практик роботи 9 об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, адміністративних послуг, діяльності технопарків, розвитку кооперативів, енергоефективності та організовано 15 навчальних поїздок представників об'єднаних територіальних громад з метою обміну кращими практиками та досвідом.

9. Проведено дві сесії "Школи проектного менеджменту", навчання в якій пройшли 22 фахівці ОТГ, які відповідають за написання, виконання та супроводження проектів місцевого/регіонального розвитку, що фінансуються за рахунок різних бюджетних та позабюджетних коштів. В результаті навчання учасники Школи розробили власні проекти, які захищали перед своїми колегами.

10. Спільно з Миколаївською обласною державною адміністрацією запущено проект "Громада.News", який передбачає оперативне висвітлення подій, що відбуваються у громадах регіону. Налагоджено ефективну співпрацю з прес-секретарями ОТГ області.

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	6
Радіоефірів	12
Публікацій у друкованих ЗМІ	54
Публікацій в онлайн-ЗМІ	96
Прес-тури	4
Прес-конференції	2
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/lgdc.mykolaiv/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	944

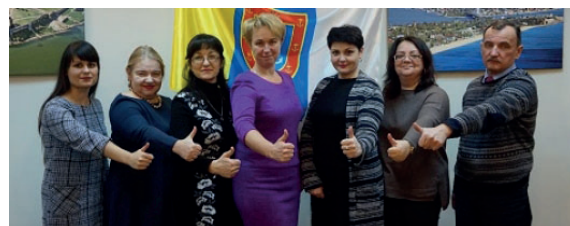
Комунікаційні заходи та консультування: підготовлено 4 види інформаційних видань, загалом проведено 29 заходів. З 29 ОТГ, 24 мають власні сайти, на офіційних посадах прес-секретарів працюють 15 осіб, активно ведуть свої сторінки в соціальних мережах 18 громад.

Медіа-партнери:

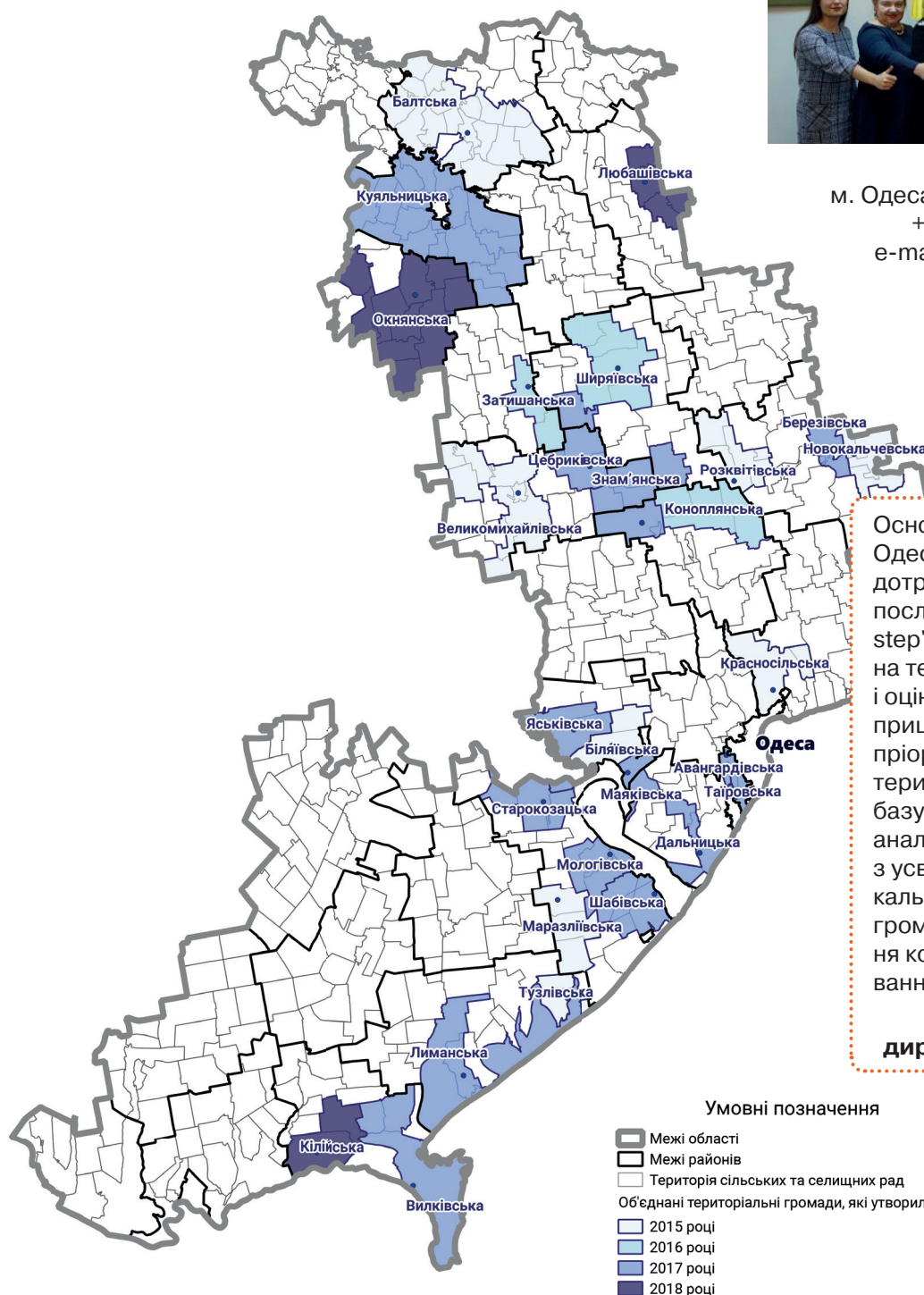
- сайт "Громада.News" <https://gromada.com.ua>
- інтернет-видання "Мой город" <https://mycity.mk.ua>
- телеканал "Миколаїв" <http://newsvideo.su/latest/mtrk.tv>
- телеканал "НІС.TB" <http://nis-tv.com>

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Реконструкція водопровідної мережі у с. Рибаківка Березанського району	ДФРР	12	Допомога у підготовці проектної заявки, коригування	Коблівська сільська рада (ОТГ)	73000
Придбання екскаватора ЕО-2621 на базі трактора МТЗ 82, 1 та трактора "Беларус 82", 1 з комплектом обладнання (навантажувач, відвал для снігу, косарка роторна, агрегат для перевезення води) для КП "Добробут" виконавчого комітету Дорошівської сільської ради	Кошти інфраструктурної субвенції	9	Визначення потреб, допомога в розробці проектної заявки	Дорошівська сільська рада (ОТГ)	1611
Придбання спецтехніки (ремонт дорожнього покриття, два трактори, вантажний автомобіль) для КП "Веселинівський водоканал" Веселинівської селищної ради	Кошти інфраструктурної субвенції	10	Допомога в розробці проектної заявки	Веселинівська селищна рада (ОТГ)	3572
Капітальний ремонт 4 водонапірних башт Рожновського	Кошти інфраструктурної субвенції	10	Допомога у підготовці проектної заявки	Радсадівська сільська рада (ОТГ)	1060
Капітальний ремонт лінії вуличного електроосвітлення в с.Мостове Доманівського району Миколаївської області з використанням сучасних енергоефективних технологій	місцевий бюджет, обласний бюджет	6	Допомога у підготовці проектної заявки	Мостівська сільська рада (ОТГ)	400
Європейський тиждень мобільності (фестиваль, велопробіг тощо)	Програма U-LEAD з Європою	9	Допомога у підготовці проектної заявки	Володимирівська сільська рада (ОТГ)	42
Будівництво стадіону зі штучним покриттям	місцевий бюджет, обласний бюджет	8	Допомога у підготовці проектної заявки, коригування	Баштанська міська рада (ОТГ)	1500
Ремонт приміщення під ЦНАП	Міні-проекти ОДА, місцевий бюджет	3	Допомога у підготовці проектної заявки	Ольшанська сільська рада (ОТГ)	600
Виготовлення технічної документації та генеральних планів сіл, що входять до складу ОТГ	Кошти інфраструктурної субвенції	3	Допомога у підготовці проектної заявки	Коблівська сільська рада (ОТГ)	3600
Ремонт Шевченківської ЗОШ та облаштування пришкольних проїздів	Кошти інфраструктурної субвенції	6	Допомога у підготовці проектної заявки	Шевченківська сільська рада (ОТГ)	1600

Одеський ЦРМС
м. Одеса, 65012, вул. Канатна, 72
+380 (67) 618 40 11
e-mail: odesa@lgdc.org.ua

Основний принцип діяльності Одеського ЦРМС полягає у дотриманні поміркованого та послідовного підходу "step by step". Ми орієнтуємо громади на те, щоб вони здійснювали і оцінювали свою діяльність з прицілом на майбутнє. Наш пріоритет в роботі – розвиток територій громади, який має базуватися на ґрунтовному аналізі місцевих ресурсів з усвідомленням своєї унікальності та активній участі громадськості задля створення комфортних умов проживання.

Юлія Молодожен,
директор Одеського ЦРМС

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворилися в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Кількісні показники заходів, проведених Одеським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників	198	4649
1.1.	За січень	11	140
1.2.	За лютий	14	448
1.3.	За березень	18	350
1.4.	За квітень	24	640
1.5.	За травень	16	527
1.6.	За червень	16	513
1.7.	За липень	22	350

Ключові досягнення

1. Одеський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив підтримку розробки стратегій розвитку для 4 ОТГ, обраних з урахуванням фактору різних спроможностей та потенціалів – 1 сільська ОТГ, 1 селищна ОТГ, 2 міські ОТГ. На підставі розроблених стратегій, чотири ОТГ отримали підтримку у переході на середньострокове планування.

Одеський ЦРМС надав допомогу цим громадам у розробці трирічних планів соціально-економічного розвитку, зокрема,

1.8.	За серпень	18	472
1.9.	За вересень	18	417
1.10.	За жовтень	14	251
1.11.	За листопад	15	195
1.12.	За грудень	12	346
2	Кількість заходів за категоріями	198	
2.1.	Робоча зустріч	40	518
2.2.	Засідання круглого столу	4	95
2.3.	Візна консультація (консультативна поїздка)	61	729
2.4.	Тренінг	17	683
2.5.	Семінар	46	1698
2.6.	Конференція	3	356
2.7.	Громадські слухання	4	295
2.8.	Форум	0	0
2.9.	Навчальна поїздка	7	166
2.10.	Прес-захід	12	129
2.11.	Прес-тур	3	65
2.12.	Інше Захід з налагодження діалогу	1	15
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	198	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	105	2309
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	36	1266
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	2	162
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	-	-
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	7	135
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	34	479
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	14	298
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	198	
4.1.	Процеси об'єднання	48	916
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	20	357
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	16	187
4.4.	Бюджетні питання	36	967
4.5.	Управління проектами	8	115
4.6.	Організація надання освітніх послуг	3	89
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	2	53
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	10	259
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	-	-
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	2	167

було відпрацьовано 253 технічні завдання для проектів місцевого розвитку на загальну суму понад 137 млн. грн.

2. Продовжено роботу зі створення команди проектних менеджерів ОТГ. Завдяки планомірному проведенню роботи з підготовки фахівців з управління проектним циклом з числа співробітників ОТГ, станом на кінець 2018 року 19 громад мають підготовлених проектних менеджерів, здатних розробляти, просувати та впроваджувати проекти місцевого та регіонального розвитку.

3. Забезпечено експертний супровід підготовки 15 проектних заявок об'єднаних територіальних громад.

4. За результатами тематичних навчальних візитів, організованих Одеським ЦРМС, 2 ОТГ (Біляївська, Березівська) запровадили технології роздільного збору сміття та інструменти мотивації для мешканців.

5. Започатковано та проведено Національну літню школу з просторового планування для архітекторів та землевпорядників об'єднаних громад, що відіграє роль майданчика для обміну досвідом та вивчення кращих практик.

6. У 2018 році було видано 3 газети: про стан розробки перспективного плану в Одеській області та результати двох навчальних тематичних візитів представників ОМС.

7. Видано ілюстрований буклет "Децентралізація на Одещині: підсумки 2016-2017 років", де висвітлено підсумки роботи ОТГ, створених в різні періоди.

8. Триває постійне наповнення сайту Одеського ЦРМС ofis.odessa.gov.ua, який є основним джерелом інформації в області щодо реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади.

9. За сприяння Центру в двох ОТГ (Біляївська, Великомихайлівська) запроваджено методики щодо взаємозв'язку систем стратегічного прогнозування, соціально-економічного програмування та програмно-цільового бюджетування

10. Спільно з КП "Центр здоров'я та комунікацій" започатковано і реалізується "Майстерня успішного лікаря", яка орієнтована на підвищення компетенцій представників сфери охорони здоров'я в умовах реформ. Протягом року проведено 6 таких заходів, які сприяли запуску процесу створення госпітальних рад та підписання декларацій з лікарями.

11. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 7 об'єднаних громад та 3 рад із приєднання.

4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	1	29
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	1	30
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	12	477
4.14.	Просторове планування	1	181
4.15.	Комунікація	34	479
4.16.	Розвиток м'яких навичок	-	-
4.17.	Інше		
	Питання реформування госпітальних округів та госпітальних рад	1	143
	Підсумки децентралізації	1	143
	Роль громадянського суспільства у просуванні реформ	1	23
	Організація надання послуг вторинної медичної допомоги	1	34
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	463	
5.1.	Децентралізація	193	
5.2.	Загальні юридичні питання	27	
5.3.	Регіональний розвиток	108	
5.4.	Місцеві бюджети	151	
5.5.	Комунікації	65	
5.6.	Надання муніципальних послуг	11	
5.7.	Просторове планування	-	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	-	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено (буде проведено) вибори в 2018 р	6	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	6	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	29	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	-	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано (чи буде приєднано до ОТГ в 2018 р	4	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	4	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	4	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	-	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано (чи буде приєднано до МОЗ в 2018 році	-	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	-	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	3	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	-	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	28	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	28	
6.4	Інші послуги для ОТГ	17	

12. Сформовано 8 практичних методик, 5 пропозицій до змін бюджетного законодавства, які враховані у нормативних документах державного рівня, зокрема у Наказі Міністерства фінансів від 20.09.2017 № 793 "Про затвердження складових програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів"; Постанові КМУ від 4.04.2018 р. № 237 "Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти "Нова українська школа", Наказі Міністерства фінансів від 08.06.2018 р. №553 "Про затвердження довідника місцевих бюджетів, до п.20 Бюджетного кодексу України.

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	21
Радіоефірів	6
Публікацій у друкованих ЗМІ	16
Публікацій в онлайн-ЗМІ	856
Прес-тури	3
Прес-конференції	6
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/lgdc.odessa/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	1 041

Комунікаційні заходи та консультування: проведено 2 заходи. За результатами навчання 5 ОТГ відкрили свої сторінки в ФБ та три з них – в Instagram, 1 ОТГ розпочала видавати інформаційний бюлетень, 6 ОТГ, які раніше не мали сайтів, розробили їх та запустили в роботу. До кінця року з 28 ОТГ в області сайти мають 25, сторінки в соцмережі ФБ – 22. 2 ОТГ розпочали роботу над комунікаційними стратегіями. Видано 1 буклет та надруковано 3 інформаційних видання газетного формату.

Медіа-партнери:

- сайт "Одесская жизнь" www.odessa-life.od.ua
- інформаційний потрал "Інформер" www.informer.od.ua
- сайт "048" www.048.ua
- сайт Українська служба інформації (УСІ) <https://usonline.com>
- телеканал "Первый городской" www.1tv.od.ua
- телеканал "Думская ТВ" <https://dumskaya.net>
- власний сайт Одеського ЦРМС: <https://ofis.odessa.gov.ua>

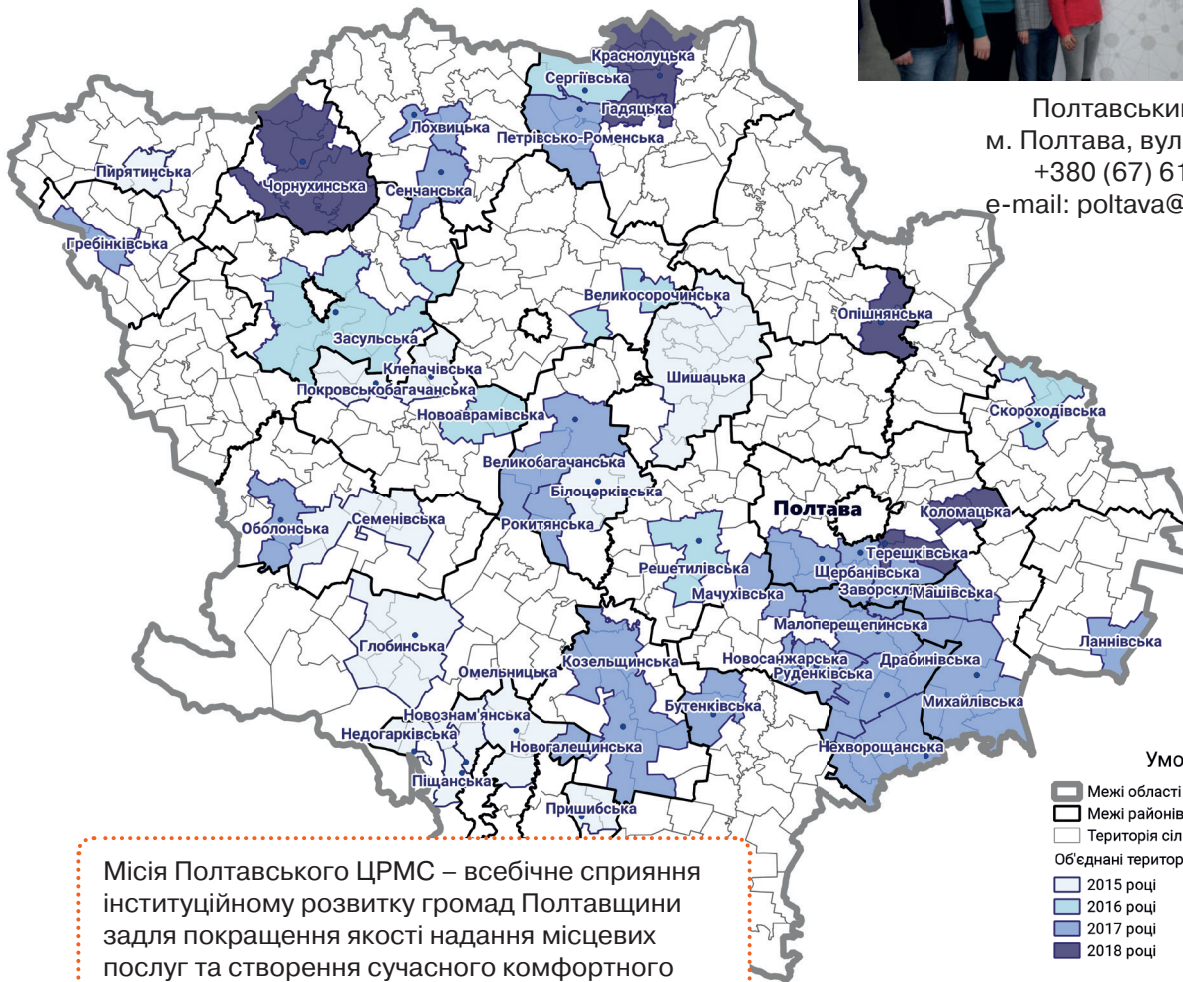
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	4
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	13
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	-

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Вартість, тис. грн
Створення ексклюзивного туристичного продукту "Таємнича Одещина"	Програма Секторальної підтримки ЄС для України	2	Допомога в розробці проектної заявки, коригування	Управління туризму, рекреації та курортів	10 864,5
Розвиток екологічної інфраструктури в сільській місцевості Одеської області	Програма Секторальної підтримки ЄС для України	2	Допомога в розробці проектної заявки	Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності Одеської ОДА	3 960
Будівництво критого ринку на перехресті доріг Одеса – Рені, Каушани – Білгород Дністровський	USAID "Агросільрозвиток"	6	Аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка обґрунтування, бюджету	Старокозацька ОТГ	874
Капітальний ремонт проїжджої частини по вул. Восточна (на ділянці від буд. № 2 до буд. № 16) в с. Прилиманське	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	7	Допомога в розробці проектної заявки	Авангардівська ОТГ	1 099,7
Забезпечення якісною питною водою мешканців села Піщана	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	7	Допомога в розробці проектної заявки	Балтська ОТГ	903
Капітальний ремонт насосної станції II підйому з заміною обладнання по вул. Водопідйомній, 1, села Шабо	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	7	Допомога в розробці проектної заявки	Шабівська ОТГ	1 158,3
Придбання спецтехніки та обладнання для КП Старокозацької сільської ради "Старокозацький сількомунгосп"	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	7	Допомога в розробці проектної заявки	Старокозацька ОТГ	3 766
Придбання асенізаційного автомобіля та автомобіля – самоскида для покращення матеріально – технічної бази Затишанського КП "Господар"	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	7	Допомога в розробці проектної заявки	Затишанська ОТГ	2 100
Реконструкція мереж вуличного освітлення сільських населених пунктів громади	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	7	Допомога в розробці проектної заявки	Куяльницька ОТГ	4668,1
Капітальний ремонт дошкільного підрозділу комунального закладу "Трапівський НВК "ЗОШ I-III ступенів – ДНЗ"	ДФРР	10	Розробка проектної заявки	Лиманська ОТГ	1498,5
Капітальний ремонт будівлі Красносільської ЗОШ I-III ступенів	ДФРР	10	Допомога в розробці проектної заявки	Красносільська ОТГ	4465,3
Капітальний ремонт стадіону в смт Велика Михайлівка Великомихайлівського району Одеської області	ДФРР	10	Розробка проектної заявки	Великомихайлівська	26031,3
Капітальний ремонт Комунального закладу "Трапівський НВК "ЗОШ I-III ступенів – ДНЗ"	ДФРР	9	Розробка проектної заявки	Лиманська	5543,7
Виготовлення альтернативного палива на території Великомихайлівської ОТГ з місцевої сировини	USAID "Агросільрозвиток"	10	Підготовка проектної заявки – обґрунтування, бюджет	Великомихайлівська	904,5

Полтавський ЦРМС
м. Полтава, вул. Лідова, 10
+380 (67) 618 27 99
e-mail: poltava@lgdc.org.ua

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворились в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Місія Полтавського ЦРМС – всебічне сприяння інституційному розвитку громад Полтавщини задля покращення якості надання місцевих послуг та створення сучасного комфортного середовища для жителів громад.

Ірина Балибіна,
директор Полтавського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Полтавським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	378	8 327
1.2.	За січень	22	692
1.3.	За лютий	40	991
1.4.	За березень	33	1 003
1.5.	За квітень	37	984
1.6.	За травень	21	613
1.7.	За червень	30	585
1.8.	За липень	32	519
1.9.	За серпень	31	778
1.10.	За вересень	22	537
1.11.	За жовтень	34	646
1.12.	За листопад	40	464
1.13.	За грудень	36	515

Ключові досягнення

Полтавський Центр розвитку місцевого самоврядування є відкритим офісом, де жителі області, посадові особи та працівники органів місцевого самоврядування, органів державної виконавчої влади, представники бізнесу, громадськості, ЗМІ можуть безперешкодно отримати фахові консультації та оперативну інформацію про реформу децентралізації. В середньому ЦРМС щодня відвідують до 40 осіб.

Полтавським ЦРМС за 12 місяців 2018 року проведено 378 заходів, в яких взяли участь 8 327 осіб (що майже удвічі більше, ніж в 2017 році).

Заходи, як правило, склалися з теоретичної та практичної частин, що передбачало вивчення учасниками теоретичних засад реформування органів місцевого самоврядування в рамках національного законодавства та поширення практичного досвіду успішних громад в Україні й за кор-

2	Кількість заходів за категоріями	378	
2.1.	Робоча зустріч	56	622
2.2.	Засідання круглого столу	43	1 036
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	93	1 272
2.4.	Тренінг	27	595
2.5.	Семінар	69	1 759
2.6.	Конференція	2	61
2.7.	Громадські слухання	17	1 382
2.8.	Форум	2	205
2.9.	Навчальна поїздка	18	264
2.10.	Прес-захід	2	11
2.11.	Прес-тур	0	0
2.12.	Інше	49	1120
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	378	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	249	5 267
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	32	572
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	5	139
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	1	1
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	35	980
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	51	1226
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	5	142
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	378	
4.1.	Процеси об'єднання	93	2 314
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	18	357
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	52	817
4.4.	Бюджетні питання	31	1 106
4.5.	Управління проектами	19	367
4.6.	Організація надання освітніх послуг	19	335
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	5	93
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	4	68
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	11	158
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	2	16
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	1	41

доном, а також застосування кращих практик в горизонтальному вимірі, коли самі громади навчаються одна в одній, конкуруючи при цьому в якості надання послуг.

Цільовою аудиторією були широкі кола активної громадськості, працівники за-собів масової інформації, державні службовці, посадовці органів місцевого самоврядування, підприємці, представники громадських організацій, сільські, селищні та міські голови, старости, депутати місцевих рад, представники соціально-відповідального бізнесу.

1. Полтавський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив методичний супровід розробки та впровадження в роботу 4 секторальних стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад, за методичної підтримки Полтавського ЦРМС впроваджено та верифіковано якість 11 проєктів інфраструктурного розвитку.

2. Проведено 2 форуми регіонального розвитку: "Відкрий Полтавщину" та "Розвиток сільських територій. Соціальне партнерство як складова корпоративних стратегій компаній ПЕК", у ході яких налагоджено зв'язки між соціально відповідальним бізнесом та громадами Полтавщини.

3. Забезпечено експертний супровід підготовки 31 заявки об'єднаних територіальних громад та ОМС Полтавської області щодо створення Центрів надання адміністративних послуг та участі в 1-3 раундах Фази впровадження напряму з покращення якості надання адміністративних послуг населенню Програми "U-LEAD з Європою". За результатами конкурсу в Полтавській області буде створено та модернізовано 12 Центрів надання адміністративних послуг.

4. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 5 об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до існуючої об'єднаної територіальної громади, та до міста обласного значення (м. Гадяч). На сьогодні кількість спроможних громад збільшилась до 46 ОТГ.

5. Завдяки експертному супроводу Полтавського Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області створено:

- 2 Центри безпеки громад
- 8 опорних шкіл
- 7 Центрів первинної медико-санітарної допомоги
- 12 Центрів надання адміністративних послуг

7. Організовано та проведено 4 національні навчальні поїздки для представників семи областей з різних куточків України (100 осіб), під час яких узагальнено та презентовано кращі практики міжмуниципального співробітництва на Полтавщині,

4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	2	34
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	15	368
4.14.	Просторове планування	3	61
4.15.	Комунікація	52	1243
4.16.	Розвиток м'яких навичок	5	108
4.17.	Інше	46	841
5	Кількість наданих консультацій за тематиками		
5.1.	Децентралізація	183	
5.2.	Загальні юридичні питання	76	
5.3.	Регіональний розвиток	64	
5.4.	Місцеві бюджети	235	
5.5.	Комунікації	108	
5.6.	Надання муніципальних послуг	74	
5.7.	Просторове планування	8	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	0	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	5	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	3	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	9	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	3	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	7	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	3	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	1	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ		
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	44	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	44	
6.4	Інші послуги для ОТГ	0	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	6	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	26	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	10	

а також 4 стаді-тури в межах області для налагодження зв'язків та обміну досвідом між новоствореними об'єднаними територіальними громадами

8. За сприяння Полтавського ЦРМС створено та налагоджено роботу "Клубу старост" – добровільної громадської організації, яка координує та сприяє роботі старост та організовуватиме обмін досвідом і кращими практиками між ними.

9. Забезпечено опис кращих практик роботи 15 об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: культури, цивільного та соціального захисту населення, міжмуніципального співробітництва, освіти, охорони здоров'я, спорту, адміністративних послуг.

10. На базі Полтавського ЦРМС проведено пілотну апробацію семінарів та тренінгів за тематикою впровадження у громадах області заходів із кібербезпеки, інтерактивного дистанційного консультування (телемедицини), громадського здоров'я, поводження із ТПВ, тестування у формі тренінгу з освіти для голів ОТГ "Управління освітою на місцевому рівні" представниками Програми "U-LEAD з Європою".

11. Вперше проведено семінари з ключових, сучасних напрямків розвитку медицини у сільській місцевості: "Сучасні телемедичні технології в рамках стратегії розвитку медичної допомоги в сільській місцевості в умовах реформування" та "Організація надання медичних послуг в громадах в умовах реформування галузі: громадське здоров'я". Започаткована нова форма роботи "Хакатон" у рамках впровадження Нової Української Школи – Освітній учнівський хакатон на базі Рокитненського навчально-виховного комплексу "Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад" та спільно із швейцарсько-українським проектом DOCCU організовано "DOCCU-ХАКАТОН "Від демократії в школі – до демократії в громаді".

12. З метою підтримки позитивного іміджу реформ в регіоні Полтавським ЦРМС проведено 9 теле-, 14 радіоефірів, розміщено 306 публікацій в онлайн-медіа та 27 – в друкованих регіональних ЗМІ.

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Будівництво вуличного водогону в с.Сенча (Засулля 1)	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	4	Підготовка проектної заявки, коригування	Сенчанська ОТГ	1168
Придбання трактора для Михайлівського комбінату комунальних підприємств	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	4	Підготовка проектної заявки, коригування	Михайлівська ОТГ	520
Придбання шкільного автобуса для підвезення учнів	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	4	Підготовка проектної заявки, коригування	Михайлівська ОТГ	1850
Будівництво вуличного водогону в с. Сенча (Засулля 2)	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	5	Підготовка проектної заявки, коригування	Сенчанська ОТГ	1133
Всесвіт на зв'язку	Обласний конкурс проектів бюджету участі.	8	Надання консультації по проекту	Покровсько-Багачанська ОТГ	150
Сенча спортивна	Обласний конкурс проектів бюджету участі.	9	Надання консультації по проекту	Сенчанська ОТГ	150
Придбання мобільного сценічного комплексу для розвитку фестивального туризму в кластері сільського зеленого туризму	Обласна рада, конкурс проектів територіальних громад	9	Підготовка проектної заявки, коригування	Недогарківська ОТГ Кременчуцького району	600
Облаштування зони відпочинку	Обласний конкурс проектів бюджету участі.	9	Розробка концепції проекту, надання консультації по проекту, коригування	Недогарківська ОТГ	150
Облаштування центру громадської активності у с. Мала Перещепина Новосанжарського району Полтавської області.	USAID, Міжнародна організація міграції (МОМ)	11	Розробка концепції проекту, структури цілей, бюджету проекту	Малоперещепинська ОТГ	590
Фестиваль українсько-болгарської дружби	Український культурний фонд	12	Підготовка проектної заявки, коригування	Малоперещепинська ОТГ	500
Високошвидкісний інтернет в кожну громаду Карлівського району	Обласна рада, конкурс проектів територіальних громад	12	Розробка концепції проекту, структури цілей, бюджету проекту, визначення заходів	Ланнівська ОТГ	1600

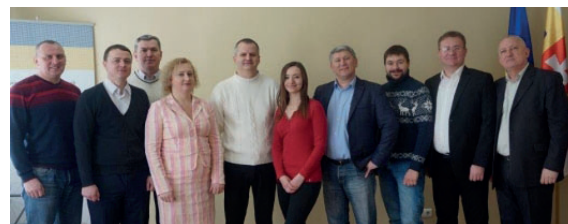
МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	9
Радіоефірів	14
Публікацій у друкованих ЗМІ	27
Публікацій в онлайн-ЗМІ	306
Прес-тури	5
Прес-конференції	3
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/poltava.lgdc/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	671

Комунікаційні заходи та консультування:
Проведено 8 заходів. Відбулось покращення контенту сайтів, сторінок у ФБ та бюлетенів громад. Громади почали розробку комунікаційних стратегій. Було розроблено механізм створення першого подібного Проекту для ОТГ України – повноцінної районної газети – "Тайм". Перший номер накладом 3500 примірників з'явився 7.04.2018.

Медіа-партнери:

- газета "Зоря Полтавщини" <http://zorya.poltava.ua>
- газета "Кременчуцька газета" <https://kg.ua>
- OKIA "Новини Полтавщини" <https://np.pl.ua>
- телеканал UA Полтава" <https://pl.suspilne.media>
- телеканал "Студія Місто" <https://misto-tv.poltava.ua>

Рівненський ЦРМС
м. Рівне, вул. Кавказька, 2 (4 поверх)
+380 (67) 618 28 61
e-mail: lgdc.rivne@gmail.com

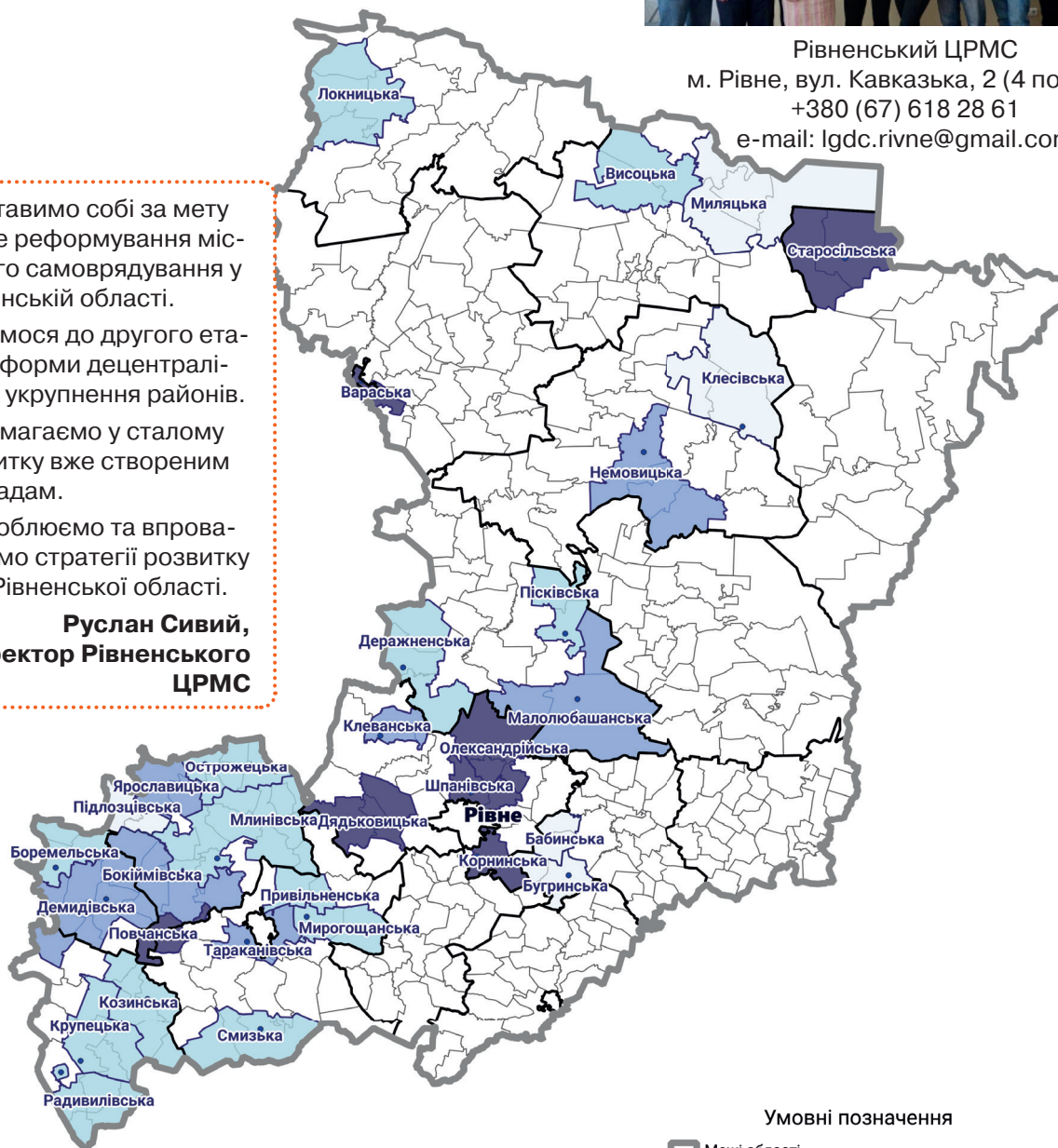
Ми ставимо собі за мету повне реформування місцевого самоврядування у Рівненській області.

Готуємося до другого етапу реформи децентралізації: укрупнення районів.

Допомагаємо у сталому розвитку вже створеним громадам.

Розроблюємо та впроваджуємо стратегії розвитку ОТГ Рівненської області.

Руслан Сивий,
директор Рівненського ЦРМС

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворилися в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Кількісні показники заходів, проведених Рівненським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	388	5 719
1.2.	За січень	23	430
1.3.	За лютий	36	389
1.4.	За березень	31	555
1.5.	За квітень	43	619
1.6.	За травень	33	582
1.7.	За червень	32	506
1.8.	За липень	24	432

1.9.	За серпень	35	477
1.10.	За вересень	42	510
1.11.	За жовтень	33	367
1.12.	За листопад	34	408
1.13.	За грудень	22	444
2	Кількість заходів за категоріями	388	
2.1.	Робоча зустріч	20	110
2.2.	Засідання круглого столу	26	501
2.3.	Візна консультація (консультативна поїздка)	160	1050
2.4.	Тренінг	18	364
2.5.	Семінар	114	2 628
2.6.	Конференція	-	-
2.7.	Громадські слухання	1	20
2.8.	Форум	3	220
2.9.	Навчальна поїздка	27	531
2.10.	Прес-захід	14	215
2.11.	Прес-тур	1	8
2.12.	Інше	4	72
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	388	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	243	4031
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	57	699
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	1	24
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	-	-
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	38	355
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	42	446
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	7	164
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	388	
4.1.	Процеси об'єднання	92	1 909
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	9	140
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	41	817
4.4.	Бюджетні питання	42	553
4.5.	Управління проектами	5	106
4.6.	Організація надання освітніх послуг	6	139
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	28	224
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	24	237
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	12	64

Ключові досягнення

1. Автономізовано всі заклади первинної медичної допомоги ОТГ області (19), всі уклали договір з НСЗУ (19).
2. Допомагали у 2018 році 7 громадам (Демидівська, Млинівська, Малолюбашанська, Клеванська, Локницька, Тараканівська, Шпанівська) у написанні стратегій розвитку. На сьогодні 2 затверджені, інші подані на затвердження.
3. Створено і реалізовується у щотижневому форматі радіопередача "Новини громад" на Ритм FM.
4. Продовжено у щомісячному форматі випуск телепередачі "Територія громади" на Ритм ТВ.
5. Опрацьовано дієвий механізм передачі земельних ділянок в оренду, власники яких померли, внаслідок чого до бюджетів ОТГ додатково надійшло більше 1 млн грн.
6. Проводився постійний моніторинг процесу передачі земель сільськогосподарчого призначення із державної власності у комунальну. Завдяки проведеній роботі вдалося домогтися передачі земель під господарськими будівлями і дворами у комунальну власність ОТГ Рівненщини, що дозволить громадам ефективно нарощувати місцевий розвиток.
7. Завдяки експертному супроводу Рівненського ЦРМС в ОТГ області власні доходи на одного мешканця за 2018 р. порівняно з 2015 р. у громадах Рівненської області, які першими об'єдналися, зросли в середньому у 5,2 рази. Так, власні доходи на одного мешканця у Клевській громаді після об'єднання зросли у 7,7 разів.

4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	24	173
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	2	33
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	2	83
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	18	166
4.14.	Просторове планування	35	280
4.15.	Комунікація	29	338
4.16.	Розвиток м'яких навичок	4	66
4.17.	Інше	15	391
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	516	
5.1.	Децентралізація	172	
5.2.	Загальні юридичні питання	20	
5.3.	Регіональний розвиток	60	
5.4.	Місцеві бюджети	56	
5.5.	Комунікації	56	
5.6.	Надання муніципальних послуг	93	
5.7.	Просторове планування	59	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ		
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	6	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	6	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	14	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	1	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	3	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	1	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	4	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ		
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	29	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	29	
6.4	Інші послуги для ОТГ		
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	6	

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

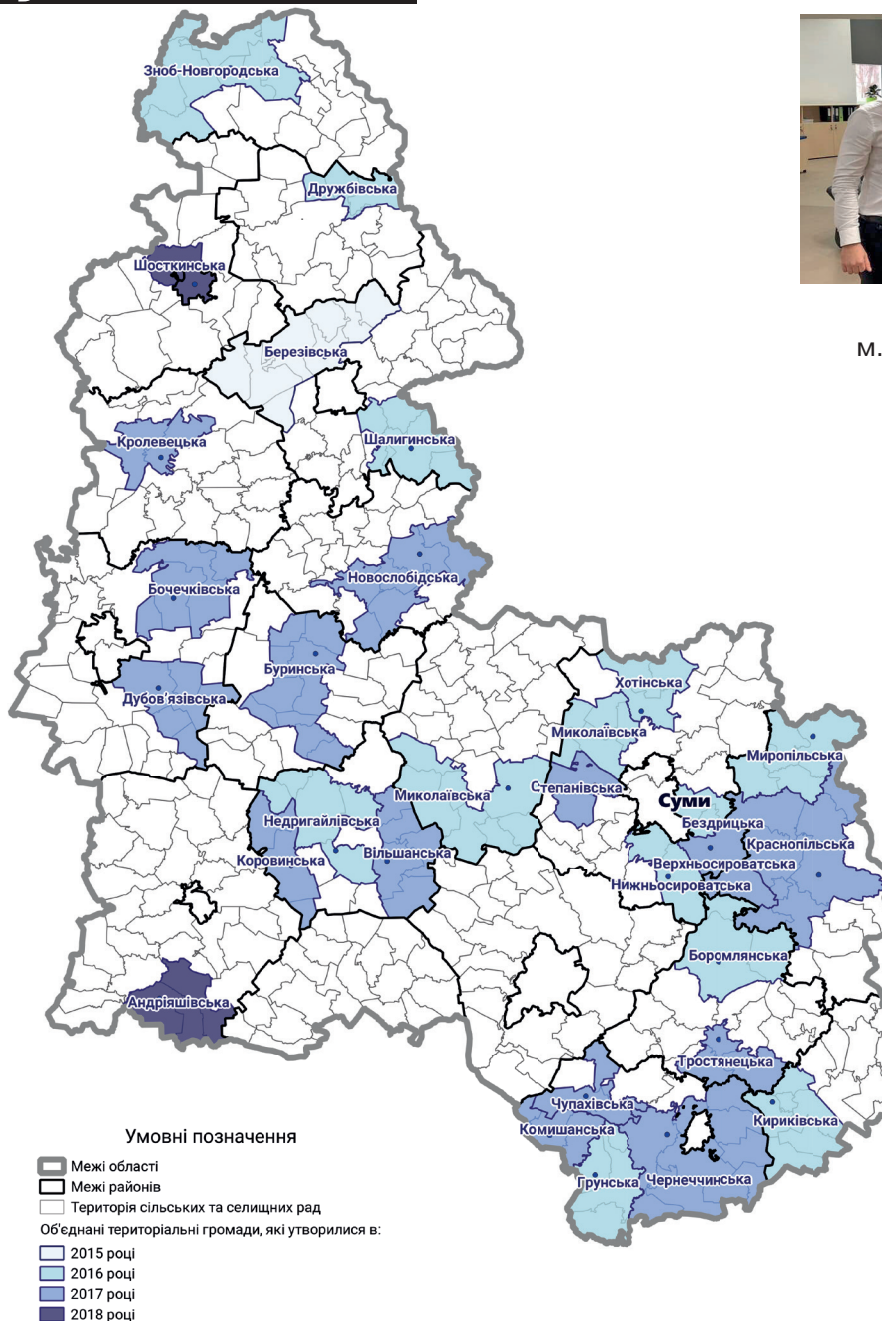
Телеефірів.....	59
Радіоефірів	54
Публікацій у друкованих ЗМІ	73
Публікацій в онлайн-ЗМІ	148
Прес-тури	1
Прес-конференції	8
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/crmsrivne	
Фолловерів станом на 31.12.2018	1 239
Комунікаційні заходи та консультування: проведено 5 навчальних заходів, видано 3 видання Вісника Рівненського ЦРМС.	
Медіа-партнери:	
• ТРК "Ритм" https://ritm.tv	
• телеканал "Рівне 1" http://rivne1.tv	
• газета "Вільне слово" http://vilneslovo.rv.ua	
• газета "Вісті Рівненщини" http://www.visti.govno.ua	
• сайт "rvnews" https://rvnews.rv.ua	

6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	12
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	12

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Створення ефективної системи поводження з відходами – запорука успішної громади	ДФРР	3	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Демидівська ОТГ	316595
Сільський зелений туризм Демидівської громади	ДФРР	3	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки	Демидівська ОТГ	10734
Створення туристичних маршрутів "Княжа корона" смт Клевани	Обласний конкурс розвитку територіальних громад	2	Допомога в розробці проектної заявки	Клеванська ОТГ	13117
Встановлення вуличних тренажерів для спортивного розвитку молоді на території Козинської ОТГ	Обласний конкурс розвитку територіальних громад	2	Аналіз проектної ідеї	Козинська ОТГ	7609
Капітальний ремонт вул. Вишнева від буд. №1 до буд. №23 в с. Партизанське Дубровицького району Рівненської області	Субвенція на розвиток інфраструктури	6	Допомога в розробці проектної заявки	Висоцька ОТГ	2600
Придбання шкільного автобуса для відвезення дітей до Дюксинської загальноосвітньої школи I-III ступенів ім.Н.Хасевича	Субвенція на розвиток інфраструктури	1	Допомога в розробці проектної заявки	Деражненська ОТГ	1680
Придбання спецтехніки для комунального підприємства "Зеленбуд" Крупецької сільської ради Радивилівського району Рівненської області	Субвенція на розвиток інфраструктури	1	Допомога в розробці проектної заявки	Крупецька ОТГ	1700
Капітальний ремонт вуличного освітлення в с. Білоберіжжя Дубенського району, Рівненської області. (в тому числі виготовлення проектно-кошторисної документації)	Субвенція на розвиток інфраструктури	6	Допомога в розробці проектної заявки	Мирогощанська ОТГ	2036
Вирощування та переробка ягід на порушених землях у Рівненській області	Програма Секторальної підтримки ЄС для України	10	Аналіз проектної ідеї, розробка проектної заявки, бюджет проекту	Рівненська ОДА, департамент агропромислового розвитку	17315
Formation of network of changes leaders in associated territorial communities of Rivne and Volyn provinces	Lot 2. Enhancing the capacity of civil society and local authorities through networking and innovation	12	Підготовка концептуальної ноти	ГО "Рівненський центр маркетингових досліджень"	444850 EUR

Сумська область

Сумський ЦРМС
м. Суми, майдан Незалежності, 3/1
+380 (67) 618 29 66
e-mail: sumy@lgdc.org.ua

Місією Сумського Центру розвитку місцевого самоврядування є стати професійним і впливовим хабом реформ у Сумській області, в якому концентруються і впроваджуються всі реформаторські ініціативи, знаходять своїх прихильників нові проектні ідеї.

Завдяки нашій позиції та впливу реформа децентралізації набрала в Сумській області справді темп non-stop.

Олександр Хоруженко,
директор Сумського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Сумським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	292	5 364
1.2.	За січень	15	218
1.3.	За лютий	19	274
1.4.	За березень	24	435
1.5.	За квітень	47	765
1.6.	За травень	35	765
1.7.	За червень	30	568
1.8.	За липень	23	704
1.9.	За серпень	16	304
1.10.	За вересень	19	319
1.11.	За жовтень	25	429

Ключові досягнення

1. Сумський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив консультативний супровід розробки та впровадження в роботу ОТГ 9 Стратегій розвитку на період 2018-2022 рр. Наприкінці 2018 року розпочато роботу над Стратегіями розвитку ще двох міських ОТГ на період до 2022 року, презентацію яких заплановано на кінець березня 2019 року. Ці документи є базовими для визначення основних векторів розвитку ОТГ та подальшого планування діяльності.

2. Організовано консультативний супровід щодо створення об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до об'єднаних територіальних громад, у тому числі, та до міст обласного значення. За результатами проведеної роботи в Сумській області станом на кінець 2018 року утворено 34 ОТГ з 53, передбачених перспективним планом формування територій громад Сумської області. Також утворено 1 ОТГ навколо міста обласного значення Шостка.

3. Ініційовано та взято участь у розробці першої в Україні Обласної програми підтримки спів-

1.12.	За листопад	24	376
1.13.	За грудень	15	207
2	Кількість заходів за категоріями	292	
2.1.	Робоча зустріч	103	1 432
2.2.	Засідання круглого столу	8	232
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	94	1 000
2.4.	Тренінг	7	216
2.5.	Семінар	53	1 439
2.6.	Конференція	0	0
2.7.	Громадські слухання	9	430
2.8.	Форум	1	80
2.9.	Навчальна поїздка	3	119
2.10.	Прес-захід	14	416
2.11.	Прес-тур	-	-
2.12.	Інше		
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	292	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих про-сторових та соціально-економічних умов	165	3 423
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	38	569
3.3.	Результат 3 – Спроможність відпо-відних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децен-тралізації підвищено		00
3.4.	Результат 4 – Підвищена спромож-ність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрун-тованої політики.	-	-
3.5.	Результат 5 – Спроможність відпо-відних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	45	879
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	39	422
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми коорди-нації для впровадження реформи	5	71
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	292	
4.1.	Процеси об'єднання	62	1 185
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	6	91
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	104	1 949
4.4.	Бюджетні питання	35	469
4.5.	Управління проектами	10	211
4.6.	Організація надання освітніх послуг	5	118
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	5	130
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	20	308
4.9.	Організація надання послуг соціаль-ного захисту населення	2	51
4.10.	Організація діяльності в сфері зе-мельних відносин	1	32
4.11.	Організація діяльності у сфері управ-ління культурою	-	-

робітництва ОТГ на 2018-2019 роки, якою за-проваджено фінансову підтримку з обласного бюджету розвиткових проектів співробітництва ОТГ та заходи інформаційно-просвітницького характеру. В рамках виконання цієї Програми Сумським Центром розвитку місцевого само-врядування у 2018 році проведено широку ін-формаційну роз'яснювальну кампанію у ЗМІ щодо змісту та переваг співробітництва терито-ріальних громад, організовано 7 тематичних на-вчальних заходів та більше 10 виїзних консуль-тацій, здійснено консультативний супровід під час укладання міжмуніципальних угод, а також взято участь у розробці та поширенні методич-них матеріалів серед органів місцевого само-врядування базового рівня.

4. Сумським Центром розвитку місцевого самоврядування забезпечено консультатив-ний супровід під час укладання договорів про співробітництво територіальних громад. В ре-зультаті проведеної роботи в області укладено 35 договорів про міжмуніципальне співробіт-ництво у сферах надання первинної медичної допомоги, адміністративних послуг, розвитку інклюзивної освіти, удосконалення системи по-водження з відходами, архівної справи, охорони праці, соціального захисту тощо. Один з таких спільних проектів у сфері управління твердими побутовими відходами 4 ОТГ за сприяння Сум-ського Центру розвитку місцевого самовряду-вання подано на конкурс для отримання співфі-нансування з ДФРР у 2019 році.

5. Сумським Центром розвитку місцевого самоврядування для 12 ОТГ та 1 міста обласно-го значення підготовлено:

- 12 проектів на інфраструктурну субвен-цію
- 8 проектів на конкурс ДФРР
- 5 проектів на конкурс секторальної бю-джетної підтримки

Ці проекти підготовлено у сферах капіталь-ного ремонту доріг, освіти, культури, молодіжної політики, поводження з ТПВ, безпеки, туризму, інфраструктури для осіб з обмеженими можли-востями, загальноукраїнської солідарності.

6. Спільно з Сумською обласною державною адміністрацією розроблено Концепцію ство-рення Центрів безпеки громад, яка містить:

- модель управління у сфері безпеки на рівні майбутніх укрупнених районів
- схему територіальної організації управ-ління у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності громадян та правопо-рядку
- пропозиції щодо розподілу повнова-жень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування
- матрицю потреб та вимоги до Центрів безпеки громад
- орієнтовну мінімальну схему фінансу-вання цих установ

В рамках цієї роботи Сумським Центром розвитку місцевого самоврядування також про-адвокатовано розробку проектно-кошторисної документації та подано дві заявки для будівни-цтва таких Центрів у Недригайлівській та Крас-нопільській ОТГ на конкурс проектів, що можуть фінансуватися за рахунок коштів ДФРР орієн-товною вартістю 13 млн грн.

7. Підготовлено більше 10 методичних та ре-комендаційних аналітичних матеріалів для ОТГ на теми міжмуніципального співробітництва, приєднання територіальних громад до вже утворених ОТГ та міст обласного значення, пе-редачі бюджетних установ від районних рад до

4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	2	56
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	12	222
4.14.	Просторове планування	4	120
4.15.	Комунікація	24	422
4.16.	Розвиток м'яких навичок	0	0
4.17.	Інше	0	0
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	515	
5.1.	Децентралізація	127	
5.2.	Загальні юридичні питання	120	
5.3.	Регіональний розвиток	137	
5.4.	Місцеві бюджети	59	
5.5.	Комунікації	28	
5.6.	Надання муніципальних послуг	38	
5.7.	Просторове планування	6	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	9	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	1	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	4	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	4	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	10	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	5	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	4	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	1	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	8	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	1	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	6	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	60	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	30	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	30	
6.4	Інші послуги для ОТГ	25	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	6	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	10	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	9	

власності ОТГ, управління безхазайним майном, відумерлою спадщиною, розміщення тимчасово вільних бюджетних коштів на депозитах, виконання повноважень у сфері контролю за дотриманням законодавства про працю, фінансових питань тощо.

8. Сумським Центром розвитку місцевого самоврядування розроблено модельні нормативно-правові акти для ОТГ:

- Статути для 2 ОТГ
- Порядок пайової участі замовників у розвитку інфраструктури для 1 ОТГ

9. В результаті проведеної Сумським Центром розвитку місцевого самоврядування інформаційної кампанії та консультативного супроводу серед міст та ОТГ Сумської області щодо розбудови нової мережі ЦНАПів в рамках Програми "U-LEAD з Європою" в Сумській області для реконструкції своїх ЦНАПів відібрано:

- 6 учасників в рамках Першого раунду відбору
- 3 учасники в рамках Другого раунду відбору
- 9 учасників в рамках Третього раунду відбору

10. Сумським Центром розвитку місцевого самоврядування проведено роботу у напрямку сприяння громадам області у впровадженні реформи охорони здоров'я на первинному рівні, в рамках якої:

- проведено більше 10 навчальних заходів та виїзних консультацій
- підготовлено аналітичні матеріали для 2 міст та 5 ОТГ Сумської області щодо вивчення ринку медичних послуг на первинному рівні
- організовано 3 навчальні поїздки для представників ОТГ Сумської області до інших областей

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	20
Радіоефірів	4
Публікацій у друкованих ЗМІ	12
Публікацій в онлайн-ЗМІ	35
Прес-конференції	7
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/lgcd.sumy	
Фолловерів станом на 31.12.2018	1 185
Комунікаційні заходи та консультування: Журнал "Децентралізація". Вийшло друком 19 номерів журналу.	

Медіа-партнери:

- інформаційний сайт СпецКор <http://spec-kor.com.ua>
- телеканал UA:Суми – <https://tv.sumy.ua>
- телеканал ТРК Відікон – <http://vidikon.sumy.ua>
- сайт "Трибуна-Суми" <https://tribuna.sumy.ua>
- сайт "Данкор" <http://dancor.sumy.ua>

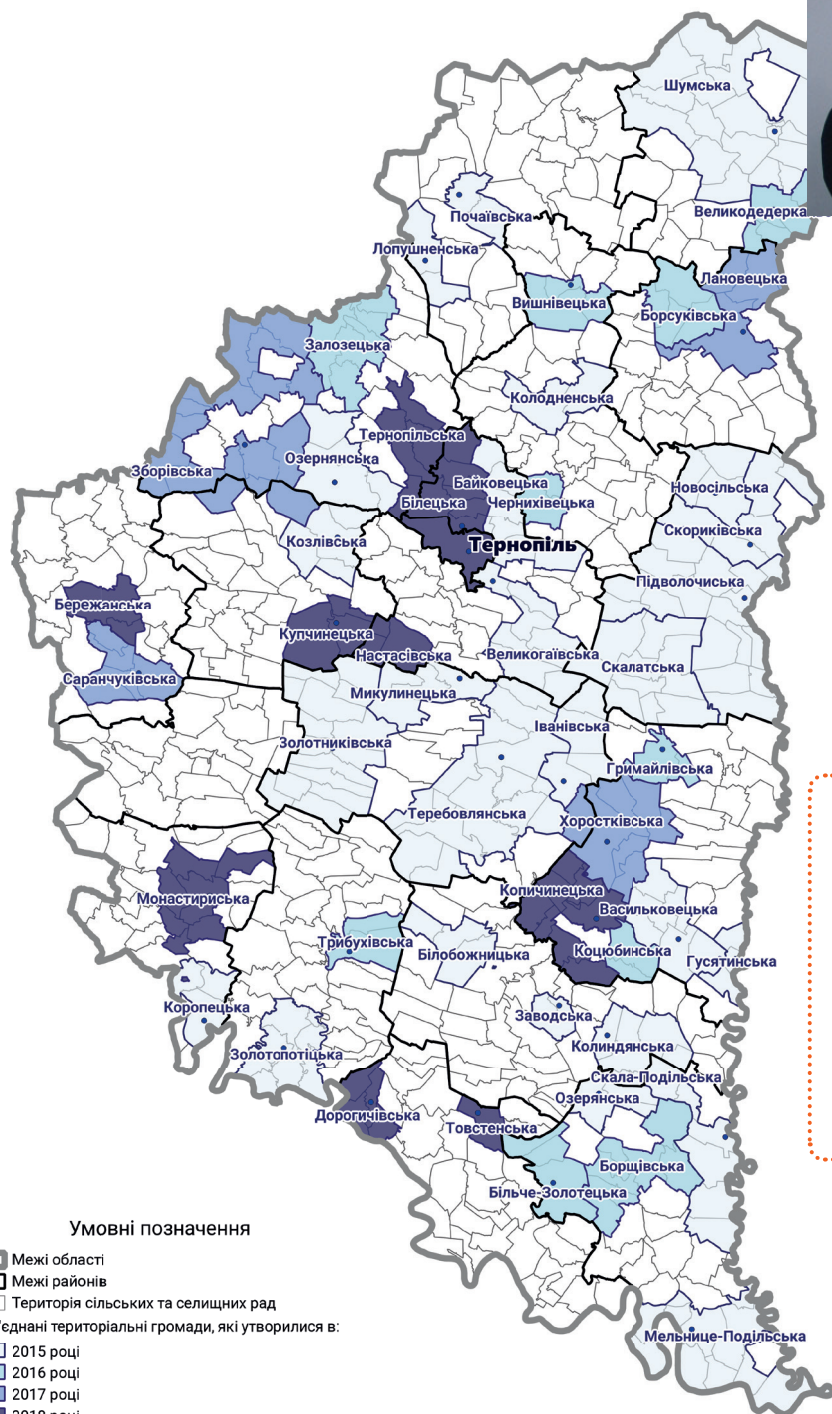
Сумський ЦРМС створив та модерує платформу: Українська ініціатива майбутнього/ Ukrainian future initiative – <http://ufuti.pro>

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Будівництво сміттево-сортувального комплексу для сортування твердих побутових відходів в смт. Степанівка Сумського району Сумської області	ДФРР	24	Аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка обґрунтування, розробка спільно з заявником проектної заявки	Степанівська ОТГ. Хотінська, Миколаївська (Сумського р-ну) та Миколаївська (Білопільського р-ну) ОТГ є партнерами проекту	15395
Проведення наметових таборів учнівського самоврядування в с. Грунівка Миропільської сільської об'єднаної територіальної громади	ДФРР	7	Аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка обґрунтування, розробка спільно з заявником проектної заявки	Миропільська ОТГ	2144
Нове будівництво Центру безпеки громадян по вул. Сумській в смт Недригайлів, Сумської області	ДФРР	24	Аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка обґрунтування, розробка спільно з заявником проектної заявки	Недригайлівська ОТГ	12956
Створення арт-центру BurlukTower в м. Лебедин	Секторальна бюджетна підтримка ЄС	24	Аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка обґрунтування, розробка положень про конкурс на кращу концепцію функціонального використання водонапірної башти та прилеглої території скверу та конкурс архітектурних пропозицій, розробка спільно з заявником проектної заявки для подачі в 2019 р.	м. Лебедин	17000
Створення публічного Центру знань та доступу до інформації	Секторальна бюджетна підтримка ЄС	24	Аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка обґрунтування, розробка спільно з заявником проектної заявки для подачі в 2019 р.	Краснопільська ОТГ	6200
Створення Центру реабілітації осіб, постраждалих від різних форм насилля та післяродової депресії	Секторальна бюджетна підтримка ЄС	12	Аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка обґрунтування, розробка спільно з заявником проектної заявки для подачі в 2019 р.	Кролевецька ОТГ	1100
Реконструкція стадіону зі створенням умов для тренувань параолімпійців	Секторальна бюджетна підтримка ЄС	24	Аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка обґрунтування, розробка спільно з заявником проектної заявки для подачі в 2019 р.	Кролевецька ОТГ	5200
Впровадження системи розподільного збору твердих побутових відходів – шлях до покращення екологічного стану Буринської ОТГ (КП "Буринь-теплосервіс")	ДФРР	12	Допомога в розробці проектної заявки	Буринська ОТГ	7000
Впровадження системи роздільного збору твердих побутових відходів у Кролевецькій об'єднаній територіальній громаді на базі КП "Кролевецька житлово-експлуатаційна контора" Кролевецької міської ради	ДФРР	12	Допомога в розробці проектної заявки	Кролевецька ОТГ	2890
Капітальний ремонт будівлі "Опорного закладу" Кролевецький ліцей № 3 Кролевецької міської ради" по вулиці Чкалова, 36 в м. Кролевець Сумської області	ДФРР	24	Допомога в розробці проектної заявки	Кролевецька ОТГ	11364
Капітальний ремонт дороги по вул. Великозахватівська в м.Буринь Буринського району Сумської області	ДФРР	12	Допомога в розробці проектної заявки	Буринська ОТГ	10280
Капітальний ремонт дороги по вул. Довженка та 8 березня	Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ	12	Допомога в розробці проектної заявки	Буринська ОТГ	3932

Тернопільський ЦРМС
м. Тернопіль, вул. О. Кульчицької, 2А
+380 (67) 618 32 12
e-mail: ternopil@lgdc.org.ua

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворилися в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Перш ніж змінювати економіку – зміни свою свідомість. Від психології обивателя – до психології господаря.

Спроможність громади – це не гроші. Спроможність – це люди, які здатні взяти на себе відповідальність.

Участь в управлінні державою – через участь в управлінні своєю громадою.

Віктор Литвинчук,
директор Тернопільського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Тернопільським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	354	4 483
1.2.	За січень	21	320
1.3.	За лютий	21	433
1.4.	За березень	10	120
1.5.	За квітень	23	388
1.6.	За травень	25	277

1.7.	За червень	17	261
1.8.	За липень	37	522
1.9.	За серпень	32	388
1.10.	За вересень	32	386
1.11.	За жовтень	50	392
1.12.	За листопад	43	408
1.13.	За грудень	43	465
2	Кількість заходів за категоріями	354	
2.1.	Робоча зустріч	130	1 627
2.2.	Засідання круглого столу	23	310
2.3.	Візна консультація (консультативна поїздка)	137	789
2.4.	Тренінг	9	207
2.5.	Семінар	31	651
2.6.	Конференція	2	85
2.7.	Громадські слухання	4	335
2.8.	Форум	0	0
2.9.	Навчальна поїздка	11	382
2.10.	Прес-захід	3	82
2.11.	Прес-тур	1	12
2.12.	Інше	3	3
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	354	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	283	3 713
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	43	342
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	8	90
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	6	61
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	6	105
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	6	92
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	2	80
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	354	
4.1.	Процеси об'єднання	142	2 158
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	8	86
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	35	664
4.4.	Бюджетні питання	45	371
4.5.	Управління проектами	12	178
4.6.	Організація надання освітніх послуг	20	119
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	6	43
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	12	134
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	3	48

Ключові досягнення

1. Тернопільський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році спільно із Фондацією Менеджерських Ініціатив, у рамках Програми "Польська Допомога 2018", забезпечив проведення у грудні 2018 року підсумкової конференції проєкту "Нові об'єднані громади – як успішно управляти місцевим розвитком".

2. Забезпечено експертний супровід підготовки 26 проєктних заявок об'єднаних територіальних громад, 20 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 11 ОТГ – впровадження Центрів надання адміністративних послуг
- 1 ОТГ – проєкти щодо просторового планування
- 2 ОТГ – проєкт "Громада для людини"
- 1 ОТГ – проєкт "Сильні ради – спроможні громади"
- 4 ОТГ – проєкти публічного адміністрування у сфері молодіжної політики
- 1 ОТГ – проєкт щодо е-урядування

3. Надано допомогу в розробленні 17 проєктів, які фінансуються за кошти Державної субвенції на розвиток інфраструктури, надано консультації 40 ОТГ з ефективного і вчасного освоєння коштів субвенції. Як результат, реалізовано 157 проєктів на суму 90,1 млн грн (99,6% виділених коштів).

4. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 7 об'єднаних територіальних громад та приєднання 2 сільських рад до існуючих об'єднаних територіальних громад, та до двох міст обласного значення; за результатами проведеної роботи утворено 49 ОТГ.

5. Завдяки експертному супроводу Тернопільського Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області створено:

- 17 опорних шкіл
- 15 Центрів первинної медико-санітарної допомоги
- 7 Центрів надання адміністративних послуг

6. Забезпечено опис кращих практик роботи 23 об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: добровільного об'єднання та приєднання, міжмуніципального співробітництва, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, розвитку кооперативів та ор-

4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	0	0
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	0	0
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	1	22
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	24	270
4.14.	Просторове планування	5	22
4.15.	Комунікація	7	89
4.16.	Розвиток м'яких навичок	6	26
4.17.	Інше	28	253
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	864	
5.1.	Децентралізація	76	
5.2.	Загальні юридичні питання	63	
5.3.	Регіональний розвиток	294	
5.4.	Місцеві бюджети	157	
5.5.	Комунікації	93	
5.6.	Надання муніципальних послуг	181	
5.7.	Просторове планування	0	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	0	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	7	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	19	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	13	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	0	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	7	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував		
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	13	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	0	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	4	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	4	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	4	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	0	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	42	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	42	
6.4	Інші послуги для ОТГ	-	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	у процесі розроблення 4 стратегії	

ганізовано 6 навчальних поїздок представників об'єднаних територіальних громад на Тернопільщину.

7. Розроблено і подано Тернопільській ОДА і обласній раді Програму підтримки міжмуніципального співробітництва на 2018-2020 роки.

8. Створено передумови та здійснено сприяння розвитку кооперативного руху в об'єднаних територіальних громадах та утворенню 9-ти нових сільськогосподарських кооперативів.

9. Забезпечено підтримку 39-ти ОТГ у розробленні та функціонування власних веб-сторінок.

10. Надано організаційно-методологічну допомогу 15 закладам первинної ланки медицини в ОТГ в проходженні ліцензування та підписанні угоди з Національною службою здоров'я України.

11. Надано консультативну та методичну допомогу у розробленні та укладенні п'яти договорів з міжмуніципального співробітництва.

6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	16 Борсуківська, Спранчу-ківська, Хоростківська, Зборівська, Новосільська, Лановецька, Мельни-це-Подільська, Скалат, Підволочиськ, Скорики, Борщів, Колиндяни
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	14 Борсуківська, Товстен-ська, Підволочиська, Скалатська, Скори-ківська, Новосільська, Теремовлянська, Хоро-стківська, Гусятинська, Микулинецька, Золотниківська, Іванівська, Байковець-ка, Вишнівецька

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	9
Радіоефірів	12
Публікацій у друкованих ЗМІ	7
Публікацій в онлайн-ЗМІ	31
Прес-тури	1
Прес-конференції	0
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/ternopil.lgdc/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	1 043
Медіа-партнери:	
• газета "Свобода" http://svoboda.te.ua	
• газета "Вільне життя плюс" http://vilne.org.ua	
• телеканал ІНТБ http://intb.te.ua	
• телеканал ТТБ https://tv.guzei.com/?tv=5203	

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
"Реконструкція приміщень корпусу № 1 відділення стаціонарного догляду комунального закладу "Територіальний центр надання соціальних послуг Підволочиської селищної ради"	ДФРР	3	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту Підготовка договору про міжмуніципальне співробітництво	Підволочиська ОТГ	6 200,0
"Реконструкція Новосільської ЗОШ I – III ст. ім. Мирона Зарицького Новосільської сільської ради"	ДФРР	3	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Новосільська ОТГ	7 487,268
Капітальний ремонт Трибунівської ЗОШ I-III ступенів Трибунівської сільської ради, по вулиці Грушевського, 1 в с. Трибунівці Буцацького району Тернопільської області	ДФРР	3	Методичний супровід із заповнення проектної заявки	Трибунівська ОТГ	6 700,902
"Створення центру безпеки громадян на території Колоденської ОТГ"	Секторальна підтримка	4	Методичний супровід із заповнення проектної заявки	Колоденська ОТГ	5 600,00
Капітальний ремонт Борсуківської загальноосвітньої школи I-III ступенів (заходи по енергозбереженню) для заміни покрівлі даху з модернізацією системи опалення по вулиці Шкільна, 7, в селі Борсуки	Інфраструктурна субвенція	2	розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Борсуківська ОТГ	1 077,1
Капітальний ремонт даху ЗОШ I-III ст. смт. Вишнівець	Інфраструктурна субвенція	1	розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Вишнівецька ОТГ	1 495,85
Завершення реконструкції приміщення під ЦНАП	ДФРР	2	розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Козлівська ОТГ	183,76
Будівництво водопровідних споруд в Мельниці-Подільській ОТГ	ДФРР	3	розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Мельниці-Подільська ОТГ	4 977,227
Реконструкція очисних споруд каналізації продуктивністю 300 м3/добу в м. Почаїв,	ДФРР	3	розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Почаївська ОТГ	12 728.62
Будівництво дитячого садка на 25 місць в с. Слобідка Козівського району Тернопільської області	ДФРР	3	розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Козлівська ОТГ	6 470.426

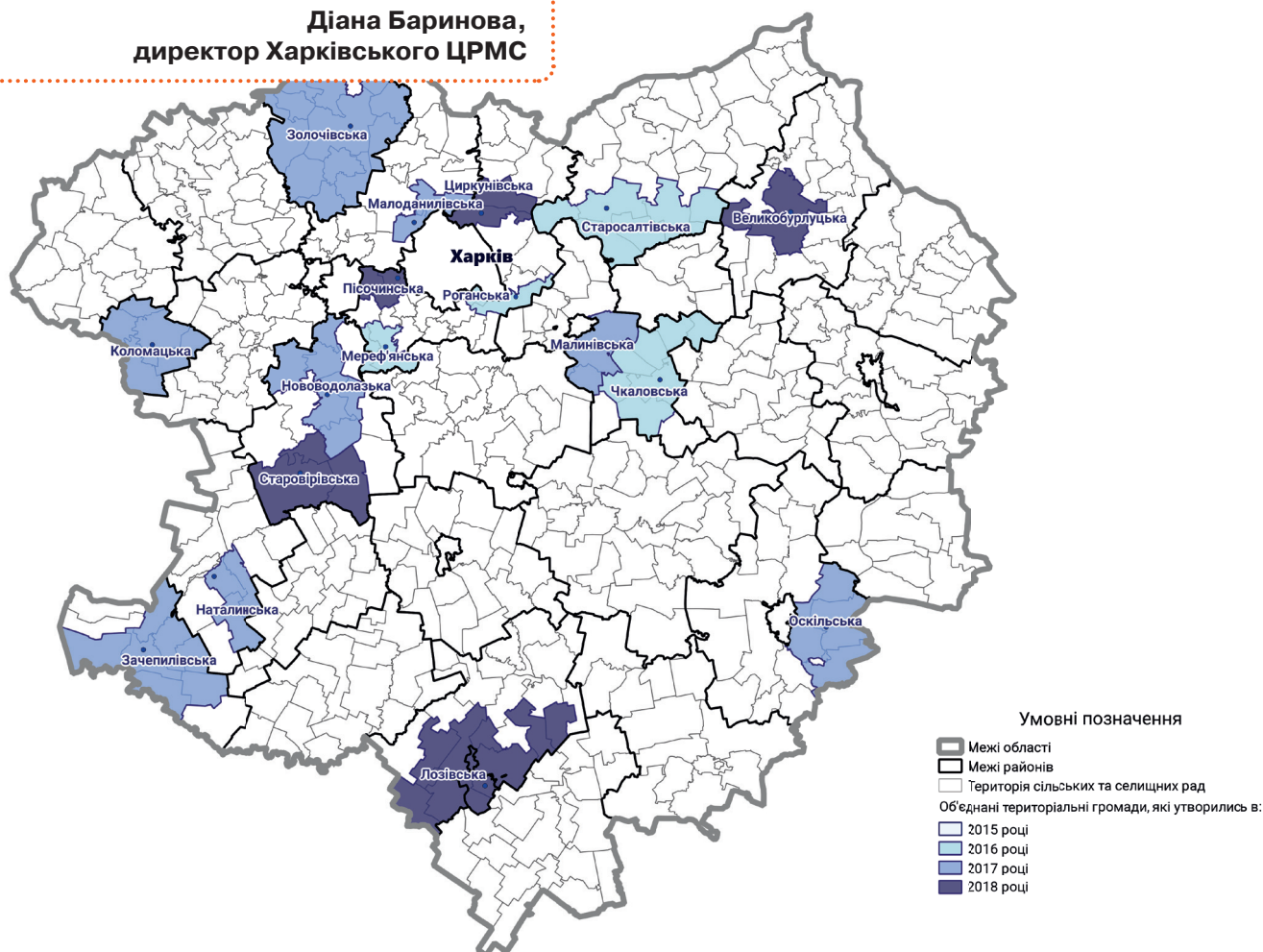
Харківська область

Місія Харківського Центру розвитку місцевого самоврядування – сприяння втіленню змін на Харківщині, всебічна підтримка децентралізації, реалізації реформи місцевого самоврядування та секторальних реформ, супровід формування спроможних ОТГ та подальше підвищення їх спроможності у різних сферах, впровадження регіональної політики на основі розумної спеціалізації – створення майданчику для комунікацій всіх учасників процесу реалізації реформ.

Діана Барінова,
директор Харківського ЦРМС

Харківський ЦРМС
м. Харків, пров. Банний, 1
+380 (67) 618 37 80
e-mail: kharkiv@lgdc.org.ua

Кількісні показники заходів, проведених Харківським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	487	12 664
1.2.	За січень	32	1 417
1.3.	За лютий	39	710
1.4.	За березень	32	919
1.5.	За квітень	41	537
1.6.	За травень	35	1 902
1.7.	За червень	51	1 245
1.8.	За липень	42	995

Ключові досягнення

1. Харківський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив методичний та організаційний супровід розробки та впровадження 7 стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад, в рамках яких верифіковано 277 проєктів місцевого розвитку.

2. Забезпечено експертний супровід підготовки проєктних заявок об'єднаних територіальних громад, 19 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 12 ОТГ – відібрані для впровадження програми з покращення якості

1.9.	За серпень	33	1 478
1.10.	За вересень	48	1 226
1.11.	За жовтень	44	940
1.12.	За листопад	49	732
1.13.	За грудень	41	563
2	Кількість заходів за категоріями	487	
2.1.	Робоча зустріч	146	1 310
2.2.	Засідання круглого столу	13	288
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	147	3 348
2.4.	Тренінг	56	1 506
2.5.	Семінар	48	1 966
2.6.	Конференція		
2.7.	Громадські слухання	48	3 617
2.8.	Форум	3	310
2.9.	Навчальна поїздка	13	189
2.10.	Прес-захід	10	70
2.11.	Прес-тур	2	26
2.12.	Інше	1	34
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	487	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	259	8778
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	33	542
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	48	361
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	5	70
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	31	385
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	42	1343
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	69	1185
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	487	
4.1.	Процеси об'єднання	177	5 451
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	13	260
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	128	4 352
4.4.	Бюджетні питання	34	563
4.5.	Управління проектами	32	352
4.6.	Організація надання освітніх послуг	12	343
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	12	154

надання адмінпослуг для населення

- 1 ОТГ – проект щодо просторового планування
- 3 ОТГ – проект щодо енергоефективності
- 3 ОТГ – проект щодо соціального захисту
- 2 ОТГ – проект щодо е-урядування

3. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо

- створення 5 об'єднаних територіальних громад;
- приєднання 4 місцевих рад до 3 об'єднаних територіальних громад;
- приєднання 18 місцевих рад до міста обласного значення Лозова.

Всього за результатами проведеної роботи в області утворено 18 ОТГ.

4. Завдяки постійній та системній консультативній діяльності команди Харківського ЦРМС щодо забезпечення дотримання показників спроможності потенційних ОТГ під час формування об'єднаних територіальних громад в Харківській області :

- 100% ОТГ області має чисельність населення більше 6 тис. мешканців
- 47,7% ОТГ має чисельність більш 10 тис. мешканців

5. Проведено III Польсько-український Форум місцевого самоврядування "Громада. Інвестиції. Розвиток" для представників ОТГ області, в рамках якого обговорювали важливі аспекти розвитку громад: енергоефективність як само-інвестування громади та інвестиції в людей (250 осіб).

6. У 2018 році Харківським Центром розвитку місцевого самоврядування розроблено 7 брошур та методичних посібників:

- "Розвиток організаційної структури управління в об'єднаних громадах. Забезпечення ефективності"
- "INVESTMENT POTENTIAL of Kharkiv regional amalgamated hromadas"
- "Місцеві податки та збори"
- "Аналіз виконання бюджетів об'єднаних територіальних громад Харківської області за I півріччя 2018 року"
- "Аналіз виконання бюджетів об'єднаних територіальних громад Харківської області за 9 місяців 2018 року"
- "Порадник з питань розвитку сільського зеленого туризму"
- "Участь молоді в управлінні громадою"

7. В рамках підвищення спроможності ОТГ, командою Харківського ЦРМС проведено збір та аналіз матеріалів, за результатами якого для презентації інвестиційного потенціалу та

4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	8	86
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	5	146
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	3	38
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	5	83
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	3	124
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	3	34
4.14.	Просторове планування	6	38
4.15.	Комунікація	16	120
4.16.	Розвиток м'яких навичок	3	49
4.17.	Інше	27	471

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеєфірів.....	37
Радіоефірів	15
Публікацій у друкованих ЗМІ	42
Публікацій в онлайн-ЗМІ	171
Прес-тури	2
Прес-конференції	6
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/lgdc.kharkiv/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	2 006
Комунікаційні заходи та консультування: проведено 6 навчальних заходів. За підсумками 2 ОТГ розпочали видавати інформаційні бюлетені. Підготовлено 4 інформаційні матеріали.	
Медіа-партнери:	
• обласна газета "Слобідський край" http://www.slk.kh.ua	
• телеканал UA:Харків https://kh.suspilne.media	
• телеканал Р1 https://vecherniy.kharkov.ua/advertontv	
• медіа-група "Об'єктив" https://www.objectiv.tv	

потенціалу розумного зростання громад, для залучення внутрішніх і зовнішніх інвесторів підготовлено брошури "Потенціал. Інвестиції. Розумний розвиток" для наступних територій:

- Наталинська ОТГ
- Оскільська ОТГ
- Зачепилівська ОТГ
- Нововодолазька ОТГ
- Чкаловська ОТГ
- Коломацька ОТГ

8. Забезпечено опис кращих практик роботи 13 об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: об'єднання громад, секторальних реформ, енергоефективності, сільського зеленого туризму.

9. Командою Харківського ЦРМС за результатами системної роботи з польськими партнерами залучено на територію Харківської області пілотний проект "Наша енергія – енергетично спроможна громада", який було реалізовано за кошти Уряду Республіки Польща.

Участь у реалізації даного проекту взяли

- Роганська ОТГ
- Нововодолазька ОТГ
- Зачепилівська ОТГ
- Малинівська ОТГ
- Чкаловська ОТГ

В рамках проекту було проведено енергоаудити об'єктів, що знаходяться на балансі ОТГ, надано рекомендації щодо підвищення енергоефективності, проведено навчальний візит для представників ОТГ до Республіки Польща з питань вивчення досвіду роботи з впровадження енергоефективних технологій та енергозбереження в польських гмінах.

Харківський ЦРМС був організаційним партнером проекту на території Харківської області.

10. Внесено зміни до Перспективного плану формування спроможних територій громад області, рішення Харківської обласної ради від 30 серпня 2018 року за № 807-VII, розпорядження КМУ від 21 листопада 2018 року за № 957-р, відповідно до яких забезпечено 100% покриття території області Перспективним планом формування територій громад.

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

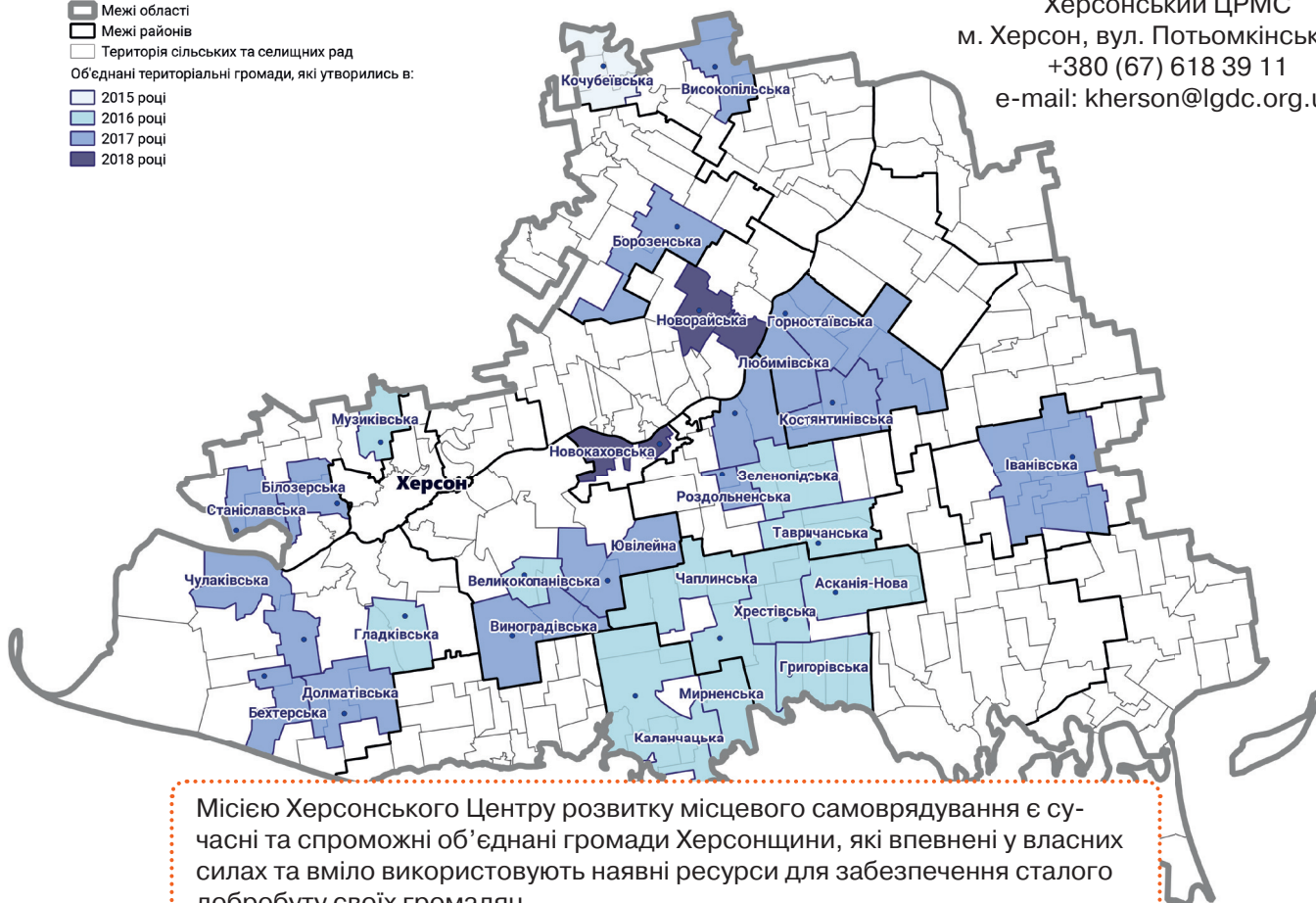
Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Створення Інформаційно-туристичного центру на території Оскільської об'єднаної територіальної громади	Державний фонд регіонального розвитку	6	Підготовка проектної заявки, коригування	Оскільська ОТГ	1500,0
Покращення матеріально-технічної бази КП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Чкаловської об'єднаної територіальної громади	Державний фонд регіонального розвитку	6	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Чкаловська ОТГ	1622,904
Створення освітньо-культурного центру у с. Леб'яже Зачепилівського району Харківської області	Державний фонд регіонального розвитку	6	Допомога в розробці проектної заявки	Зачепилівська ОТГ	1722,762
Капітальний ремонт спортивного майданчику Чкаловського навчально-виховного комплексу Чкаловської селищної ради Чугуївського району Харківської області за адресою: Харківська область, Чугуївського р-на, смт Чкаловське, вул. Гагаріна, 27	Державний фонд регіонального розвитку	7	Підготовка проектної заявки – обґрунтування, бюджет, ЛСМ	Чкаловська ОТГ	2220,312
Реконструкція існуючої будівлі Наталинського навчально-виховного комплексу (загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад) Наталинської сільської ради Красноградського району Харківської області та прибудови спортивного комплексу з додатковими основними і допоміжними приміщеннями, що розташовані за адресою: вул. Промислова, 34 с. Наталине Красноградського району Харківської області	Державний фонд регіонального розвитку	7	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Наталинська ОТГ	81842,858
Придбання спецтехніки для забезпечення комплексної системи благоустрою та надання якісних комунальних послуг	Державний фонд регіонального розвитку	7	Підготовка проектної заявки, коригування	Коломацька ОТГ	3017,0
Придбання спецтехніки для забезпечення комплексної системи благоустрою та надання якісних комунальних послуг	Державний фонд регіонального розвитку	8	Підготовка проектної заявки – обґрунтування, бюджет, ЛСМ	Чкаловська ОТГ	901,946
ХАБ "ХАЛАБУДА" у Нововодолазькому ліцеї № 2 Нововодолазької селищної ради – сучасний освітній простір	Обласний конкурс міні-проектів "Разом в майбутнє"	9	Допомога в розробці проектної заявки	Нововодолазька ОТГ	290,87
Оберіг добра, тепла, любові	Обласний конкурс міні-проектів "Разом в майбутнє"	9	Допомога в розробці проектної заявки	Малоданидівська ОТГ	299,343
Крок у майбутнє	Обласний конкурс міні-проектів "Разом в майбутнє"	10	Допомога в розробці проектної заявки	Малинівська ОТГ	295,0
Не хлібом єдиним живе людина	Обласний конкурс міні-проектів "Разом в майбутнє"	10	Допомога в розробці проектної заявки	Золочівська ОТГ	300,0
Запровадження системи smart-спеціалізації для ефективного управління місцевим розвитком на території Харківської області	Секторальна бюджетна підтримка ЄС	10	Переклад заявки, підготовка проектної заявки – обґрунтування, бюджет, ЛСМ	Харківська обласна державна адміністрація	1200,0

Херсонський ЦРМС
м. Херсон, вул. Потьомкінська, 13
+380 (67) 618 39 11
e-mail: kherson@lgdc.org.ua

Умовні позначення

- Межі області
- Межі районів
- Територія сільських та селищних рад
- Об'єднані територіальні громади, які утворились в:
- 2015 році
- 2016 році
- 2017 році
- 2018 році

Місією Херсонського Центру розвитку місцевого самоврядування є сучасні та спроможні об'єднані громади Херсонщини, які впевнені у власних силах та вміло використовують наявні ресурси для забезпечення сталого добробуту своїх громадян.

Херсонський ЦРМС є відкритою й надійною платформою для отримання громадами Херсонщини професійної підтримки на шляху їх стратегічного розвитку.

Оксана Сілюкова, директор Херсонського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Херсонським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	200	3 905
1.2.	За січень	4	95
1.3.	За лютий	7	96
1.4.	За березень	12	170
1.5.	За квітень	16	171
1.6.	За травень	15	275
1.7.	За червень	8	112
1.8.	За липень	24	567
1.9.	За серпень	17	219
1.10.	За вересень	14	332
1.11.	За жовтень	28	417

Ключові досягнення

1. Херсонський Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив методичний супровід розробки та впровадження в роботу ОТГ 6 стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад (5 з яких затверджено сесіями місцевих рад), завдяки яким за методичної підтримки Херсонського ЦРМС впроваджено та верифіковано якість 97 проектів інфраструктурного розвитку.

2. Проведено Форум регіонального розвитку "Південна мрія 2" (спільно з Миколаївським та Одеським ЦРМС), під час якого презентовані проекти, що впроваджувались в об'єднаних територіальних громадах за консультативного супроводу

1.12.	За листопад	32	489
1.13.	За грудень	23	962
2	Кількість заходів за категоріями	200	
2.1.	Робоча зустріч	5	59
2.2.	Засідання круглого столу	1	20
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	96	1 877
2.4.	Тренінг	45	765
2.5.	Семінар	20	457
2.6.	Конференція	1	27
2.7.	Громадські слухання	1	115
2.8.	Форум	6	330
2.9.	Навчальна поїздка	9	110
2.10.	Прес-захід	3	47
2.11.	Прес-тур	2	8
2.12.	Інше	11	90
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	200	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	85	1 888
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	31	337
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	6	253
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	5	49
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	2	36
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	64	1 219
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	7	123
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	200	
4.1.	Процеси об'єднання	49	1 483
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	9	134
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	17	349
4.4.	Бюджетні питання	27	288
4.5.	Управління проектами	6	214
4.6.	Організація надання освітніх послуг	10	153
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	11	149
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	12	181
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	1	15
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	-	-
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	1	6
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	-	-

Херсонського Центру розвитку місцевого самоврядування.

3. Спільно з Херсонською обласною державною адміністрацією проведено Міжнародний інвестиційний форум "Таврійські горизонти", на якому презентовано результати децентралізації та кращі проекти Херсонської області.

4. Забезпечено експертний супровід підготовки 44 проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 17 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою", ДФРР та інших конкурсах МТД:

- 8 ОТГ – впровадження Центрів надання адміністративних послуг
- 4 ОТГ – проекти щодо енергоефективності та використання відновлюваних джерел енергії
- 3 ОТГ – проекти щодо поводження з твердими побутовими відходами
- 2 ОТГ – проекти культурного розвитку

5. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 5 об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до 2 об'єднаних територіальних громад, до двох міст обласного значення; за результатами проведеної роботи утворено 5 ОТГ, в тому числі 2 – на базі міст обласного значення.

6. Завдяки експертному супроводу Херсонського Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області:

- відбувається оптимізація шкільної мережі та створення центрів первинної медично-санітарної допомоги;
- відкрито 1 Центр надання адміністративних послуг, створено та знаходяться в процесі модернізації 8 Центрів надання адміністративних послуг.

7. Забезпечено опис кращих практик роботи 9 об'єднаних територіальних громад регіону у сферах: міжмуніципального співробітництва, освіти, охорони здоров'я, спорту, цивільного та соціального захисту населення, адміністративних послуг, організовано 2 навчальні поїздки представників об'єднаних територіальних громад двох областей на Херсонщину.

8. Внесено зміни у Перспективний план формування спроможних територій громад області – рішення Херсонської обласної ради від 1 червня 2018 року №922 "Про внесення змін до Перспективного плану формування територій громад Херсонської області".

4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	3	57
4.14.	Просторове планування		
4.15.	Комунікація	41	673
4.16.	Розвиток м'яких навичок	13	203
4.17.	Інше		
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	434	
5.1.	Децентралізація	45	
5.2.	Загальні юридичні питання		
5.3.	Регіональний розвиток	41	
5.4.	Місцеві бюджети	226	
5.5.	Комунікації	15	
5.6.	Надання муніципальних послуг	107	
5.7.	Просторове планування		
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	8	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено (буде проведено) вибори в 2018 р	3	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	4	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	4	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	3	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано (чи буде приєднано до ОТГ в 2018 р	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	2	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	2	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано (чи буде приєднано до МОЗ в 2018 році	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	1	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	-	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	29	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	-	
6.4	Інші послуги для ОТГ	-	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	7	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	9	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	2	

9. Проведено 4 семінари та 10 тренінгів за темами активізації місцевих громадських організацій, в результаті чого у Костянтинівській ОТГ ГО "Дубівський Добробут" використовується система краудфандингового збору коштів.

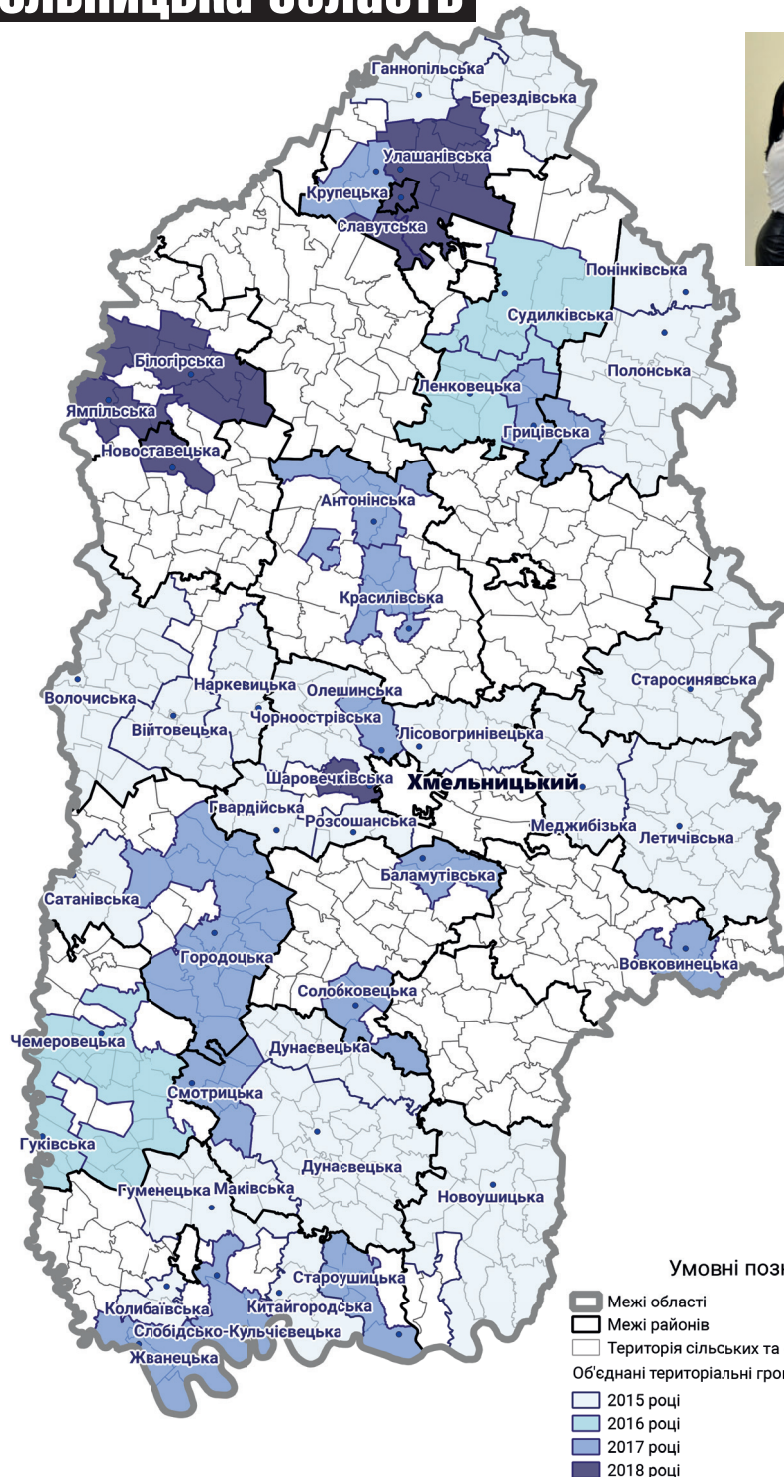
МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	14
Радіоефірів	4
Публікацій у друкованих ЗМІ	92
Публікацій в онлайн-ЗМІ	80
Прес-тури	2
Прес-конференції	3
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/lgdc.kherson/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	1 097
Комунікаційні заходи та консультування: проведено 8 заходів та здійснено 1 консультування. За результатами яких, розроблено 6 комунікаційних стратегій.	
Медіа-партнери:	
• Громадсько-політичний незалежний тижневик "Вгору" https://vgoru.org	
• Інформаційне агентство "ПІК" http://pik.ua	
• Агентство громадської журналістики "МОСТ" http://most.ks.ua	
• Газета "День" https://newday.kherson.ua	

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ВП ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Зручна бібліотека	Український культурний фонд	1	Підготовка та коригування проектної заявки	Генічеська дитяча бібліотека (необ'єднана громада)	490
Комплексне управління відходами у Виноградівській об'єднаній територіальній громаді Олешківського району Херсонської області	Державний фонд регіонального розвитку	4	Підготовка та коригування проектної заявки	Виноградівська сільська ОТГ	7600
Створення умов для реалізації творчого потенціалу, організації дозвілля та надання якісних культурних послуг населенню Високопільської об'єднаної територіальної громади	Програма Кусаноне (Посольство Японії)	2	Підготовка та коригування проектної заявки	Комунальний заклад "Високопільський центр культури і дозвілля"	310
Розробка та впровадження туристичної інформаційно-навігаційної системи на території Херсонської області	Державний фонд регіонального розвитку	4	Підготовка та коригування проектної заявки	Департамент культури, туризму та курортів Херсонської обласної державної адміністрації	500
Впровадження системи роздільного збору твердих побутових відходів у населених пунктах Щасливцевської сільської ради Генічеського району Херсонської області	Державний фонд регіонального розвитку	2	Коригування проектної заявки	Щасливцівська сільська рада	13200
Придбання екскаватора на базі трактора МТЗ-82.1, причеп 2ПТС-4, асепізаторська машина та інші комплектувальні вироби для КП "Водолій і К"	Субвенція на розвиток інфраструктури	1	Підготовка та коригування проектної заявки	Борозенська сільська ОТГ	1700
Придбання спеціалізованого обладнання для організації виробництва бетонних виробів КП "Високопільський комунсервіс"	Субвенція на розвиток інфраструктури	1	Підготовка та коригування проектної заявки	Високопільська селищна ОТГ	580
Придбання техніки спеціального призначення	Субвенція на розвиток інфраструктури	1	Підготовка та коригування проектної заявки	Костянтинівська сільська ОТГ	2300
Придбання виробничого обладнання для Комунального підприємства Станіславської сільської ради "Надія"	Субвенція на розвиток інфраструктури	1	Підготовка та коригування проектної заявки	Станіславська сільська ОТГ	50
Створення Центру безпеки Зеленопідської сільської ради територіальної громади Херсонської області та придбання пожежної машини	Державний фонд регіонального розвитку	6	Підготовка та коригування проектної заявки	Зеленопідська сільська ОТГ	10000

Хмельницька область

Хмельницький ЦРМС
м. Хмельницький, вул. Вайсера, 7
+380 (67) 618 39 71
e-mail: khmelnytskyi@lgdc.org.ua

Команда Хмельницького ЦРМС – це команда людей, які впроваджують зміни. Ми ті, хто забезпечує комунікацію та модерацію реформи децентралізації на регіональному та місцевому рівні, адже маємо безпосередній зв'язок із громадами та місцевою владою, із Програмою "U-LEAD з Європою" та Мінрегіоном України. Ми команда професіоналів. Використовуючи методичні рекомендації та напрацьовані матеріали, власні професійні знання, вміння та навички, допомагаємо громадам підвищувати власний фаховий рівень та інституційну спроможність.

Сергій Яцковський,
директор Хмельницького ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Хмельницьким ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	364	6 747
1.2.	За січень	16	387
1.3.	За лютий	31	623
1.4.	За березень	32	480
1.5.	За квітень	29	566
1.6.	За травень	29	535
1.7.	За червень	24	713
1.8.	За липень	30	756
1.9.	За серпень	34	734

Ключові досягнення

1. Хмельницький Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив експертний супровід та розробку 5 стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад (Новоушицька, Наркевицька, Дунаєвецька селищні ОТГ та Полонська, Городоцька міські ОТГ).

2. Завдяки методичній та консультаційній підтримці Хмельницького ЦРМС було підготовлено та впроваджено 179 проєктів, які фінансувалися за кошти субвенції на формування інфраструктури ОТГ Хмельницької області.

Як результат експертного супроводу Хмельницьким ЦРМС – 19 громад області використали всі 100 відсотків коштів, 16 громад використали понад 99% передбачених їм сум і чотири

1.10.	За вересень	50	736
1.11.	За жовтень	38	505
1.12.	За листопад	32	487
1.13.	За грудень	19	225
2	Кількість заходів за категоріями	364	
2.1.	Робоча зустріч	116	1 237
2.2.	Засідання круглого столу	8	88
2.3.	Вийзна консультація (консульта- тивна поїздка)	38	302
2.4.	Тренінг	29	476
2.5.	Семінар	65	1 402
2.6.	Конференція	3	73
2.7.	Громадські слухання	31	1 562
2.8.	Форум	4	475
2.9.	Навчальна поїздка	26	525
2.10.	Прес-захід	9	81
2.11.	Прес-тур	4	63
2.12.	Інше	31	463
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	364	
3.1.	Результат 1 – Створено пере- думови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціаль- но-економічних умов	161	2 856
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	30	397
3.3.	Результат 3 – Спроможність від- повідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	9	106
3.4.	Результат 4 – Підвищена спро- можність регіональних та місцевих органів влади в питаннях форму- вання обґрунтованої політики.	14	179
3.5.	Результат 5 – Спроможність відпо- відних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	29	387
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	77	1820
3.7.	Результат 7 – Створено вертикаль- ний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	44	1 002
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	364	
4.1.	Процеси об'єднання	101	2 718
4.2.	Організація діяльності новоство- рених ОТГ	21	332
4.3.	Регіональний та місцевий розви- ток	66	1 388
4.4.	Бюджетні питання	32	410
4.5.	Управління проектами	32	427
4.6.	Організація надання освітніх послуг	15	296
4.7.	Організація надання адміністра- тивних послуг	7	111
4.8.	Організація надання послуг пер- винної медичної допомоги	4	66
4.9.	Організація надання послуг соці- ального захисту населення	1	35

ОТГ мають рівень використання – понад 93%. Рівень використання коштів субвенції на формування інфраструктури ОТГ Хмельницької області становить 99,8%.

3. Забезпечено експертний супровід підготовки 16 проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 9 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 9 ОТГ – впровадження Центрів надання адміністративних послуг (Берездівська, Ганнопільська, Колибаївська сільські, Дунаєвецька, Сатанівська, Ямпільська, Грицівська, Війтовецька селищні та Волочиська міська ОТГ)
- 3 ОТГ – проекти щодо просторового планування
- 1 ОТГ – проект щодо енергоефективності
- 14 ОТГ – проекти щодо поводження з твердими побутовими відходами
- 10 ОТГ – проекти щодо соціального захисту
- 1 ОТГ – проект щодо е-урядування

4. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 6 об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до 3 об'єднаних територіальних громад, та до одного міста обласного значення; за результатами проведеної роботи утворено 45 ОТГ.

5. Забезпечено експертний супровід проектних заявок 3 громад, які здобули перемогу у конкурсному відборі Програми U-LEAD з Європою у проекті "Оцінка фінансового менеджменту в ОТГ" (Летичівська, Меджибізька та Старосинявська ОТГ).

6. Радниками Хмельницького ЦРМС забезпечено експертний супровід 62 заявок на перший конкурс мікропроектів сталого місцевого розвитку, із яких 15 подані об'єднаними територіальними громадами області. За результатами конкурсного відбору 22 проекти визнані переможцями конкурсу.

- Проведено 2 семінари для потенційних заявників
- Надано 34 консультації щодо умов конкурсу та підготовки проектів
- Експертна підтримка щодо розробки 10 проектів, 6 з них здобули перемогу в конкурсі

7. Проведено Всеукраїнський форум старост за участі представників усіх регіонів України (363 осіб), під час якого узагальнено та презентовано кращі практики старост усіх областей.

8. У 2018 році розроблено посібник "Настільна книга старости". (<http://lgdc.org.ua/branch/21/nastilna-knyga-starosty-obyednanoyi-terytorialnoyi-gromady>)

9. Схвалено перспективний план. 14 червня 2018 року на сесії Хмельницької обласної ради був схвалений проект перспективного плану формування територіальних громад Хмельницької області, що покриває 100% площі області. Кабінет Міністрів України розпорядженням від 21 листопада 2018 р. затвердив поданий проект перспективного плану. Враховуючи внесені зміни, планується формування 62 об'єднаних територіальних громад. Хмельницьким ЦРМС було здійснено:

- розробка матеріалів (картографічні матеріали, інформація для розробки

4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	1	11
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	2	84
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	1	20
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	3	47
4.14.	Просторове планування	2	4
4.15.	Комунікація	49	543
4.16.	Розвиток м'яких навичок	8	43
4.17.	Інше	19	212
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	965	
5.1.	Децентралізація	323	
5.2.	Загальні юридичні питання	232	
5.3.	Регіональний розвиток	154	
5.4.	Місцеві бюджети	127	
5.5.	Комунікації	129	
5.6.	Надання муніципальних послуг	-	
5.7.	Просторове планування	-	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	18	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	5	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	6	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	7	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	13	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	5	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	5	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	3	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	3	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	1	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	1	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	83	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	42	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	41	
6.4	Інші послуги для ОТГ	19	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	5	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	8	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	6	

паспортів) для засідань робочої групи з питань розроблення перспективного плану

- участі у 6 засіданнях робочої групи з питань розроблення перспективного плану
- організовано та проведено 5 засідань робочих груп із депутатськими фракціями Хмельницької обласної ради та взято участь у роботі 9 депутатських комісій.

10. Станом на 31.12.2018 року створено 45 об'єднаних територіальних громад, із них 6 протягом звітного періоду:

- створено 5 громад, у яких відбулися вибори у 2018 році
- приєднання відбулися до 3 громад

11. Просторове планування у громаді. Хмельницький ЦРМС здійснював супровід громади для участі у програмі CANactions School for Urban Studies "Інтегроване просторове планування для об'єднаних територіальних громад" за підтримки Програми "U-LEAD з Європою".

- Сформовано команду і подано заявки від 6 учасників групи. В результаті, із 101 заявки, 3 представники Полонської ОТГ перемогли і беруть участь у програмі
- Протягом I півріччя 2019 р., під час роботи на 5 воркшопах буде розроблено стратегію розвитку громади та проекти, спрямовані на її реалізацію

12. Радниками з питань регіонального розвитку та з питань комунікації надано підтримку Городецькій міській громаді у розробці та поданні проекту на суму 4 687 500,00 євро "Городок: Стиль життя, Можливості та Сталість для міської громади"/"Horodok: Livelihoods, Opportunities and Sustainability for city community" на грантовий конкурс, оголошений Європейською Комісією "Органи місцевого самоврядування: Партнерства для сталості міст" (EuropeAid/161146/DH/ACT/Multi). В процесі підготовки проекту надано 17 консультацій.

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	26
Радіоефірів	15
Публікацій у друкованих ЗМІ	36
Публікацій в онлайн-ЗМІ	200
Прес-тури	5
Прес-конференції	4
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/KhmelnyskiyLGDC/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	1 639
Комунікаційні заходи та консультування: здійснено 15 заходів.	
Медіа-партнери:	
• видання "Подільські вісті" http://pvisti.info	
• телеканал "Ексклюзив" http://excl.com.ua	
• телеканал "ТВ7+" https://tv7plus.com	

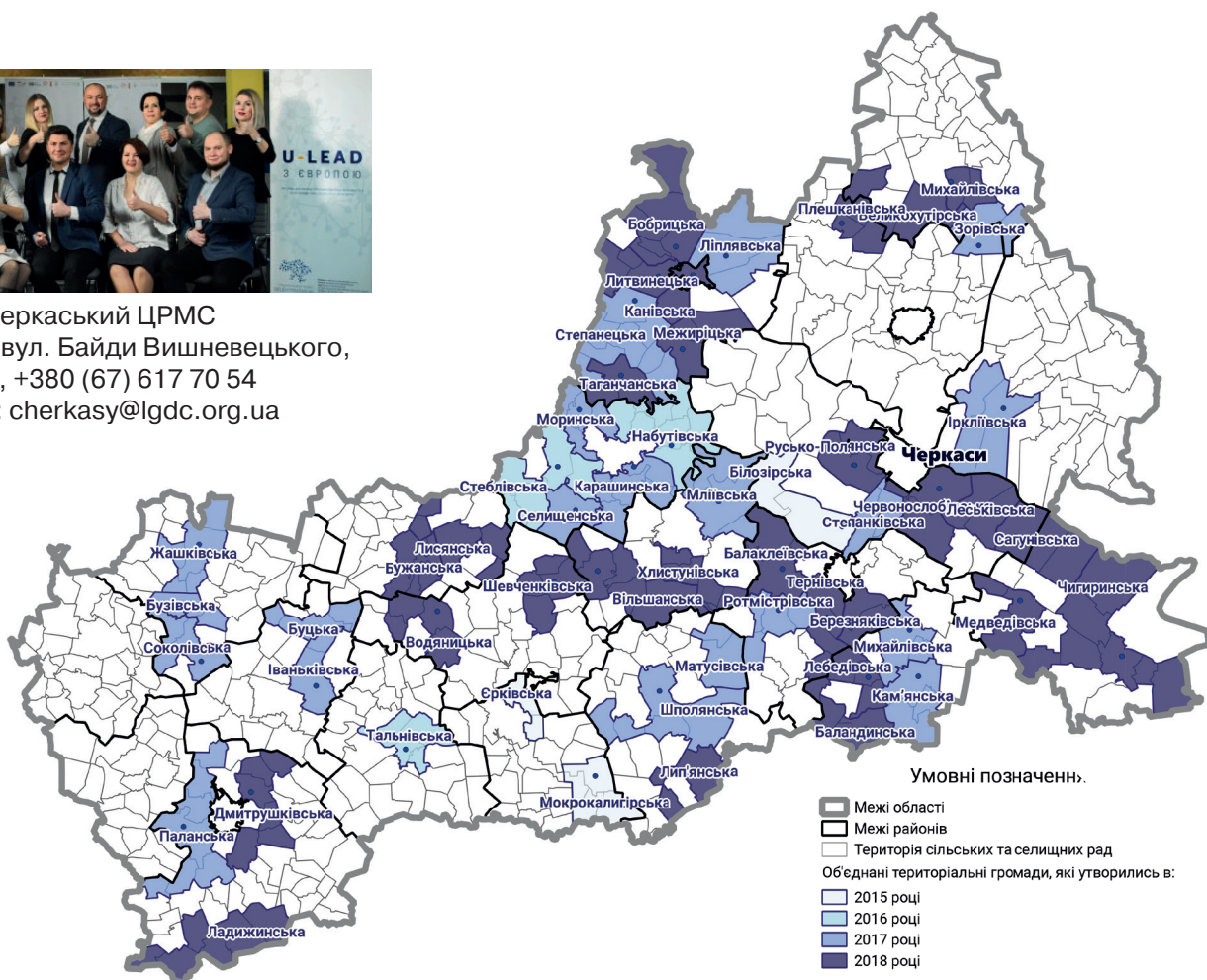
Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
"Сортуї сміття – бережи довкілля"	Обласний конкурс мікропроектів сталого місцевого розвитку у Хмельницькій області	09	Надано 5 консультацій щодо планування заходів проекту та формування бюджету проекту, умов співфінансування проекту, підтвердження внеску територіальної громади. Також надано допомогу у підготовці проектної заявки, зокрема: скориговані розділи "Анотація проекту", "Опис проблеми, на розв'язання якої спрямовано проект", "Тривалість і план реалізації заходів проекту", "Сталість та ризики проекту".	ГО "Старо-костянтинів небайдужий"	294,9
"Скейтборд фігура"	Обласний конкурс мікропроектів сталого місцевого розвитку у Хмельницькій області	09	Надано консультації щодо планування заходів проекту та формування бюджету проекту, умов співфінансування проекту, підтвердження внеску територіальної громади. Також надано допомогу у підготовці проектної заявки, зокрема: скориговані розділи "Анотація проекту", "Опис проблеми, на розв'язання якої спрямовано проект", "Тривалість і план реалізації заходів проекту", "Сталість та ризики проекту".	Управління економіки Хмельницької міської ради	297,9
"Мальоване місто"	Обласний конкурс мікропроектів сталого місцевого розвитку у Хмельницькій області	09	Надано консультації фахівцям Управління економіки Хмельницької міської ради щодо планування заходів проекту та формування бюджету проекту, умов співфінансування проекту, підтвердження внеску територіальної громади. Також надано допомогу у підготовці проектної заявки, зокрема: скориговані розділи "Анотація проекту", "Опис проблеми, на розв'язання якої спрямовано проект", "Тривалість і план реалізації заходів проекту", "Сталість та ризики проекту".	Управління економіки Хмельницької міської ради	295,3
"Городок: Стиль життя, Можливості та Сталість для міської громади"	Грантовий конкурс, оголошений Європейською Комісією "Органи місцевого самоврядування: Партнерства для сталості міст" (EuropeAid/161146/DH/ACT/Multi)	11-12	Здійснено переклад з англійської мови на українську окремих розділів Інструкції для заявників: "1.1. Підґрунтя/передумови", "1.2. Завдання програми та пріоритети", "1.3. Фінансові асигнування надані Контрактуючим органом", "2.1. Критерії прийнятності", "2.3. Оцінка та відбір заявок. Крок 1. Відкриття та адміністративна перевірка та оцінювання концептуальної записки", Додатку А.1 – Аплікаційна форма – Концептуальна записка, презентації Power Point з інформаційної сесії для потенційних учасників конкурсу. Надано 15 консультацій щодо пріоритетів конкурсу, критеріїв прийнятності заявника та спів-заявників, граничного обсягу фінансування та розміру власного внеску, можливих джерел співфінансування проекту, допустимих витрат, порядку подання проектної пропозиції, критеріїв оцінки та відбору, подальших кроків. Також надано допомогу у розробці проектної заявки, формуванні бюджету проекту. Зареєстровано Городоцьку міську раду та Городоцьку РДА в он-лайн базі даних потенційних учасників конкурсів ЄК PADOR (Potential Applicant Data On-Line Registration)., підготовлено та надіслано покрокову інструкцію для реєстрації в PADOR спів-заявника проекту (Гміни м.Сохачев).	Городоцька міська ОТГ, Городоцька РДА	4 687 500,00 EUR (=131 250,0 тис. грн.)

"Децентралізація – нові можливості для молоді та людей з особливими потребами в працевлаштуванні, створенню підприємств та розвитку громади"	Підготовлено на конкурс інноваційних проектів організацій громадянського суспільства (ГО), спрямованих на сприяння розвитку громад, залучення громадян до процесу розвитку громад Програми U-Lead з Європою, але не подано	11	Надано 4 консультації щодо умов конкурсу, заповнення проектної заявки та супровідних документів, відповідності ідеї проекту пріоритетам конкурсу, заповнення заявки. Виконавцем здійснено переклад з української на англійську окремих розділів проектної заявки, надані рекомендації щодо персоналу проекту та їх зон відповідальності, видатків, необхідних для здійснення запланованої в рамках проекту діяльності, доповнено опис обов'язків "очікуваних результатів від партнерства".	Вовковинецька селищна ОТГ, ГО "Козацьке товариство "Вовковинецька Січ"	238,000
"Запровадження сучасної системи управління твердими побутовими відходами" (проект міжмуніципального співробітництва Чемеровецької селищної, Сатанівської селищної, Городоцької міської громад Хмельницької області та Гусятинської селищної громади Тернопільської області)	Конкурс інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватись за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку у 2019 році	12	Надано 6 консультацій щодо ідеї проекту, необхідності врахування та балансування інтересів усіх зацікавлених сторін, в тому числі тих сільських рад, на території яких встановлюватиметься сміттєво-сортувальна станція, щодо умов передачі обладнання, придбаного в рамках проекту. Надіслано фахівцям громади опис 3-х проектів схожої тематики, надано допомогу у формулюванні окремих розділів проектної заявки, договору про міжмуніципальне співробітництво та проекту рішення сесії.	Чемеровецька селищна ОТГ	33 500,0
"Підтримка кооперативного руху у Городоцькій міській ОТГ шляхом будівництва цеху для переробки молока та виготовлення молочної продукції" (попередня назва – "Підтримка кооперативного руху у Городоцькій міській ОТГ шляхом закупівлі обладнання для переробки і заготівлі молока")	Конкурс інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватись за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку у 2019 році	6-8	Надано 4 консультації щодо ідеї проекту та її відповідності пріоритетам розвитку громади, заповнення проектної заявки та формування бюджету проекту, підготовки додатків.	Городоцька міська ОТГ	8 717,5
"Створення комфортних умов для культурного виховання і фізичного розвитку дітей та молоді через реалізацію проекту "Реконструкція будівлі Солобоковецької загальноосвітньої школи під Центр позашкільної освіти по вул.Грушевського, 27 в с.Солобківці, Ярмолинського р-н., Хмельницької області"	Конкурс інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватись за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку у 2019 році	6-8	Надано 4 консультації щодо ідеї проекту та її відповідності пріоритетам розвитку громади, заповнення проектної заявки та формування бюджету проекту, підготовки додатків. Під час робочої поїздки в громаду, оглянуто приміщення, що планується реконструювати в рамках проекту.	Солобоковецька сільська ОТГ	10 857,4
"Облаштування спортивно-ігрового майданчику в парковій зоні Солобоковецького закладу загальної середньої освіти по вул. Грушевського, 27 в с. Солобківці Ярмолинського району"	Обласний конкурс мікропроектів сталого місцевого розвитку у Хмельницькій області	09	Надано 2 консультації щодо строків подання проектних заявок, оформлення внеску територіальної громади, відповідності ідеї мікропроекту пріоритетам конкурсу, заповнення 2 заявок.	Солобоковецька сільська рада	60,0
"Капітальний ремонт електричного опалення Комунальної Установи "Інклюзивно-ресурсний центр" Ганнопільської сільської ради за адресою: вул. Корецька, 63 с. Ганнопіль"	Обласний конкурс мікропроектів сталого місцевого розвитку у Хмельницькій області	09	Надано 3 консультації щодо умов співфінансування мікропроекту, розміру та оформлення внеску територіальної громади, заповнення окремих пунктів заявки.	Ганнопільська сільська ОТГ	289,7

Черкаський ЦРМС
м. Черкаси, вул. Байди Вишневецького,
36/1, +380 (67) 617 70 54
e-mail: cherkasy@lgdc.org.ua

У 2019 році заплановано сконцентрувати діяльність Черкаського ЦРМС на розвитку спроможності нових 28 ОТГ, що були створені у 2018 році, розбудову їх кадрового потенціалу, організації надання муніципальних послуг.

Важливим елементом діяльності Черкаського ЦРМС є консультаційно-методична підтримка всіх 54 ОТГ та перспективних нових громад із питань фінансів, муніципальних послуг, регіонального і місцевого розвитку, з юридично-правових питань та комунікації.

Сергій Слинко, директор Черкаського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Черкаським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	416	11 423
1.2.	За січень	17	228
1.3.	За лютий	36	1 302
1.4.	За березень	43	1 206
1.5.	За квітень	43	1 307
1.6.	За травень	33	679
1.7.	За червень	37	948
1.8.	За липень	44	2 015

Ключові досягнення

- Протягом 2018 року Черкаським ЦРМС забезпечено експертний супровід та надано методологічну підтримку щодо створення 29 нових ОТГ та 12 приєднань до вже існуючих ОТГ.
- Отримавши вичерпну методичну та консультаційну підтримку від радників Регіонального центру, 15 ОТГ Черкащини розпочали розробку стратегій розвитку громад та планів її реалізації. Підготовлено і подано 12 Стратегій розвитку

1.9.	За серпень	40	1636
1.10.	За вересень	26	439
1.11.	За жовтень	33	748
1.12.	За листопад	27	423
1.13.	За грудень	37	492
2	Кількість заходів за категоріями	416	
2.1.	Робоча зустріч	70	1 252
2.2.	Засідання круглого столу	84	1 370
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	101	2 020
2.4.	Тренінг	27	653
2.5.	Семінар	39	960
2.6.	Конференція	-	-
2.7.	Громадські слухання	48	4418
2.8.	Форум	0	0
2.9.	Навчальна поїздка	6	121
2.10.	Прес-захід	10	134
2.11.	Прес-тур	7	70
2.12.	Інше	24	425
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	416	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	169	2 685
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	41	656
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	2	3
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	1	17
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	6	117
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	67	622
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	130	7 323
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	416	
4.1.	Процеси об'єднання	205	7 772
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	10	145
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	16	433
4.4.	Бюджетні питання	43	876
4.5.	Управління проектами	59	1 103
4.6.	Організація надання освітніх послуг	9	149
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	23	320
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	5	61
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	4	99
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	-	-

та 9 Планів реалізації, з них затверджено ОТГ 5 Стратегій та планів реалізації.

- Підготовлено спільно із ОТГ 27 проектів щодо створення/реорганізації ЦНАПів та ще 22 громадам надана методична підтримка. Відповідні заявки були направлені для участі у конкурсі Програми "U-LEAD з Європою" щодо покращення надання адміністративних послуг для населення. 11 заявок подано під час першого етапу відбору та 16 під час другого етапу. За результатами відборів 17 черкаських громад стали учасниками Програми та прийняли рішення створити ЦНАП до 1 липня 2019 року.
- За сприяння, консультаційної та правової допомоги Черкаського ЦРМС укладено та зареєстровано у Мінрегіоні 5 договорів міжмуніципального співробітництва про реалізацію спільного проекту "Надання адміністративних послуг". Ще дев'яти громадам допомогли розробити договори та супроводжували їх до етапу підписання.
- Надано допомогу щодо підготовки 23 проектів на отримання інфраструктурної субвенції 10 ОТГ на суму близько 20 млн грн, реалізація яких успішно завершується громадами.
- Черкаський ЦРМС спільно із Черкаською АРР, Департаментом регіонального розвитку Черкаської ОДА допомогли Кам'янській ОТГ у підготовці проекту, що був поданий на конкурс секторальної підтримки та який в результаті став одним із переможців. Розпочалася його реалізація за консультаційної підтримки Черкаського ЦРМС та отримано фінансування в розмірі 6654 тис. грн.
- Успіхи реформи децентралізації системно висвітлювали всі ЗМІ регіону: як місцевого, регіонального, так і всеукраїнського масштабів. Усього за звітний період вийшло 686 публікацій, що висвітлюють процес реформування та його досягнення. На сайті Центру розвитку місцевого самоврядування опубліковано 8 історій успіху громад Черкащини, що стали водночас і ефективним показником діяльності ЦРМС та його радників.
- Фінансово-економічні розрахунки всіх перспективних об'єднаних територіальних громад відповідно до проектів перспективного плану

4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	-	-
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	6	67
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	13	102
4.14.	Просторове планування	-	-
4.15.	Комунікація	7	138
4.16.	Розвиток м'яких навичок	11	129
4.17.	Інше	5	29
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	0	
5.1.	Децентралізація	88	
5.2.	Загальні юридичні питання	195	
5.3.	Регіональний розвиток	149	
5.4.	Місцеві бюджети	131	
5.5.	Комунікації	451	
5.6.	Надання муніципальних послуг	489	
5.7.	Просторове планування	-	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	-	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	27	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	19	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	26	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ	-	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	3	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	14	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	14	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ	-	
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	1	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	3	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	2	
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	-	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	26	
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	53	
6.4	Інші послуги для ОТГ	-	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	13	
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	12	
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	39	

формування територіальних громад Черкаської області, що проведені радниками Регіонального центру, стали основою аналітичних матеріалів до перспективного плану. Дану аналітику використовують структурні підрозділи Черкаської ОДА та обласної ради. Для забезпечення прийняття зваженого рішення щодо проекту перспективного плану дані розрахунки отримали всі депутати обласної ради.

9. Завдяки інформаційно-консультаційній підтримці ЦРМС відбулося приєднання до міста обласного значення Канева.

10. Підготовлено та подано на ДФРР унікальний проект щодо встановлення в громадах Черкащини систем відеоспостереження в рамках розвитку Центрів безпеки. Унікальність полягає в тому, що охоплено 23 ОТГ, які уклали договір міжмуніципального співробітництва і спільно підготували проект.

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	21
Радіоефірів	5
Публікацій у друкованих ЗМІ	14
Публікацій в онлайн-ЗМІ	798
Прес-тури	10
Прес-конференції	5
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ https://www.facebook.com/lgdc.cherkasy/	
Фолловерів станом на 31.12.2018	1 007

Комунікаційні заходи та консультування: Було проведено навчальний цикл для ОТГ регіону "Ефективні комунікації для ОТГ" (інформаційний супровід діяльності громади, співпраця зі ЗМІ, комунікаційна стратегія, робота у соціальних мережах, СММ). У 6-ти ОТГ налагоджена система висвітлення діяльності ОТГ через сайт громади та у соціальних мережах. 1 ОТГ здійснює видавництво інформаційного вісника громади.

Медіа-партнери:

- Про-Черк
- Вичерпно
- Інфо-міст
- Вчасно
- Все вести

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Встановлення системи відеоспостереження, як важливої складової центрів безпеки об'єднаних територіальних громад Черкаської області	ДФРР	12	Розробка проектної заявки : аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка проектної заявки – обґрунтування, бюджет	Кам'янська ОТГ	10 775,9
Реконструкція дошкільної установи "Вогник" під районний дитячий оздоровчий табір по вул. Леніна, 238 в с. Сахнівка Корсунь-Шевченківського району Черкаської області	ДФРР	3	Оцінка реалістичності проектної ідеї, коригування проектної заявки, оптимізація бюджету	Набутівська ОТГ	4 613,1
Спільний крок до чистого довкілля. Придбання сміттєвозу та контейнерів для сортування сміття	ДФРР	10	Оцінка реалістичності проектної ідеї, коригування проектної заявки, оптимізація бюджету, підтримка ММС	Іркліївська ОТГ	2 218,0
Вдосконалення нового розвивального освітнього простору на базі КЗ "Степанецький ліцей-опорний заклад загальної середньої освіти" в Степанецькій ОТГ Канівського району Черкаської області	ДФРР	11	Оцінка реалістичності проектної ідеї, коригування проектної заявки, оптимізація бюджету	Степанецька ОТГ	3480,0
Придбання пожежної автоцистерни для покращення технічного оснащення місцевої пожежної охорони Центру безпеки громадян Стеблівської селищної об'єднаної територіальної громади в смт Стеблів по вул.Горького,66	ДФРР	2	Оцінка реалістичності проектної ідеї, коригування проектної заявки, оптимізація бюджету	Стеблівська ОТГ	1 100,0
Розвиток "Буцького каньйон" – унікальної пам'ятки природи та туристичного об'єкту в Буцькій ОТГ Маньківського району Черкаської області	Конкурс Секторальної підтримки ЄС	12	Розробка проектної заявки : аналіз ситуації, проведення розмов з зацікавленими учасниками, підготовка проектної заявки – обґрунтування, бюджет	Буцька ОТГ	11 500,0
Реконструкція вуличних мереж освітлення в с. Соколівка Жашківського району Черкаської області	Інфраструктурна субвенція	4	Допомога в розробці проектної заявки	Соколівська ОТГ	190,0
Капітальний ремонт приміщення Мельниківського навчально-виховного комплексу "Дошкільний навчальний заклад – загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів" Іркліївської сільської ради Черкаської області, вул.Вознесенська, 108, с.Мельники, Чорнобаївського району, Черкаської області	Інфраструктурна субвенція	4	Допомога в розробці проектної заявки	Іркліївська ОТГ	515,8
Придбання спеціальної техніки для комунального підприємства "Іркліївський комбінат комунальних послуг" с. Іркліїв, Чорнобаївського району, Черкаської області (екскаватора-бульдозера з гідравлічним поворотом відвалу 702ЕВ-02, трактора "Білорус 82.1", подрібнювача гілок АМ – 120 БД –К, косарки роторної, крану маніпулятора, відвалу лопати, навантажувача фронтального (КУН), самохідного асфальтного дорожнього катка Амкодор)	Інфраструктурна субвенція	4	Допомога в розробці проектної заявки	Іркліївська ОТГ	2631,0
"Придбання та встановлення пелетної лінії для СКП "Добробут"	Інфраструктурна субвенція	5	Допомога в розробці проектної заявки	Ліпнявська ОТГ	309,0
"Капітальний ремонт приміщення ФАП с.Ребедайлівка Михайлівської сільської ради Кам'янського району Черкаської області"	Інфраструктурна субвенція	5	Допомога в розробці проектної заявки	Михайлівська ОТГ	297,4
Облаштування ретро-клубу для людей поважного віку	КОНКУРСІ ГРАНТІВ БО "ФОНД РОДИНИ НЕЧИТАЙЛО"	9	Допомога в розробці проектної заявки	Бузівська ОТГ	100,5
"Різні за статтю рівні в можливостях, розвиток гендерної демократії в об'єднаних громадах Черкащини"	GIZ/Програма "U-LEAD з Європою"	12	Допомога в розробці проектної заявки	ГО "Проти корупції"	120,0

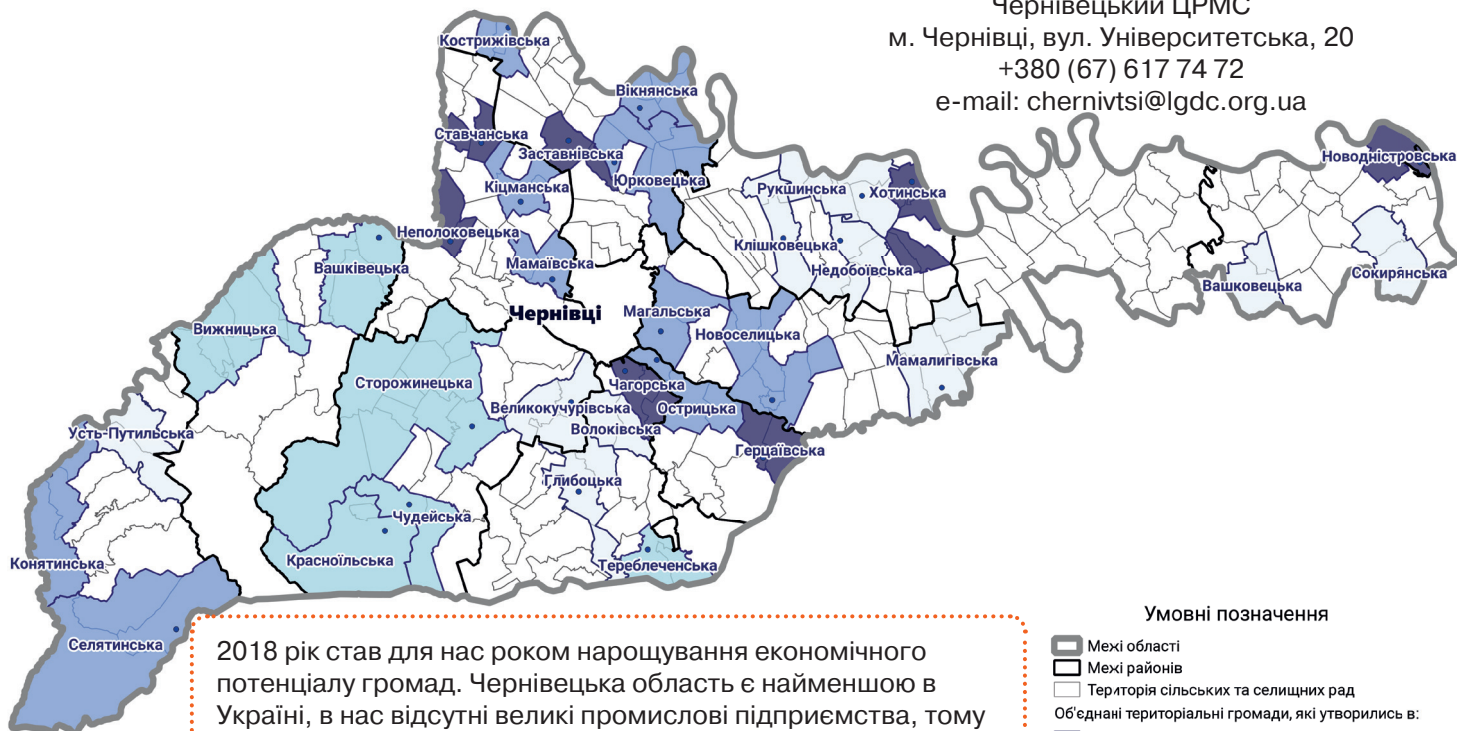

Чернівецький ЦРМС

м. Чернівці, вул. Університетська, 20

+380 (67) 617 74 72

e-mail: chernivtsi@lgdc.org.ua

2018 рік став для нас роком нарощування економічного потенціалу громад. Чернівецька область є найменшою в Україні, в нас відсутні великі промислові підприємства, тому точки зростання треба було шукати в малому та середньому бізнесі, аграрному виробництві. Той рік Чернівецький Центр розвитку місцевого самоврядування присвятив пошуку механізмів диверсифікації власних надходжень громад. Це і детінізація місцевого бізнесу, і робота з інвестором, який поступово повертається з-за кордону і готовий вкладати ресурси в територію, і проекти міжнародного, в тому числі транскордонного, співробітництва. В наших громадах живуть небайдужі, підприємливі та активні люди, які у реформі децентралізації відчули нові можливості. Тому виникли нові сільськогосподарські кооперативи, реалізуються перші інвестиційні проекти, зросли фінансові показники громад. Все це вдалося досягти завдяки щоденній роботі громад з фахівцями Центру, численним заходам зі зростання компетенції. 2018-й став роком цікавих відкриттів, креативних проектів та початку здорової конкуренції громад.

Тетяна Татарчук, директор Чернівецького ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Чернівецьким ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	411	13 224
1.2.	За січень	20	228
1.3.	За лютий	45	2 442
1.4.	За березень	43	1 536
1.5.	За квітень	36	2 359
1.6.	За травень	35	1 355

Ключові досягнення

1. Чернівецький Центр розвитку місцевого самоврядування у 2018 році забезпечив методичний супровід розробки та впровадження в роботу ОТГ 5 стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад: Вашківської ОТГ, Волоківської ОТГ, Глибоцької ОТГ, Терембленської ОТГ, Недобойської ОТГ та Острицької ОТГ (в останній розпочато процес, стратегія буде завершена в 2019 році).

1.7.	За червень	37	1089
1.8.	За липень	34	1008
1.9.	За серпень	18	341
1.10.	За вересень	32	1071
1.11.	За жовтень	40	694
1.12.	За листопад	39	512
1.13.	За грудень	32	589
2	Кількість заходів за категоріями	411	
2.1.	Робоча зустріч	92	2 711
2.2.	Засідання круглого столу	15	450
2.3.	Виїзна консультація (консультативна поїздка)	139	1 466
2.4.	Тренінг	30	694
2.5.	Семінар	28	611
2.6.	Конференція	7	255
2.7.	Громадські слухання	76	6 354
2.8.	Форум	1	50
2.9.	Навчальна поїздка	8	279
2.10.	Прес-захід	11	290
2.11.	Прес-тур	4	64
2.12.	Інше		
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	411	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	153	2 816
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	46	552
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	2	30
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	59	1 163
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	15	328
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	94	7 175
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	42	1 160
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	411	
4.1.	Процеси об'єднання	135	8 255
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	12	217
4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	73	2 149
4.4.	Бюджетні питання	52	521
4.5.	Управління проектами	18	322
4.6.	Організація надання освітніх послуг	6	75
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	25	334
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	14	234
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення		

Завдяки цій роботі за методичної підтримки Чернівецького ЦРМС впроваджено та верифіковано якість 126 проектів інфраструктурного розвитку.

2. Проведено національну конференцію "Інноваційні інструменти розвитку сільських територій" на території колишньої станції ПВО "Памір" (гора Томнатик, Селятинська ОТГ) за участі представників ОТГ 5 областей України, під час якої були презентовані кращі практики впровадження механізмів диверсифікації власних надходжень громад через легалізацію місцевого бізнесу, активізацію роботи аграрних кластерів, інструментів регіональної підтримки проектів місцевого розвитку тощо.

За результатами конференції в низці громад Чернівецької області впроваджено механізми детінізації місцевого бізнесу, впроваджено посади інспекторів з праці, проведено конкурс "Візьми чек – отримай подарунок" задля стимулювання сплати акцизу.

3. Проведено міжнародну конференцію "Стратегії та політика розвитку територій: міжнародні, національні, регіональні та локальні виклики" за участі українських та румунських експертів, на якій було представлено 12 брендів об'єднаних громад області, розроблених у результаті дослідження викладачів та студентів економічного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. В результаті низка громад отримала розроблені брендові матеріали, інші активніше приділяють увагу брендуванню при розробці стратегій ОТГ. Розроблено та офіційно затверджено бренди Недобоївської та Великокучурівської громад.

4. Забезпечено експертний супровід підготовки 44 проектних заявок об'єднаних територіальних громад, 25 з яких здобули перемогу у конкурсних відборах Програми "U-LEAD з Європою":

- 11 ОТГ – впровадження Центрів надання адміністративних послуг
- 1 ОТГ – проект щодо інтегрованого просторового планування
- 2 ОТГ – проекти щодо підтримки енергоефективності та енергоменеджменту в громадах
- 2 ОТГ – проекти щодо підвищення компетентності громад для розвитку соціальних послуг
- 5 ОТГ – проекти щодо е-урядування
- 1 ОТГ – проект щодо сприяння стратегічному розвитку громадам малих міст
- 3 ОТГ – проекти щодо підтримки та розвитку сталої мобільності

5. Надано експертну допомогу в підготовці 31 проекту місцевого розвитку від

4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	13	172
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	3	86
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	2	42
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	9	79
4.14.	Просторове планування	29	367
4.15.	Комунікація	9	203
4.16.	Розвиток м'яких навичок	4	75
4.17.	Інше	7	93
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	2 093	
5.1.	Децентралізація	364	
5.2.	Загальні юридичні питання	389	
5.3.	Регіональний розвиток	196	
5.4.	Місцеві бюджети	171	
5.5.	Комунікації	49	
5.6.	Надання муніципальних послуг	478	
5.7.	Просторове планування	446	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ		
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено (буде проведено) вибори в 2018 р	6	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	7	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	9	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано (чи буде приєднано до ОТГ в 2018 р	8	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	8	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	18	
6.3	Підтримка приєднання до МОЗ		
6.3.1	кількість ОТГ, що приєднано (чи буде приєднано до МОЗ в 2018 році	1	
6.3.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	5	
6.3.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	6	
6.4	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ		
6.4.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	33	
6.4.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	33	
6.5	Інші послуги для ОТГ		
6.5.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	6	
6.5.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	18	
6.5.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів міжмуніципального співробітництва	4	

громад в рамках міжнародних конкурсів та проектів.

6. Організовано експертний супровід та підготовку документів щодо створення 6-и об'єднаних територіальних громад та приєднання рад до 6-ти об'єднаних територіальних громад та до міста обласного значення Новодністровськ; за результатами проведеної роботи утворено 33 ОТГ.

7. Надано експертний супровід інвентаризації наявних ресурсів та формування інвестиційних профілів громад. Спільно з Департаментом регіонального розвитку ОДА фахівцями Чернівецького ЦРМС підготовлено інвестиційні паспорти 18 ОТГ. Вони містять важливу для потенційних інвесторів інформацію щодо наявних земельних, трудових та інших ресурсів громади. Інвестиційні паспорти перекладено англійською та німецькою мовами. Також вони будуть перекладені румунською мовою.

8. Завдяки експертному супроводу Чернівецького Центру розвитку місцевого самоврядування в ОТГ області вже створено або знаходяться на різних етапах створення:

- 1 Центр безпеки
- 2 опорні школи
- 9 Центрів первинної медико-санітарної допомоги
- 10 амбулаторій загальної практики сімейної медицини
- 11 Центрів надання адміністративних послуг

9. Забезпечено супровід підготовки проекту та опис кращих практик співробітництва громад Чернівецької області на базі "Яблуневої агломерації" між громадами Хотинського району. Створення агломерації має на меті вирішити спільні для сіл цієї агломерації питання, зокрема, в галузі садівництва (переробки плодів, маркетингової підтримки та збуту). В 2018 р. за підтримки Чернівецького ЦРМС було підписано договір співробітництва громад на реалізацію спільного проекту "Яблунева агломерація", який було подано на Державний фонд регіонального розвитку.

10. У 2018 році надано експертний супровід щодо укладення договорів міжмуніципального співробітництва в 6-ти громадах. Впродовж року за сприяння Чернівецького ЦРМС було підписано 2 договори співробітництва громад щодо виконання спільних проектів.

11. Завдяки експертному супроводу радників Чернівецького ЦРМС реалізовано перший бюджет участі в Недобойській ОТГ Чернівецької області. Це стало позитивним досвідом для впровадження

цього механізму в інших ОТГ краю; в 2019 році цей механізм впроваджують вже в 4 ОТГ: Недобоївській, Новодністровській, Усть-Путильській та Вижицькій.

12. Забезпечено обмін кращими практиками роботи 25 об'єднаних територіальних громад регіону у сферах реалізації проектів місцевого розвитку, транскордонного співробітництва, ефективного управління фінансами. На сайті Чернівецького ЦРМС в 2018 році опубліковано 22 кращі практики об'єднаних громад Чернівецької області; також досвід у різних сферах ефективного управління та місцевого розвитку 8 громад області вивчили делегації представників 10 областей під час проведення 5 навчальних візитів, організованих Чернівецьким ЦРМС.

13. Налагоджено тісне партнерство з усіма стейкхолдерами, що нині задіяні у процесах становлення та розвитку громад, таким чином забезпечено синергію зусиль задля спільного результату. Зокрема, партнерські відносини налагоджено з наступними структурними підрозділами Чернівецької обласної державної адміністрації:

- Департаментом регіонального розвитку
- Департаментом фінансів, який в 2018 році утворив новий відділ по взаємодії з ОТГ
- Департаментом освіти і науки
- Департаментом охорони здоров'я
- Відділом інформаційної політики

Також налагоджено співпрацю з територіальними представництвами центральних органів виконавчої влади:

- Головним територіальним управлінням Міністерства юстиції України
- Обласним управлінням Державної казначейської служби України
- Головним управлінням Державної фіскальної служби в Чернівецькій області
- Управлінням Держгеокадастру в Чернівецькій області
- Сектором Державної регуляторної служби України в Чернівецькій області

Результатом спільної роботи стала позитивна динаміка зростання власних надходжень громад, відтак власні надходження у 2017 р. склали 476,6 млн грн, а у 2018 – 575,8 млн грн, що на 20,8% більше за попередній рік. Також на 34% були збільшені власні доходи на 1 мешканця: з 1631 грн у 2017 р. до 2188 грн у 2018 р. Питома вага власних доходів в надходженнях загального фонду бюджетів ОТГ

суттєво зросла з 10,5% в 2017 р. до 17,4% у 2018 р.

14. Надано ряд пропозицій щодо внесення змін у Перспективний план формування спроможних територій громад області – до рішення 32-ї сесії обласної ради VI скликання від 28 липня 2015 року № 103-32/15 "Про схвалення проекту перспективного плану формування територій громад Чернівецької області (зі змінами)", яким територія регіону на 100% охоплена моделями ОТГ. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 943-р Перспективний план формування територій громад Чернівецької області затверджений на 94,5%.

15. В Чернівецькій області функціонує 11 об'єднаних територіальних громад зі змішаним національним складом населення; в 2018 році утворено 1 таку громаду – Чагорську.

Завдяки проведеній Чернівецьким ЦРМС роботі з поширення кращих практик та організації навчальних візитів моделі співіснування громад з національними меншинами Чернівецької області стали прикладом для Одеської та Закарпатської областей в плані формування громад з національними меншинами і зруйнували міфи про неможливість мирного об'єднання громад з поліетнічним складом населення.

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів:	17
Радіоефірів:	10
Публікацій у друкованих ЗМІ:	18
Публікацій в онлайн-ЗМІ:	75
Прес-тури:	4
Прес-конференції:	11
Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ: https://www.facebook.com/LGDC.Chernivtsi	
Фолловерів станом на 31.12.2018:	574
Комунікаційні заходи та консультування: було проведено 2 заходи.	

Медіа-партнери:

- телеканал ТВА <https://tva.ua>
- ТРК Чернівці <http://mtrk.com.ua>
- газета Час <http://chas.cv.ua>
- інформаційне агентство ACC <https://acc.cv.ua>

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Модернізація комунального господарства Кострижівської громади	ДФРР	10	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки	Кострижівська ОТГ	2 758,50
Виготовлення містобудівної документації (топозйомка та генеральний план з зонування) встановлення меж населених пунктів Селятинської сільської ради	ДФРР	10	Аналіз проектної ідеї, підготовка обґрунтування, розробка спільно з заявником проектної заявки	Селятинська ОТГ	1 596,5
Придбання вакуумної машини для КП "Сокиряни-благоустрій" м. Сокиряни Сокирянського району Чернівецької області	ДФРР	10	Аналіз проектної ідеї, підготовка обґрунтування, розробка спільно з заявником проектної заявки	Сокирянська ОТГ	1 200,0
Закупівля техніки для комунального підприємства Теремблеченської сільської ради "Прикордонник-Т"	ДФРР	10	Розробка проектної заявки	Теремблеченська ОТГ	5 000,00
Реконструкція будівлі лікарської амбулаторії з надбудовою приміщень по наданню адміністративних послуг по вул. Гагаріна, 31А в с. Волока Глибочького району Чернівецької області	ДФРР	10	Розробка проектної заявки	Волоківська ОТГ	6 287,924
Виготовлення топографічного плану М 1:2000 для розроблення містобудівної документації (генеральних планів) сіл Банчени, Годинівка, Горбова, Маморниця, Маморниця Вама, та Луковиця Острицької ОТГ Герцаївського району Чернівецької області	ДФРР	10	Аналіз проектної ідеї, підготовка обґрунтування	Острицька ОТГ	1 523,112
Реконструкція резервуару запасу чистої води в місті Сторожинець Чернівецької області	ДФРР	10	Коригування проектної заявки	Сторожинецька ОТГ	12 435,074
Капітальний ремонт стадіону "Дружба" в м.Сторожинець Чернівецької області	ДФРР	10	Коригування проектної заявки	Сторожинецька ОТГ	12 914,576
Реконструкція будинку культури по вул. Головній 20Г в с. Стара Жадова Сторожинецького району Чернівецької області	ДФРР	10	Коригування проектної заявки	Сторожинецька ОТГ	10 025,079
Впровадження альтернативних джерел енергії з використанням наявної місцевої сировини на базі комунального підприємства Вікнянської ОТГ	ДФРР	10	Допомога в розробці проектної заявки	Вікнянська ОТГ	3 217,00
Капітальний ремонт будівлі опорного закладу "Вікнянський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ст." з проведенням заходів щодо застосування енергоефективних технологій з метою зменшення енерговитратності та підвищення енергоефективності будівлі опорного закладу, що знаходиться за адресою: вул. Бажанського, 17, с.Вікно Заставнівського району Чернівецької області	ДФРР	10	Допомога в розробці проектної заявки	Вікнянська ОТГ	53 000,00
Покращення матеріально – технічної бази комунального некомерційного підприємства "Центр первинної медичної допомоги" Вишницької міської ради	ДФРР	10	Допомога в розробці проектної заявки	Вишницька ОТГ	4 600,00
Реконструкція оперативно-диспетчерської служби обласної комунальної установи "Чернівецький обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф" та її підключення до телекомунікаційної мережі загального користування	ДФРР	10	Розробка проектної заявки	ОКУ "Чернівецький обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф"	10 512
Реконструкція будівлі дошкільного навчального закладу на вулиці Ярошинської, 30 в селі Рідківці Новоселицького району Чернівецької області	Інфраструктурна субвенція	05	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки	Магальська ОТГ	3078,1
Капітальний ремонт будинку культури с.Плоска	Інфраструктурна субвенція	05	Аналіз проектної ідеї, підготовка обґрунтування, коригування проектної заявки	Селятинська ОТГ	400,0

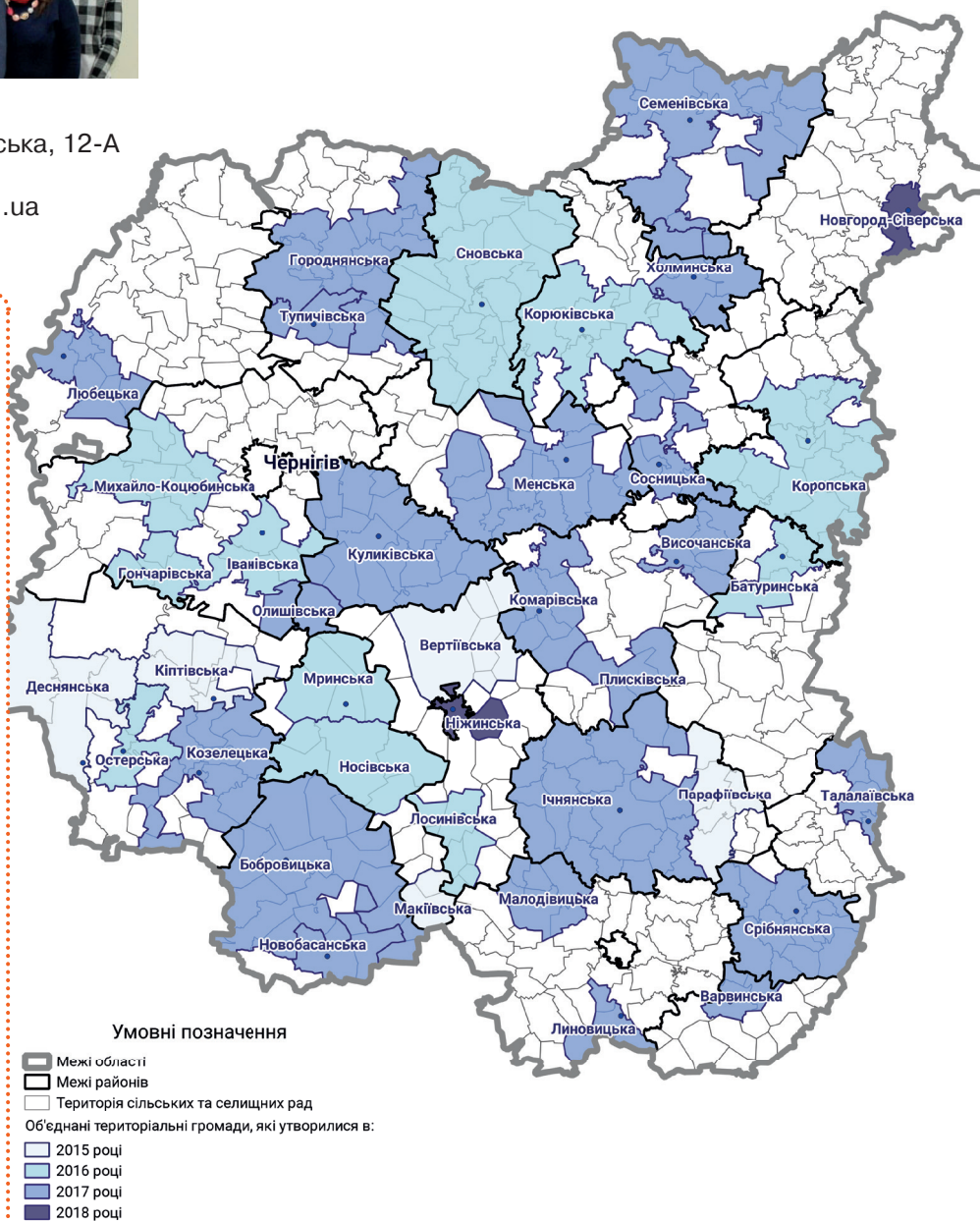

Чернігівський ЦРМС
м. Чернігів, вул. Святомиколаївська, 12-А
+380 (67) 617 71 45
e-mail: chernihiv@lgdc.org.ua

Чернігівський Центр розвитку місцевого самоврядування ставить собі за мету:

- Звести на північних землях України бастион нового спроможного місцевого самоврядування, що ґрунтується на фундаменті принципів народовладдя, законності, демократії, державних гарантій місцевого самоврядування та добровільності у формуванні громад.
- Формувати стале майбутнє регіону експертним впливом на створення регіональної стратегії розвитку через розробку та впровадження стратегій місцевого розвитку громад.
- Максимально ефективно передати громадам інструментарій сталого розвитку громад, спрямований на створення нової якості життя людини в громаді та державі, для досягнення абсолютних показників людського щастя.

Ірина Кудрик, директор Чернігівського ЦРМС

Кількісні показники заходів, проведених Чернігівським ЦРМС

№	Назва	Кількість заходів	Кількість учасників
I. Загальна інформація			
1	Кількість заходів, проведених РЦ та їх учасників		
1.1.	За 12 місяців загалом	467	7 115
1.2.	За січень	33	437

Ключові досягнення

1. Результатом кропіткої праці (методологічна та практична допомога), Чернігівського ЦРМС стало ухвалення протягом 2018 року 5 стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад (Михайло-Коцюбинська, Сновська, Менська, Батуринська, Козелецька). У одній ОТГ (Любецька) відбулося громадське

1.3.	За лютий	47	806
1.4.	За березень	44	937
1.5.	За квітень	41	648
1.6.	За травень	48	756
1.7.	За червень	41	657
1.8.	За липень	42	588
1.9.	За серпень	39	438
1.10.	За вересень	43	537
1.11.	За жовтень	43	542
1.12.	За листопад	33	515
1.13.	За грудень	13	254
2	Кількість заходів за категоріями	467	
2.1.	Робоча зустріч	23	117
2.2.	Засідання круглого столу	9	215
2.3.	Виїзна консультація (консульта-тивна поїздка)	275	2 372
2.4.	Тренінг	64	1 539
2.5.	Семінар	36	890
2.6.	Конференція	1	70
2.7.	Громадські слухання	23	1 268
2.8.	Форум	1	40
2.9.	Навчальна поїздка	7	171
2.10.	Прес-захід	18	237
2.11.	Прес-тур	5	45
2.12.	Інше	5	151
3	Кількість заходів та учасників відповідно до 7 результатів програми	467	
3.1.	Результат 1 – Створено передумови для якісного виконання ОМС своїх завдань відповідно до місцевих просторових та соціально-економічних умов	226	4067
3.2.	Результат 2 – Потенціал ОМС з питань управління фінансами зміцнено	90	938
3.3.	Результат 3 – Спроможність відповідних установ обласного рівня (ОДА тощо) з координації процесу децентралізації підвищено	12	183
3.4.	Результат 4 – Підвищена спроможність регіональних та місцевих органів влади в питаннях формування обґрунтованої політики.	13	96
3.5.	Результат 5 – Спроможність відповідних установ у сфері проектного менеджменту підвищено	11	359
3.6.	Результат 6 – Покращено діалог з населенням щодо впровадження реформ	80	1174
3.7.	Результат 7 – Створено вертикальний та горизонтальний механізми координації для впровадження реформи	35	298
4	Кількість заходів та учасників за тематикою	467	
4.1.	Процеси об'єднання	135	2 052
4.2.	Організація діяльності новостворених ОТГ	45	646

обговорення та станом на кінець 2018 року був підготовлений проект рішення щодо затвердження стратегії. Було завершено розробку та тривало громадське обговорення стратегій у 2 ОТГ (Варвинська, Носівська). Також на протязі року Чернігівським ЦРМС здійснювалося консультування в розробці ще 2 стратегій (Коропська і Сосницька ОТГ).

У співпраці із ГО "Сіверський інститут регіональних досліджень" на території області впроваджується проект "Підтримка реформи місцевого самоврядування – впровадження партисипативної моделі стратегічного планування в громадах північної, центральної і західної України" за підтримки "Фундації розвитку місцевої демократії (FRDL)". Таким чином, до розробки стратегій розвитку додатково було залучено 6 об'єднаних територіальних громад – Городнянська, Семенівська, Бобровицька, Лосинівська, Плисківська та Малодівицька. Моніторинг розробки здійснює Чернігівський Центр розвитку місцевого самоврядування, так само – плани заходів із реалізації стратегій.

Загалом 28 ОТГ Чернігівської області із 44 вже розробили чи розроблюють стратегії місцевого розвитку.

2. Успіхи Чернігівської області у впровадженні децентралізації та вплив на ці процеси Програми "U-LEAD з Європою" через діяльність Чернігівського ЦРМС оцінено міжнародними партнерами.

21 червня 2018 року відбувся візит послів G7 до Кіптівської ОТГ та Чернігівського ЦРМС. У рамках зустрічі із головами ОТГ та фахівцями і експертами ЦРМС послам Великої сімки презентовано успіхи реформи децентралізації у Чернігівській області. Результатами цього візиту стало налагодження партнерських відносин Чернігівського ЦРМС, окремих громад області з посольствами G7.

20 грудня 2018 року Чернігівським ЦРМС у рамках конференції "Реформування субрегіонального рівня адміністративно-територіального устрою. Від історії до сьогодення" проведено масштабне обговорення Проекту Закону про зміну меж районів Чернігівської області №9277 від 08.11.2018 р., на якій були присутні 80 осіб – представників органів влади і місцевого самоврядування та громадянських інституцій.

Згідно із цим проектом 22 райони області пропонують об'єднати в 4. Такі зміни є результатом реформи децентралізації, адже в Чернігівській області

4.3.	Регіональний та місцевий розвиток	54	1 223
4.4.	Бюджетні питання	55	984
4.5.	Управління проектами	13	405
4.6.	Організація надання освітніх послуг	30	212
4.7.	Організація надання адміністративних послуг	12	146
4.8.	Організація надання послуг первинної медичної допомоги	29	183
4.9.	Організація надання послуг соціального захисту населення	1	26
4.10.	Організація діяльності в сфері земельних відносин	9	88
4.11.	Організація діяльності у сфері управління культурою	4	118
4.12.	Питання безпеки та цивільного захисту	2	46
4.13.	Міжмуніципальне співробітництво	9	64
4.14.	Просторове планування	-	-
4.15.	Комунікація	55	597
4.16.	Розвиток м'яких навичок	8	177
4.17.	Інше	6	148
5	Кількість наданих консультацій за тематиками	1 667	
5.1.	Децентралізація	570	
5.2.	Загальні юридичні питання	165	
5.3.	Регіональний розвиток	147	
5.4.	Місцеві бюджети	465	
5.5.	Комунікації	89	
5.6.	Надання муніципальних послуг	200	
5.7.	Просторове планування	11	
6.	Послуги для ОТГ		
6.1	Підтримка формування ОТГ	21	
6.1.1	кількість ОТГ, в яких проведено вибори в 2018 р	0	
6.1.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	5	
6.1.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над об'єднанням (знаходяться на різних етапах, але вибори не проведені/призначені)	11	
6.2	Підтримка приєднання до ОТГ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до ОТГ в 2018 р	11	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	8	
6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання)	8	
6.2	Підтримка приєднання до МОЗ		
6.2.1	кількість ОТГ, що приєднано до МОЗ в 2018 році	2	
6.2.2	кількість ОТГ, формування яких ВП супроводжував	2	

значна кількість районів, повністю та у більшості покриті ОТГ.

3. Завдяки методичному та експертному супроводу Чернігівського ЦРМС з ОТГ (Сосницька, Лосинівська та Городнянська) подали заявки та виграли конкурс Посольства США в Україні, в результаті чого отримали волонтерів Корпусу Миру США, які протягом 3 років співпрацюватимуть із об'єднаними територіальними громадами.

Завдяки постійним консультативним та методологічним зусиллям Чернігівського ЦРМС з метою розбудови проектного менеджменту у громадах, 35 об'єднаних територіальних громад Чернігівської області взяли участь та перемогли у конкурсах, організованих Програмою "U-LEAD з Європою":

- 9 (Кіптівська, Бобровицька, Вертіївська, Куликівська, Батуринська, Городнянська, Козелецька, Носівська, Сосницька) – щодо створення або модернізації ЦНАПів у громадах
- 2 (Кіптівська та Малодівицька) – у школі "Інтегрованого просторового планування", організованої організацією "CANactions"
- 5 (Бобровицька, Височанська, Деснянська, Плисківська та Сосницька селищна) – в ініціативі "Вдосконалення системи цивільного захисту в ОТГ України"
- 3 (Деснянська, Ніжинська та Сосницька) долучилися до проекту "Е-рішення для громад"
- 3 (Сновська, Носівська та Вертіївська) взяли участь у проекті щодо моніторингу фінансової спроможності громад
- 8 (Кіптівська, Любецька, Парафіївська, Михайло-Коцюбинська, Козелецька, Носівська, Остерська та Бобровицька) стали учасниками проекту "Громада для людини", організованою ГО "Партнерство кожній дитині"
- 1 (Корюківська) у проекті "Зелене світло для велоруху в громадах"
- 4 (Деснянська, Мринська, Менська та Новгород-Сіверська) – є учасниками проекту "Підтримка та розвиток сталої мобільності в об'єднаних територіальних громадах"
- 4. Перспективним планом формування територій громад Чернігівської області, завдяки активній позиції Чернігівського

6.2.3	кількість потенційних ОТГ, з якими ВП працював над приєднанням (знаходяться на різних етапах процесу приєднання до міст обласного значення)	2
6.3	Розвиток спроможності посадових осіб ОТГ	
6.3.1	кількість ОТГ в області (не включаючи ті, в яких буде проведено вибори в грудні)	39
6.3.2	кількість ОТГ, з якими ВП працював у 2018 році з питань підвищення спроможності кадрів ОМС	39
6.4	Інші послуги для ОТГ	
6.4.1	кількість ОТГ, для яких ВП розробляв стратегії в 2018 році	5
6.4.2	кількість ОТГ, яким ВП допомагав у підготовці проектів на інфраструктурну субвенцію	16
6.4.3	кількість ОТГ, в яких ВП супроводжував підготовку проектів між-муніципального співробітництва	3

ЦРМС, охоплено 98% території області. 28.03.2018 року рішенням дванадцятої сесії сьомого скликання Чернігівської обласної ради затверджено оновлений Перспективний план формування територій громад. У зазначеному документі визначено конфігурації 55 об'єднаних територіальних громад, які покривають всю територію області.

5. Протягом року Чернігівський ЦРМС забезпечив реалізацію процесів добровільного об'єднання громад в усіх 22 районах Чернігівської області. У 2018 році здійснено експертний супровід, з підготовкою відповідних документів, створення 2 міських об'єднаних територіальних громад з центрами у містах обласного значення, 5 міських і сільських об'єднаних територіальних громад та приєднання до 2 вже існуючих. Загальним результатом є створення 44 ОТГ.

6. Чернігівським ЦРМС у співпраці із представниками ОТГ та народними депутатами було забезпечено підготовку ґрунтовних змін податкового і бюджетного законодавства для посилення фінансової ресурсної спроможності об'єднаних територіальних громад:

- щодо необхідності забезпечення доступу ОМС до податкових баз у частині місцевих податків та податків, що зараховуються до місцевих бюджетів. Дана пропозиція знайшла свою часткову реалізацію шляхом закріплення обов'язку податкових органів інформувати ОМС щодо платників податків, сплачених сум податків та податкового боргу;
- щодо несправедливого розподілу додаткової дотації на рівні регіону і підготовлено пропозиції про врегулювання на державному рівні даної проблеми. Наслідком стало внесення змін до законодавства щодо обов'язковості затвердження КМУ регіональних пропозицій про розподіл даного державного ресурсу;
- щодо ренти за користування лісами, а саме: зарахування частини ренти за користування лісовими ресурсами. Результатом стало внесення змін до Податкового кодексу та Бюджетного кодексу щодо зарахування

37% ренти за користування лісовими ресурсами до бюджетів ОТГ.

7. Протягом 2018 року Чернігівський ЦРМС здійснював методичну та роз'яснювальну роботу в реформуванні медичної галузі у громадах та автономізації медичних закладів первинної медичної допомоги області. Результатом такої кропіткої роботи стало:

- 100-відсоткове перетворення комунальних закладів охорони здоров'я первинної ланки в комунальні некомерційні підприємства;
- 100-відсоткове підписання цими закладами договорів з Національною службою здоров'я України про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій;
- створення шляхом реорганізації у 6 ОТГ (Парафіївська, Сновська, Деснянська, Семенівська, Ніжинська та Линовицька) власних НКП первинної медико-санітарної допомоги;
- перебування ще 3 ОТГ (Вертіївська, Гончарівська, Батуринська) у процесі створення/перетворення комунальних некомерційних підприємств.

8. Експертними зусиллями Чернігівського ЦРМС всі об'єднані територіальні громади області у 2018 році прийняли в управління заклади освіти, створили органи управління освітою. Чернігівська область стала однією з дев'яти областей, в якій створені ОТГ повністю взяли на себе відповідальність за надання освітніх послуг у громадах.

9. Забезпечено опис 30 кращих практик роботи об'єднаних територіальних громад регіону у різноманітних сферах діяльності.

Протягом 2018 року організовано 7 навчальних поїздок представників об'єднаних територіальних громад з метою вивчення кращих практик, у т.ч.: 5 візитів в межах Чернігівської області та 2 – до Латвійської Республіки і Республіки Польща, де Чернігівський ЦРМС був організатором поїздок.

МЕДІА-АКТИВНІСТЬ ЦРМС:

Телеефірів.....	12
Радіоефірів	11
Публікацій у друкованих ЗМІ	71
Публікацій в онлайн-ЗМІ	654
Прес-тури	7
Прес-конференції	15

Активність ВП ЦРМС у мережі ФБ <https://www.facebook.com/lgdc.chernihiv/>

Фолловерів станом на 31.12.2018 1 143

Комунікаційні заходи та консультування: було проведено 9 заходів. За результатами тренінгу у двох громадах були створені сторінки в мережі ФБ, а в 1 громаді розпочали випускати інформаційний бюлетень.

Медіа-партнери:

- телеканал "Україна" (власкоп) <https://kanalukraina.tv>
- телеканал "Новий Чернігів" <https://newch.tv>
- "UA:Чернігів" <https://cn.suspilne.media>
- інтернет-видання – "Час чернігівський" <http://cntime.cn.ua>

Проекти, розроблені громадами області спільно з ЦРМС у 2018 році та подані на конкурси: ДФРР, субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ, секторальної бюджетної підтримки за кошти ЄС, інших програм та проектів міжнародної технічної допомоги

Назва проекту	Назва програми	Місяць	Участь ЦРМС	Заявник	Сума (тис. грн)
Капітальний ремонт приміщень будівель та споруд Сновського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку "Дружба" за адресою: Чернігівська обл., м. Сновськ, вул. Залізнична, 41	ДФРР	1	Підготовка проектної заявки, коригування	Сновська ОТГ	2741,844
"Підтримка реформи місцевого самоврядування – впровадження партисипативної моделі стратегічного планування громадах Північної, Центральної та Західної України", що дозволило залучити до розробки шість ОТГ області (здійснюється Фондацією розвитку місцевої демократії, регіональним партнером ГО "Сіверський інститут регіональних досліджень"	Polska Pomoc	1	Участь у підготовці регіональної складової проектної ідеї – стосовно Чернігівської області. Допомога в обґрунтуванні	Городнянська, Бобровицька, Семенівська, Новобасанська, Линовицька, Плисківська ОТГ	4900,0
Ознайомлення з проектною діяльністю та реалізацію проектів міжмуніципального співробітництва Асоціації гмін басейну річки Віслока	Асоціації гмін басейну річки Віслока та Фондація розвитку місцевої демократії (Підкарпатський осередок)	4	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки,	13 ОТГ Чернігівської області	150,00
Організація комплексу переробки відходів деревообробної промисловості повного циклу на території Коропської об'єднаної територіальної громади	ДФРР	5	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки, бюджет проекту	Коропська ОТГ	1811,3
"Реконструкція дошкільного навчального закладу "Сонечко" із впровадженням заходів тепло-реновації по вул. Квіткова,2 в смт Сосниця, Сосницького району, Чернігівської області з виділенням черговості: I черга – реконструкція покрівлі; II черга – утеплення зовнішніх огорожувальних конструкцій та заміна віконних та дверних блоків; III черга – внутрішнє опорядження приміщень"	ДФРР	9	Аналіз проектної ідеї, розробка спільно з заявником проектної заявки	Сосницька ОТГ	7890,24
Реконструкція каналізаційних очисних споруд з впровадженням енергозберігаючих технологій на основі установки "УМКА-БІО" в смт. Варва, Чернігівської області, продуктивністю 500 м3/добу	ДФРР	10	Аналіз проектної ідеї, коригування проектної заявки	Варвинська ОТГ	9529,6

Історії успіху ЦРМС – це історії якісних змін в українських громадах. Ініційовані командами Регіональних центрів, які за короткий час показали, що успіхи можливі там, де у людей є бажання змінюватися самим, і робити простір навколо себе кращим.

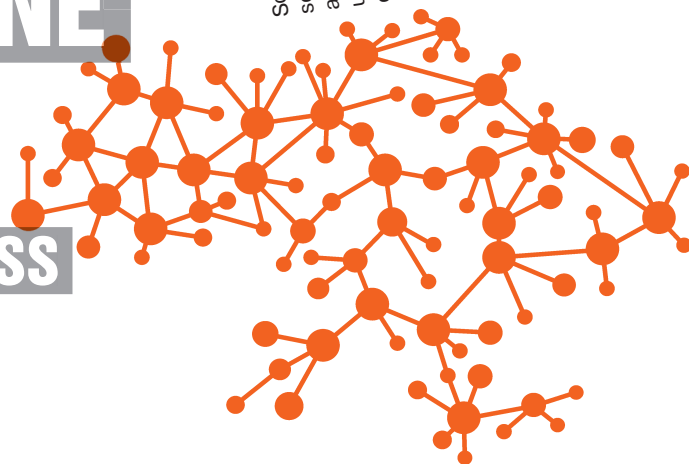

SUCCESS STORY

Ці історії стануть основою для подальших структурних змін, запуснуть ефективні механізми трансформацій в освіті, медицині, соціальному захисті населення, модернізації інфраструктури, сектору безпеки, нову якість надання адміністративних послуг.

SOMETHING OR SOMEONE WHO ACHIEVES AN UNUSUAL DEGREE OF SUCCESS

Something or
someone who
achieves an
unusual degree
of success

ОТГ Кременчуцького району: ефективна міжмуніципальна співпраця та "П'ять перлин Дніпра"

Одними з піонерів реформи децентралізації в Україні стали об'єднані територіальні громади Кременчуцького району. Які провели перші вибори восени 2015 року. Вже з перших днів свого існування вони активно стали застосовувати механізми міжмуніципального співробітництва (ММС). Саме тут надійними партнерами виступили фахівці **Полтавського Центру розвитку місцевого самоврядування**. Синергія зусиль Полтавського ЦРМС та ОТГ придніпровського краю дає свої вагомні результати. Нині ці громади спільно утримують методкабінет, ПМСД, бібліотечну систему, інспектора з охорони праці та пожежну охорону, що дозволило не лише оптимізувати мільйонні витрати, а й налагодити ефективну співпрацю у різних напрямках.

Очільники ОТГ Кременчуцького району є активними учасниками навчальних заходів, які організовує та проводить Полтавський ЦРМС. Під час відвідин Закарпаття народилася ідея для розвитку туристичного напрямку в об'єднаних територіальних громадах придніпровського краю. Ідею створення спільного кластеру активно обговорювали з мешканцями. Для ефективнішої роботи підписаний та зареєстрований договір про міжмуніципальне співробітництво.

Унікальним та прогресивним для України стало створення Комунальної установи "Кластер зеленого туризму громад Кременчуцького району". Активна робота над кластером розпочалася ще наприкінці 2017 року. За участі фахівців Полтавського Центру розвитку місцевого самоврядування й науковців Полтавського університету економіки та торгівлі розроблений проект "П'ять перлин Дніпра". В рамках проекту були розроблені туристичні маршрути кластеру. Фахівці ЦРМС безпосередньо тестували й оцінювали кожну локацію туристичних маршрутів.

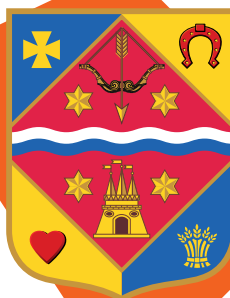
Рекреаційно-туристичні кластери є об'єднаннями туристичних і споріднених підприємств, які зазвичай взаємодіють із науковими та освітніми уста-

новами, органами місцевого самоврядування для підвищення конкурентоспроможності туристичних послуг на внутрішньому і зовнішніх ринках.

У межах туристичних кластерів можливим є таке поєднання різних підприємств, які в одних ситуаціях конкурують між собою, а в інших – співпрацюють для вироблення певних спільних рішень, розроблення спільних ініціатив, хоча це здебільшого залежить від структури кластеру.

Зазначена форма мобілізації ресурсів є дуже важливою основою для створення договорів про співробітництво територіальних громад. Саме такий договір у формі делегування виконання окремих завдань КЗ "Кластеру зеленого туризму територіальних громад" було внесено минулого року до Реєстру договорів про співробітництво територіальних громад. Вже сформований оптимальний штат установи, дякуючи чому об'єднані територіальні громади придніпровського краю створили більше десятка нових робочих місць.

Об'єднані територіальні громади Кременчуцького району не зупиняються у своєму розвитку. Вони прагнуть до вдосконалення. Зокрема, це стосується й Недогарківської ОТГ. Нині завершується робота над Програмою стратегічного розвитку цієї об'єднаної територіальної громади.

У Любешівській ОТГ з'явилося перше ОСББ

Завдяки консультаціям радників **Волинського Центру розвитку місцевого самоврядування** у Любешівській об'єднаній територіальній громаді з'явилося перше ОСББ.

У серпні 2018 року у Любешівській ОТГ відбулася зустріч радника з муніципальних послуг Волинського Центру розвитку місцевого самоврядування **Петра Лавренюка** з мешканцями багатоквартирних будинків.

Під час спілкування з'ясувалося: серед мешканців і досі побуває думка, що багатоквартирні будинки знаходяться в комунальній власності відповідної територіальної громади.

Проте у власність громадянам разом із квартирами, місцезнаходження й метраж яких зафіксовано в свідоцтві на право власності, автоматично передані допоміжні приміщення будинку, його технічне обладнання, елементи зовнішнього благоустрою тощо.

Тобто кожен, хто має квартиру у багатоповерхівці, є співвласником будинку. Тому кожний співвласник будинку відповідальний за спільне майно пропорційно своїй частці власності.

Власникам квартир слід домовлятися, яким чином володіти, користуватися і розпоряджатися цим спільним майном. Іноді для цього співвласникам необхідно об'єднатися в ОСББ відповідно до Закону України "Про

об'єднання співвласників багатоквартирного будинку".

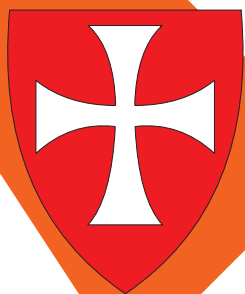
"На сьогоднішній день головне завдання, яке вирішує ОСББ, – прийняття спільних рішень в умовах спільної власності при можливій відсутності 100% згоди між співвласниками" – наголосив **Петро Лавренюк**.

Також селищний голова Олег Кух пояснив ситуацію щодо ремонту будівель: "Нині згідно з чинним законодавством селищна рада не має законних підстав проводити ремонти в житлових будинках; є механізм спільного з мешканцями фінансування будь-яких робіт капітального характеру у багатоквартирному будинку, але для цього потрібно створити ОСББ". Також він зазначив, що селищна рада хоче спробувати впровадити такий собі пілотний проект та профінансувати 50% вартості ремонтних робіт покрівлі одного з багатоквартирних будинків по вул. Свободи, що у Любешові. Інші 50 відсотків мають оплатити мешканці будинку. Всього на ремонт покрівлі потрібно 98 тис грн.

У підсумку Петро Лавренюк підкреслив, що Любешівській селищній раді треба скористатися можливостями і так об'єднатися у ОСББ.

"У сфері ЖКГ зараз створені всі можливості для вирішення проблем, які накопичувалися десятиліттями. ОТГ приділяє цій сфері увагу і шукає шляхів для вирішення викликів. Наступний крок – за мешканцями, які мають скористатися цими можливостями", – резюмував експерт.

У підсумку за кілька місяців, за словами представниці відділу регіонального розвитку, інвестицій та проектної діяльності селищної ради **Олеси Жилко**, у ОТГ з'явилася ОСББ.

На Волині укладено перший договір міжмуніципального співробітництва поміж ОТГ

Дубівська та Колодяженська об'єднані територіальні громади, що у Ковельському районі Волинської області, уклали договір міжмуніципального співробітництва.

Це – перший на Волині договір міжмуніципального співробітництва поміж ОТГ, який вже зареєстрований у Міністерстві регіонального розвитку.

Співробітництво територіальних громад – один з інструментів політики місцевого розвитку, який набуває останнім часом дедалі більшого поширення в багатьох європейських країнах та в Україні.

Міжмуніципальне співробітництво в Україні спрямоване також і на вирішення проблем – ремонт доріг, розвиток спорту, культури, туризму, поліпшення транспортної інфраструктури, вуличного освітлення тощо.

Зокрема, за словами радника із муніципальних послуг **Волинського Центру розвитку місцевого самоврядування Петра Лавренюка**, представники волинських ОТГ постійно відвідували семінари та тренінги, які були організовані Волинським ЦРМС щодо міжмуніципальної співпраці й надання адміністративних послуг та отримували консультації фахівців ЦРМС.

"Договір міжмуніципальної співпраці – це хороший інструмент, за такими документами – майбутнє об'єднаних територіальних громад, адже спільні проблеми легше вирішити спільно у сфері адміністративних послуг, ЖКГ, регіонального розвитку та просторового планування", – зауважив Петро Лавренюк.

Голова Дубівської об'єднаної територіальної громади Роман Троцюк розповів, що Дубівська та Колодяженська ОТГ уклали між собою угодою, а також – меморандум із районним ЦНАП. Нині у ньому працюють два фахівці із відповідних об'єднаних територіальних громад – це реєстратори вторинних витягів. "Вони приносять до бюджету гроші", – наголосив очільник Дубівської ОТГ.

Великі сподівання у громаді покладають на Програму "U-LEAD з Європою" щодо ЦНАПів, громада вже про-

йшла перший тур відбору. На U-LEAD сподіваються, адже вона може провести навчання для працівників ЦНАПу, забезпечити меблями, комп'ютерами і найголовніше – програмним забезпеченням.

Проте у громаді вже працюють на випередження. "Ми – єдина громада в Україні, яка має таку модель", – розповів Роман Троцюк і додав, що в ОТГ вже діє такий собі "міні-ЦНАП", де працює юрист, який виконує функції реєстратора речових прав і первинних витягів. До Дубівської ОТГ уже приходять за документами не лише із громади, але із Ковеля, не виключенням є і місцеві аграрії. Таким чином і відбувається наближення адміністративних послуг до населення.

Серед планів – виготовлення ID-карток і закордонних паспортів у місцевому ЦНАП. Для цього треба придбати обладнання вартістю 350 тисяч гривень.

Голова Дубівської об'єднаної територіальної громади Роман Троцюк подякував за навчання та консультації працівникам та радникам Волинського Центру розвитку місцевого самоврядування: саме вони допомагають волинським громадам розвиватися.

"Хапаємося за актуальну інформацію під час навчань і намагаємося подібне впровадити у наших громадах. Ми готові до подальшої співпраці", – резюмував Роман Троцюк.

Дніпропетровський ЦРМС: методичний супровід розвитку та становлення інституту старост в ОТГ

Староста – нова посадова особа місцевого самоврядування, що з'явилася в процесі реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади. Становлення інституту старост в ОТГ відбулося не завдяки регламентованим нормативно-правовим документам, а в результаті практичної "польової" роботи щодо професійного розвитку старост ОТГ, організованої регіональними підрозділами Установи "Центр розвитку місцевого самоврядування".

Провідну роль у цьому процесі відіграв **Дніпропетровський Центр розвитку місцевого самоврядування**, який у 2018 році реалізував тематичний пакет методологічного супроводу розвитку та становлення інституту старост в ОТГ.

Експертами Дніпропетровського ЦРМС розроблено практичний посібник "План дій старости: 12 кроків успішного старту", типовий паспорт старостинського округу та рекомендації щодо організації роботи офісу старости в громаді. Зазначені рекомендації впроваджені у 132 старостинських округах 60 ОТГ Дніпропетровської області.

Важливим результатом Дніпропетровського ЦРМС з методичного супроводу розвитку та становлення інституту старост є підготовка 16 спікерів-старост, які успішно презентували результати впровадження тематичного пакету в інших регіонах України під час навчальних візитів, присвячених роботі старост громад, а також під час тематичних заходів ВАССР.

Для створення національної платформи професійного обміну досвідом роботи старост Дніпропетровський ЦРМС у 2018 році започаткував щорічне проведення Конгресу старост об'єднаних територіальних громад України, метою якого є:

- професійна консолідація старост-лідерів децентралізації з усіх регіонів України, успішна практика яких є прикладом для інших;
- обговорення зі старостами ОТГ, які делеговані на Конгрес громадами, представниками Всеукраїнських асоціацій ОМС, міжнародних програм, експертного середовища актуальних питань професійної діяльності старост;
- презентація кращих практик управлінської діяльності старост;

- визначення лідерської ролі старости у процесах розвитку ОТГ, започаткування системи обміну професійним досвідом роботи старост громад;
- створення умов для генерування учасниками Конгресу нових ідей у сфері вирішення питань місцевого розвитку та професійного розвитку інституту старост.

Впроваджуючи тематичний пакет методологічного супроводу розвитку та становлення інституту старост в ОТГ, у 2018 році **Дніпропетровський ЦРМС розробив та реалізував Всеукраїнський дистанційний курс "Староста: лідер, представник інтересів територіальної громади"**, участь у якому взяли 326 старост з усіх областей України. За результатами цього курсу старостами було реалізовано багато інноваційних ідей розвитку старостинських округів.

Створення регіональної платформи кращих практик громад Дніпропетровщини "Ярмарок добросусідства"

Для презентацій кращих практик проєктів розвитку об'єднаних територіальних громад Дніпропетровської області, Дніпропетровським Центром розвитку місцевого самоврядування у 2018 році розроблено Положення про регіональний конкурс впроваджених проєктів в ОТГ "Ярмарок добросусідства" та започатковано його проведення як постійної платформи презентації та обміну досвідом громад.

У 2018 році на регіональний конкурс кращих практик "Ярмарок добросусідства", що відбувся 26 вересня, громадами області було подано 177 проєктів у 12 сферах розвитку ОТГ: соціального захисту населення, освіти, охорони здоров'я, ефективного економічного розвитку, місцевих фінансів, спорту, професійного розвитку кадрів, е-урядування та публічних послуг, цивільного захисту населення та безпеки життя, культури та розвитку творчості, соціального захисту дітей, просторового розвитку громад.

За результатами проведення конкурсу, Дніпропетровським ЦРМС сформовано Каталог 36 проєктів-фіналістів "Ярмарку добросусідства" та узагальнено 15 кейсів найкращих проєктів розвитку ОТГ у 12 секторальних напрямках, які поширені серед громад області для вивчення та впровадження. Громади-фіналісти Ярмарку добросусідства стали базовими для навчальних візитів ОТГ.

В'ячеслав Негода, перший заступник міністра Мінрегіону України: "Ярмарок добросусідства – це крок вперед. На Дніпропетровщині вчергове презентували ефективний інструмент спроможності громад".

Александра Фелінгер, заступник директора Програми "U-LEAD з Європою" від GIZ: "В Європі добросусідство є ефективним інструментом розвитку. Формат Ярмарку добросусідства, який розвиває Дніпропетровський ЦРМС, може стати національною платформою успіху децентралізації".

Олег Кужман, перший заступник голови Дніпропетровської ОДА: "Завдяки роботі Дніпропетровського ЦРМС Програма "U-LEAD з Європою" стала найвпливовішою міжнародною програмою в нашій області".

Сергій Серьогін, директор Дніпропетровського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентові України: "Дніпропетровський ЦРМС як ініціатор розробки Стратегії децентралізації Дніпропетровщини створив успішну регіональну платформу спроможності громад".

Володимир Зражевський, голова Межівської ОТГ: "Завдяки Дніпропетровському ЦРМС ми написали ефективну Стратегію розвитку. Впроваджуючи Стратегію, стали переможцями 5 грантових конкурсів Програми "U-LEAD з Європою".

Олена Жадько, Марганецький міський голова: "Дніпропетровський ЦРМС, створений за сприяння Програми "U-LEAD з Європою" та Мінрегіону, є каталізатором реформи децентралізації в регіоні. Завдяки Центру ми створили першу в області громаду навколо міста обласного значення".

Андріївська ОТГ уклала договір про міжмуніципальне співробітництво з Краматорськом

Вигоди від MMC

Андріївська сільська громада стала першою ОТГ у Донецькій області, яка підписала договір про міжмуніципальне співробітництво, – з Краматорськом домовились про медичне обслуговування сільських жителів.

Урочисте підписання договору відбулось наприкінці грудня 2018 року в Краматорській міській раді, своїми підписами документ скріпили **Андрій Панков**, Краматорський міський голова, та **Микола Діхтенко**, Андріївський сільський голова.

Методичний супровід, експертну підтримку та консультації на шляху укладання договору міжмуніципального співробітництва Андріївській громаді надає команда **Донецького Центру розвитку місцевого самоврядування**, створеного за підтримки Програми "U-LEAD з Європою". Представники ОТГ відвідували з навчальним візитом Полтавську область, де знайомились з кращими практиками договірних стосунків MMC.

Спеціалісти сільради беруть постійну участь у семінарах та тренінгах не тільки на тему перспектив міжмуніципального співробітництва, але й за іншими напрямками: управління місцевими фінансами, регіонального розвитку, комунікації.

За підтримки Донецького ЦРМС Андріївська громада працює над розробкою Стратегії соціально-економічного розвитку, в якій також приділяє увагу налагодженню міжмуніципальних стосунків. Укладання Стратегії вийшло на фінішну пряму, залишилось лише прийняти рішення сільської ради.

Свій перший договір Андріївська громада уклала з Краматорськом у сфері охорони здоров'я. Жителі Андріївської громади обслуговуватимуться в лікарнях Краматорська нарівні з міськими жителями.

Укладання договору про міжмуніципальне співробітництво з Краматорськом вигідне для жителів Андріївської громади. Коментує **Максим Ткач, радник з питань децентралізації Донецького ЦРМС**: "Результатом цих взаємин між містом та сільською громадою стане підвищення якості надання медичних послуг другого рівня саме для жителів Андріївської ОТГ. Процес отримання медичних послуг тепер більш ефективний та дешевший для сімей які менше витрачають грошей на дорогу до лікарні".

Соледарська громада розробила Стратегію розвитку ОТГ

Восени 2017 року до **Донецького Центру розвитку місцевого самоврядування** звернулася Соледарська ОТГ з проханням допомоги у розробці Стратегії розвитку громади. Коли до реформи Соледар жив окремим містом, без навколишньої сільської території, він не мав власної Стратегії розвитку.

Допомогти Соледарській громаді взявся **Артем Колодезний, радник з питань регіонального розвитку Донецького ЦРМС**, який супроводжував увесь процес роботи над Стратегією розвитку. У першу чергу рішенням виконкому затвердили склад робочої групи, куди увійшли представники всіх підрозділів ОМС. До роботи долучалися також представники двох стратегічних підприємств – "Артемсіль" та "КНАУФ", які є основними бюджетоутворюючими підприємствами Соледарської ОТГ.

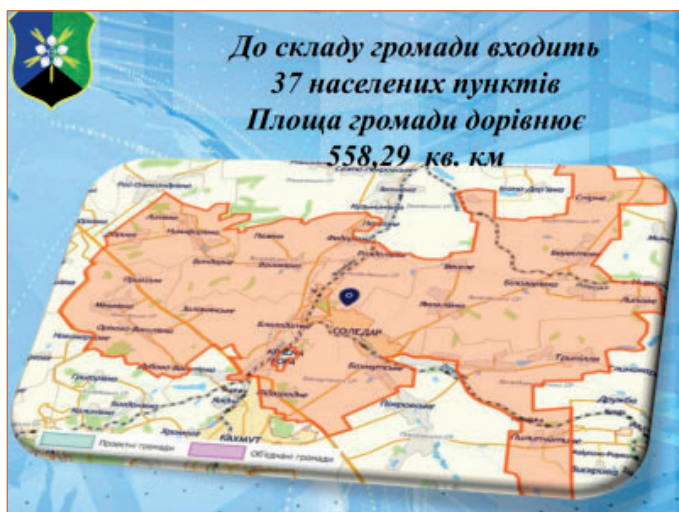
Донецький ЦРМС допоміг Соледарській громаді проаналізувати результати опитування та підготуватися до презентації соціально-економічного аналізу громади. Потім визначилися зі стратегічним баченням ОТГ та провели SWOT-аналіз із зазначенням викликів, ризиків та переваг, обговорили стратегічні, операційні цілі та завдання стратегії.

"Соледарська міська ОТГ – громада з ефективною економікою, сучасними стабільно працюючи-

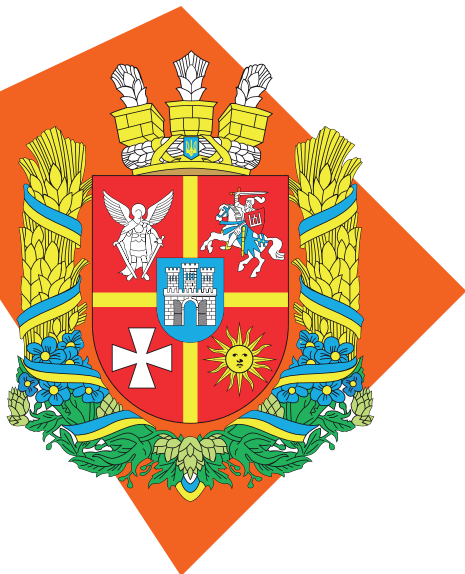
ми підприємствами, з розвиненим малим і середнім бізнесом. Вирішили розшифрувати кожну літеру назви Соледар з урахуванням стратегічного бачення розвитку громади. **С** – спроможний, **О** – об'єднаний, **Л** – людський, **Е** – ефективний, **Д** – дбайливий, **А** – активний, **Р** – раціональний", – зазначає **Світлана Редченко**.

"Робоча група почала розробляти проект Стратегії розвитку громади на період до 2020 року, щоб це збігалось з терміном реалізації регіональної Стратегії розвитку, – коментує **Артем Колодезний**. – Але в процесі роботи збільшили період реалізації Стратегії до 2025 року. Таким чином, дотримувались європейських стандартів стратегічного планування на сім років".

Економічно стала та заможна громада – так окреслили першу стратегічну ціль учасники робочої групи. Друга стратегічна ціль визначена як інфраструктурно-комфортна громада з якісними послугами. Гостинна громада зручного відпочинку, туризму для активних людей – третя стратегічна ціль. Коли проект Стратегії був готовий, його презентували громадськості та депутатському корпусу. Були враховані більшість зауважень та пропозицій від громади і проект рішення винесений на голосування чергової сесії міської ради в серпні 2018 року.

Активізація молоді громад

В ОТГ регіону є значні проблеми із залученістю молоді до розвитку територій громад. Особливо сільські території відчувають дефіцит на молодіжні сучасні простори, які сприяли б розвитку інституційної спроможності громад. Відсутність молодіжних рад, молодіжних центрів, застаріла мережа сільських клубів та бібліотек створюють ситуацію, коли молодь опиняється сам на сам із вулицею та інтернетом.

В рамках пакету "Розвиток людського потенціалу громад: кадрова політика в ОТГ", розробленого командою **Житомирського Центру розвитку місцевого самоврядування**, протягом року було проведено цикл навчань для активізації молоді 18 об'єднаних громад.

У червні 2018 року було проведено форум "Можливості молоді в громадах в рамках децентралізації" для 80 учасників із 6 ОТГ. Було проведено понад 10 тренінгів для фахівців громад щодо створення молодіжних просторів. Цього ж місяця відбувся захід за участі Житомирського національного агроекологічного університету та ОТГ регіону з питань проходження практики студентів.

Завдяки активній роботі команди ЦРМС вдалось залучити до активного громадського життя сотні молодих людей. У Семенівській ОТГ було відкрито "Арт-простір у селі Іванківці". Це платформа, на якій молодь зможе генерувати та реалізовувати свої ідеї. У Коростишівській ОТГ започаткували курс неформальної освіти "Школа місцевого самоврядування". В Чоповицькій громаді було створено Молодіжну раду, яка активізувала співпрацю між владою та молоддю й створила умови для реалізації проектів молодіжних ГО та школярів. У Любарській ОТГ також заснували Молодіжну раду, яка об'єднала активну молодь та прогресивних посадовців. В Городницькій, Брониківській та Коростишівській створюють молодіжні центри на базі існуючих бібліотек та будинків культури. Нам вдалось залучити молодих людей окремих громад до процесу розвитку територій.

Запуск туристичних маршрутів в громадах

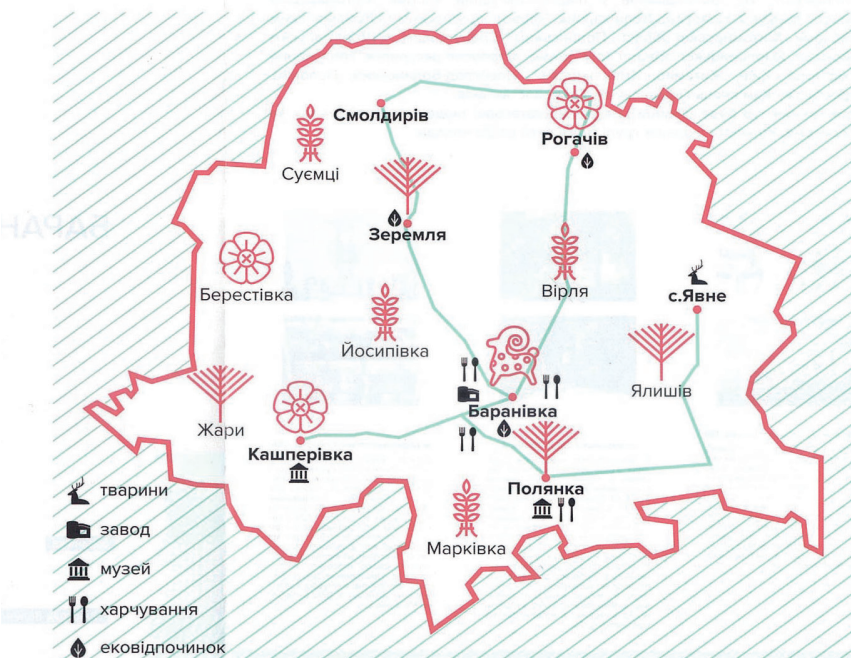
Житомирщина має значний туристичний потенціал, який не використовувався громадами протягом останніх десятиліть. Сотні пам'яток культури, історії та архітектури, десятки креативних подій та заходів залишались поза увагою українських та іноземних туристів. Місцеві туроператори та підприємці не мали досвіду для формування туристичних продуктів та поширення інформації про нові маршрути і можливості для відпочинку серед туристичної спільноти.

Фахівцями **Житомирського Центру розвитку місцевого самоврядування** було напрацьовано низку навчальних програм розвитку туризму, які спрямовані на посилення компетенцій фахівців громад. В подальшому відбувся цикл навчань для турактиву регіону щодо формування та маркування туристичних маршрутів, розвитку агротуризму, проектного менеджменту, в тому числі відбувся тренінг на тему: "Створення туристичних активів ОТГ для формування місцевого туристичного простору" на якому експерти ЦРМС та партнери презентували громадам алгоритми розвитку туризму на рівні ОТГ. Згодом було проведено серію стаді-турів до зелених садиб для обміну досвідом організації такого бізнесу.

В результаті нашої команди вдалось допомогти 9 громадам сформувати 11 нових туристичних маршрутів: "Радомишль – унікальне місто з глибини віків" (Радомишльська ОТГ), "Майже забута історія" (Червоненська ОТГ), "Кам'яна квітка" (Овруцька ОТГ), "Древлянський Олевськ та Поліський Стоунхендж" (Олевська ОТГ), "Органічний простір Баранівської ОТГ", "Місцями бойової слави Новоборівської ОТГ" та "Рекреаційний тур Новоборівською громадою", "Туристичний маршрут Станишівської ОТГ", "Happy Weekend та Active Healthy Tour" (Тетерівська ОТГ) та "Туристичний маршрут Семенівською ОТГ".

«ОРГАНІЧНИЙ ПРОСТІР БАРАНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОТГ»

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ КООПЕРАТИВ «СМОЛКА 2017» - ОАЗА ВІДПОЧИНКУ с.Смолдири

До р. Смолка (с. Смолдирів) можна їхати через с. Рогачів або через с. Земля, де здійснює свою діяльність Сільськогосподарський кооператив «Смолка 2017». Це оаза відпочинку, краєвиди, що заворожують; пірси, альпани, мангали, а ще величезна зариблена водойма. Можливі послуги: риболовля, катання на катамаранах, відпочинок на природі, на замовлення харчування.

ШКІЛЬНИЙ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ «ВІДКРИТИЙ ЛИСТ З МИНУЛОГО В МАЙБУТНЄ» с.Кашперівка

Оновлений, завдяки Бюджету участі. При музеї працює група екскурсіводів із числа учнів 5-х і 7-х класів, які є неодноразовими переможцями конкурсів екскурсіводів у Житомирській області. В музеї в розділі «Стародавні речі домашнього вжитку» є величезна бочка з снадом, глечик для молока, глечик із декоративним розписом, які виготовлялися на приватному підприємстві грека Грипларі, що згодом купив навколишні землі та ліс біля села Кашперівка, а також фрагменти черепиці, датовані 1878 роком. Саме це виробництво згодом поклато початок розвитку в регіоні фарфорової промисловості.

Жовтанецька ОТГ: нові підходи до роботи культурної сфери

Після об'єднання керівництво ОТГ одним із ключових завдань органів управління визначило активізацію роботи закладів культури в громаді, а індикатором визначило залученість мешканців до відвідування культурних заходів, у першу чергу – молоді.

У громаді почали впроваджувати нові формати заходів, які дозволили залучити до роботи у закладах культури людей молодшого віку.

Зокрема, одним із нових форматів стало проведення протягом літніх місяців недільних заходів під відкритим небом. Захід проводився

У травні 2018 року **Львівським Центром розвитку місцевого самоврядування** було проведено захід "Бібліомайстерня" на тему, як оновити класичну бібліотеку і привернути увагу читачів. Учасниками заходу були представники Жовтанецької ОТГ. Також представники цієї ОТГ взяли участь у навчальному візиті до Теребовлянської ОТГ "Освітньо-молодіжний та культурний простір в об'єднаних територіальних громадах. Успіхи та перспективи".

у кожному селі громади по чергово. Формат передбачав проведення різноманітних ігор для дітей, майстер-класів з виготовлення декорацій та малювання портретів, співів та танців, а також перегляду фільму під відкритим небом.

Пошук нових форматів у громаді триває. Базою для формування креативного простору є створений молодіжний центр #IDEA в одній з будівель в громаді.

Реформа первинної медицини у громадах Львівської області

На початку 2018 року у Львові Програмою "U-LEAD з Європою" був проведений тренінг для представників ОТГ Львівської та Волинської областей щодо впровадження реформи первинної охорони здоров'я.

У лютому 2018 року був проведений тренінг, присвячений юридичним питанням автономізації закладу охорони здоров'я.

У квітні 2018 року відбувся наступний тренінг для громад Львівської області щодо фінансових інструментів управління автономізованим некомерційним комунальним підприємством первинної медичної допомоги.

До початку укладення угод з Національною службою здоров'я України у липні 2018 року повністю процес автономізації пройшли заклади з двох ОТГ: Гніздичівської та Жовтанецької.

Комунальне некомерційне підприємство "Гніздичівська амбулаторія загальної практики сімейної медицини" Гніздичівської селищної ради першим у ОТГ

Львівщини перейшло на систему "Гроші ходять за пацієнтом" і уклало угоду з НСЗ у "першій хвилі". На час підписання угоди лікарі Гніздичівського КНП уклали близько 34% декларацій з мешканцями.

Вивчити досвід кращих практик реформування первинної ланки охорони здоров'я представники ОТГ Львівщини мали можливість під час навчального візиту, організованого **Львівським Центром розвитку місцевого самоврядування** у серпні 2018 року. Також постійно проводилися окремі консультації для ОТГ.

У результаті у "другій хвилі" укладення угод з НСЗУ Львівська область вийшла на третє місце по кількості укладених угод. 6 угод уклали КНП з об'єднаних громад.

В Авангардівській ОТГ з'явиться Центр безпеки

Впродовж 2018 року радники **Одеського Центру розвитку місцевого самоврядування** провели низку цілеспрямованих заходів для об'єднаних територіальних громад області, зокрема за участі фахівців Головного управління ДСНС в Одеській області та Головного управління Національної поліції в Одеській області щодо можливостей створення Центрів безпеки. Також надавалися відповідні консультації представникам ОТГ щодо утворення Центрів безпеки, а у вересні спільно з управліннями Нацполіції та Держслужби з надзвичайних ситуацій, а також представниками польських цивільних формувань пожежної охорони, для ОТГ Одещини провели семінар "Безпека в громаді". У листопаді Одеський ЦРМС сприяв організації візиту представників об'єднаних територіальних громад Одеської області до Воєводської комендатури Державної пожежної охорони міста Краків (Польща) для участі у навчально-тренінгових зборах. Крім того, у листопаді було організовано навчальний візит представників ОТГ Одещини до Донецької області з питань функціонування вже створених центрів.

Результатом участі представників громад у навчальних заходах ЦРМС стало втілення набутих знань та реалізація відповідних проектів у своїх громадах. Так, в Авангардівській ОТГ наприкінці минулого року розпочалися роботи з будівництва Центру безпеки. Майбутній Центр розміститься на вулиці Спортивній, це буде двоповерхова будівля площею майже 500 кв. м.

Вартість будівництва складає майже 12 млн грн, причому 3,5 млн грн виділено з державного бюджету, решта – місцеві кошти. Роботи мають бути завершені до 30 березня 2019 року.

У Березівській ОТГ розпочали роздільний збір сміття

Впродовж року проводилась активна кампанія щодо ознайомлення громад з переробкою твердих побутових відходів. У травні 2018 року було організовано ознайомчий візит представників Одещини до Вінницької області, у рамках якого учасники відвідали сміттесортувальні станції і Барський завод, де їх виготовляють, та вивчали досвід роздільного збору сміття в місцевих громадах. На початку серпня 2018 року представники чотирьох ОТГ Одещини (Балтської, Біляївської, Березівської і Великомихайлівської) відвідали з навчальним візитом Австрію, де вивчали поводження з побутовими відходами.

У листопаді **Одеський Центр розвитку місцевого самоврядування** провів воркшоп, у рамках якого відбулася панельна дискусія "Вирішення екологічних проблем в ОТГ. Використання досвіду, отриманого під час ознайомчих візитів до громад Австрії".

Крім того, радниками ЦРМС було підготовлено спеціальний інформаційний випуск "Від теорії – до практики: тематичні навчальні візити представників ОТГ Одещини до країн ЄС", в якому детально висвітлено досвід західноєвропейських країн у сфері поводження з побутовими відходами.

Також учасників воркшопу ознайомили з особливостями практичної реалізації вимог чинного законодавства у сфері екологічної безпеки в Україні на місцевому рівні представники Департаменту екології та природних ресурсів Одеської облдержадміністрації.

У результаті заходів Одеського ЦРМС у Березівській міській ОТГ вирішили започаткувати збір пластику. У громаді та школах встановили понад 30 контейнерів для пластикових пляшок, причому як у місті Березівці, так і в селах Роздол, Вікторівка, Ланове, які входять до складу ОТГ.

Також був придбаний прес для пластику, завдяки якому вже розпочата робота з пресування пластикових пляшок. Підготовлено 12 тюків (1 тюк вагою 80-85 кг) для того, щоб відправити їх на переробку. На даний момент ведуться переговори щодо реалізації першої партії пластику.

У Біляївській громаді створено унікальну систему єдності стратегічних цілей і бюджетної політики

У Біляївській громаді у 2018 році впровадили цілісну систему стратегічного, соціально-економічного та бюджетного планування.

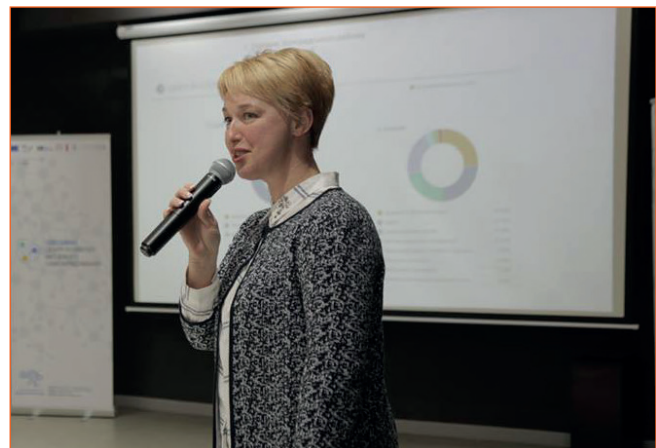
Раніше відсутність взаємозв'язку стратегічних цілей розвитку та напрямків витрачання бюджетних коштів в ОТГ Одеської області призводила до того, що лівова частка доходів громад витрачалася на фінансування заходів, які не відповідали соціально-економічним пріоритетам та інтересам мешканців, таким чином розпорошуючи ресурс та обмежуючи доступ громадян до якісних бюджетних послуг. Радником **Одеського Центру розвитку місцевого самоврядування** було запропоновано здійснити апробацію методики, яка повністю відповідає положенням чинної редакції Бюджетного кодексу та узгоджується із завданнями наступного етапу бюджетної децентралізації в Україні, окресленими розпорядженням КМУ від 08.02.2017 р. "Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017—2020 роки".

На перших етапах цієї роботи, відразу ж після затвердження Стратегії розвитку громади, експертом Одеського ЦРМС разом із керівництвом та фахівцями Біляївської ОТГ проведено аналіз та інвентаризацію чинних місцевих цільових програм на предмет відповідності програмі соціально-економічного розвитку, комплексу програм Стратегії.

Для напрацювання методології проведено 4 програмні зустрічі з керівництвом ОТГ та 2 тематичні семінари для представників управління економіки, місцевого фінансую та головних розпорядників.

Далі, при формуванні бюджету Біляївської ОТГ на 2018 рік, було враховано лише ті позиції, які дозволяли реалізувати пріоритети розвитку громади, причому не лише в частині власних, а й у частині делегованих бюджетних повноважень.

Так, бюджетні запити головних розпорядників (а відповідно, й проект міського бюджету) сформовані з урахуванням індикаторів результативності, необхідних для об'єктивного розрахунку досягнення середньострокових цілей.

До сьогодні в цьому напрямку працювали переважно обласні центри (наприклад, Житомир, Вінниця). Але вони здійснили лише часткове узгодження стратегій та програм соціально-економічного розвитку, окремих місцевих цільових програм та окремих видатків бюджету в частині власних повноважень.

Таким чином, на рівні ОТГ така ініціатива прозвучала вперше. На сьогодні комплексна всеосяжна система єдності стратегічних цілей, довгострокових цілей економічного розвитку та середньострокових цілей бюджетної політики, яка реалізовується в Біляївській ОТГ, не має аналогів в Україні.

Бюджет Біляївської ОТГ на 2019 рік сформувався вже з урахуванням запропонованої методики, яка, у свою чергу, цілком відповідає засадам Бюджетного кодексу України, які набули чинності 1 січня 2019 року.

Така систематизація дозволяє досягти багатьох надважливих завдань, основним з яких є територіальна, соціально-економічна інтеграція та просторовий розвиток. Вже перші кроки до цієї мети дозволяють забезпечити посилення інвестиційної привабливості громади через прогнозовану фінансово-економічну політику.

Відкритість бюджетного процесу в ОТГ Луганської області

Разом із стандартною підтримкою в підготовці та реалізації місцевих бюджетів **Луганський Центр розвитку місцевого самоврядування** ініціював розробку та прийняття бюджетних регламентів, бюджетів участі в ОТГ та впровадження гендерно-орієнтованої складової. За результатами вперше в Луганській області прийнято відповідні регламенти в шести ОТГ і розробляються в інших – це суттєвий крок для прозорості бюджетів. До того ж Луганська область стала однією з перших, де така робота впроваджена на системній основі.

В результаті в Новопсковській ОТГ за 2018 рік реалізовано 9 міні-проектів за ініціативи громадян – велопарковки, системи відеонагляду на дитячих майданчиках та багато іншого. Найбільш показовим стало успішне їх впровадження в мінімальні строки без жодних відтермінувань та змін.

В Чмирівській ОТГ при формуванні бюджету на 2019 рік вже впроваджена "Гендерна карта громади", завдяки чому в бюджет закладено принцип гендерної рівності.

Формування молодіжних рад – новаторів розвитку громад

В 2018 році Луганським ЦРМС впроваджено новий напрям роботи – організація створення та супровід роботи **молодіжних рад** як найбільш активних партнерських мереж. За ініціативи **Луганського Центру розвитку місцевого самоврядування** створено вже 5 такі ради, які стали найбільш потужними партнерами в підготовці проектів місцевого розвитку та впровадженні принципів прозорості рішень місцевого самоврядування.

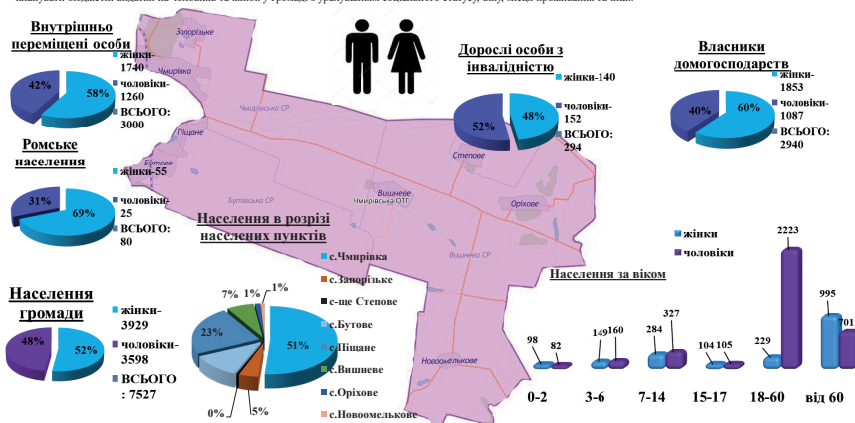
В результаті в Чмирівській ОТГ **молодіжною радою**, створеною за нашої підтримки, вже реалізовано 15 проектів та творчих ініціатив місцевого розвитку.

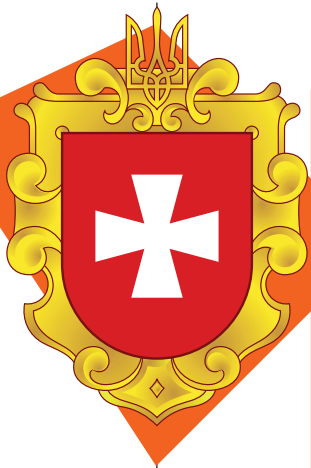
В Привільській ОТГ тільки сформована **молодіжна рада** створила два творчі гуртки, які отримали фінансову підтримку своїх ініціатив.

Проект гендерної мапи Чмирівської сільської ради

Відсутність гендерної мапи та гендерного профілю в Чмирівській сільській раді не дає змоги проаналізувати стан гендерного балансу в громаді. За їх можна аналізувати і планувати бюджетні видатки на чоловіків та жінок у громаді з урахуванням соціального статусу, віку, місця проживання та інш.

Реформування сфери охорони здоров'я: приклад Млинова

30 січня 2018 року в Україні офіційно стартувала медична реформа. Поступово нововведення набирають обертів, оновлюються медичні заклади та покращуються умови надання медичної допомоги. Активно підписують декларації – договори між пацієнтами та сімейними лікарями, змінюється фінансування медичних закладів.

У Рівненському Центрі розвитку місцевого самоврядування ще до початку медичної реформи було проведено ряд семінарів для голів ОТГ та керівників закладів охорони здоров'я, на яких роз'яснювалася суть змін. Зі стартом реформи заходи набули практичного характеру, адже кожна громада має свою специфіку і свій підхід до вирішення проблеми. Яскравий приклад – Млинівська ОТГ.

Із самого початку доля районного центру первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД) була під знаком питання. Громада радилась, вирішувала як краще зробити. Багато часу у Млинові провели експерт з надання медичних послуг Програми "U-LEAD з Європою" Василь Височанський та радник ЦРМС з надання соціальних послуг Валерій Мікуліч.

Зрештою, було вирішено створити комунальне некомерційне підприємство для обслуговування населення всього району. 9 липня 2018 року було зареєстровано договір про співробітництво територіальних громад у формі утворення спільного комунального некомерційного підприємства, центром якого є ПМСД Млинівської селищної ради. Сторонами договору є шість місцевих рад Млинівського району, які представляють ОТГ: Млинівська селищна, Бокіївська, Острожецька і Ярославницька сільські ОТГ та ще не об'єднані громади: Мальованська та Підгаєцька сільські ради.

Цим договором сторони насамперед підтверджують, що інтересами кожної з них є спільне і узгоджене співробітництво для надання якісної первинної медичної допомоги. У процесі співробітництва всі зобов'язуються будувати свої взаємовідносини на принципах законності, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

Головною метою співпраці є забезпечити наданням первинної медичної допомоги мешканців, щоб вона була максимально зручною для пацієнтів.

За цей короткий час уже зроблені перші успішні кроки. Зокрема, проведено інтернет в кожному сіль-

ську амбулаторію і придбано п'ять комп'ютерів, закупляється нове медичне обладнання. Також укладено договір з Острожецькою районною лікарнею - з 1 жовтня 2018 року буде надаватися невідкладна медична допомога мешканцям Острожецької громади та села Довгошиї.

"Спільними зусиллями ми робимо все для того, щоб медицина розвивалась і міцно стала на ноги. А для покращення якості надання невідкладної медичної допомоги найближчим часом планується придбати два автомобілі для центру первинної медико-санітарної допомоги", – заявив голова Млинівської ОТГ **Дмитро Левицький**.

А чи не найголовнішим є те, що вчасно був підписаний договір з Національною службою здоров'я України на четвертий квартал. Цей договір діє тільки до кінця року, на 2019 рік буде укладатися новий. Згідно з цією угодою Млинівський ЦПМСД буде фінансуватися НСЗУ за капітаційною ставкою за принципом "гроші йдуть за пацієнтом", а не за рахунок державних субвенцій через місцеві бюджети. Тобто заклад отримає фінансування відповідно до кількості пацієнтів, які підписали декларації з лікарями, та додатково — за пацієнтів, які проживають на території обслуговування закладів, але ще не обрали лікарів.

Головний лікар Млинівського районного центру ПМСД **Василь Семенюк** відзначає, що станом на середину серпня з усього населення Млинівського району, а це більше 35 тис. жителів, уже підписано майже 18 тис. декларацій, і цей показник зростає щодня. У середньому тариф за обслуговування однієї людини за новою системою становить 580 грн на рік, а за субвенцією сума становила 240 грн.

"Частина отриманих надходжень піде на придбання сучасного медичного обладнання, а частина на підвищення заробітної плати лікарям. Тому що наразі лікарі, медсестри і весь технічний персонал отримує заробітну плату з мінімальною різницею. Основним завданням на даному етапі є також забезпечити належний доступ до приміщень, де надається медична допомога особам з обмеженими можливостями. Це означає поробити сучасні пандуси, які б відповідали усім стандартам", – прокоментував він.

Приклад Млинова показує, що спільними зусиллями можна підняти медицину на високий рівень. А це вигідно і лікарям, і пацієнтам.

Бугринська об'єднана територіальна громада – одна із піонерів реформ на Рівненщині

16 травня 2018 року у Бугрині урочисто відкрили лінію з виробництва паливних пелет і брикетів, яка є власністю громади. Відбулася презентація, почесні гості та перший, вже не пробний, а робочий запуск. І це не данина вже застарілій моді з перерізанням стрічок, а вагомий подія для ОТГ, яка хоче бути спроможною та успішною і яка дбає про людей та своє майбутнє.

Бугринська об'єднана територіальна громада – одна із піонерів реформ на Рівненщині. І вже з перших днів свого існування у громаді міркували, як рухатись далі, розвиваючи власний потенціал. Голова Бугринської ОТГ **Сергій Пилипчук** особисто брав участь у багатьох семінарах та тренінгах, організованих **Рівненським Центром розвитку місцевого самоврядування** за підтримки Програми "U-LEAD з Європою" та Мінрегіону. Спільно з директором Рівненського ЦРМС **Русланом Сивим** та експертами Центру підготували розвитковий проект пелетної лінії, продукція якої можна використовувати для населених пунктів громади, і продавати іншим.

Зараз за рахунок бюджету Бугринської громади утримується 6 навчально-виховних закладів, 8 закладів культури, 6 фельдшерсько-акушерських пунктів та одна амбулаторія, станція швидкої допомоги, 6 приміщень для розміщення державних органів і установ. Усі вони, як і приватні садиби мешканців громади, потребують опалення, що з моменту різкого зростання вартості газу стало чи не найбільшою статтею витрат.

"Ми порахували, що опалення на території громади здійснюється 1664 котлами і його можна суттєво здешевити, якщо перевести на твердопаливні котли, які б опалювалися брикетами та пелетами. Тим більше, що підприємцями громади у значній кількості продукується тирса, яка потребує утилізації, постійно наявний запас соломи, достатньо й інших деревних відходів – обрізаних гілок, щіпи, відходів кукурудзи тощо.

Хочу подякувати Рівненському Центру розвитку місцевого самоврядування, особливо його директору **Руслану Сивому**, за допомогу та сприяння на всіх етапах в реалізації цього проекту", – зазначає **Сергій Пилипчук**.

У своєму вітальному слові **голова Рівненської ОДА Олексій Муляренко** відзначив, що це є свято для всієї громади.

"Бугрин будемо ставити у приклад іншим. Адже це один з небагатьох розвиткових проектів ОТГ за кошти ДФРР. А Бугринська громада і її завзятий керівник написали і виграли проект, а тепер мають нові робочі місця, екологічне, безвідходне виробництво, скорочення споживання газу і прибуток для громади", – наголосив голова ОДА.

Постачання матеріалу для роботи пелетно-брикетної лінії дасть змогу утилізувати непридатну для іншого використання сировину, забезпечити робочими місцями частину жителів громади. Крім того, на підмоглих місцевостях можна посадити енергетичну вербу, яка є високоефективним ресурсом для вироб-

ництва пелет. У результаті частина мешканців отримає додатковий заробіток, а громада – додаткову енергію завдяки відновлювальним джерелам.

Окрім керівників області та Гоцанського району, представників Рівненського ЦРМС та Асоціації міст України, у відкритті лінії взяли участь й проектні менеджери інших об'єднаних громад Рівненщини. Вони навчаються у "Школі управління проектним циклом", яку організував Центр розвитку місцевого самоврядування, і на прикладі Бугрина можуть побачити, як народжуються успішні проекти.

"Дуже важливо, щоб громади розуміли, що треба робити акцент саме на розвиткові проекти. Бо заміна вікон та укріплення дахів – справа потрібна, але організоване в громаді виробництво дасть набагато більше користі. Сьогодні експерти Центру готові надати ОТГ області всебічну підтримку: від ідеї та підготовки документації до самого запуску об'єкта. А хороші ідеї є. Ми вже плануємо створення "бізнес-інкубатора" для громад області, який напрацьовуватиме "точки росту". Цілком ймовірно, що цим займатиметься новостворена Асоціація ОТГ області", – розповідає **Руслан Сивий**.

Загальна вартість проекту становить 4 млн грн: співфінансування з Державного фонду регіонального розвитку – 3,6 млн грн та з бюджету Бугринської ОТГ – 400 тис. грн. Заявлений строк роботи лінії без капітального ремонту у 8 років забезпечить сталість фінансової віддачі від виробництва. А термін окупності інвестицій 5 років.

"Хочу порекомендувати усім не чекати, поки хтось прийде і зробить якісні зміни за вас. Будьте активними, сміливими та амбітними! Пишіть, подавайте і реалізуйте проекти, які допоможуть розвиватися вашим громадам. Лише поєднання активності та щоденної праці може привести до успіху. Децентралізація відкрила громадам масу можливостей для розвитку, але скористатися ними зможе лише той, хто намагається, хто не чекає, а твердо, впевнено і послідовно йде вперед", – зауважує **Сергій Пилипчук**.

На сьогодні подібних до Бугринської лінії проектів в Україні, які б реалізовували самі громади, практично немає.

Сумські лікарі первинної ланки вже отримують до 18 тисяч гривень заробітної плати

У вересні та листопаді 2018 року **Сумським Центром розвитку місцевого самоврядування**, створеним в рамках Програми "U-LEAD з Європою" та за підтримки Мінрегіону України, було організовано навчальні поїздки до Вінницької та Львівської областей з питань реформування первинної ланки медичної допомоги. У ході навчальних поїздок учасники від Сумщини (у тому числі директори КНП "ЦПМСД №1" та "ЦПМСД №2", а також начальник та головний бухгалтер відділу охорони здоров'я Сумської міської ради) мали нагоду ознайомитись з досвідом першопроходців цієї реформи, у тому числі у частині організації надання послуг, а також фінансування автономізованих закладів охорони здоров'я та визначення механізмів оплати праці їхніх працівників.

плат базових ставок) відповідними лікарями. Крім того, у колективному договорі передбачена система преміювання, яка надає можливість додатково заохочувати працівників. Зарплата медичної сестри, яка працює з лікарем, прив'язана у відсотковому співвідношенні до рівня заробітної плати відповідного лікаря. Іншим працівникам підприємства категорії "фахівці", "професіонали", "робітники" встановлено коефіцієнти від мінімальної заробітної плати в залежності від складності виконуваних робіт. Розмір посадового окладу директора встановлений відповідно до Положення про умови і розміри оплати праці керівників підприємств, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Суми, затвердженого відповідним рішенням Сумської міської ради.

27 грудня 2018 року на спільному засіданні колегії та ради регіонального розвитку Сумської обласної державної адміністрації директор КНП "ЦПМСД №2" Сумської міської ради **Ганна Івженко** повідомила, що до першого жовтня 2018 року фінансування закладу здійснювалося з міського бюджету та за рахунок субвенції. На III квартал підприємство отримало 5,82 млн грн, у той час як після переходу на фінансування з НСЗУ, у IV кварталі підприємством отримано 14,26 млн грн. І вже 94% витрат підприємства здійснюється за рахунок цих коштів. Після укладання договору з НСЗ України, підприємством було отримано фінансову свободу, яка надає можливість самостійно розпоряджатися власним бюджетом та дозволяє керівнику переглянути зарплатну політику. У лікарів, які ефективно працюють, завдяки реформі заробітна плата зросла до трьох разів. І станом на сьогодні деякі лікарі вже отримують до 18 тисяч гривень. Зарплата лікаря прямо залежить від кількості підписаних декларацій, і логічно, що тепер лікар зацікавленим, щоб бути добрим, ввічливим, реально допомагати, бути професіоналом своєї справи.

Отже, одна з найголовніших секторальних реформ 2018 року – реформа первинної ланки медичної допомоги, попри неоднозначне ставлення до неї та її фактичне несприйняття у 2017 та на початку 2018 року, наразі демонструє реальні позитивні результати.

Отриманий досвід став у нагоді для Сумщини, і станом на сьогодні два ЦПМСД в місті Суми також вже мають нові колективні договори, а відповідно лікарі мають нові умови оплати праці.

У КНП "ЦПМСД №2" Сумської міської ради з метою дотримання принципу "гроші ходять за пацієнтом" було обрано змішану схему нарахування заробітної плати, яка передбачає дві складові: базову ставку та змінну частину. Базова ставка – це гарантована кожному лікарю мінімальна заробітна плата. До базової ставки додається змінна частина, що формується за ринковою схемою. У колективному договорі закладу встановлено змінну частину, яка передбачає доплату у розмірі 22% коштів, отриманих за капітаційними ставками за "зеленим" та "червоним" списками (з урахуванням ви-

На Сумщині чотири ОТГ збудують сміттєсортувальний комплекс

В Сумській області, як і скрізь у країні, безпечна експлуатація та утилізація ТПВ має цілий ряд проблем. Здебільшого такий стан речей зумовлений тим, що більшість санкціонованих полігонів застарілі та працюють у режимі перевантаження, а також розташовані логістично невигідно, тому доправлення туди сміття зробить його для громади "золотим". Щодня людина створює приблизно 1,0-1,5 кг побутового сміття. Є доволі проста істина: змішані відходи – це сміття; роздільно зібрані відходи – це ресурс.

У громадах спостерігається низький рівень культури населення в сфері поводження з ТПВ. Здебільшого люди воліють скидати сміття в кінці городу, негативно сприймають ідею договорів на вивезення сміття, встановлені контейнери можуть спалювати, самовільно "реквізувати" для власних потреб і т.п. Існують групи, які заробляють гроші на продажу таких видів ТПВ, як метал, картон, скло. Решта видів є малопривабливими і потрапляють на стихійні сміттєзвалища. Як наслідок – відбувається забруднення фільтратом ґрунтових вод, в повітря потрапляє метан, який значно шкідливіший за вуглекислий газ.

Функція управління ТПВ є прямим обов'язком органів місцевого самоврядування. Тому не випадково, що в стратегіях розвитку багатьох ОТГ присутні проекти, пов'язані з придбанням сміттєсортувальних ліній, закупівлею відповідної техніки, пресів, контейнерів тощо. Разом з тим, існує вагома проблема негативного сприйняття загалом ініціатив, які мають дати раду зі сміттям. Яскравим прикладом цього є ототожнення сміттєсортувальних комплексів з полігонами, які неодмінно сприймаються, як екологічна бомба.

В ході відповідних стаді-турів та семінарів з управління проектом народилась ідея сміттєсортувального комплексу в Сумській області. **Сумський Центр розвитку місцевого самоврядування** взявся модерувати перемовини між 4 громадами регіону щодо реалізації проекту. Даний проект є пілотним і поки що безпрецедентним для Сумської області.

20 грудня 2018 р. відбулось підписання угоди про співпрацю і наприкінці січня 2019 р. відповідний проект був зареєстрований на порталі ДФРР. Проект спрямовано на вдосконалення системи управління побутовими відходами в чотирьох об'єднаних територіальних громадах Сумського та Білопільського районів: Степанівській ОТГ (7368 чол.), сусідній з нею Миколаївській ОТГ (Сумського р-ну) (4586 чол.), ще одній Миколаївській ОТГ (Бі-

лопільського р-ну) (10289 чол.) та Хотінській ОТГ (5562 чол.).

Тобто загальна кількість охопленого населення складає майже 28 тис. осіб. Всі громади знаходяться вздовж трас Р61 та Р44, що значно полегшує створення логістичних схем. Суттєвим фактором є також те, що Степанів-

ська громада має належну земельну ділянку, яка знаходиться майже рівновіддалено від центрів всіх чотирьох громад-партнерів і є зручною для використання.

Для якісної підготовки та втілення проекту громади-партнери власними силами організували 9 січня 2019 р. поїздку на підприємство "Системи модернізації складів" (с.Щербани, Полтавської області), яке виготовляє сміттєсортувальні лінії. Крім ознайомлення з подробицями виробництва, технічних характеристик та цінових пропозицій, візит переслідував мету максимально презентувати ідею створення сміттєсортувального комплексу представникам депутатського корпусу, які були в складі делегації, щоб вони, в свою чергу, могли переконатись в потрібності і безпечності ідеї, яку потім мають доносити своїм виборцям.

Наприкінці лютого 2019 р. відбулася ще одна поїздка – до Дунаєвецької ОТГ Хмельницької області, де вже рік функціонує сміттєсортувальний комплекс, облаштований продукцією згаданого полтавського підприємства.

Сподіваємось, що це буде один з кращих проектів в Сумській області, реалізований відповідно не тільки до державної чи обласної стратегій розвитку, але і стратегій розвитку всіх чотирьох громад-партнерів, Національної стратегії управління відходами та Цілей сталого розвитку загалом.

Тернопіль став третім обласним центром в Україні, який створив об'єднану територіальну громаду

Приєднання громад до міста Тернополя проходило напружено і бурхливо. Цьому передувала копітка інформаційна, організаційна і методологічна робота, яку проводив **Тернопільський Центр розвитку місцевого самоврядування**. Гаряче проходили обговорення на засіданнях депутатських комісій, в яких Центр брав безпосередню участь. Але найспекотнішою була сесія Тернопільської обласної ради, на яку прийшло понад півтори тисячі небайдужих громадян приміських громад. Сесію довелося перервати.

Після спільної прес-конференції голови Тернопільської ОДА і директора Тернопільського Центру розвитку місцевого самоврядування се-

наної територіальної громади. Таким чином, Тернопіль став третім обласним центром, який створив об'єднану територіальну громаду.

До складу об'єднаної громади увійшло п'ять суб'єктів. На сьогодні це найбільша кількість громад в Україні, які утворили ОТГ навколо обласного центру. До її складу увійшли Кобзарівська, Куровецька, Малашівська і Черніхівська сільські ради.

Складний шлях подолано, але справжні випробування тільки починаються. Адже створення ОТГ – це лише початок нової територіальної організації влади. Головне завдання забезпечити реальну спроможність громадян.

Важливо й те, що громада увійшла в новий бюджетний процес року. Кабінетом Міністрів України затверджено Перспективний план формування територій об'єднаних громад Тернопільської області, що уможливило вихід на прямі міжбюджетні стосунки і отримання державної субвенції на розвиток інфраструктури сільських територій.

Таким чином, на Тернопільщині створено 49 об'єднаних територіальних громад, у т.ч. дві – довкола міст обласного значення. П'ять новостворених ОТГ взяли участь у перших виборах 23 грудня.

Очікується створення ще двох ОТГ з адміністративними центрами в містах обласного значення – Кременець і Чортків. Таким чином, є всі підстави сподіватися, що усі чотири міста обласного значення об'єднаються в територіальні громади.

Тернопільський Центр розвитку місцевого самоврядування, який створено за підтримки програми "U-LEAD з Європою" та Мінрегіону України, підготував проект Меморандумів між містами обласного значення Чортків і Кременець та суб'єктами об'єднання – сільськими радами, які згідно Перспективного плану віднесені до цих територіальних об'єднань. Це своєрідна "мала конституція" співпраці і зобов'язань між адміністративним центром та сільськими радами.

сія прийняла рішення про схвалення перспективного плану формування територій об'єднаних громад області одностайно. **Голова Тернопільської обласної державної адміністрації Степан Барна** підписав розпорядження про надання висновку щодо відповідності створення Тернопільської ОТГ українському законодавству та Конституції України. Черговою сесією Тернопільської міської ради було прийнято остаточне рішення про створення Тернопільської об'єд-

Якісні соціальні послуги як результат міжмуніципального співробітництва громад на Тернопільщині

Тернопільський Центр розвитку місцевого самоврядування, який створено за підтримки Програми "U-LEAD з Європою" та Мінрегіону України, ще у 2017 році розпочав системну роботу з впровадження міжмуніципального співробітництва громад області.

Центром було розроблено Програму підтримки співробітництва територіальних громад в Тернопільській області на 2018-2019 роки, яку затверджено рішенням сесії Тернопільської обласної ради 10 грудня 2018 року № 1288. Основна мета документу – активізація процесів співробітництва територіальних громад в регіоні шляхом проведення обласного конкурсу спільних проектів.

Командою Тернопільського ЦРМС для представників ОТГ Тернопільської області у 2018 році організовано та проведено 13 семінарів для громад області "Міжмуніципальне співробітництво як ефективний інноваційний інструмент забезпечення соціально-економічного розвитку громад". Зокрема, було 5 виїзних семінарів у громади області, у тому числі 4 ОТГ Підволочиського району. Крім того, для представників Підволочиської та Скориківської об'єднаних громад було організовано навчальний візит у Польщу, де вони ознайомилися з досвідом співпраці громад, ініціювали співробітництво з покращення доступності, якості та збільшення соціальних послуг, що надаються вразливим верствам населення, які проживають в населених пунктах інших громад. Таким чином, 4 громади району – Новосільська, Скориківська, Токівська сільські ради і Скалатська міська рада – уклали договір про співробітництво громад і зареєстрували його в Мінрегіоні.

Методичний супровід забезпечили радники Тернопільського ЦРМС. Вони брали участь в усіх засіданнях робочих груп з напрацювання договору про співробітництво, зокрема у формі спільного фінансування (утримання) установи комунальної форми власності у сфері надання соціальних.

Підволочиській громаді Центром було надано допомогу в підготовці проектної заявки проекту "Реконструкція приміщень корпусу № 1 відділення стаціонарного догляду комунального закладу "Територіальний центр надання соціальних

послуг Підволочиської селищної ради" в смт. Підволочиськ, вул. Надзбручанська, 54а, Підволочиського району Тернопільської області", що був поданий на конкурсний відбір проектів регіонального розвитку, реалізація якого буде здійснена у 2019 році за рахунок коштів ДФРР.

Співпраця між громадами – це перш за все забезпечення соціально-економічного розвитку територіальних громад області, оптимізація витрат місцевих бюджетів, підвищення якості життя громадян, пріоритет для отримання фінансування з державного бюджету, в тому числі ДФРР та залучення коштів міжнародних донорів. Саме це стало мотивацією міжмуніципального співробітництва між чо-

тирма суб'єктами об'єднання. Важливо, що кошти власного бюджету були вивільнені для рефінансування в інші проекти місцевого розвитку.

Зеленопідська ОТГ – першопроходці у реформі первинної медицини в Херсонській області

Ситуація, в якій опинилися мешканці Зеленопідської ОТГ Каховського району після перших виборів ОТГ, з відсутністю на селі якісної первинної медичної допомоги та необхідних медичних кадрів, — знайома багатьом селам Херсонської області та сучасній Україні.

Давно вже потребувала ремонту будівля місцевої амбулаторії. А людей пенсійного віку в громаді вистачає, та й діти потребують вчасного медичного догляду. Громада неодноразово намагалась вирішувати ці проблеми, але кожного разу давалась взнаки відсутність необхідних коштів або єдності серед мешканців: з чого, як та хто повинен починати?!

Проте реформа децентралізації одночасно з фінансовими ресурсами передала на місцевий рівень і багато нових повноважень, в тому числі з створення спроможної мережі закладів охорони здоров'я первинного рівня, простіше – первинки, звичних для населення ФАПів та амбулаторій. А разом з повноваженнями та ресурсами – й відповідальність.

Зеленопідська ОТГ по праву вважається однією з першопроходців у сфері первинної медицини Херсонської області та залучення кваліфікованих фахівців до роботи в громаді. Тут не стали сидіти склавши руки та чекати, поки хтось вирішить місцеві проблеми. Позиція сільсько-

інших. Так фахівці та активісти ОТГ стали постійними гостями **Херсонського Центру розвитку місцевого самоврядування** з самого початку його існування. Численні навчальні заходи, візити в інші регіони, спілкування, обмін досвідом та... фахівцями.

Вирішальним для долі місцевої амбулаторії став візит на тему "Організація надання послуг первинної медичної допомоги", який проходив у Львівській області за підтримки Програми "U-LEAD з Європою".

Підтримана та натхненна новими вміннями, новими знаннями голова ОТГ **Галина Лобуцько** зізнається, що цей досвід дав такий ефект, на який і не сподівалися: "Під час поїздки мене надихнув молодий лікар, який створив центр ПМСД на Львівщині, не маючи при цьому досвіду, але маючи сильне бажання. Для мене це стало точкою відліку для реконструкції в громаді амбулаторії, центру для реабілітації людей похилого віку та придбання нового медичного транспорту. Маємо й несподіваний результат – зазвичай, в якій би області я не була, намагаюсь запрошувати фахівців до нас в громаду. Вже після поїздки до Львова ми змогли "переманити" до нас кваліфікованого лікаря-педіатра, забезпечили житлом та конкурентною заробітною платою. Чекаємо сімейного лікаря. Зараз можемо із впевненістю говорити про зовсім новий, вищий рівень медичних послуг, які отримують мешканці нашої громади".

го голови та її команди була одноставною – працювати у форматі 24/7, доки громада не досягне високого рівня турботи про своє населення! І, безумовно, не витрачати час на "винахід велосипеда", а знайомитися з тим, що давно успішно діє у

Костянтинівська об'єднана територіальна громада: Сказано – зроблено!

Ше кілька років тому життя мешканців майбутньої Костянтинівської ОТГ Горностаївського району було таким самим, як і багатьох мешканців українських сіл: безробіття, нестача фінансування, безперспективність для молоді.

Реформа децентралізації активно почала впливати на життя громади наприкінці 2016 року, коли було створено Костянтинівську об'єднану територіальну громаду, до складу якої увійшли 4 віддалені сільські ради Горностаївського району. Саме тоді її мешканці зіткнулися з першими труднощами, пов'язаними з відсутністю подальшого бачення розвитку громади та нерозумінням пріоритетів розподілу власних ресурсів.

До цього додавалися відсутність комунікації всередині апарату місцевої ради та виконкому між місцевими депутатами та представниками бізнес-середовища. Також на території ОТГ не працювали активні громадські організації, які б мали можливість подавати власні проекти на конкурси для вирішення найболючіших питань населених пунктів. При цьому у громаді були наявні дві неактивні громадські організації.

За допомогою звернулися до **Херсонського Центру розвитку місцевого самоврядування**, створеного за підтримки Програми "U-LEAD з Європою" та Мінрегіону України, адже весь процес створення ОТГ супроводжувався його фахівцями з самого початку формування громади. Сказано – зроблено! Паралельно з розробкою стратегії розвитку Костянтинівської громади почали повертати до життя колишні зареєстровані громадські об'єднання. Проведене навчання з питань стратегічного планування та управління проектом дозволило розпочати активну проектну діяльність та успішно стартувати з першими проектами.

За участі радників Центру внесені зміни до статутів громадських організацій та планів їх діяльності. Наприклад, у 2018 році ГО "Дубівський добробут" переглянула свій статут та почала активну роботу у с. Дубівка, започаткувавши декілька нових місцевих ініціатив. Сьогодні завдяки краудфандингу (збору коштів в населеному пункті) встановлено новий дитячий майданчик, проведено акцію з очищення захащень та будівництва громадської вбиральні, в найближчих планах ГО проведення благодійного ярмарку. Загалом за 2018 рік громадській організації вдалось зібрати майже 65 тис. гривень.

Проте спектр роботи громадських об'єднань не обмежується лише мобілізацією ресурсів громади. Зокрема, вже зараз активісти "Дубівського добробуту" щодня працюють над організаційним розвитком ГО. У 2018 році разом з керівництвом громади взяли участь у кількох навчаннях Херсонського ЦРМС, отримали сертифікати за навчальним курсом "Управління проектами-8" від DESPRO, а навчальні візити в

інші області в межах Програми "U-LEAD з Європою" надихнули шукати кращі практики і підтверджувати власний досвід підготовки проектів успішним їх впровадженням.

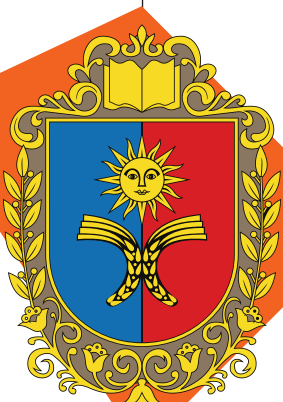
Під час роботи над стратегією розвитку громади вдалося налагодити партнерство між співробітниками сільської ради, підприємцями та мешканцями громади.

Ці кроки — лише перший досвід Костянтинівської ОТГ. Проте успіх окрилює, і сьогоднішні настрої вже не можна навіть порівнювати із тими, що були два

роки тому. Це — абсолютно інша громада і абсолютно інше ставлення до розвитку села. Як з боку самих мешканців, так і з боку місцевої влади і підприємців. А це — краща запорука того, що розвиток буде!

Ефективне планування – запорука результату

Від початку впровадження реформи децентралізації, яка активно стартувала у 2015 році, наша область впевнено посідала перші сходинки у рейтингах Мінрегіону. Чи не головною запорукою таких результатів є послідовна та планова робота **Хмельницького Центру розвитку місцевого самоврядування** та успішна співпраця з Хмельницькою обласною радою і державною адміністрацією.

"Перший проект перспективного плану формування територій розробили у 2015 році у Хмельницькому ЦРМС, згідно із яким і створювалися перші двадцять дві громади в області. Над

роз'яснювали депутатам важливість змін в перспективному плані, вислуховували зауваження та пропозиції народних обранців. Далі радник з децентралізації розпочала розробку картосхем усіх районів області—всі ці зміни і карти було винесено на розгляд спеціальної комісії при ОДА, яка схвалила зазначені зміни. Сотні консультацій з радниками та керівництвом центру, десятки виїздів та стільки ж робочих зустрічей провели, перш ніж 14 червня 2018 року проект перспективного плану схвалив депутатський корпус Хмельницької обласної ради.

"Ми розуміємо важливість планування для ефективної роботи, тим більше у такій історично важливій справі, як впровадження реформи децентралізації! Саме тому значна частина зусиль була спрямована на вдосконалення перспективного плану та прийняття його без так званих білих плям. З цією метою Хмельницьким ЦРМС, створеним за підтримки Програми "U-LEAD з Європою", було організовано проведення виїзного Дня депутата обласної ради, де ми роз'яснили усі суперечливі питання і пояснили логіку, прорахунки та відповідність проекту законодавству України. Така кропітка робота забезпечила нам схвалення депутатським корпусом перспективного плану формування територій, який покриває 100% території області", – розповідає **Сергій Яцковський**.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 року №901-р затверджено зміни до перспективного плану формування територій громад Хмельницької області.

"Завдяки наполегливій роботі директора та радників Хмельницького ЦРМС, завдяки аналізу фінансового стану, візуалізації картографічного матеріалу, вдало проведеним перемовинам і громадським слуханням. Хмельниччина одна із шести областей в Україні, яка має затверджений 100-відсотковий перспективний план формування територій", – каже голова Хмельницької обласної ради **Михайло Загородний**.

Варто зазначити, що на Хмельниччині планується формування 62 об'єднаних територіальних громад. Станом на кінець грудня 2018 року в області успішно функціонують 45 об'єднаних територіальних громад.

проектом працювала робоча група, члени якої й самі не до кінця розуміли, якою в результаті буде карта області. Доводилося прораховувати усі населені пункти, виїжджати на місця, в регіони, проводити десятки обговорень, щоб реформа й справді впроваджувалася добровільно", – говорить **директор Хмельницького ЦРМС Сергій Яцковський**.

У 2108 році керівництвом уряду була поставлена задача: забезпечити розробку перспективного плану створення спроможних громад, який покриватиме 100% території області. Тож розуміючи всю важливість і складність завдання, команда ЦРМС розпочала роботу над планом.

Було проведено шість зустрічей з представниками різних депутатських фракцій, на яких представники ЦРМС

Солобовецька громада: Головну ставку зробили на дітей та молодь

У трьох школах Солобовецької громади на перервах гамірно і весело – це діти обговорюють проекти, які хочуть втілити у своїх навчальних закладах чи селах.

Почалося все ще у 2017 році, коли громада робила перші кроки: тренінги, семінари та навчання у **Хмельницькому Центрі розвитку місцевого самоврядування**, в яких представники ОТГ завжди брали активну участь. Позиція голови громади завжди була конструктивною.

"З самих перших кроків створення громади радники Хмельницького ЦРМС показали нам важливість залучення жителів до прийняття рішень, які стосуються життя громади. Спочатку на етапі об'єднання, а вже зараз – у процесі розвитку. Адже децентралізація – це не просто наближення послуг до населення, але й зміна свідомості людей. Ми почали змінювати підходи до роботи, до прийняття рішень і максимально залучати жителів до цього", – розповідає голова Солобовецької громади Сергій Когут і додає, що головну ставку зробив на дітей та молодь у громаді, адже саме вони є рушійною силою змін і розвитку.

Перші на Хмельниччині навчання із проектного менеджменту саме для дітей радник з регіонального розвитку Катерина Савчук провела навесні 2018 року у Солобовецькій громаді. Результат не змусив себе довго чекати. Вже восени старшокласники Солобовецької школи за практичної допомоги Хмельницького ЦРМС подали проектну заявку і виграли у конкурсі мікропроектів "Встановлення спортивно-ігрового майданчика у парковій зоні на території Солобовецької школи".

"Діти дуже швидко орієнтуються у потребах і приймають нестандартні рішення, бо вони ще не знають "як треба" і "як було завжди", але керуються тим, що, на їхню думку, найкраще. У процесі роботи над проектом вони по-дорослому підходили до планування, використання коштів і керувалися інтересами громади. Саме такі діти, які ще зі школи долучаються до розробки проектів, будуть основою нового громадянського суспільства", – говорить **радниця з регіонального розвитку Катерина Савчук**.

Наступним у громаді прийняли рішення підтримувати учнівські проекти вже з місцевого бюджету. Спільно з Хмельницьким ЦРМС тут розробили і впровадили програму підтримки учнівських проектів, затвердили на сесії Солобовецької сільської ради і презентували у трьох школах громади.

Варто додати, що позитивний приклад підтримки учнівських проектів вже перейняли щонайменше дві громади, які спільно з радниками Хмельницького ЦРМС почали розробку програми.

Саме таким був запуск проекту на принципах бюджету участі під назвою "Юніор старт". Спільно з Хмельницьким ЦРМС розробили положення про проект, зразки рішень про виділення коштів та

решту документів, а щоб представників громади не звинуватили в упередженості, до складу журі проекту увійшли три представника ЦРМС.

Тож закипів креатив по школах і розпочались обговорення проектів на перервах та в шкільних їдальнях. Комуś кортить шкільного майданчика, хтось мріє про безплатний Wi-Fi, а деякі учні думають про нову зупинку в своєму селі. Переконати мешканців та журі, що саме їх проект найпотрібніший, буде не просто. Але молодь по-іншому подивилась на свою громаду та власні можливості.

"Не дивіться на дорослих; не думайте, що вони

скажуть; продукуйте свої ідеї і втілюйте їх в життя. Це дуже хороша можливість для вас ще зі школи навчитися не тільки в теорії, але й на практиці проектного менеджменту, зробити щось важливе для свого села і своєї громади", – зазначив під час презентації програми **директор ЦРМС Сергій Яцковський**.

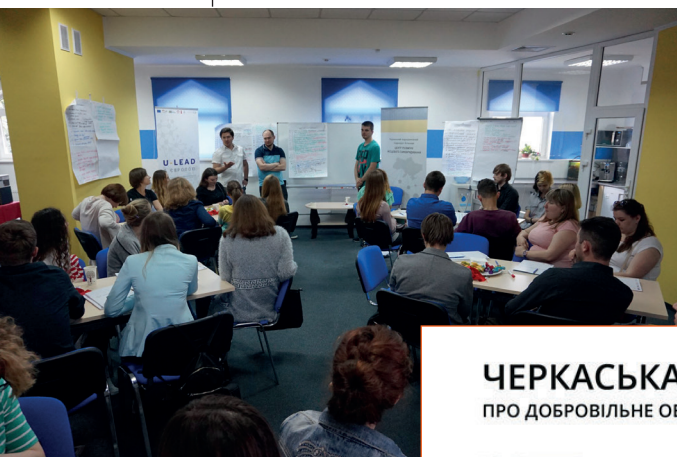

29 нових громад створено за рік на Черкащині

Завдяки ефективній інформаційно-роз'яснювальній та консультаційній діяльності **Черкаського Центру розвитку місцевого самоврядування** у 2018 році було створено 29 нових ОТГ, з яких 19 громад Центр супроводжував від ініціювання створення до подачі документів на призначення перших виборів. Варто зазначити, що важливим досягненням команди ЦРМС також є і створення першої ОТГ на базі міста обласного значення – Канева. Об'єднавчий процес супроводжувався відкликанням та перевиборами громадою двох третин депутатів в с. Яблунів, що не підтримали бажання мешканців до участі у реформі. Для досягнення цих результатів фахівцями Черкаського ЦРМС було здійснено 205 виїздів на загальні збори громад, на засідання робочих груп щодо створення ОТГ, на сесії сільських/ селищних міських рад, на робочі консультації з ініціативними групами, керівництвом громад, бізнесу та лідерами думок у громаді.

23 грудня 2018 р. у 27 нових ОТГ відбулися перші вибори голів та депутатів, а вже 26-27 грудня 2018 р. представники всіх новообраних рад пройшли фахову підготовку в офісі ЦРМС щодо перших кроків діяльності ОТГ, реорганізації, кадрів та формування бюджетів громад.

Радники Черкаського ЦРМС до кінця минулого року працювали в посиленому режимі, надаючи консультації представникам новостворених рад. Це дало можливість всім громадам із початку нового року вийти на прямі міжбюджетні відносини та успішно розпочати нову сторінку історії у складі спроможних об'єднаних громад.

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ

ПРО ДОБРОВОЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

- [26] створено об'єднані територіальні громади
- [0] призначено вибори голови/депутатів
- [4] подано клопотання на ЦВК стосовно призначення виборів
- [2] надано позитивні висновки ОДА про відповідність Конституції та законам України
- [3] надано позитивні висновки ОДА щодо приєднання
- [1] створено спільні робочі групи по опрацюванню проектів рішення про добровільне об'єднання

Шевченківська ОТГ на Миколаївщині пододала підгрунття старих конфліктів

Реформа децентралізації – одна із найуспішніших реформ в Україні. Чимало громад вже довели свою спроможність та продемонстрували ефективність в дії. Кожна ОТГ має всі шанси бути кращою, проте мати високі, перш за все економічні, показники можливо тільки за умови злагодженої роботи всього колективу, зокрема голови та депутатського корпусу.

До **Миколаївського Центру розвитку місцевого самоврядування**, створеного за підтримки Програми "U-LEAD з Європою", звернулася з проханням про допомогу та консультацію голова Шевченківської ОТГ **Тетяна Шакунова**. Причина звернення полягала в наступному: під час виборчих перегонів в ОТГ було зареєстровано декілька кандидатів, проте перемогу здобула пані Тетяна. Інший кандидат ніяк не зміг прийняти поразку та створив опозицію до діючого голови, його підтримала й частина депутатського корпусу новоствореної ОТГ.

З метою розпалу конфліктів та сварок на телеканалі ICTV вийшов провокативний сюжет, де не висвітлювали позитивні результати діяльності громади, а лише показали певні спірні, негативні моменти. Це спровокувало справжнє непорозуміння між головою та депутатським корпусом. В такому стані годі й говорити про прийняття рішень або ефективну роботу під час сесій та засідань депутатських комісій.

Налагодити ефективну роботу між головою громади та депутатським корпусом, об'єднавши їх в одну дієву команду, спробувати знайти шляхи вирішення конфліктів в середині депутатського колективу та виконавчого комітету, пояснити, яку роль виконує депутат та які його обов'язки, спробували експерти Центру.

Під час тренінгу стало зрозуміло, що переважна більшість конфліктів була не лише від певних особистих взаємовідносин, а ще й від незнання своїх прав та обов'язків. Серед головних питань, що підлягали обговоренню, – повноваження та обов'язки депутатів місцевих рад, депутатська діяльність та етика, способи подолання конфліктів між представниками органів місцевого самоврядування.

Громада мала декілька важливих не вирішених питань, одне з них тривало з моменту об'єднання: ОТГ не була внесена до ресурсного центру Верховної Ради, як

наслідок – громада вважалася необ'єднаною.

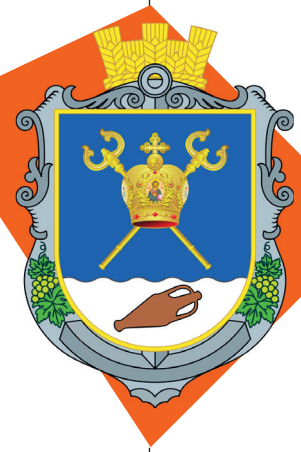
З метою вирішення цього питання громада мала направити на Верховну Раду повний пакет документів, що підтверджує об'єднання громади, проте до моменту переговорів під час тренінгу згоди або спільних зусиль прийнято не було. Тренінг допоміг об'єднати депутатів в одну команду на шляху вирішення важливих для громади питань, зменшити градус напруги та проговорити питання, що стосуються подальшої успішної роботи.

Станом на сьогодні громада зібрала пакет документів, відправила їх на Верховну Раду, проте отримала декілька незначних зауважень. Після повторного опрацювання, запит здійснено ще раз. ОТГ знаходиться в очікуванні остаточного висновку, після чого до ресурсного центру Верховної Ради України буде внесено відповідний запис про Шевченківську ОТГ.

Наразі порозуміння знайдено, загострень конфліктних ситуацій немає, спірні питання виникають, проте в робочому порядку вирішуються. Громада рухається шляхом розвитку та процвітання.

Ініціативи Чернігівського ЦРМС у фінансових питаннях ОТГ підтримали Парламент та профільні міністерства

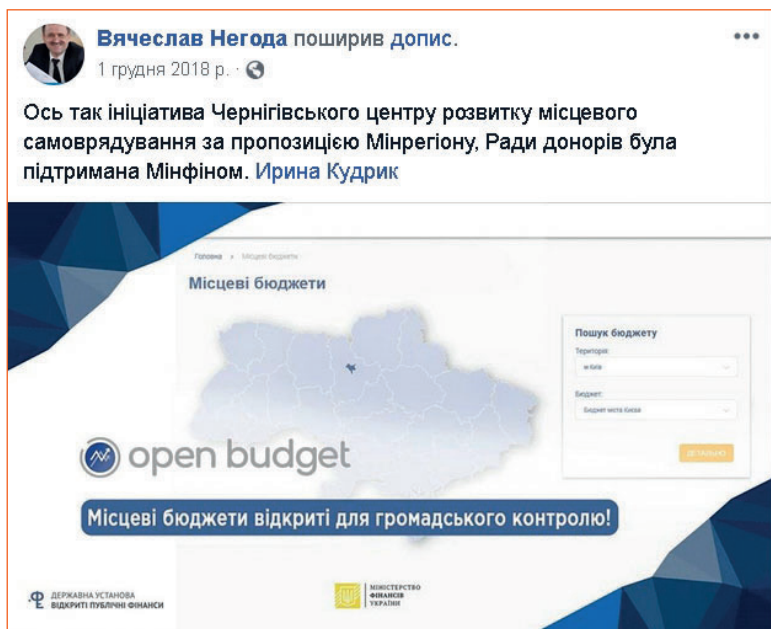
Чернігівський Центр розвитку місцевого розвитку постійно аналізує стан фінансової спроможності об'єднаних громад Чернігівщини, виявляє актуальні проблеми та активно впливає на їх усунення. Одним із інструментів реагування є внесення пропозицій щодо змін законодавства України, які забезпечать справедливий розподіл бюджетних ресурсів, покращення фінансової спроможності місцевого самоврядування і як наслідок, поліпшення якості життя громадян.

Міжнародний форум "Можливості розвитку гірських територій в умовах децентралізації", що відбувся влітку 2018 року за підтримки Програми "U-LEAD з Європою", довів існування проблеми наповнення доходів від земельних ресурсів у залісних громадах, до категорії яких відноситься і значна частина Полісся. Експертами Чернігівського ЦРМС у співпраці зі стейкхолдерами Програми "U-LEAD з Європою" була напрацьована та обґрунтована необхідність внесення змін до законодавства України, знайдено необхідних лобістів імплементації наших пропозицій у законодавство України.

"В результаті 22 листопада 2018 року до ст.ст.29 та 64 Бюджетного кодексу України було внесено зміни, згідно з якими до доходів місцевих бюджетів низового рівня – міст обласного значення, об'єднаних громад та районів – було віднесено 37 відсотків рентної плати за використання лісових ресурсів від рубок головного користування. Реалізована ініціатива Чернігівського ЦРМС збільшила доходи місцевих бюджетів на 409,9 млн грн, значна частина яких – це доходи об'єднаних територіальних громад по всій Україні", – зазначає **Олександр Мельник, радник з питань місцевих фінансів Чернігівського ЦРМС**.

Згідно з законодавством органи місцевого самоврядування не отримували інформацію про платників місцевих податків. Протягом 2018 року експерти Центру спільно з Чернігівським підрозділом Державної фіскальної служби України вели роз'яснювальну роботу на всіх рівнях про важливість надання цієї інформації громадам.

"Ми змогли обернути на свій бік Мінрегіон та Мінфін, і 22 листопада 2018 року до ст.12.3.3 Податкового кодексу України було внесено зміни, що зобов'язують Державну фіскальну службу щомісячно подавати органам місцевого самоврядування у розрізі джерел доходів та платників податків звітність про суми нарахованих та сплачених податків і зборів, а також суми податкового боргу", – розповідає **Олександр Мельник**. За його словами, складно оцінити відвойоване право на інформацію в абсолютних цифрах, але впевнено можна стверджувати – місцеве самоврядування всієї України отримало "вудку", результативність якої тепер залежатиме лише від вправності "рибалки".

пункт 10.3 доповнити словами "та земельного податку за лісові землі".

2. Підпункт 12.3.3 пункту 12.3 статті 12 після абзацу другого доповнити чотирма новими абзацами такого змісту:

"Контролюючі органи відповідно до Бюджетного кодексу України подають органам місцевого самоврядування у розрізі джерел доходів звітність:

про суми нарахованих та сплачених податків і зборів, суми податкового боргу та надмірно сплачених до місцевих бюджетів податків і зборів на відповідних територіях - щомісячно, не пізніше 10 числа місяця, що настає за звітним;

про суми списаного податкового боргу; розстрочені і відстрочені суми податкового боргу і грошових зобов'язань платників податків; суми наданих податкових пільг, включаючи втрачені доходи бюджету від їх надання - щокварталу, не пізніше 25 днів після закінчення звітного кварталу.

Зазначена звітність по плагниках надається контролюючим органом за запитом органу місцевого самоврядування".

У зв'язку з цим абзаці третій - шостий вважати відповідно абзацами сьомим - десятим.

Створення Центру надання адміністративних і соціальних послуг Соколівською громадою

В житті Соколівської ОТГ можна виділити 2 визначні дати: 18 грудня 2016 року – дату проведення місцевих виборів та 25 квітня 2018 року – день відкриття в громаді першого в області сільського ЦНАПу. Місцевий ЦНАП незвичайний, адже поєднує в собі не тільки звичні адміністративні, але і соціальні послуги. Дивний, на перший погляд, формат – місцеве ноу-хау, розроблене за допомогою експертів **Кіровоградського Центру розвитку місцевого самоврядування**.

Відкриттю установи передували консультації з місцевими мешканцями та депутатським корпусом стосовно необхідності відкриття нового закладу, місця розміщення, граничної суми видатків на забезпечення його утримання. З керівництвом і радниками ЦРМС розроблялась оптимальна структура майбутнього ЦНАП, доступні способи фінансування, обговорювались застереження, з якими можливо доведеться зіштовхнутись під час реєстрації установи та її безпосередньої діяльності.

Одним із аргументів щодо необхідності відкриття став приклад прогресивних громад з інших областей, з яким мали змогу ознайомитись працівники Соколівської ОТГ під час навчальних поїздок, організованих Кіровоградським ЦРМС. Зрештою, ваги схилились на сторону створення ЦНАПу. Проте відкривати установу у звичному форматі – не цікаво. А от винайти свій власний формат – гідно лідера децентралізації. Так було прийнято рішення про необхідність симбіозу різнонаправлених послуг: адміністративних та соціальних, які вдалось поєднати під одним дахом Соколівського Центру адміністративних та соціальних послуг (ЦАСПу).

На реалізацію задуму було витрачено близько 3,5 млн. грн. з місцевого бюджету, які пішли на купівлю та ремонт приміщення, а також облаштування та обладнання необхідною технікою.

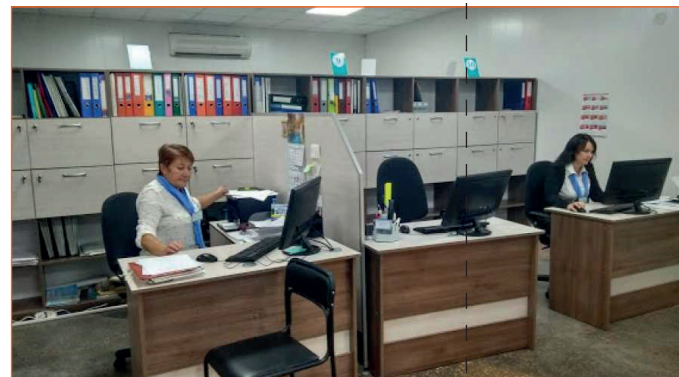
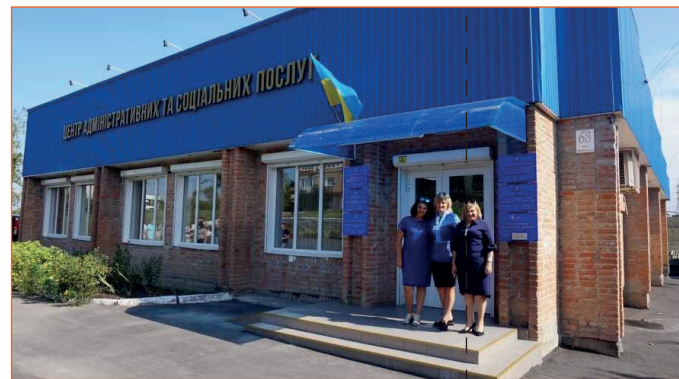
Наразі, мешканці Соколівської ОТГ мають змогу отримати більше 100 різноманітних послуг. Тут створені віддалені робочі місця для представників Пенсійного фонду України, Кіровоградського міськрайонного центру зайнятості, тощо. Тут надаються супутні послуги: здійснюється прийом платежів, проводиться копіювання необхідних документів. Зовсім скоро у жителів буде можливість замовити біометричний закордонний паспорт чи ID-картку, не виїжджаючи за межі громади, – робочу станцію для оформлення та видачі документів вже придбано.

Завдяки допомозі ЦРМС громада стала учасником Програми "U-LEAD з Європою" з удосконалення адміністративних послуг та має змогу отримати інституційну підтримку від програмних спеціалістів із подальшої розбудови ЦНАПу.

Для ознайомлення з передовими рішеннями в роботі та з метою поширення позитивного досвіду на території Кіровоградської та інших областей ЦРМС організовує навчальні поїздки для ОТГ Кіровоградщини та представників громад з інших областей (Запорізької, Чернігівської, Миколаївської, Дніпропетровської, Полтавської). Під час таких зустрічей представники громад мають змогу не тільки подивитись на еталонний ЦНАП в сільській місцевості, але і ознайомитись із організаційними та юридичними особливостями створення та функціонування подібних ЦНАПів, прийнятними механізмами їх фінансування.

Поява новаторських ідей багато в чому спровокована тісним партнерством з ЦРМС. Численні зустрічі, поїздки та наради стали надійним підґрунтям для розвитку управлінської спроможності Соколівської ОТГ: громада стала лідером не тільки у фінансовій сфері, але і в якості та доступності послуг, що і є основним завданням реформи децентралізації.

Дуже багато задумів, що потребують втілення, – ще попереду, адже представники Соколівської ОТГ є постійними учасниками навчальних заходів Кіровоградського ЦРМС: семінарів, тренінгів, навчальних поїздок, під час яких чують нові ідеї, які прагнуть удосконалити та реалізувати у своїй громаді. Найсміливіша – будівництво нового дитячого садочка. Для її втілення Кіровоградський ЦРМС надає допомогу в написанні проектної заявки на фінансування коштом державного бюджету за рахунок фонду регіонального розвитку.

Баришівська селищна ОТГ – найбільша громада Київської області

Баришівська селищна ОТГ розташована на сході Київської області та об'єднує 28 населених пунктів. Площа громади складає 687,85 кв. км, населення – майже 28 тисяч осіб. Сьогодні це найбільша громада за площею та за кількістю населених пунктів у області.

Коротко сказати про створення Баришівської ОТГ можна так: його вмовляли усі сільські голови та депутати. Напевно, це той рідкісний випадок, коли голова ради перспективного адміністративного

ських голів, представників громадськості та **Київського Центру розвитку місцевого самоврядування**.

На запрошення голови Баришівської районної ради 15 лютого 2018 року **директор Київського ЦРМС Олег Любімов** провів зустріч з головами рад. Саме ця зустріч стала відправною точкою у створенні Баришівської селищної ОТГ та поклала основу всьому подальшому процесу.

Заручившись підтримкою команди Центру, 3 березня 2018 року під час проведення круглого столу у Баришівській селищній раді, присвяченому саме питанню необхідності ініціювання добровільного об'єднання, депутатська група ініціювала саму процедуру, як того вимагає Закон України "Про добровільне об'єднання територіальних громад". Пізніше ця ініціатива була підтримана розпорядженням Баришівського селищного голови "Про ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад та її громадське обговорення" 22 березня 2018 року. Але цьому передували палкі дискусії на сесії, одним з питань якої було затвердження Порядку проведення громадського обговорення. Так, **директору Київського ЦРМС Олегу Любімову та радниці з питань децентралізації Марії Пальчук** довелося переконувати не лише селищного голову, а депутатів Київської облради, які були присутні на сесії. Саме на цій сесії остаточно сформувалась команда, яка по суті і зробила це об'єднання.

Більше 40 громадських слухань, 2 засідання робочої групи, сесії рад, напрацювання документів та їх подання в Київську ОДА не пройшли без участі Київського ЦРМС. Чотири місяці наполегливої праці фактично застрягли у кабінетах Київської ОДА. Відписки з безпідставними зауваженнями відповідальних посадовців ОДА, численні робочі зустрічі тривали більше місяця. Важливу роль у створенні Баришівської селищної ОТГ відіграли особистий робочий візит спеціального посланника з питань реформ в Україні **пана Георга Мільбрата**, а також його особиста зустріч з головою Київської ОДА.

У результаті наполегливої праці та боротьби за своє майбутнє команда, яка ініціювала добровільне об'єднання, за підтримки Київського ЦРМС досягла своєї мети.

центру упирався добровільному об'єднанню до останнього, а пізніше на кожному етапі всіляко протидіяв завершенню процесу.

Як і для більшості створених ОТГ Київщини, це була не перша спроба добровільного об'єднання, але саме вона

стала успішною. Це результат клопіткої праці, наполегливості, терпіння та віри у перемогу цілої команди: депутатської групи Баришівської селищної ради, сіль-

Створення мережі первинної медичної допомоги в районі, який не став однією громадою

Зазвичай основні заклади надання медичних послуг розташовані в адмінцентрах районів, тому при наявності двох або більше громад на території одного району це часто призводить до проблем.

У Якимівському районі дві ОТГ – Якимівська та Кирилівська – мали прийняти рішення щодо поділу (або прийняття в цілому) Якимівського центру первинної медико-санітарної допомоги, фінансування якого до літа 2018 року здійснювалося з районного бюджету. У червні райрада прийняла рішення про передачу ЦПМСД Якимівській ОТГ, депутати якої відмовилися його приймати, бо вже взяли на баланс Якимівську центральну районну лікарню.

При цьому мешканці Кирилівської ОТГ залишалися без медичної допомоги.

"Органи місцевого самоврядування зобов'язані забезпечити мешканців своїх громад якісною медичною допомогою. І людей не повинно цікавити, чи друкать голови сусідніх ОТГ, чи ні. Без допомоги не повинен залишитися ніхто. Інакше громада ризикує залишитися без найціннішого – людського потенціалу", – зауважує голова Кирилівської ОТГ **Іван Малєєв**.

Після численних консультацій та семінарів для спеціалістів рад, головних та сімейних лікарів, проведених **Тетяною Бордюг, радницею з питань надання муніципальних послуг Запорізького Центру розвитку місцевого самоврядування**, створеного за підтримки Програми "U-LEAD з Європою" та Мінрегіону України, вдалося знайти прийнятний для всіх варіант. Якимівська райрада передала Кирилівській громаді частину отриманого у 2015 році від Світового банку обладнання, пропорційно чисельності населення.

За кошти місцевого бюджету привели у відповідність табель оснащення медичного закладу, щоб утворити комунальне неприбуткове підприємство "Амбулаторія загальної практики сімейної медицини", уклали договір з НСЗУ, підключились до Медичної інформаційної системи, і вже понад 60% жителів громади підписали з лікарями декларації. На сьогодні в Кирилівській ОТГ працюють два лікарі, і триває конкурс серед трьох інтернів на посаду ще одного сімейного лікаря. Окрім того, ще до урегулювання на законодавчому рівні громада розподілила функції управління медичного та адміністративного керування закладом.

Поки ще вирішується питання надання медичної допомоги відпочиваючим, за рахунок яких чисельність перебуваючих на території збільшується в десятки разів.

Кирилівська ОТГ не відмовляється від надання первинної медико-санітарної допомоги до врегулювання цього питання на законодавчому рівні, тому поки фінансуватиме ці витрати за рахунок введеного туристичного збору.

Ініціатива розвитку гірських територій українських Карпат до 2023 року

Івано-Франківським Центром розвитку місцевого самоврядування за підтримки Програми "U-LEAD з Європою" 31.05-01.06.2018р. у м. Яремче проведено Карпатський форум регіонального розвитку за участю **Президента України Петра Порошенка**, представників Кабінету Міністрів України, народних депутатів України, делегацій органів місцевого самоврядування 4 областей (Івано-Франківської, Львівської, Закарпатської та Чернівецької) та представників міжнародних донорських програм.

На Форумі ініційовано розробку нової регіональної політики розвитку українських Карпат.

Результатом Форуму стала Резолюція, яка акцентувала увагу на наступних проблемах гірських територій і пропозиціях щодо їх вирішення:

- збереження унікальної природної та культурної спадщини Карпат, історично розвинутих традиційних ремесел для забезпечення сталого розвитку макрорегіону та України в цілому;
- покращення недостатньо розвинутої дорожньої та комунальної інфраструктури шляхом додаткового фінансування гірських територій через можливості ДФРР та інших державних програм, націлених на регіональний розвиток;
- передача податкових надходжень від плати за землю та рентних платежів до місцевих бюджетів для вирівнювання можливостей рівнинних та гірських територій, зокрема, через внесення зміни до Бюджетного та Податкового кодексів України;
- розвиток традиційного виробництва і сільського господарства на гірських територіях для подолання безробіття та низького рівня оплати праці, зокрема, через підтримку розвитку малого та середнього бізнесу як основи економічної системи Карпатського макрорегіону та доступу до дешевого банківського капіталу;
- заміна політики надання субсидій політикою підтримки інтегральних проектів розвитку гірських територій;

- покращення доступності освітніх та медичних послуг для мешканців гірських громад;
- мінімізація руйнівного антропогенного впливу на природне середовище, наслідком якого стали часті природні катастрофи (паводки, повені тощо), що актуалізує потребу збереження, відновлення та раціонального використання наземних і внутрішніх прісноводних екосистем, ефективного управління лісами, збереження гірських екосистем.

Пропозиція Резолюції Форуму щодо вирівнювання можливостей рівнинних та гірських територій за рахунок плати за землю під лісами, завдяки проведеній ЦРМС спільно з головами ОТГ Прикарпаття, Агенцією розвитку ОТГ Прикарпаття та **народним депутатом Юрієм Солов'єм** протягом квітня-вересня роботи, в частині розробки та лобювання відповідного законопроекту, відобразилася у підписаному Президентом України Законі №2497 "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств".

За наслідками Форуму напрацьовано проект концепції Державної програми розвитку гірських територій українських Карпат на період до 2023 року, яка широко обговорювалась та була підтримана громадами, органами місцевого самоврядування, місцевими та центральними органами виконавчої влади.

В цілому, така практика роботи ЦРМС привернула увагу до розвитку гірських територій, стала елементом системної роботи з підвищення конкурентоспроможності Карпатського регіону і завершиться прийняттям у 2019 році Державної програми розвитку гірських територій українських Карпат на період до 2023 року.

У Вінницькому ЦРМС створили модель ефективної мережі навчальних закладів

Модельовання освітньої мережі – перший крок до формування спроможної системи загальної середньої освіти в об'єднаній територіальній громаді.

Вінницький Центр розвитку місцевого самоврядування провів комплексну оцінку та аналіз спроможності мережі загальноосвітніх шкіл області. В координації із Департаментом освіти та науки Вінницької облдержадміністрації було розроблено модель освітньої мережі регіону, яка була презентована Центром на обласній нараді з керівниками райдержадміністрацій та об'єднаних громад Вінниччини та отримала схвальну оцінку. На сьогодні модель успішно впроваджується в ОТГ і є базою для створення опорних шкіл та проведення оптимізації закладів загальної середньої освіти в ОТГ. **Віталій Швець, радник з муніципальних послуг Вінницького Центру розвитку місцевого самоврядування**, який займався розробкою освітньої мережі, за результатами роботи зазначив основні аспекти, які необхідно враховувати:

1. Відповідальність за розвиток загальної середньої освіти повністю переходить до ОТГ, і з завершенням реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади Вінницька область буде повністю покрита ОТГ.

2. Невтішні демографічні показники за роки незалежності та швидкі темпи урбанізації породили величезну кількість малокомплектних шкіл в селах та селищах області. Відповідно до цього сьогодні маємо більше половини загальноосвітніх шкіл області заповненими лише на половину їх фактичної по-

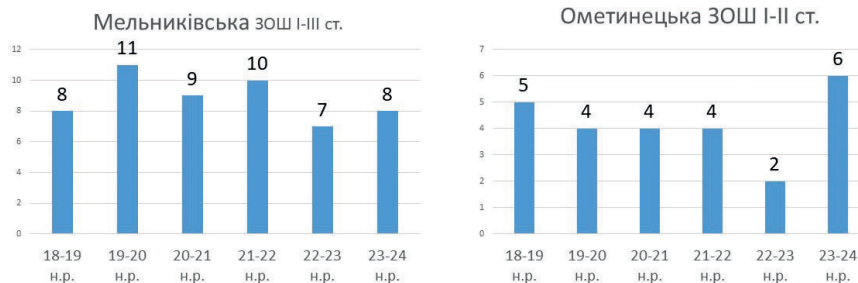
**ЦЕНТР РОЗВИТКУ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**
Вінницький відокремлений підрозділ

Динаміка набору учнів до 1 класу по Вінницькій області в 2018/19 – 2023/24 н.р.

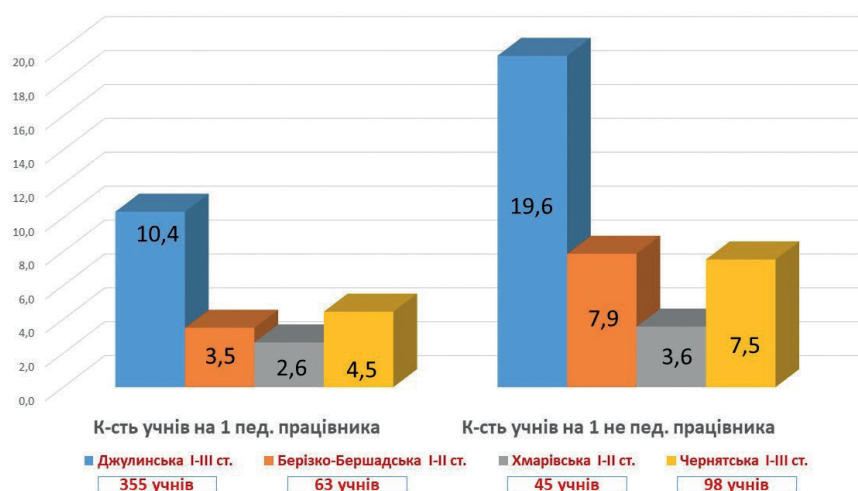

**ЦЕНТР РОЗВИТКУ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**
Вінницький відокремлений підрозділ

**ПРОГНОЗНА ДИНАМІКА ЗМІНИ КІЛЬКОСТІ УЧНІВ В
МЕЛЬНИКІВСЬКІЙ ОТГ у 2018/19 – 2023/24 роках**

Навантаженість працівників

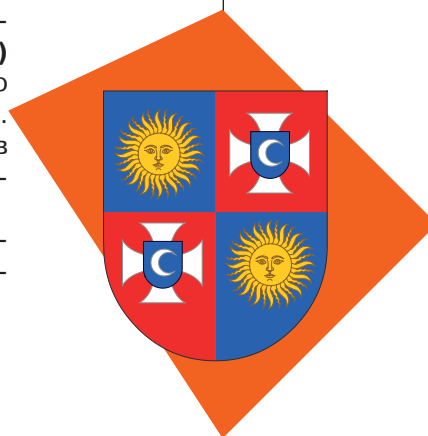
тужності. І ситуація не зміниться найкраще. Динаміка набору учнів в перший клас свідчить про те, що кількість дітей, які підуть в перший клас зменшиться на 19% до 2024 року. (Мал. 1)

3. Фактична наповненість класів наочно демонструє весь спектр проблем, які існують сьогодні в освіті. Маємо більше половини шкіл області з наповненістю класів менше ніж 10 учнів. Низька фактич-

на наповнюваність класів призводить до недофінансування галузі освіти та збільшення вартості навчання учнів. (Мал.2,3)

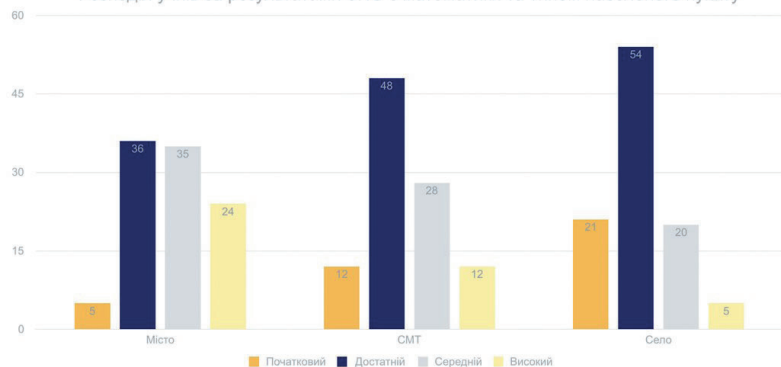
Середня вартість навчання одного учня Вінницької області дорівнює 16 тис. грн. Вартість утримання одного учня в школах з низькою наповненістю коливається від 30 до 60 тис. грн. (Мал.4)

Проаналізувавши завантаженість вчителя у великих та малокомплектних шко-

ЦЕНТР РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ Вінницький відокремлений підрозділ

Розподіл учнів за результатами ЗНО з математики та типом населеного пункту

ЦЕНТР РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ Вінницький відокремлений підрозділ

АНАЛІЗ НАПОВНЕНOSTІ КЛАСІВ МЕЛЬНИКІВСЬКОЇ ЗОШ І-ІІІ СТ. МЕЛЬНИКІВСЬКОЇ ОТГ У 2017/2018 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ розподіл учнів

	Загалом	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас
Кількість класів	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1
Кількість учнів	67	5	5	5	8	6	8	5	7	10		8
Наповнюваність	6.7	5.0	5.0	5.0	8.0	6.0	8.0	5.0	7.0	10.0		8.0

АНАЛІЗ НАПОВНЕНOSTІ КЛАСІВ ОМЕТИНЕЦЬКОЇ ЗОШ І-ІІ СТ. МЕЛЬНИКІВСЬКОЇ ОТГ У 2017/2018 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ розподіл учнів

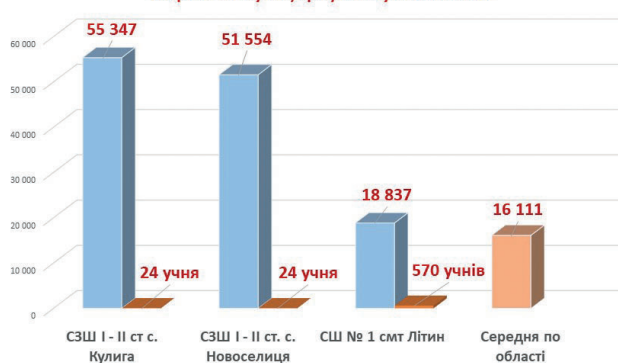
	Загалом	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас
Кількість класів	3		1			1				1		
Кількість учнів	26		5		3	5	1	3	2	7		
Наповнюваність	8.7		5.0			5.0				7.0		

ЦЕНТР РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ Вінницький відокремлений підрозділ

Порівняння витрат на 1 учня в малокомплектних та укомплектованих школах

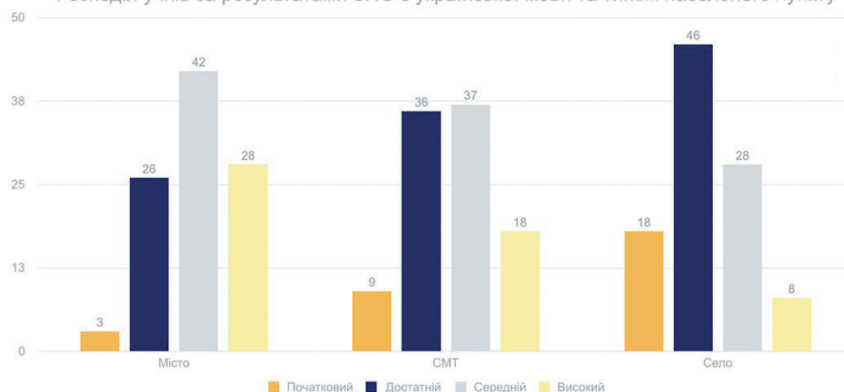
Витрати на 1 учня, грн./к-сть учнів в школі

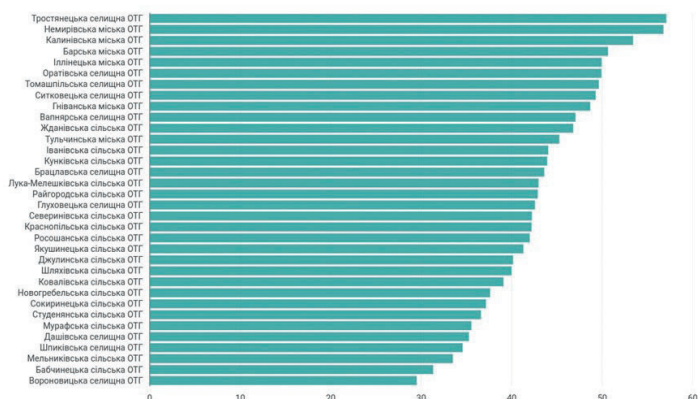
ЦЕНТР РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ Вінницький відокремлений підрозділ

Розподіл учнів за результатами ЗНО з української мови та типом населеного пункту

ЦЕНТР РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ Вінницький відокремлений підрозділ

Середньозважений бал ЗНО

лах, видно величезну диспропорцію. В середньому в країнах ЄС на одного вчителя припадає 16 учнів. В Україні цей показник дорівнює 9 учням, у Вінницькій області становить 7 учнів. (Мал.5)

При цьому якість навчання в школах, де в класі 5-7 учнів є досить низькою. Це зумовлено відсутністю конкуренції між дітьми, низьким стимулюванням до навчання.

5. Якість навчання - головна ціль в процесі формування освітньої мережі. Тільки в укомплектованих школах з повними класами діти зможуть здобувати якісну освіту. Достатнє фінансування ЗЗСО, матеріально-технічне оснащення, яке відповідає усім сучасним вимогам, якісний педагогічний склад, конкуренція між учнями, можливість роботи в групах, формування компетентностей та сучасний освітній простір є запорукою якісної освіти.

Аналіз якості освіти на підставі даних зовнішнього незалежного оцінювання показує, що високі позиції в рейтингу займають діти з міських шкіл, які традиційно мають велику наповнюваність класів, та діти зі шкіл з сільської місцевості також з значною наповненістю класів. (Мал.6,7.) Середньозважений бал ЗНО з усіх предметів за результатами 2016-2017 навчально-

го року серед ОТГ Вінницької¹ області також показує таку тенденцію. (Мал. 8)

Висновки: Саме механізм створення опорних шкіл як базових освітніх центрів повинні використовувати ОТГ. Провести комплексну оптимізацію, створити опорну школу та забезпечити комфортний підвіз учнів та вчителів – ось головне завдання органів місцевого самоврядування ОТГ. За результатами моделювання прогнозуємо створення близько 140 опорних шкіл в ОТГ області², які матимуть близько 600 філій в статусі базової або початкової школи. Відсоток шкіл, які закриються коливатиметься від 5 до 10.

При цьому слід враховувати наявність та якість існуючої дорожньої мережі, щоб трансфер учнів до опорної школи був комфортним та прийнятним в часі. Також звертаємо увагу на першочергову доцільність здійснення капітальних видатків на заклади освіти, які є або будуть опорними в громаді.

¹ За аналітичними даними експертів Програми "U-LEAD з Європою"

² Без урахування ЗЗСО м.Вінниця

Розумний розвиток об'єднаних територіальних громад Харківської області

Робота Харківського Центру розвитку місцевого самоврядування спрямована на підвищення спроможності ОТГ Харківщини, пошук нових точок зростання.

Серед важливих напрямків роботи – допомога у позиціюванні ОТГ, представлення їх інвестиційного потенціалу на загальноукраїнському та міжнародному рівнях.

У 2017-2018 роках командою Харківського ЦРМС розроблено дві серії інвестиційних паспортів ОТГ Харківщини з метою розповсюдження їх серед внутрішніх та міжнародних інвесторів, потенційних партнерів громад. Також було проведено комплекс навчальних заходів для представників ОТГ, спрямованих на роботу над інвестиційною привабливістю територій.

У паспортах "Потенціал. Інвестиції. Розумний розвиток об'єднаних територіальних громад Харківської області" пред-

відповідному рівні ОТГ Харківської області на BALTIC BUSINESS FORUM (м. Свіноує, Республіка Польща), де делегація голів ОТГ спільно з **директором Харківського Центру Діаною Бариновою** презентували інвестиційний потенціал ОТГ Харківщини у сфері енергоефективності.

Результат – на територію Харківської області було залучено пілотний в Україні проект "Наша Енергія - енергетично спроможна громада", який було реалізовано на територіях Роганської, Нововодолазької, Зачепилівської, Малинівської та Чкаловської об'єднаних громад за кошти уряду Республіки Польща.

Громади-учасники отримали енергоаналізи – документи, що містять аналітику та рекомендації експертів з Польщі щодо покращення ситуації з енергозбереженням та економії коштів, відповідні представники громад ознайомилися з провідним досвідом у сфері енергоефективності в ході навчального візиту до польських колег.

*"За допомогою проекту ми мали гарну можливість навчитися, як правильно економити на енергоносіях, адже ми отримали у спадок заклади соціальної сфери радянського зразка в дуже поганому стані. Вони потребують на своє опалення значних фінансових витрат. Наприклад, температура на вулиці може бути -10°C , а енергозатрати ми використовували як за -20°C ", – зазначає голова Чкаловської ОТГ **Віктор Соловійов**.*

За його словами, участь в даному проєкті дала можливість подивитися на процес енергоефективності з іншого боку. Цьогоріч громаді вже вдалося провести відповідні заходи та заощадити за три місяці на одному об'єкті близько 800 тис. грн. Далі закономірно кошти планують продовжувати вкладати в енергоефективність громади.

Проект було реалізовано завдяки синергії багатьох партнерів – Генерального Консульства Республіки Польща в м. Харкові, Харківської облдержадміністрації, Польсько-української торгово-промислової палати у партнерстві з Фондом міжнародної солідарності, Національного агентства збереження енергії Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A., ГО "Польсько-українська аграрна асоціація".

Основну координаційну роль в цьому процесі відіграв Харківський Центр розвитку місцевого самоврядування.

ставлена інформація про склад, площу, кількість та структуру населення, водні об'єкти, корисні копалини, структуру земельного фонду, бюджет ОТГ, зазначає директор Харківського ЦРМС Діана Барінова.

Збірки містять профілі пріоритетів розумного розвитку, в яких відображена інформація щодо густоти населення, капітальних видатків та власних доходів в розрахунку на 1 мешканця, кількості великих та середніх підприємств, навантаження на одне вільне робоче місце, коефіцієнт природного приросту та смертності, рівня зареєстрованого безробіття.

Окремо виділено міжнародну доступність кожної з громад від європейських столиць, протяжність автомобільних доріг з твердим покриттям, кількість закладів соціальної сфери, що є на території ОТГ.

Проведена робота в зазначеному напрямку дала можливість презентувати на

ENDORSEMENTS

Endorsements – це оцінка роботи Центру розвитку місцевого самоврядування та Програми "U-LEAD з Європою" від лідерів та творців сучасного місцевого самоврядування в Україні, з якими ми тісно працювали в 2018 році.

Ми допомагали цим людям створювати об'єднані громади, сьогодні консулюємо у впровадженні секторальних реформ, відстоюємо їхні інтереси перед законодавцями та виконавчою владою, готуємо розвіткові проекти на державне фінансування, залучаємо кошти міжнародної технічної допомоги.

ENDORSEMENTS

ENDORSEMENTS

Сьогодні перед Україною стоїть вкрай амбітне, але посилене завдання, яке має бути виконане до чергових місцевих виборів у 2020 році – створити нову територіальну основу для формування органів місцевого самоврядування на базовому та районному рівнях.

Не можуть паралельно існувати модернова "децентралізована" та стара архаїчна України. Уся територія України має бути територією спроможних територіальних громад, що мають уніфіковані повноваження, достатні ресурси та відповідальність перед громадою і державою.

Перспективні плани

- 23** області мають затверджені перспективні плани
- 82%** території областей покриті перспективними планами
- 1285** ОТГ - у затверджених КМУ перспективних планах

Утворення ОТГ

- 18** районів - повністю покриті ОТГ
- 145** районів - більше половини площі займають ОТГ
- 44** ОТГ утворено в межах кількох районів

Приєднання

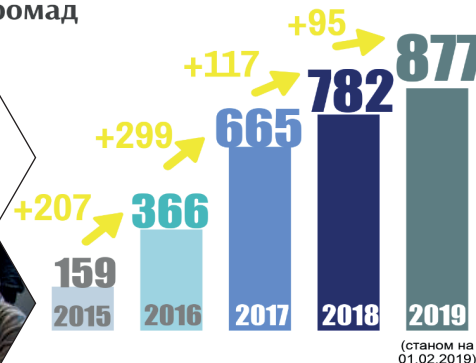
- 24** міст обласного значення приєднали 51 територіальну громаду
- 36** ОТГ приєднали 70 територіальних громад

36% кількість територіальних громад, що сформувалися від загальної кількості територіальних громад в Україні

37% площа ОТГ від загальної площі України

68% населення ОТГ та МОЗ, від загальної кількості населення України

Динаміка формування об'єднаних територіальних громад

Віталій Манич, голова Чернігівської ОТГ

Ми пожалкували лише про одне – що не об'єдналися раніше. Вже багато змогли зробити з 2017 року. Є не тільки про що розповісти, а й що побачити наочно.

Але довелось з багато чим стикнутися для цих досягнень. Насамперед не завжди вистачало знань, консультацій та підтримки, досвіду інших з вирішення питань.

Саме в цьому нам і допомагав Запорізький Центр розвитку місцевого самоврядування. Наші представники відвідують заходи Центру, отримують консультації, причому у зручному режимі – це і з виїздом до нас у громаду, і за телефоном.

Таким чином безболісно впроваджуємо медичну реформу, створили центр надання первинної медичної допомоги, підписуємо декларації, уклали договір з НСЗУ.

Вдячні за допомогу у написанні Стратегії розвитку, завдяки ЦРМС отримали й експертний аналіз даних і результатів досліджень, і допомогу у підготовці окремих розділів, і в проведенні громадських слухань. Завжди маємо змогу звернутися по допомогу при підготовці грантових заявок, за консультаціями при написанні проектів на ДФРР і за кошти субвенції на розвиток інфраструктури та підготовці заявок на окремі конкурси.

Налагоджуємо діалог з громадськістю, проводимо заходи за участі радників ЦРМС безпосередньо на нашій території. Також разом напрацьовуємо умови договору міжмуніципального співробітництва з сусідньої Остриківською громадою щодо створення спільної системи управління (вивезення, захоронення та утилізацію) побутовими відходами.

Ми чітко розуміємо, що за нас ніхто нам нічого не зробить, але потрібні знання, підтримка, а іноді і поштовх для того, щоб рухатися в правильному напрямку. Отримуємо все це від ЦРМС.

Вадим Гаєв, голова Новопсковської селищної ради

Сьогодні на території Луганської області працює багато проектів міжнародної технічної допомоги, більшість з яких є дуже професійними та корисними. Але Центру розвитку місцевого самоврядування дякую саме за системний та постійний супровід наших ідей і таку ж системну підтримку.

Так, ми сама перша ОТГ в Україні і цим пишаємося, але без друзів, що завжди поруч – навряд чи вдалось би уникнути зайвих та прикрих помилок. Разом ми зробили багато корисного та інноваційного – проекти розвитку та прозорий бюджет, подолання внутрішнього спротиву та розширення території.

Та найцікавіше попереду...

Юрій Пінковий, голова Радсадівської ОТГ

Радсадівська ОТГ розпочала свою роботу з 2017 року. На шляху створення, становлення та розвитку нашої громади експерти Миколаївського Центру розвитку місцевого самоврядування, створеного за підтримки Програми "U-LEAD з Європою", постійно надавали методичну підтримку, проводили інформаційно-роз'яснювальну роботу, консультували з актуальних питань.

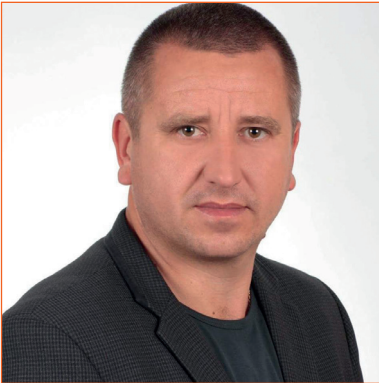
Наразі ми продовжуємо плідну співпрацю як з Центром розвитку місцевого самоврядування, так і з Програмою.

За час нашого об'єднання маємо показові результати! Спільно з радниками Миколаївського ЦРМС ми провели велику роботу, наслідком якої стала затверджена на сесії сільської ради Стратегія розвитку Радсадівської ОТГ!

Наступний крок – наша громада розпочинає роботу спільно з Програмою "U-LEAD з Європою" в рамках проекту "Підтримка та розвиток сталої мобільності в об'єднаних територіальних громадах", що втілюється спільно з Кластером сталої мобільності Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ). Сьогодні ми активно готуємо пакет документів і це – стартова точка в реалізації проекту "Розвиток велоінфраструктури в Радсадівській ОТГ".

Радсадівська громада за фахової консультативної підтримки експертів Миколаївського ЦРМС подала заявку на участь в III Раунді Програми "U-LEAD з Європою" в частині створення Центрів надання адміністративних послуг. Представники громади неодноразово відвідували інформаційні сесії щодо участі в Програмі, і врешті решт підготували всі необхідні документи для участі!

Хочемо висловити подяку всій команді Миколаївського Центру розвитку місцевого самоврядування за масштаб роботи, зокрема за проведення навчання з питань оптимізації освіти, земельних питань, ЖКХ, соціальної сфери, реформування медичної ланки, проектного менеджменту, комунікацій тощо. Ви докладаєте неймовірних зусиль для підтримки об'єднання громад на Миколаївщині, сприяючи підвищенню інституційної спроможності органів місцевого самоврядування в регіоні! Так тримати!

Сергій Хрустовський, Авангардівський селищний голова

Характеризуючи діяльність Одеського ЦРМС, хочу відмітити, що тут працює команда професіоналів, які надають реальну допомогу громадам. В першу чергу маю зазначити, що Центром проводиться низка навчальних заходів із залученням професійних спікерів, які орієнтовані на формування практичних навичок працівників органів місцевого самоврядування в умовах реформ. Організовані Центром навчальні візити дають змогу оцінити свою громаду та інші на предмет набутого досвіду зі створення нової системи управління громадою. Постійна консультативна допомога радників Центру є дієвим допоміжним фактором у діяльності органів місцевого самоврядування Одещини. Центр сьогодні є в області тим осередком, де можна отримати змістовну інформацію про реформи і де допоможуть розібратися з проблемними питаннями.

Вважаю, що створення такого центру в рамках Програми "U-LEAD з Європою" – найкраща допомога Україні в реалізації обраного курсу на створення сучасної системи місцевого самоврядування.

Сергій Пилипчук, голова Асоціації ОТГ Рівненщини

На Рівненщині немає жодної об'єднаної громади, представники якої не побували б у Рівненському Центрі розвитку місцевого самоврядування. Так само, як і не має ОТГ, в яких би не побували директор та радники ЦРМС. Як правило, навіть сам процес усвідомлення необхідності об'єднання розпочинається з дискусій у Центрі чи з кваліфікованої інформації, наданої його працівниками.

Знаю багатьох голів ОТГ Рівненської області, які з будь-яких незрозумілих питань відразу набирають Руслана Сивого, директора ЦРМС. І він для нас не просто порадник: це, насамперед, авторитет помножений на досвід та знання.

Підтримка Центру відчувається і є суттєвою на всіх етапах. Вони не покинули нас після об'єднання, а стали вчити, як бути успішними, як розвиватися далі. Семінари, тренінги, навчальні поїздки, організовані ЦРМС за підтримки Програми "U-LEAD з Європою", – це не просто значний вклад у розвиток та у реформу місцевого самоврядування. Це вклад у самі громади, які завдяки цим навчанням можуть збільшувати свої доходи, розвивати інфраструктуру і наближувати рівень життя в ОТГ до європейського рівня.

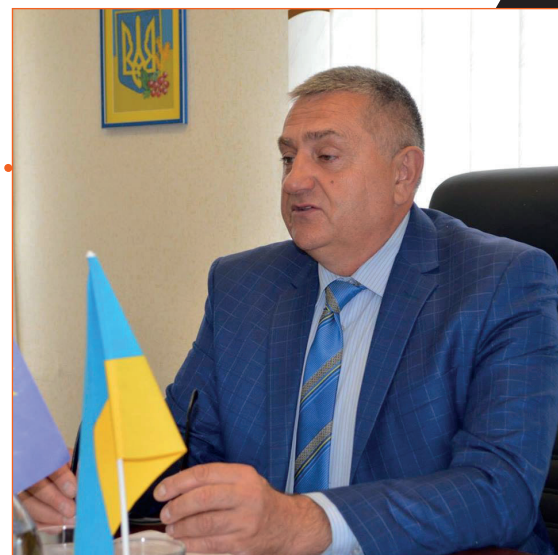
Багато голів та працівників об'єднаних громад Рівненщини неодноразово побували на навчанні в Києві (у Домі децентралізації) та за кордоном. Приємно, що команда Програми на чолі з Бастіаном Файгелем добре розуміє потреби громад і робить все можливе, щоб знайти і донести максимально швидко ефективне рішення всіх проблемних питань.

У Рівненському Центрі розвитку місцевого самоврядування є ще хороша традиція: тут завжди можна випити запашної кави під приємну розмову з розумними людьми. Можливо, саме тому і працівники Центру завжди бажані гості у громадах області. Взаємна довіра додає впевненості, що і в майбутньому все буде добре.

Володимир Міцук, сільський голова Білозірської ОТГ

Із Черкаським ЦРМС ми працюємо давно й дуже плідно. Без перебільшень, це наша надія та опора. Адже саме завдяки роботі Центру наші працівники можуть відвідувати і навчальні тури, і тренінги, і семінари, які допомагають практично вирішувати актуальні проблеми сьогодення нашої громади. Коли ми об'єдналися 3 роки тому, то musiли все робити самі. Сьогодні завдяки діяльності ЦРМС громади мають величезну підтримку – наші співробітники постійно й системно проходять тут навчання.

Завдяки діяльності Центру сьогодні на Черкащині створюються нові громади і навчаються працювати уже створені громади, але діяльність Центру так само важлива і для досвідчених громад, які вже мають великий стаж роботи.

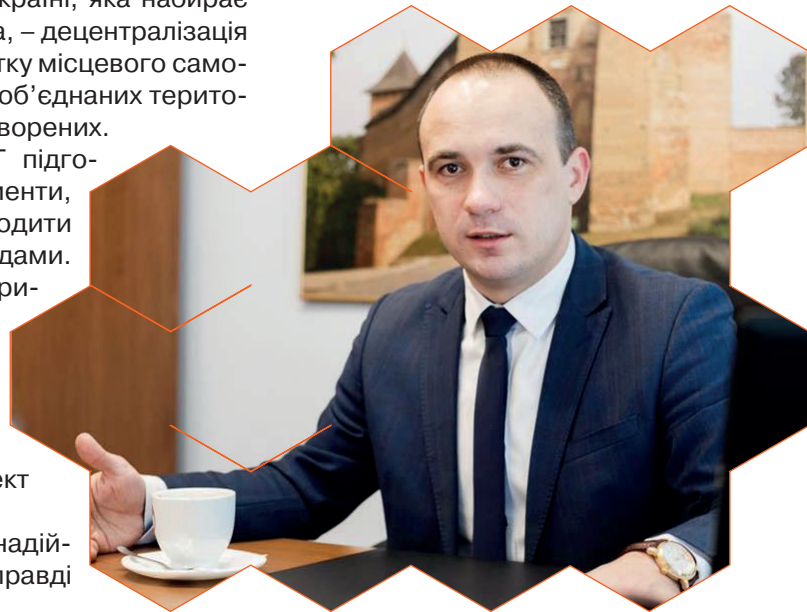
Роман Романюк, директор Волинського обласного центру зайнятості

Одна з наймасштабніших реформ в Україні, яка набирає дедалі більших обертів і на Волині зокрема, – децентралізація влади. Робота Волинського Центру розвитку місцевого самоврядування сприяє активізації створення об'єднаних територіальних громад та успішній роботі вже створених.

У Центрі допоможуть майбутнім ОТГ підготувати та відкорегувати необхідні документи, аби вони відповідали букві закону, і налагодити ефективне й правильне управління громадами. Уважне ставлення до життя об'єднаних територіальних громад дозволяє знайти відповіді на запитання, які цікавлять ОТГ.

В обличчі Центру розвитку місцевого самоврядування знайшов партнера Волинський обласний центр зайнятості. Спільно ми будемо реалізовувати проект "Успішна громада".

Впевнений, що спільними кроками з надійними друзями волинські ОТГ стануть справді успішними!

Іван Лещенко, голова Білоцерківської громади

Місцеве самоврядування в Україні перебуває в процесі реформування, тому нам так необхідна підтримка з боку інституцій, які можуть її надати.

Білоцерківська об'єднана територіальна громада від самого початку своєї діяльності тісно співпрацює з Полтавським Центром розвитку місцевого самоврядування.

Ми повсякчас відчуваємо міцне професійне плече радників Центру, завдяки яким отримуємо інформаційно-консультативну фахову у допомогу. Саме синергія наших спільних зусиль і забезпечує впевнений рух Білоцерківської громади в напрямку її сталого розвитку й добробуту громадян.

Степан Коханчук, голова Радехівської об'єднаної територіальної громади

Щира подяка команді Львівського ЦРМС, директору Галині Гречин, радникам Тарасу Баранецькому, Дарії Зубрицькій, Андрію Гниді, які нам допомагали, бо я би сам ніколи не наважився на такий крок щодо об'єднання громади.

Коли ми почали процес громадських обговорень, то не знали, що і як треба робити. Фактично ми не були готові до цього процесу – були лише палкі дискусії у сільських радах. Коли видавалося, що подолати громадську байдужість було неможливо, завдяки команді професіоналів нам у багатьох сільських радах вдалося змінити думку мешканців на користь реформи.

Коли на початку обговорення всі були проти, а потім голосували одноголосно "за" об'єднання – це було найчудовіше відчуття, яке дає розуміння, що ти на правильному шляху. Аргументи, цифри і досвід, яким можуть поділитися спеціалісти ЦРМС, кардинально змінювали ситуацію і мешканці голосували "за".

Тому ми, тепер вже об'єднана територіальна громада, щиро вдячні за підтримку і допомогу у створенні Радехівської міської ОТГ.

Ми впевнені, що і в наступних кроках будемо мати таких надійних партнерів і весь наш шлях буде супроводжуватися Львівським Центром розвитку місцевого самоврядування.

Вольфганг Мьоссінґер, Генеральний консул Федеративної Республіки Німеччина

Я вдячний Донецькому Центру розвитку місцевого самоврядування у Краматорську за гостинність та можливість разом із фондом Фрідріха Еберта провести зустріч німецьких депутатів з неурядовими організаціями з різних галузей.

Депутати змогли отримати цінну інформацію щодо нагальних проблем громадських організацій, таких як проекти задля примирення різних частин населення, інформаційні кампанії про катастрофічну ситуацію з дотриманням прав людини на окупованих територіях, програми, які з одного боку надають молоді перспективи, а з іншого – заохочують її проявляти власну ініціативу та лобіювати вигоди дотримуватись прав літніх переселенців.

Анатолій Ткачук, голова ГО "Інститут громадянського суспільства"

В рамках діяльності Програми "U-LEAD з Європою" важливе місце в структурі займає робота ЦРМС.

Перш за все, це той фронт-офіс впровадження реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, сприяння створення об'єднаних громад та розвитку інституційної спроможності діючих ОТГ, експерти якого агітували, переконували, консультували, навчали, всіляко сприяли процесам об'єднання, допомагали отримати кошти та ефективно ними розпорядитися тощо.

Сьогодні в Україні вже створено більше 60% ОТГ, передбачених перспективними планами. Та спочивати на лаврах ще рано, адже реформа у своїй активній фазі ще далека до завершення. Тож, на наступних етапах чергові виклики – це секторальні реформи, розвиток людського потенціалу, продовження реформування адмініструю та завершення процесів формування ОТГ.

І якщо Київ виконує роль стратегічного центру, то всю чорнову роботу на місцях виконують ЦРМСи.

Юрій Бова, Тростянецький міський голова, Сумська область

Визначна роль у реформі децентралізації в Сумській області відводиться Центру розвитку місцевого самоврядування.

І Центр із цим амбітним завданням справляється на всі 100%.

Об'єднання громад, що здавалося нереально розпочати у багатьох районах, не лише фактично відбулося, а отримало чіткого та принципового відносно державних реформ керманіча, стратегічного дороговказу та гарного помічника.

Професійна команда Центру стала рупором реформ, фокусує роботу об'єднаних громад на якісному управлінні ресурсами і готує "носіїв змін" на місцях.

За це величезна повага та подяка кожному члену професійної команди Центру.

Володимир Желуденко, голова Станіславської ОТГ Білозерського району

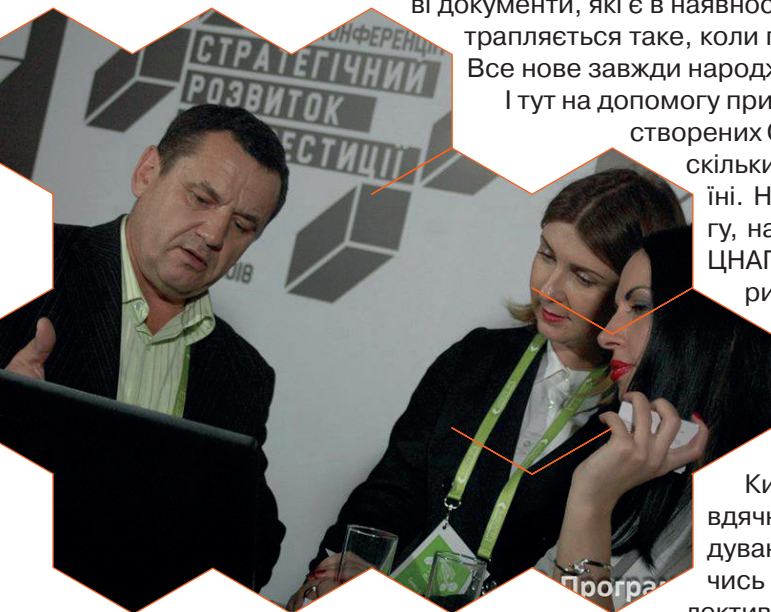
Неоціненну допомогу об'єднаним територіальним громадам надає Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні "U-LEAD з Європою".

Розпочата реформа децентралізації в Україні поставила перед новоствореними громадами безліч питань. Недосконала законодавча база, відсутність підзаконних актів, ті нормативно-правові документи, які є в наявності, не адаптовані до реалій ОТГ. В деяких випадках навіть трапляється таке, коли громади не знають, що робити із наданою свободою дій. Все нове завжди народжується в муках.

І тут на допомогу приходить Програма "U-LEAD з Європою". Це для нас, новостворених ОТГ, як провідник, як анестезія. Неможливо навіть уявити, скільки роботи проводять організатори цієї Програми по Україні. Не говорячи навіть про матеріальну і фінансову допомогу, на яку ми сподіваємось в наступному році для створення ЦНАП, неможливо переоцінити проведені навчання, семінари, виїзні консультації, зустрічі з громадами.

Про навчальні поїздки треба сказати окремо. Лише працівники апарату Станіславської ОТГ за рік побували у багатьох містах і селах України, переймаючи досвід інших громад. Це Хмельницька, Черкаська, Полтавська, Донецька, Чернігівська, Львівська, Запорізька, Київська, Одеська, Миколаївська області. Тут окремі слова вдячності Херсонському Центру розвитку місцевого самоврядування, як безпосередньому організатору поїздок. Спілкуючись з колегами, ми не тільки обмінюємось досвідом, а і колективно приймаємо рішення, які допомагають нам у вирішенні конкретних питань своєї ОТГ. Повертаючись з навчальних поїздок, у нас залишаються зв'язки зі всією Україною, і ми продовжуємо обмінюватись досвідом в телефонному та електронному режимах. Із великої кількості практичного досвіду у нас є можливість вибрати те краще, найбільш пристосоване до умов нашої конкретної громади.

"U-LEAD з Європою" об'єднує нас, об'єднує Україну, робить нашу країну насправді соборною і незалежною, країною дружніх громад.

Сергій Сухомлин, Житомирський міський голова

Програма "U-LEAD з Європою" створила для громади низку можливостей підвищення рівня кадрового потенціалу. Так, фахівці Житомирської міської ради пройшли навчання з енергоменеджменту та залучення інвестицій, перейняли європейський досвід з розвитку економіки і житлово-комунального господарства через проведення енергоефективних заходів та створення сприятливих умов для залучення інвестицій. Також муніципалітет завдяки Програмі отримав можливість реалізувати в рамках державно-приватного партнерства проект "Міська пальня".

Ми можемо мати бюджет в десятки мільярдів, сотні можливостей та величезні ресурси, але це ще не запорука безумовного успіху. Лише люди, які вміють ефективно розпоряджатися фінансами, реалізовувати наявні можливості та раціонально використовувати ресурси, зможуть забезпечити сталий розвиток громади. Я радий, що у процесі створення Житомирської міської ОТГ ми отримали такого партнера, як Житомирський Центр розвитку місцевого самоврядування, який супроводжував процес приєднання до міста громади села Вереси. Також варто відмітити, що за підтримки Центру було налагоджено міжмуніципальне співробітництво з суміжними громадами у сфері середньої та позашкільної освіти.

Це результат того, що Житомирський ЦРМС став потужним майданчиком для комунікації представників бізнесу, місцевої влади та громадянського суспільства; інституція, що зміцнює спроможність об'єднаних територіальних громад, приділяючи основну увагу місцевому економічному розвитку та підвищенню рівня надання муніципальних послуг.

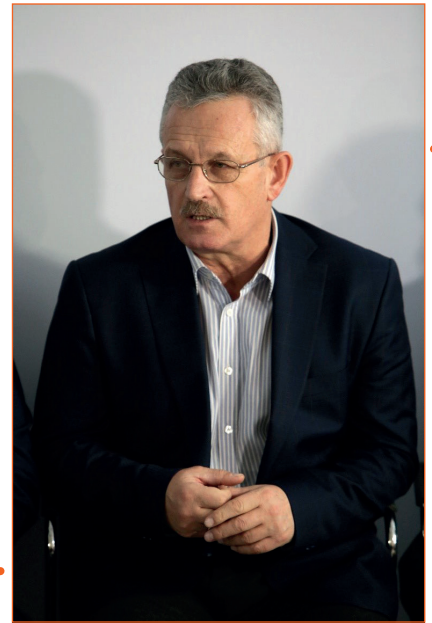
Дмитро Дзвінчук, директор Інституту гуманітарної підготовки та державного управління ІФНТУНГ

Без перебільшення зазначу, що реформу децентралізації на Прикарпатті неможливо уявити без кваліфікованої підтримки колективу Івано-Франківського Центру розвитку місцевого самоврядування.

Комплексний супровід громад Прикарпаття на всіх етапах – створення, становлення, розвитку – виокремлює діяльність Івано-Франківського Центру розвитку місцевого самоврядування з-поміж інших проектів та програм, які працюють в області.

Незаперечною є підтримка Центром розвитку місцевого самоврядування гірських громад, ефективність та результативність якої підтверджена проведеними заходами, спрямованими на розвиток гірських територій; прийняттям ініційованих Івано-Франківським ЦРМС законодавчих змін щодо запровадження податку за землі під лісами.

Сьогодні синергетичний ефект неможливий без співпраці ключових суб'єктів децентралізації із Івано-Франківським Центром розвитку місцевого самоврядування.

Олександр Корінний, голова Асоціації об'єднаних територіальних громад

Стрімкі зміни в місцевому самоврядуванні, зумовлені реформою децентралізації, стали справжнім випробуванням для територіальних громад. Починаючи з процесів об'єднання, становлення та у безпосередній діяльності в якості об'єднаної громади, посадовці стикаються з рядом проблемних питань, які потребують професійних відповідей в найкоротші терміни.

Саме тому діяльність регіональних підрозділів Центру розвитку місцевого самоврядування є надзвичайно актуальною та важливою для громад.

Фахівці Центру сприяють підвищенню знань та покращенню навичок працівників органів місцевого самоврядування, налагоджують горизонтальні зв'язки між громадами не тільки на території України, а й за її межами.

Завдяки зусиллям ЦРМС представники ОТГ мають змогу обмінюватись досвідом, вивчати передові практики, опановувати нові для себе сфери (як-то стратегічне планування, освіта, медицина, фінанси тощо) та оптимізувати робочі процеси в межах своїх компетенцій.

Своєчасність та фаховість такої підтримки стає запорукою успішного розвитку об'єднаних територіальних громад. Адже наша спільна мета – спроможні, самодостатні та потужні громади. Завдяки консолідації зусиль всіх гравців на полі децентралізації ця реформа досягне своєї мети і змінить світогляд та покращить якість життя людей в Україні.

Посли "Великої сімки" зацікавилися децентралізацією Чернігівщини

Успіхи Чернігівської області у впровадженні децентралізації та вплив на ці процеси Програми "U-LEAD з Європою" через діяльність Чернігівського Центру розвитку місцевого самоврядування оцінено міжнародними партнерами. З результатами реалізації реформи в регіоні та діяльністю Центру виявили бажання ознайомитись послы G7. Вони хотіли дізнатися більше про успіх децентралізації в Україні від самих учасників реформи – лідерів ОТГ Чернігівщини.

21 червня 2018 року відбувся візит послів "великої сімки" (G7) до Кіптівської ОТГ та Чернігівського ЦРМС.

Під час поїздки дипломати відвідали Кіптівський ЦНАП, модернізований за підтримки Програми "U-LEAD з Європою". Громада в рамках проекту отримала сучасне обладнання, а персонал - вишкіл за всіма європейськими нормами надання послуг. Тут створений сучасний простір та надається 97 адміністративних послуг.

Послы G7 відзначили успішність реформи децентралізації та запевнили у подальшій підтримці її впровадження. Посол Канади Роман Ващук зазначив, що децентралізація в Україні - це коли "кожний регіон, кожне село, кожна громада може взяти у свої руки свою долю й залучити до співпраці міжнародного партнера". Він додав, що на прикладі роботи Кіптівського ЦНАПу видно, як використовується міжнародний досвід і стандарти у системі надання адміністративних послуг.

Зустріч з реформаторами – головами громад та працівниками Центру – дала можливість не лише презентувати результати втілення реформи місцевого самоврядування в області, а і обговорити перспективи налагодження партнерських відносин Чернігівського ЦРМС та громад області з посольствами G7.

Учасники зустрічі наголошували на важливості підтримки міжнародними партнерами перед урядом та парламентом України прийняття законопроектів щодо основ адміністративно-територіального устрою, передачі земельних ресурсів в розпорядження громадам, збереження стабільності державних субвенцій та дотацій на виконання переданих державою повноважень.

Посла Великої Британії Джудіт Гоф особливо зацікавила тема гендерного представництва серед керівників громад. Вона зазначила, що, за її спостереженням, серед голів об'єднаних громад частіше зустрічаються чоловіки, а жінок у самоврядуванні набагато менше.

"Дуже приємно, що така поважна делегація відвідала Чернігівську область із робочим візитом. Для наших керівників громад спілкування з послами країн "великої сімки" у невимушеній атмосфері є важливим кроком. Вони мали можливість відверто говорити про успіхи та досягнення громад. Сподіваюся, що ця зустріч матиме продовження в напрямку розвитку наших об'єднаних громад", – зазначила Ірина Кудрик, директор Чернігівського ЦРМС.

У заході взяли участь: Роман Ващук, Посол Канади, Марі Л. Йованович, Посол США, Ернст Райхель, Посол Федеративної Республіки Німеччина, Джудіт Гоф, Посол Великої Британії, Ізабель Дюмон, Посол Франції, Давіде Ла Чечіліа, Посол Італії, Шігекі Сумі, Посол Японії, Беренд Де Гроот, керівник Програм співробітництва, Представництво ЄС в Україні та інші дипломатичні представники.

Довідково:

Група підтримки України послів країн Великої Сімки була створена після саміту Ельмау-Г7 у 2015 році для забезпечення прогресу у процесі економічних реформ в Україні шляхом надання узгоджених порад та допомоги українській владі. З метою надання Україні допомоги у проведенні реформ у січні 2018 року Група підтримки України послів країн "великої сімки", яку на сьогодні очолює Канада, оголосила пріоритетні напрямки на 2018 рік. Ці напрямки базуються на стратегічних цілях та ключових заходах Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду України до 2020 року, і їх буде переглянуто відповідно до зростаючих потреб та нових пріоритетів країни.

Юрій Юзва, голова Недобоївської сільської об'єднаної територіальної громади

За останні два роки наша об'єднана громада зробила дуже важливі кроки, які направлені, з одного боку, на економічне зростання, а з іншого – на збільшення комфорту проживання для мешканців. Тут я говорю про ініціативи, які реалізуються у співпраці з сусідніми громадами Хотинського району. До налагодження співробітництва нас наштовхнули у Чернівецькому Центрі розвитку місцевого самоврядування, де розповіли, що таке міжмуніципальне співробітництво, та організували навчальні поїздки до інших областей.

У 2017 році ми розпочали реалізацію ініціативи з поводження з твердими побутовими відходами, а в 2018 році завдяки допомозі радників та працівників Центру змогли підготувати проект та виграти конкурс ДФРР. Впродовж 2018 року ми розпочали впроваджувати інші дві ідеї, які вже змінюють нашу громаду.

По-перше, ми запустили бюджет участі, виділивши на це 100 тис. грн. власних коштів.

По-друге, на основі ще одного договору співробітництва громад утворили "Яблуневу агломерацію" з трьох ОТГ Хотинщини. І зовсім не випадковим є те, що обидва наші договори ММС ми підписували в стінах Чернівецького Центру розвитку місцевого самоврядування, працівники якого допомагали нам на всіх етапах налагодження співпраці.

Артур Цицюрський, голова Барської міської ОТГ

Поради Вінницького ЦРМС для нас корисні і потрібні. Консультації, аналітичні дані, інформаційні зустрічі, семінари і тренінги – це все допомагає нам розвиватись. Дуже добре налагоджена комунікація. Без Центру ми би втратили багато часу і ресурсів. Сьогодні нам надзвичайно потрібна фахова думка з багатьох питань.

Особливо я ціную присутність експертів Вінницького ЦРМС на засіданнях та особливо на громадських слуханнях з питань приєднання населених пунктів до території громади, адже тут без вагомих аргументів переконати людей важко і найсильніша фахова допомога приходить саме від Вінницького ЦРМС.

Дякуємо Центру та всім експертам за підтримку розвитку Барської ОТГ.

Ніна Зварич, голова Бабчинецької сільської ОТГ

Знаєте, я навіть не знаю, скільки відсотків назвати – настільки наша громада вдячна Вінницькому ЦРМС за допомогу. Без підтримки та експертних порад Олега Левченка – директора Центру – ми, мабуть, не створили б нашої Бабчинецької ОТГ.

З перших днів нам допомагали ставати на ноги, у всьому, особливо – Інна Святна – експерт з питань бюджету, Віталій Швець – з питань освіти, медицини та муніципальних послуг, всі експерти та колектив Центру. Завжди готові вислухати, проконсультувати, приїхати в громаду.

Дуже потрібні та якісні навчання проводяться у Вінницькому ЦРМС. Ми сподіваємось на подальшу співпрацю, адже користь і результат очевидні.

